

21st March, 1961

(Tuesday)

30th Phalguna 1882 S.E.

Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

Part II — Proceedings other than Questions and Answers

CONTENTS

Pages

Announcements

re: Constitution of the Committee on Estimates for the financial year 1961-62	.. 156-157
re: Constitution of the Committee on Public Accounts for the financial year 1961-62	... 157-158
re: Constitution of the Committee of Privileges, for the financial year 1961-62	... 158-

Adjournment Motion :

re: Acute scarcity of drinking water in Vijayawada (postponed)	... 159
---	---------

Business of the House

Calling attention to matters of urgent Public Importance

re: Prevalence of smallpox in Guntur district and Nagarjunasagar Right Bank canal area.	.. 161-162
re: Assault on certain Harijan ryots cultivating Kollair lands in Chittannapadu village	. 162-164
re: Assignment of banjar lands to Harijans in certain villages of Vijayanagaram taluk	... 164-165
re: Famine conditions in the upland taluks of Guntur district	.. 165-168
re: Execution of the Pedanandipadu High Level Channel Scheme	... 168-169

Business of the House

Presentation of the Supplementary Estimates of Expenditure for 1960-61	... 169-171
---	-------------

Annual Financial Statement (Budget) for 1961-62	.. 171-343
---	------------

Voting of Demands for Grants :

Demand No. II—Excise Department	
—Rs. 1,04,16,000	}
Demand No. XXIV—Industries—Rs. 2,29,66,500	
Demand No. XLII—Capital outlay on Industrial Development —Rs. 5,28,76,700	
Not concluded.	

NOTE : * at the commencement of the speech denotes confirmation from the Member not received in time.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

[Part II-Proceedings other than Questions and Answers]
OFFICIAL REPORT

*Thirty third day of the Eleventh Session
of the Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 21st March, 1961

The House met at Half Past Eight of the Clock

[Mr. Speaker in the Chair]

QUESTIONS AND ANSWERS

(SEE PART I)

ANNOUNCEMENTS

*re : Constitution of the Committee on Estimates for
the financial year 1961—62*

Mr. Speaker : I have to announce to the House that the following candidates have been nominated for election to the Committee on Estimates for the financial year 1961-62 :

1. Dr. M. Chenna Reddi
2. Sri T. Papa Rao
3. Sri V. Kurmayya
4. Sri S. Narayanappa
5. Sri H. Ramalinga Reddy
6. Srimati T. Lakshmikanthamma
7. Sri Baga Reddy
8. Sri P. V. Rajeswara Rao
9. Sri K. Sudarsan Rao
10. Sri K. V. Vema Reddy
11. Sri P. Parthasarathy
12. Sri K. S. Narayana
13. Srimati C. Ammanna Raja
14. Sri Pillalamarri Venkateswarlu

*Announcements
re : constitution of the Committee
on Public Accounts for the
financial year 1961-62*

15. Sri Vavilala Gopalakrishnayya
16. Sri G. Latchanna
17. Sri P. Rajagopal Naidu
18. Sri M. Nagi Reddy

As the number of candidates validly nominated is equal to the number of vacancies to be filled in viz., eighteen, I hereby declare them to have been duly elected to the Committee on Estimates for the financial year 1961—62.

Under sub-rule (3) of rule 185 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I hereby nominate Dr. M. Chenna Reddy to be the Chairman of the above Committee.

*re : Constitution of the Committee on Public Accounts
for the financial year 1961—62.*

Mr. Speaker : I have to announce to the House that the following candidates have been nominated for election to the Committee on Public Accounts for the financial year 1961—62 :

1. Sri M. Satyanarayana Raju
2. Srimati Vani Ramana Rao
3. Sri T. V. Raghavulu
4. Sri B. Rama Reddy
5. Sri Mir Ahmed Ali Khan
6. Srimati Shanta Bai
7. Sri R. Nadamuni Reddy
8. Sri P. Gururaju
9. Sri Shahabuddin Ahmed Khan
10. Sri M. Rajaram
11. Sri K. Janardhana Reddy
12. Sri P. N. Appa Rao
13. Sri Seerla Brahmayya
14. Sri Ravi Narayana Reddy
15. Sri G. Yellamanda Reddy
16. Sri D. K. Satya Reddy
17. Sri J. Chandramouli
18. Sri S. Vemayya

As the number of candidates validly nominated is equal to the number of vacancies to be filled, viz.,

eighteen I hereby declare them to have been duly elected to the Committee on Public Accounts for the financial year 1961—62.

Under rule 166 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I hereby nominate Sri Ravi Narayana Reddy to be the Chairman of the above Committee.

re : Constitution of the Committee of Privileges
for the financial year 1961-62

Mr. Speaker : I have to announce to the House that the following candidates have been nominated for election to the Committee of Privileges for the financial year 1961-62 in addition to the Deputy Speaker who is an ex-officio member :

1. Srimati Roda Mistry
2. Sri Gopalakrishna Gupta
3. Sri Ratnasabhpathy
4. Sri E. Ayyapu Reddy
5. Sri Vasudev Krishnaji Naik
6. P. Ramaswamy Naidu
7. Sri Dawar Hussain
8. Sri Anjayya, T.
9. Sri Basappa, E.
10. Sri Namburi Srinivasa Rao
11. Sri R. B. Ramakrishna Raju
12. Sri Peta Bapayya
13. Sri Baddam Yella Reddy
14. Sri J. Ananda Rao
15. Sri D. Kondaiah Chowdary.

As the number of candidates validly nominated is equal to the number of vacancies to be filled viz., fifteen, I hereby declare them to have been duly elected to the Committee of Privileges for the financial year 1961-62.

Under sub-rule (4) of rule 172 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I hereby nominate Sri R. B. Ramakrishna Raju to be the Chairman of the above Committee.

ADJOURNMENT MOTION

*re : Acute Scarcity of Drinking Water
in Vijayawada.*

మిస్టరు స్పీకర్ శ్రీ పేటకావయ్యగారు, శ్రీ పి. విశ్వేశ్వరరావుగారు
ఒక adjournment motion ఇచ్చారు

“ I hereby give notice of my intention to ask for leave to move a motion for the adjournment of the business of the Assembly under rule 63 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules for the purpose of discussing a definite matter of urgent public importance viz , acute drinking water scarcity in this summer in the city of Vijayawada, a very hot place with nearly a population of 3 lakhs due to which many deaths are likely to occur. The Government has neglected to supply adequate drinking water under the negligent and improper advice of the Public Health Engineering Department without caring for the reasonable proposals made by the Municipal Council and Special Officer from time to time. It is a tragedy of the first magnitude that the city should suffer for drinking water inspite of its being on the perennial river, Krishna ”.

అనేది ఈ విరామతీర్మానం. కామ information తనదానికి 2, 3 రోజులు వాయిదా వేస్తాను. 25 వ తేదీకి వాయిదా వేస్తాను.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ డి. సంజీవయ్య) : వేయండి.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి) : అనంతరామకృష్ణన్ రిపోర్టును అడిగాము అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్ : శ్రీ అనంతరామకృష్ణన్ రిపోర్టు తెప్పిస్తామని అంటారు. తెప్పించరు. అది ఎట్లా ? రేపు ఇచ్చితీరాలి.

*విద్య, మోటార్ రవాణాశాఖల మంత్రి (శ్రీ యన్. వి. పి. పట్టాభి రామారావు) : అది గవర్నమెంటు రిపోర్టుకాదు అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అందువల్లనే మరీ తేలిక, రేపు తప్పక తీసుకొనిరావాలి.

*ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ డి. సంజీవయ్య) : అధ్యక్షా అది కార్పొరేషన్, అది statutory body. వారు ఏదో కమిటీని ఏర్పాటు చేసుకొన్నారు. ఒక రిపోర్టు వచ్చింది. ఆ రిపోర్టు అందచేయమన్నాము. అచ్చువేయిస్తున్నాము అన్నారు. అంతేకాకుండా దానికి అధ్యక్షులుగా వున్నవారిని అడిగితే రిపోర్టువచ్చింది.

Recommendations చూస్తున్నాము. ఆ recommendations మీద మా అభిప్రాయాలనుకూడ సభ్యులకు అందచేస్తే మంచిది అని వారు వ్రాశారు. వారితో సంప్రతింపులు చేయకుండా పూరికే అందచేస్తామని చెప్పడానికి చాల కష్టముగావుంది. వారితో సంప్రతంపులు చేస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అందచేయవలసినదే, లేకపోతే సభను అమర్చాడ చేసినట్లు అవుతుంది.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : అదికాదు అధ్యక్షా. సభను అమర్చాడ చేయాలనే భావనలేదు అక్కడ statutory body వుంది. వారు కమిటీని వేసుకున్నారు. ఆ కమిటీ రిపోర్టును తప్పించుకొన్నారు. ఆ రిపోర్టుమీద వారి recommendations కూడ చూసుకోవాలి.

***శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు(తవనంపల్లి) :** అధ్యక్షా, ఇది ఫండమెంటల్ డిఫిక్లెన్. ఇప్పుడు జాయింట్ స్పెక్ కంపెనీస్ అని, పబ్లిక్ కార్పొరేషన్స్ అని ప్రత్యేకంగా పెడుతున్నారు. పాటితో ప్రభుత్వానికి సంబంధం లేదంటున్నారు. ప్రజల డబ్బు దానిలో వుంటున్నది. దీనిని గురించి మీ రూలింగ్ కావాలి. బడ్జెటులో వాటిమీద తెలిస్తే చర్చ కంట్రోల్ వుంది. అక్కడ చర్చించటానికి వీలుంటుంది కాబట్టి ఇకమీదట ఈ బడ్జెటు సమావేశం జరిగేటప్పుడు శప్పని సరిగా కార్పొరేషన్స్ యొక్క, జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీస్ యొక్క రిపోర్టు అంతా శేబుల్ మీద పెట్టించటానికి ప్రయత్నించాలి. ఆ విధంగా మీరు రూలింగ్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ రిపోర్టు అంటే సంవత్సరం పొడుగునా ఏమి చేస్తున్నారు? ఎంత ఆదాయం వస్తున్నది? ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నారు? సంవత్సరానికి ఎంత ఇస్తున్నారు? అని అడిగితే పెట్టవచ్చును. కాని వారేదో కమిటీని వేసుకొన్నారు. ఒక రిపోర్టు తెప్పించుకొన్నారు. That is different. That is a special thing. వారికి అనుకూలంగా చేసుకొంటారు. అవన్నీ పూరికే పెట్టమని అడగటం భావ్యం కాదు. వారి కన్వీనియన్స్ చూసుకొని వారిని అడిగి చెబుతాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అవన్నీ కనుకొని 27 వ తేదీన పెట్టండి

శ్రీ విల్లెలమరి వెంకటేశ్వర్లు(నందిగూడు) : అంత టైమ్ కూడా ఇవ్వటానికి వీల్లేదు అధ్యక్షా. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో బడ్జెటులో ఎప్టిమైజ్డ్ ప్రొజైడ్ చేశాము. అదంతా డిస్కంపెన్స్ కు రాబోతున్నది. చేస్తే అంతా పోస్టుపోస్ట్ చేయండి. శ్రీ అనంతరామకృష్ణన్ కమిటీ అనేది స్టాట్యూటరీగాడి అంటున్నారు. Even then it is subordinate to Legislature, not above the

*Calling attention to matters of
urgent public importance
re : Prevalence of smallpox in Guntur
District and Nagarjunasagar Right
Bank Canal area*

Legislature. వానిని తీసుకువచ్చి మన నెత్తిన కూర్చోబెట్టే హక్కు ముఖ్యమంత్రి గారికి లేదు మీరు తెచ్చిపెట్టమని చెబితే పెట్టాలి. కావాలంటే ఇప్పుడే బోర్డు ఆఫ్ డై రెక్టర్సును మీట్ కమ్మనండి. వారి అభిప్రాయాలు వారి ఇష్టం వచ్చినప్పుడు సంపించమనండి అనంతరామకృష్ణన్ కమిటీ రిపోర్టును చదివి అర్థం చేసుకోలేని స్థితిలో మెంబర్స్ ఎవరూ లేరు. మీరు మొదట తీర్పు ఇచ్చినట్లుగా రేపే టేబుల్ మీద పెట్టమనండి. అది పెట్టకపోతే జనరల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ డిమాండుపై డిస్కన్ చేయలేక పోతాము. కనుక దానిని రేపే టేబుల్ మీద పెట్టించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : వారు 13 న మీట అయ్యారు. ఇంకా డిస్కన్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్రైసవల్లి) : వారు మీట్ అవుతున్నారు కాని దీనిని మాత్రం పోస్టుపోస్ట్ చేయటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : 25 ఉదయం టేబుల్ మీద పెట్టింది.

**CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT
PUBLIC IMPORTANCE**

*re : Prevalence of smallpox in Guntur District and
Nagarjunasagar Right Bank Canal area*

*శ్రీ యమ్. నాగిరెడ్డి (మాచెర్ల) : నాగార్జునసాగర్ వద్ద పని ప్రారంభించిన నాటినుండి ప్రతి సంవత్సరం ఆ ప్రాంతంలో కార్మికులకు స్మాల్ పాక్స్ రావటం, ఈ సంవత్సరంకూడ కెనాల్ పొడవునా సాగర్ నుండి నాగర్ కల్ వరకు 50 మైళ్ళవరకు స్మాల్ పాక్స్ 3, 4 వందల మందికి తగిలింది. దాదాపు 50, 60 మంది చనిపోయారు. ఆ విషయము మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను.

**The Minister for Medical and Health, (Sri P. V. G. Raju) :* Small-pox appeared in epidemic form in the Palnad area of Guntur District in January 1961. The prevalence of the epidemic was reported very late by the Village Munsiff as a result of which immediate measures could not be taken up to prevent the spread of the epidemic. The occurrence of this was probably due to a festival in December 1960 at Karampudi (Palnad taluk) where there was an influx of population and

lowering of Herd Immunity. The labour camps in the Nagarjunasagar are the chief source in spreading the disease, for the labour run away without informing and thus contribute to the spread of the infection. Chintapally labour camp was the first where the epidemic originated and it fast spread to Oricherla, Addigoppala villages. Palnad area has 18 villages where there were 597 total attacks of small-pox out of which 104 were fatal. This includes infection Labour Camps where only 11 cases of attack in 1961 were reported and no deaths occurred. The last date of attack was 24-2-1961, in this area. No further cases have been reported thereafter. It is only in Addigoppala village where out of 60 attacks, 18 deaths occurred due to the little co-operation from the public. The Assistant Director of Public Health (Epidemiology) was deputed to the area in the month of February 1961 and he had taken all preventive measures. About 7615 primary vaccinations and 54,791 re vaccinations were done. 10 Health Assistants and 8 Reserve Health Inspectors were appointed for the purpose. The District Health Officer, Guntur and Health Officer, Nagarjunasagar Canals, had personally supervised all preventive measures. With a view to a further check of the spreading of small-pox. the Chief Engineer, Nagarjunasagar Canals, has been requested to intimate the establishment of labour camps to get their labour protected against small-pox and cholera. The District Health Officer, Nalgonda, had been alerted to take all precautionary measures. Except in one village, the whole area in Nalgonda District is free from small-pox.

re: Assault on certain Harijan ryots cultivating
Kollair lands in Chittannapadu Village

*శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు (రాజోల్ -రిజర్వ్) : అధికారి, పల్నాడు జిల్లా కలెక్టరు చిట్టన్నపాడు గ్రామంలో హరిజనులు కొల్లైరు భూములలో 10 ఎకరములను, 27 ఎకరములను 4 సంవత్సరాలనుండి సాగు చేసుకొంటున్నారు. హరివాగు, దుర్గంపూడి, ధర్మరాజు అనే భూస్వాములు, చిట్టన్నపాడు గ్రామకరణము కలసి జిల్లా కలెక్టరు ఆ హరిజనులను సాగు చేసుకొనవలసినదని ఆర్డర్ ఇచ్చి

*Calling attention to matters of
urgent public importance
re : Assault on certain Harijans Ryots
cultivating Kollair Lands in
Chittannapadu Village*

నవ్వుటికి కూడా వారు అక్కడి వడ్డీలను ప్రోత్సహించి తిరుగుబాటు చేయించారు. ఆ విషయం డిప్యూటీ పోలీస్ సూపరెంటెండెంట్ తో చెప్పితే భీమడోలు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును పంపిస్తామని చెప్పారు కొట్లాట జరిగిన తరువాత మరునాడు 6 గంటలకు వస్తామని చెప్పి, 8 గంటలకు రావటంవల్ల 4దయం 7 గంటలకు మరల ఆ భూస్వాములు, కరణం, వడ్డీలను తీసుకువచ్చి హరిజనులను కొట్టించటం జరిగింది. ఆ విషయం గురించి మంత్రిగారు సెలవివ్వాలని కోరుతున్నాను

*ఉపముఖ్యమంత్రి (శ్రీ తె. వి. రంగారెడ్డి) : ఏలూరు తాలూకా చిట్టన్న పాడు గ్రామానికి సంబంధించిన ప్లాకు 18 (ఎ) లోని 100 ఎకరాల భూమి అల్లూరి గంగరాజునకు ఏలూరు రెవెన్యూ డివిజన్ లో ఆఫీసర్ పేరు పోలుకు ఇవ్వబడింది. దరిమిలా అదే ప్లాకులో 18 ఎకరాలు మరయుడ ప్లాకు నెం (17) లో 10 ఎకరాలు నిట్టా రామయ్యకు, మరికొందరు అప్పీలుమీద కలెక్టర్ ఇచ్చారు. 13-2-51 న తహసీల్దారు ఉత్తర్వు నమసరించి భీమడోలు రెవెన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు శ్రీ నిట్టా రామయ్యకు, తదిగరులకు ఇచ్చిన భూములను వారికి చూపి అప్పి చెప్పారు. కాని గ్రామకరణము అట్లు నిట్టా రామయ్యకు, తదిగరులకు అప్పి చెప్పిన భూములు సరిగా కలెక్టరుగారు గ్రాంటువేసిన భూములు కావని సూచించి నట్లు తెలుస్తున్నది. పరిస్థితులు ఇట్లా వుండగా అప్పారావుపాలెం, మరియు బోగన్నపాలెం గ్రామాలకు సంబంధించిన కొంతమంది హరిజనులు వివాదానికి లోపై పై భూములను ఆక్రమించుకొన్నారు. దానిపై చిట్టన్న పాడు గ్రామస్థులు అడ్డుపడినారు. వారిద్దరిమధ్య చిన్న వివాదం ఏర్పడి కొంతమందికి కొద్దిపాటి గాయములు తగిలినవి. గాయములు తగిలినవారిని ఏలూరు హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్ లో చికిత్స చేయించి విడుదల చేసినారు.

ఈ విషయంలో Indian Penal Code Sections 147 మరియు 828 క్రింద కేసు, మరియు counter case దాఖలుచేయబడి పోలీసు వారికి దర్యాప్తు చేయబడుతున్నది. ఏలూరు Deputy Superintendent of Police వారు కూడా ఈస్థలాన్ని చూచినారు. ఇరువజాలవారు తమ భేదాభిప్రాయాలను సోలగించుకొని ఒక ఒడంబడికకు వచ్చినారు. ప్రస్తుతము వారిమధ్య ఏవిధమైన పేచీలు లేవు. వ్యవసాయము సక్రమముగా జరుగుతున్నది. పోలీసు రిపోర్టునుబట్టి చూడగా, కరణంగారు గ్రామస్థులను వెంటజెట్టుకొని హరిజనులను ఎదుర్కొన్నారన్న ఆరోపణ నిజంకాదని తేలింది. వాస్తవం ఏమనగా, గ్రామపెద్దరితో పోలీసువారు చట్టన్నపాడు గ్రామానికి వెళ్ళుతున్నప్పుడు గ్రామకరణంకూడా

వారివెంట ఉండిరి. ఇరవం ఈ సంఘటనను పురికొల్పియుండలేదని పోలీసు
రిపోర్టుబట్టి తెలిసది. భూమి విషయమై పూర్తిగా సంబంధంలేని కొందరు మను
ష్యులవల్ల ఈసంఘటన గరిగి తీవ్రరూపము దాల్చిఉండెను. కాని ఆ తప్పుడుగారిచే
grant చేయబడిన భూమి స్థలనిర్దేశం పేయుటలో ఇరవంగారు వారియొక్క
అధికారాన్ని మించి ప్రవర్తించారనే విషయాన్ని గురించి ఏలూరు శాశీల్దారు
దర్యాప్తు చేయుచున్నారు.

*re : Assignment of banjar lands to Harijans in certain
villages of Vijayanagaram Taluk*

*శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ (గజపతి నగరం—రిజర్వ్డ్) : అధ్యక్షా, విజయ
నగరం తాలూకాలో కొండ గ్రామంలో 108 ఎకరాలు బంజరుభూమి
ఉన్నది. ఆ బంజరుభూమిని ఇప్పించమని హరిజనులు, 80 కుటుంబాలు, ఇతర
పేదవాళ్లు 40 కుటుంబాలు 1948 లో దరఖాస్తులు పెట్టారు. 1958-59 లో
1980 లో కూడా వాటివరశీలన జరిగింది. Sketches కూడా తీసుకొనిఉన్నారు.
ఇంతలో జనాభా లెక్కలు మూలాన ఇవ్వడం జరగలేదు. కాని ఇంతలో
వ్యవసాయ శాఖవారు హఠాత్తుగా జిల్లా కలెక్టరునుండి ఉత్తరువు తీసు
కొనివచ్చి శాశీల్దారుకు చూపించారు. అప్పుడు శాశీల్దారుగారు అది జిల్లా
వ్యవసాయ శాఖవారికి ఇచ్చారు. కాని వారికి కావలసినవస్తే విజయ
నగరం తాలూకాలో ఆగూరులో 400 ఎకరాలు ఉన్నది. ఆ గ్రామానికి
చెందికుండా ఉన్నది. అదే విధంగానే హోదా సాఫేట్ ఫీట్ లో, విజయనరమునకు
3 మైళ్ళ దూరములో, 400 ఎకరాలు బంజరుభూమి ఉన్నది. అదికూడా
గ్రామాదులకు చెందలేదు. అటువంటి భూమిని ఈ వ్యవసాయశాఖ వారికి
ఇచ్చి, ఈ 108 ఎకరాలు వారు చిరకాలంనుంచి ఆశిస్తున్నటువంటిది,
హరిజనులకు, ఇతర పేద కుటుంబాలకు ఇవ్వవచ్చు. అక్కడ 400 ఎకరాలు
ఇక్కడ 400 ఎకరాలు waste గా ఉన్నది. అది హరిజనులకు, ఇతర పేద
ప్రజలకు గాని అందుబాటులో లేదు. కాబట్టి అది వ్యవసాయశాఖవారికి ఇచ్చి,
ఈ 108 ఎకరాలు ఈ నూరు కుటుంబాలకు ఇస్తే వారు వ్యవసాయం చేసుకొని
జీవిస్తారు.

*శ్రీ కె. వి. రంగారెడ్డి : కొండ గ్రామం పూర్తి ఇవాం గ్రామం. సదరు
గ్రామాన్ని 7-1-1959 న సర్కారువారు తీసుకొని ఉన్నారు. ఈ గ్రామంలో
బంజరుగా నమోదు అయిఉన్న సర్వే నంబరు 1 లో సుమారు 108 ఎకరాలు

Calling attention to matters of
urgent public importance
re : Famine conditions in the upland
taluks of Guntur District

18-2-1961 తేదీన వ్యవసాయశాఖవారికి బీజ విస్తరణ కేంద్రం స్థాపించడం కొరకు స్వాధీనం చేయడం అయినది ఈ భూమిలో వట్టా మంజూరు చేయవలసిందిగా సుమారు 300 మంది సదరు గ్రామం, పరిసర గ్రామాల వారిజనులు పేదవారు దరఖాస్తులు పెట్టినారు కాని సదరు వ్యవసాయ శ్రేణి ప్రజల ప్రయోజనం కొరకే స్థాపించబడినది. కాబట్టి వ్యవసాయ శాఖవారికి వెంటనే సదరు భూమిని అప్పగించవలసినదిగా కోరినారు కాబట్టి వారికి ఇవ్వడము అయింది. 7-1-1959 తేదీన సర్కారువారు తీసుకొనిన తోగేళ అను మరొక ఇనాం గ్రామంలో సుమారు 118 ఎకరాలు, మరియు ఈ గ్రామ సరిహద్దులో గల కెందూడు గ్రామంలో 28 ఎకరాలు వ్యవసాయ శాఖవారికి ఇదే పనిని ఇవ్వడం అయినది విజయనగరం తాలూకాలో హాజీ సామేట్ పేట గ్రామంలో సుమారు 500 ఎకరాలు reserve forest ఉన్నది. కాని ఈ ప్రదేశము గుట్టలతోను, వాగులతోను సంది సాగు చేయుటకు వీలుగాలేదు. అంగూరుడు గ్రామంలో సుమారు 978 ఎకరాలు బంజరుభూమి గలదు. అందులో 17 ఎకరాలు మాత్రము రైతు అధీనములో ఉన్నట్లు తెలుతున్నది. ఈ గ్రామము చంపావతినది అవతల వట్టు ఉన్నది. ఈ భూమి వ్యవసాయశాఖవారికి కావలసినది, లేనిది ఇంకా తెలియదు. ఈ భూమి వ్యవసాయశాఖవారికి అవసరం లేని యెడల హరిజనులకు, ఇతర పేద కుటుంబాలకు ఇచ్చుటకు వీలు అగునేమో అలోచించబడును.

re : Famine conditions in the upland taluks of
Guntur District

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇప్పుడు నాగిరెడ్డిగారు పల్నాడు తాలూకాలో famine గురించి చెప్పారు.

*శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరము అనావృష్టివల్ల మెట్ట తాలూకాలో ముఖ్యంగా గుంటూరుజిల్లాలో, పల్నాడు, వినుకొండ తాలూకాలో వంటలు పూర్తిగా పోయినాయి; సత్తెనపల్లి, నరసరావుపేట తాలూకాలో కొంతభాగము పోయినాయి. దీనివలన రైతులయొక్క ఆదోళన ఫలితముగా సమీకులనుంచి ప్రభుత్వమునకు తీర్మానాలు వచ్చినాయి. కాబట్టి ఆ ప్రాంతాలకు వెంటనే శిస్తు remission యివ్వాలని, కరువు అప్పులు కూడ విరివిగా మంజూరు చేయవలెనని, చౌక దిబ్బాలు పెట్టాలని, రైతుల పశువులకు కావలసిన వరిగడ్డికి దిబ్బాలు పెట్టి చౌకగా supply చేసేందుకు, అదేవిధంగా వ్యవసాయకూలీలకు వసులు కల్పించేందుకు ఈ సాగర్ కు సంబంధించినటువంటి

చిన్న కాలువల పనులుకూడ ప్రారంభించవలెనని కోరుతున్నాను ఇది ఉభయతా ఉపయోగంగా ఉంటుంది అంటే అటు సాగర్ పనులు అవుతాయి, ఇటు వీరికి పని కల్పించినట్లు అవుతుంది. దీనికి ప్రభుత్వం వెంటనే చర్యలు తీసుకోవలెనని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. వి. రంగారెడ్డి : నైరుతిపవనాల సరుగులలో వర్షాలు లేనిదాని వల్ల జామ పరిస్థితులు ఏర్పడే సూచనలు గోచరించగానే ప్రభుత్వము సహాయ కార్యక్రమాలు ప్రారంభించుటకై సొమ్ము మంజూరు చేసినది. అనావృష్టి సూచనలు దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రతి జిల్లాలోను సకాలంలో తీవ్రమైన అజ్ఞా యిషీ చేసి, వెంటలయొక్క పరిస్థితులు గుర్తించి ప్రభుత్వమునకు report పంప వలసిందని జిల్లాకలెక్టరుకు ఉత్తరువులు జారీ చేయబడినాయి. వెంటలు నష్టించిన చోట్ల ఏవిధమైన సహకారం అవసరమో వాటి విషయంలో proposals పంప వలసిందిగాకూడ ఉత్తరువులు వెళ్ళినాయి. గౌరవనీయ ఆర్థిక శాఖామూఖ్యులు సెప్టెంబరు నెలలో గుంటూరుజిల్లాలో పర్యటించి, అనావృష్టి పరిస్థితులను గురించి స్థానిక ఉద్యోగస్థులతో సంప్రదించారు. అప్పటి పరిస్థితులనుబట్టి మెట్ట తాలూకాలలో చౌకడిపోలు స్థాపించి relief పనులు ఏర్పాటు చేయుట ఉచిత మని నిర్ణయమైంది. మెట్టతాలూకాలలో 60 చౌకడిపోలు sanction చేస్తూ Revenue Board ఉత్తరువులు పంపించింది. Relief పనులకు, తదితర సౌకర్యాలకు ప్రభుత్వంవారు ఈ క్రింది విధముగా సొమ్ము కేటాయిస్తూ ప్రభుత్వ ఉత్తరువులు సెప్టెంబరు నెలలో జారీ చేసినారు.

రిలీఫ్ రోడ్డుపనులకు 4 లక్షలు; కొరతప్రాంతాలలో మైనర్ ఇన్ రిగేషన్ పనులకుగాను ప్రత్యేక అదనపు కేటాయింపు రు. 2,50,000 కొరత ప్రాంతాలలో ఎక్కావీ ఋణాలు విరివిగా యిచ్చుటకై ప్రత్యేక అదనపు కేటాయింపు రు. 1,50,000. నవంబరు నెలలో జిల్లా కలెక్టరువద్దనుంచి వెంటలపరిస్థితుల గురించి రిపోర్టు వచ్చింది. అగస్టు నెలాఖరువరకు సరైన వర్షాలు లేవనియు, సెప్టెంబరు నెలలో మంచి వర్షాలు లభించినవని రిపోర్టు చేయబడింది. మెట్ట తాలూకాల్లో అనగా నర్సారావుపేట, వినుకొండ, పల్నాడు, సత్తెనపల్లి, టంగోలులో రోహిణీకాన్రెలో అనగా 24-5-60 నుండి 7-8-60 వరకు వేసిన జొన్నపైర్లు కాగున్నవని శయవరి వేసిన పునానపైర్లు చెబుతున్నవని రిపోర్టు వచ్చింది. మిగతా పైర్లయొక్క సాధారణ పరిస్థితినిబట్టి శిస్తు రెమిషన్ గాని, శిస్తుపనూలు నిలుపుదలగాని అవసరంలేదని రిపోర్టులో తెలియజేయబడింది.

పల్నాడు, వినుకొండ, సత్తెనపల్లి, తాలూకాలలో కొన్ని ప్రాంతాలలో వెంటలు పూర్తిగా నష్టమై జామపరిస్థితులు ఏర్పడినవని అగ్రిటు వచ్చినవి. ఈ

అర్జీలు జిల్లాకలెక్టరుకు పంపబడినవి ఈ అర్జీలు న్యూఢిల్లీలో ఉంచుకొని స్థానిక రెవెన్యూ ఉద్యోగులు, తీవ్రమైన అజమాయిషీ ఫిబ్రవరీ నెలలో జరిపినారు ఫిబ్రవరి నెలలో జిల్లాకలెక్టరు వారివద్దనుంచి వచ్చిన రిపోర్టునుబట్టి ఈ గ్రామ విషయాలు తెలిసవి. పల్నాడు తాలూకాలో ముంగారి డోన్నపైరు బట్టి తిన్నది. మిగతా పైర్లు ఊమాయగా ఉన్నవి. ఈ తాలూకాలో గిరి, ఇసుక్క, పైర్లయొక్క సాధారణ పంట 8 అచాలు. 18 గ్రామాలలో సగటున 4 అచాల పంటఉన్న ఎక్కువలేదని, ఆ గ్రామాలలో 3 శిస్తు మాఫీయరు ఉచితమని జిల్లాకలెక్టరునుంచి ప్రబోజల్లు వచ్చినవి ఆ గ్రామాల వివరాలు. పులిపాడు, గోగులపాడు, గురజాల, గంగావరం - సురజాల ఫిర్యాలో. పెద కడమదళ్ళ, సాంఖ్యపురం, చినకాగమగుండ్ల, కారంపూడి - ఇవి కారంపూడి ఫిర్యాలోనివి. దాగేపల్లి ఫిర్యాలో రామాపురం, బట్టుపాలెం, మాచర్ల ఫిర్యాలోనివి అప్పికురు, పోలెపల్లి, బయ్యవరం, కంచంపాడు, మాచర్ల, జమ్మలమడుగు, తాళ్ళపల్లి, ముత్యాలపాడు, ఈ గ్రామాలలో శిస్తు రెమిషన్ విషయమై రెవెన్యూ డోర్లు సిఫార్సులు యింకా ప్రభుత్వానికి చేరలేదు అవి అందగానే పరిశీలన జరిపి సగిన ఉత్తర్వులు జారీచేయబడును. ప్రస్తుతం యీ తాలూకాలో పశుమేత కొరతలేదని తెలియచేయబడింది. రైసులవద్ద ఉన్న స్టాక్ మార్కెట్లనెలాఖరువరకు సరిపోవును. తరువాత కొరత ఏర్పడవచ్చును. అందుకుగాను రైతులు ఇప్పటినుంచి గడ్డికొని ప్లాక్ చేసుకొనగలందులకుగాను తక్కావీ ఋణాలు బట్టాడా చేయుటకు ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి. రిజర్వు ఫారెస్టులో ఉచితంగా సుపులను మేపుకొనేందుకు జిల్లాకలెక్టరు ఉత్తర్వులు యిచ్చియున్నారు. ఈ తాలూకాలో 10 చౌకధరల షాపులు నిర్మించబడినవి, అవసరాన్నిబట్టి యింకా ఎక్కువ షాపులు నిర్మించటానికి అవకాశం ఉన్నది. రెండు రిలీఫ్ రోడ్లు పనులు యీ తాలూకాలో ప్రస్తుతం జరుగుచున్నవి. వాటి ఎస్టిమేట్లు ప్రకారం ఖర్చు 75 వేలు. చాలమందికూలీలు నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకాలవలు శ్రవేష్టపనులకు వెళ్ళుచుండుటచేత ఎక్కువ రిలీఫ్ రోడ్లుపనులు ప్రవేశపెట్టుటకు అవసరం కలగలేదు.

వినుకొండతాలూకా : ఈ తాలూకాలో పంటలు బాగానే ఉన్నవని రిపోర్టు వచ్చింది. 8 గ్రామాలలో మాత్రం కొన్ని భూములమీద పైర్లు మిడతల వల్ల బట్టితిన్నవని ఆ భూములమీద శిస్తురెమిషన్ యివ్వాలని రిపోర్టు వచ్చింది. ఈ గ్రామాలయొక్క వివరాలు : తంగిరాల, అందుగులపాడు, చింతలకెరుపు, ఇనవాలు, పెద్దవరం, శివపురం, సూరెపల్లి, తిమ్మాయపాలెం, వినుకొండ. మిడతలదందువల్ల పైర్లు నష్టపడిన భూములయొక్క పూర్తి వివరాలు తెలుప

మన జిల్లా లెవ్లరుకు ఉత్తర్యలు పోయినవి. పూర్తి వివరాల రిపోర్టు చేరిన వెంటనే పరిశీలన జరిపి ఇగిన ఉత్తర్యలు జారీచేయబడును.

సత్తెనపల్లి తాలూకా ఈ తాలూకాలో పునాన తొన్నవైరు మాత్రం దెబ్బతిన్నది. మిగతా వైర్లు సుమారుగా సందేహనని రిపోర్టు వచ్చింది ఈ తాలూకా గ్రామాలు అన్నింటిలోను అన్ని వైర్లయొక్క ఫలితాన్ని బట్టి శిస్తురెమిషన్ గాని, పన్నుల వసూలు నిలుపుదలగాని ఉత్తర్యలు చేయవలసిన పరిస్థితిలేదని రిపోర్టు వచ్చింది. పునాన తొన్నవంటు దెబ్బతిన్న కారణంచేత కొన్ని గ్రామాలలో ధాన్యం కొరత ఎర్పడినప్పటికీ తాలూకాలో 15 చౌరధరల షాపులు ఏర్పాటు చేయుటవల్ల ఈ కొరత ఇగిందని రిపోర్టు వచ్చింది. ఈ తాలూకాలో వివరిత మైనకొరత ఉన్నది ఆలోపించుట సత్యమీరదుని రిపోర్టువచ్చింది. జామపరిస్థితులు ఉన్నవనే కారణంచేత ప్రజలు యితర గ్రామాలకు పనులకై వెళ్లుటలేదనియు ఎక్కువ కూలీ లభించే నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు పనులకు యీ తాలూకా నీరజనానీకం సహజంగా వెళ్లుటం పరిపాటి అని కూడ తెలియ వచ్చింది. ఈ తాలూకాలో 4 రిలీఫ్ రోడ్లపనులు ఏర్పాటు చేయబడినవి. అందు వై రెండు రోడ్లపనులు పూర్తిఅయినవి. మిగతా రెండు రోడ్లపనులమీద అర్థ భాగం వని పూర్తిఅయినది. ఇదిగాక 8 మైళ్ళ ఇరిగేషన్ పనులుకూడ ఏర్పాటు చేయబడినవి. ఇందులో ప్రస్తుతం రెండు చెరువుపనులు మాత్రం progress లో ఉన్నవి.

*re : Execution of the Pedanandipadu High Level
Channel Scheme.*

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇరువాత విషయం పెదనందిపాడు ప్రైవేట్ ఛానెల్ గురించి అడిగారు.

*శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : ఈ విషయమై రైతులు చాల గట్టిగా పట్టుపడుతున్నారు. ఇది అంతా అమలుజరపాలని కోరుతున్నారు. దీనినిగురించి మంత్రిగారు సమాధానం చెబితే రైతులకు సంతోషంగా ఉంటుంది. కాబట్టి వారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను. *

*The Minister for Public Works (Sri A. Satyanarayana Raju) : Sir, The Guntur Channel Scheme otherwise known as Peddanandipadu High Level Channel Scheme or Daggupadu Channel Scheme at a cost of Rs. 69 lakhs proposed to be taken in lieu of two

draft schemes could not be taken up during the second plan as the Government of India expressed the view that its inclusion in the second plan would not be feasible, in view of the reduction in the plan provision, but it has been included in the draft third plan of the State with a total provision of Rs. 20 lakhs. In a recent conference held on 8-6-1960, it has been decided, in principle, that the canal could be extended upto Daggupadu, the first portion of 28 miles 5 furlongs being treated as a medium irrigation scheme of the State Government and the rest as a part of the distributory system of the Nagarjunasagar Project. The Nagarjunasagar Project could contribute Rs. 100 per acre for 50,000 acres and the balance is expected to be raised through contributions at Rs. 200 per acre from ryots whose lands are to be served under the scheme for which necessary legislation is under contemplation. In the meanwhile, the Chief Engineer, Irrigation, has been instructed to prepare estimates and plans for the scheme and submit them for obtaining the sanction of the Government. These are awaited.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ జి. రామలింగం : అధ్యక్షా, 25 వ తేదీన లాంఛ ఎస్టేట్ మెంబర్ విషయంలో చర్చజరగవలసి ఉన్నది. కనుక దానికి సంబంధించిన కాగితాలు, దానికి సంబంధించిన ప్రభుత్వపాలసీ తెలిపే కాగితాలు గౌరవసభ్యులకు అందజేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : ఉపముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియపరుస్తాను.

Presentation of the Supplementary Estimates of Expenditure for 1960-61

**The Minister for Finance (Sri K. Brahmananda Reddy):* Sir, I rise to present the third batch of supplementary estimates for the current year. Hon. Members may remember that the first and second batches of supplementary estimates were presented in June and December, 1960, respectively. The supplementary estimates presented then were solely for new service schemes. The present batch of supplementary estimates relate not only to new services, but also to excesses over grants voted by the Assembly. The details of the estimates are given in the explanatory note copies of which have been placed on the table of the House.

These supplementary estimates fall under 42 different grants including 4 wholly 'charged items.' The total of all the supplementary grants relating to the Revenue account is Rs. 50.08 lakhs under Charged and Rs. 819.52 lakhs under voted, including the additional amount of Rs. 59.35 lakhs required under Grant IX Irrigation. The notes for this additional amount have been circulated separately. The supplementary grant under Capital account is Rs. 0 006 lakhs under charged and Rs. 233.94 lakhs under voted, while that under Debt Heads amounts to Rs. 2633 10 lakhs under Charged and Rs. 894.18 lakhs under voted.

But the above items do not all represent net increase over the budget appropriations. The sum of Rs. 10 lakhs provided for the schemes relating to Andhra Scheduled Tribes Co-operative Finance and Development Corporation, Ltd., Vizagapatam (Item I-DEMAND XXVI — Welfare of Scheduled Tribes and Castes etc.) will be fully reimbursed by the Government of India. Similarly, the amounts provided for the scholarships to the students and certain other schemes relating to Scheduled Tribes, Castes and Backward Classes will be reimbursed by the Government of India. In certain other cases, supplementary grants have been necessitated by change in classification e.g. expenditure on construction of primary health centres and medical staff quarters shown under Demand XLIV—Capital Outlay on Civil Works - has been transferred to Demand XVIII — Medical and Demand XXXVI — C. D. Projects, NES and LD Works. Similarly, the expenditure on Water Supply and Drainage schemes in Telengana region has been transferred to Demand XXVII — Civil Works and XLIX — Loans and Advances. The amount of Rs. 11.00 lakhs provided for the construction of office buildings to Zilla Parishads under Demand XLIX—Loans and Advances has been transferred to Demand XXVII — Civil Works, as the amount is proposed to be given as grants-in-aid to Zilla Parishads. In such cases, there will be corresponding savings under the Demands under which provisions were originally made.

In certain cases, the amounts provided will be ultimately met from funds such as the Famine Relief Fund. Under Grant IX — Irrigation, the amount of

Rs. 34 lakhs provided for accelerating canal irrigation works in drought affected areas as to provide employment to the people will be met from the Famine Relief Fund. On the request made by several Heads of Departments for additional funds for the plan schemes of the current year, Government have allotted additional amounts to the various Heads of Departments from the amounts surrendered by certain Heads of Departments to step up developmental activities during the year. For the additional plan schemes introduced during the course of the year, token provisions for Rs. 100/- are included in the supplementary estimates wherever the expenditure can be met by re-appropriation of funds within the grant. In another cases, the actual extra amounts that are likely to be spent during the current year are provided.

Mr. Speaker : Supplementary statement of expenditure presented :

**ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR
1961-62 VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS**

*DEMAND No. II—Excise Department—
Rs. 1,04,16,000.*

*DEMAND No. XXIV—Industries—
Rs. 2,29,66,500.*

*DEMAND No. XLII—Capital Outlay on Industrial
Development—Rs. 5,28,76,700.*

**The Minister for Small Scale Industries and
Excise: (Sri Konda Lakshman Bapuji)* Sir, On the recommendation of the Governor, I beg to move that the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,04,16,000 under Demand No. II — Excise Department.

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri D. Sanjivayya : Sir, On the recommendation of the Governor, I beg to move that the Government be granted a sum not exceeding Rs. 2,29,66,500 under Demand No. XXIV — Industries.

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri D. Sanjivayya : Sir, On the recommendation of the Governor, I beg to move that the Government be granted a sum not exceeding Rs. 5,28,76,700 under Demand No. XLII — Capital Outlay on Industrial Development.

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri G. Yellamanda Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise Department by Rs. 100

(అంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రామాణికమును రద్దుచేయునందుకుగాను.)

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri Basawamanaiah : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise Department by Rs. 100

(For not introducing prohibition in Telengana area)

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise Department by Rs. 100

(For not spending the income derived on Excise in Telengana only.)

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise Department by Rs. 100

(For not communicating the tour programme of the Superintendent, Excise Department Patancharuvu to M. L. As.)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise Department by Rs. 100

(To impress upon the Government to appoint a sub-committee to see the cadre is not affected by the handing over of the Prohibition to Excise Department.)

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri Pillalamarri Venkateswarulu: Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise Department by Rs. 100

(To criticise the Government for its failure to take effective steps to free the toddy tappers from the clutches of the toddy contractors and for not allotting the toddy shops to the societies of the villages.)

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise Department by Rs. 100

(To criticise the Government for preventing the members of neera society to tap neera and allowing the contractors to tap toddy in Mugnagala paragana, Huzurnagar Taluk.)

Mr. Speaker: Motions moved

Sri M. Nagi Reddy: Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise department by Rs. 100

(మద్యపాన నిషేధపు చట్టము అమలుపర్చుటలో ప్రభుత్వము విఫలమగుచున్నందుకు.)

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise department by Rs. 100

(గీత కార్మికులకు లై సెన్సు యిచ్చుటలో జాప్యము జరుగుచున్నందుకు.)

Mr. Speaker: Motions moved.

Sri B. Yella Reddy: Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise department by Rs. 100

(To regret for clubbing 19 villages to Karimnagar Toddy Tappers Co-operative Society which are 4 to 100 miles away from Karimnagar town, and thus for depriving the toddy tappers of those villages of chance for managing their own affairs.)

Mr. Speaker: Motion moved.

Sri B. Dharmabiksham: Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise department by Rs. 100

(తెలంగాణ ప్రాంతములో అంతట కల్లుగీత పారిశ్రామిక సహకార సంఘముల నెలకొల్పక పోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను, గ్రూపుసహకార సంఘముల నుండి గ్రామాల విడదీసి గ్రామసహకార సంఘముల నెలకొల్పక పోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.)

To reduce the allotment of Rs. 104,16,000 for
Excise department by Rs. 100

(తాటి, యాతచెట్లను రిజర్వ్ చేయు హక్కు దుర్వినియోగ మవుతుండగ ప్రభుత్వం గుర్తించపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను, తెలంగాణా కల్లుగీత పారిశ్రామిక సహకార సెమినార్ చేసిన సూచన ప్రకారము రిజర్వేషన్ వద్దతిని రద్దుపరచక పోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.)

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise department by Rs. 100

(నల్లగిండ తాలూకాలో ప్రభుత్వం అంగీకరించిన పరమలపై ఇవ్వబడిన గీతపారిశ్రామిక సహకార సంఘములను పార్టీ ప్రయోజనాల దృష్ట్యా రద్దు పరచిన విధానమును చర్చించుటకుగాను.)

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise department by Rs. 100

(అల్కారీ బకాయిలను ఎనూళ్లు చేయటంలో పేదగీత కార్మికుల అస్త్రుల వేలించేయు వద్దతి అనుసరించడం, ఆస్తిపరుల తప్పించటం గురించి చర్చించుటకుగాను.)

Mr. Speaker Motions moved.

Sri P. Rajagopal Naidu : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Rs. 100

(To criticise the Government for its failure to get allotments for industries on par with other States for implementation of the 3rd plan.)

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Rs. 100

(To criticise the Government for not being able to encourage private initiative in starting new industries).

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri G. Yellamanda Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Rs. 100

(రాష్ట్రంలో స్థాపించిన పారిశ్రామిక వాడలలో ప్రభుత్వ వాటానం మేరకు యినుము, డిక్టో, ముదలగు ముడి సరుకలను సక్రమంగా సప్లయి అయినందున, తయారయిన వస్తువులకు ఎక్సైజు మార్కెటు ఎర్నెస్టు అయినందుకు, యీ పారిశ్రామిక వాడలను సక్రమంగా పని అయిచేసెదరు.)

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా పట్టణ సిరిమి, ఫ్యాబ్రికేషన్లు ముఖ్యముగా పరిశ్రమలకు అనుకూలముగా ప్రభుత్వము గట్టిగర్హలు తీసుకొనవలెను.)

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Rs. 100

(ప్రభుత్వ యాజమాన్యమందలి గడు అవసరము రాజమండ్రి పరిశ్రమిల్లు గూడగు సిరిమి, ఫ్యాబ్రికేషన్లు ముఖ్యముగా పరిశ్రమలకు అనుకూలముగా ప్రభుత్వము గట్టిగర్హలు తీసుకొనవలెను.)

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లాలోని ఇనుము, రాగి, గుర్రసము వగైరా ముడిపదార్థములను పరిశ్రమలకు అందించు డిలయోగించుటకు అనుకూలముగా ప్రభుత్వము తీసుకొనవలెను.)

Mr. Speaker : Motion's moved.

Sri M. Nagi Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Rs. 100

(చిన్నపరిశ్రమల విషయములో లోన్లు ఇచ్చుటలో జాప్యమునుగూర్చి చర్చించుటకు.)

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా పల్లిపాడు గ్రామ దంపుకులియ్యం పొత్తెటి లోను ఇచ్చుటలో జాప్యముగూర్చి.)

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for Industries by Rs. 100

(చేనేత కార్మికులకు నూలు సరఫరామైన ధరకు ఇప్పించలేకపోవుటలోను, గుడ్డిధర గిరాకీగా ఉన్నప్పుడు నూలుధర పెరిగిపోతూ ఉంటే అరిష్టతేనట్టి, గుడ్డికు గిరాకీ తేనప్పుడు నూలుధర పెగ్గించుచున్నట్టి విధానాలను అరికట్టలేని ప్రభుత్వ విధానమును తీవ్రముగా నిరసించుటకు.)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri Baswa Maniah : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for Industries by Re. 1

(To express that the loan is not being issued to the Mat-makers Co-operative Society Jogipet, Taluk Andole, District Medak.)

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for Industries by Re. 1

(To express that home industries training centres are not opened at Villages of Andole, Medak District.)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri M. Nagi Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for Industries by Rs. 100

(గుంటూరుజిల్లా, పల్నాడు తాలూకా బాలకల్లు గ్రామంలోని చేనేత సహకార సంఘం మేనేజిమెంటువారు చేనేత వారిశ్రామికులకు సక్రమంగా నూలు సరఫరా చేయక, బ్లాకుమార్కెటు చేస్తున్నందున అనేక మహిళల్లు పంపుకున్నప్పటికీ తగు చర్యలుతీసుకొని, స్పెషల్ ఆఫీసరు నియమించి క్రమంగా నడుపనందులకు.)

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri Md. Tahaseel : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for Industries by Rs. 100

(ఖమ్మంజిల్లా వెంకటాపురంలోని సిల్క్ సరక్రమను అభివృద్ధిచేయుటకు గాను సిల్క్ కాయలు పండించేవారికి వెంటనే సామ్యుయివ్వక వారిని ఇబ్బంది పెడుతున్నందుకు.)

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri M. Nagi Reddy: Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for Industries by Re. 1

(పరిశ్రమలలో, కార్మికులు, భాగస్వాములుగా పుండునట్లు ఏర్పాటు చేయుటలో ప్రభుత్వము విఫలమగుచున్నందున.)

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri Pillalamarri Venkateswarulu: Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 5,28,76,700 for Capital Outlay on Industrial Development by Rs. 100

(To regret the failure of the Government to implement the recommendations of the Anantarama Krishna Committee appointed to go into the working of Road Transport Corporation.)

To reduce the allotment of Rs. 5,28,76,700 for Capital Outlay on Industrial Development by Rs. 100

(For the failure of the Government to consider the formation of a separate Department to supervise the working of industrial corporation including R. T. C. and other companies where Government shares are involved.)

To reduce the allotment of Rs. 5,28,76,700 for Capital Outlay on Industrial Development by Rs. 100

(To regret the failure of the Government to prevent the wasteful expenditure incurred by the Directors of Bodhan Sugar Factory who are proceeding with the construction of a large building the cost of which is going upto more than 15 lakhs of rupees and that too without any proper estimates.)

To reduce the allotment of Rs. 5,28,76,700 for Capital Outlay on Industrial Development by Rs. 100

(For the failure of the Government to start fertiliser factory in the public sector.)

To reduce the allotment of Rs. 5,28,76,700 for Capital outlay on Industrial Development by Rs. 100

(For failure to take effective steps to get industries in the public sector.)

To reduce the allotment of Rs. 5,28,76,700 for
Capital Outlay on Industrial Development by Rs. 100

(Failure of the Government to be the ideal employer in its relations with labour by providing wage structure on a scientific basis and providing provident fund benefits.)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri M. Nagi Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 5,28,76,700 for
Capital Outlay on Industrial Development by Rs. 100

(రాష్ట్రంలో గతంలో ఆశించిన భారీపరిశ్రమ అన్నింటికీ తిలోదకా
లిచ్చినందుకు.)

Mr. Speaker : Motion moved :

*శ్రీ పిల్లలమట్టి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) : అధ్యక్షా, Industries యొక్క ప్రాముఖ్యతను గురించి నేను అంతగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. మన దేశంలో public sector లోను, private sector లోను కూడా మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో, రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అభివృద్ధి చెందినాయనే విషయం మన అందరికీ అవుపడుతూనే ఉన్నది. ప్రధానమైన key industries, భారీపరిశ్రమలు గమనించ దగినంతగా అభివృద్ధి చెందినాయి అన్నిటికంటే ముఖ్యమైన విషయం. Oil Commission వారు oil ను public sector లోనే అభివృద్ధి చేయడానికి నిర్ణయం తీసుకోవడం, అమెరికన్, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య వాదులు ఏ రకమైన దృక్పథం తీసుకున్నప్పటికీ భాతరు చేయకుండా, public sector లోనే అభివృద్ధి చేయడానికి పూనుకున్నందుకు మనం తప్పకుండా సంతోషించాలి. మూడవ ప్లాన్ లో వేసినటువంటి out line ను ఏమాత్రం తగ్గించకుండా భారీ పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చేయడానికి అవకాశం కల్పించబడ్డది. ఇప్పుడున్నటువంటి పద్ధతులలో ఈ మేరకే అభివృద్ధి చెందడానికి వీలు ఉన్నదా ఇంకా ఎక్కువ అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశాలు లేవా అంటే యింకా అవకాశాలు ఉన్నాయనే విషయం మనకు స్పష్టంగా బోధపడుతున్నది. ఆ అవకాశాలు అన్నీ ఎంతవరకు ఉపయోగించుకోడానికి అవకాశం ఉన్నదో అంతవరకు కేంద్రంలోకూడా ఉపయోగించుకోలేక పోయినాము అనేది పరిశ్రమల అభివృద్ధి విషయంలో కేంద్రంలో వారి budget ప్రతిపాదనలలో, యింకా అనేక సందర్భాలలో కేంద్ర మంత్రివర్గం అవలంబించిన విధానాలు పరిశీలించినట్లయితే మనకు స్పష్టంగా బోధపడుతుంది. కేంద్రంవారు ఏదో కొంతవరకు అభివృద్ధి

చేస్తున్నప్పటికీ మన ఆంధ్రప్రదేశ్ పరకంగా ఉన్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పరిశ్రమలు అభివృద్ధి కావడానికి వాతావరణం ఏమైనా సృష్టించబడ్డదా అనే విషయం సరికాదు. జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేయాలి. మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తి అయింది. రెండో పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తి అయింది. 10 సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ పరిశ్రమలు అభివృద్ధి కావడానికి సరిగిన వాతావరణం ఈనాటి వరకు రాలేదని, ఈనాడు కేటాయించిన వర్తమానుబట్టి, కేంద్రం అవలంబించిన విధానాలనుబట్టి మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కూడా పరిశ్రమాలభివృద్ధికి అవసరమైన వాతావరణాన్ని సృష్టించలేక పోయినాము అనే విషయం మనకు స్పష్టంగా గోధపడుతుంది. పరిశ్రమలకు మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఎంత పెట్టుబడి పెట్టాము, రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఎంత పెట్టుబడి పెట్టాము, మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఎంత పెట్టుబడి పెట్టాము అనే విషయం పరిశీలించినట్లయితే మనకు ఈ సంగతి స్పష్టంగా గోధపడుతుంది. చిన్న చిన్న పరిశ్రమలలో నేను అంత ఎక్కువగా పోదలనుకోలేదు. వాటిమీద ఒకేఒక విషయం ఉన్నది. అవి సక్రమంగా పనిచేస్తే వాతావరణంగా నిరుద్యోగసమస్య పరిష్కారం కావడానికి కొంతవరకు ఉపయోగపడవచ్చు. సక్రమంగా పనిచేస్తున్నాయా, లేదా అనే విషయం చిట్టచివరిలో కొద్దిగా తెలియజేస్తాను.

(The Deputy Speaker in the Chair)

మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో మాత్రమే కాదు, రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కూడా పరిశ్రమలకు, medium size పరిశ్రమలకు శ్రద్ధ చూపించలేదు అనే విషయం స్పష్టంగా బోధపడుతున్నది. మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఈ పరిశ్రమలకు ఎక్కడో ఖర్చు పెట్టామా ఒక తదవ మంత్రివర్గాన్ని పరిశీలన చేయమని కోరుకున్నాను. దీనిలో మనకు ఇచ్చిన information ప్రకారం All India లో మొదటి ప్రణాళికలో 7.9% ఖర్చుపెడితే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 1.2% మాత్రమే ఖర్చుపెట్టాము. దీనినిబట్టి మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఈ పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చెయ్యాలి అనే ప్రణయ్య ప్రభుత్వానికి రాలేదనేది స్పష్టంగా బోధపడుతున్నది. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో All India లో 22.9% ఖర్చుపెడితే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 5.8% ఖర్చు పెట్టాము. అంతా బంగారం, వజ్రం, మద్రాసు రాష్ట్రంలో బాగా ఎక్కువ percentage ఖర్చుచేయినప్పటికీ average న 22.9% అంటే మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎంత అభివృద్ధిమైన పరిస్థితి ఉన్నదో మనకు స్పష్టముగా బోధపడుతున్నది. 5.8% మాత్రమే దీనికి కేటాయిస్తున్నారు. అంటే దీనిని గురించి ఎక్కువ చెప్పనక్కర

లేదు. ఆ అంకే చెపుతుంది. ఏ మంత్రివర్గం అయినా కానీయండి దానికి బాధ్యులు ఎవరైనా కానీయండి దీనికోసం ఎంత శ్రద్ధ చూపించారు. వారి యొక్క ఆలోచనలు ఏ రకంగా ఉన్నాయో దీనినిబట్టి బోధపడుతుంది. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక చూస్తే దీనిలో యంతకంటే కూడా తగ్గించుకుంటూ పోమన్నారా అనే అనుమానం కలుగుతున్నది. All India ది 20% and odd అంటే మన రాష్ట్రంలో 8.3% మాత్రమే ఉన్నది. దీనిలో కూడా Small scale industries కు ఎక్కువ ఖర్చు పెడుతున్నారు. గాని భారీ పరిశ్రమలను ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టడానికి ఏ విధంగాను పూనుకోలేదు అనే విషయం మనకు స్పష్టంగా బోధపడుతుంది. ఇంత తక్కువ డబ్బు కేటాయించడంవల్ల వచ్చిన అనర్థం ఏమిటి అనేది చూసుకోవాలి. మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక వదలి వేసినప్పటికీ రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలోనైనా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చక్కగా plan వేసుకుని చేసినదా? అంటే ఆ న్యూనిం ఎక్కడా గోచరించడంలేదు. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కూడా ఏమీ లేకుండా పోయింది. ఈ సందర్భంలోనే ముద్రాసు గవర్నమెంటు గాని కేంద్రంగాని ఏవిధంగా ఖర్చు పెడుతున్నదో మనం చూస్తూనే ఉన్నాం. ముద్రాసు Finance Minister యొక్క speech చదివేటట్లయితే అక్కడి పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయడానికి ఎంత శ్రద్ధ వహిస్తున్నారో, ఏ విధముగా డబ్బు కేటాయిస్తున్నారో బోధపడుతుంది. అనేక పరిశ్రమలు Public sector లోను, private sector లోను, State loans ద్వారాను అభివృద్ధి చేయడానికి చాల తంటాలు పడ్డారు అనే విషయం మనకు స్పష్టంగా బోధపడుతుంది. అక్కడి industries కోసం register అయిన Companies చాల ఎక్కువ ఉన్నాయి. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక మొత్తం మీద చూసినట్లయితే 908 Companies రిజిస్టరు పెట్టడానికి, అభివృద్ధి చేయడానికి register అయి ఉన్నాయి. పీటిల్లో 68 public limited concerns ఉన్నాయి. Authorised share capital, public limited, private limited చూసుకోవేటట్లయితే 53.86, 100.68 crores అని తెలుస్తుంది. ఆ విధముగా register అయిన Companies మనకు కనపడుతున్నాయి. మనదేశంలో అవి ఎక్కడా అవు పడవు ఆర్థిక మంత్రిగారి ఉపన్యాసం చదివినా, Industries మీద Policy Statement యిచ్చిన ముఖ్యమంత్రిగారి ఉపన్యాసం చదివినా ఈ యొక్క యాస్ పెట్టే వారి ఉపన్యాసాలలోగాని, వారి ఆలోచనలలోగాని గోచరించదు. దీనినిబట్టి ఇంతవరకు మనయొక్క మంత్రివర్గం, మనయొక్క విధానాలు, యివన్నీ పరిశ్రమల అభివృద్ధికి దోహదంచేసే విధముగా లేవు అనేది ముద్రాసు మనకు స్పష్టంగా అవుపడుతున్నది.

వీటిలోనే ఆల్ ఇండియా యిస్ పస్టి మెంట్స్ పరిధిగా వున్న యోగూడా తలుసుకొనడం అవసరం. ఆవిధంగా చూస్తే మన అంధ్రదేశంయొక్క బాక్స్ పర్ట్ నన్ బాగా కనబడుతుంది. వ్యవసాయంలోని ఎలాడవ ప్రదాళికలో నాకు తెలిసినంతవరకు దాదాపు 75 కోట్లవరకు ఖర్చుపెడుతున్నారు. అంతే రెండవ ప్రదాళికలో ఖర్చుపెట్టినదానికి దాదాపు రెట్టంపు ఖర్చు పడుతున్నారన్నమాట. కాని, పరిశ్రమలను చూస్తే ఆవిధంగా కనపడడంలేదు. పైగా ఇగ్గింపు కనబడుతున్నది. ఇవన్నీ చూచినప్పుడు మనం ఇప్పుడు అవలంబిస్తున్న విధానం శుభవికాస మార్పుకోవాలనిపిస్తున్నది. కేంద్రంలో అగ్రికల్చరల్ సమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు కొరకు 11% ఖర్చుపెడుతుంటే మనం 3% ఎందుకు ఖర్చుపెట్టవలసి వస్తున్నదో నాకు బోధపడడంలేదు. దాని ప్రాముఖ్యంగుర్చి నేను ప్రశ్నించడంలేదు, కాని, వున్న సంపదను మనం పరిధిగా ఖర్చు పట్టుకోవాలనేదానిని గూర్చి అడుగుతున్నాను. ఈవిధంగా కేటాయింపులలో ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలమైనదని అవలంబించిన విధానం ఏమైనా సరియైనది కాదని స్పష్టంగా కనబడుతుంది. దీనిని మార్పుకోవాలని నేను తెలియజేస్తున్నాను. అంతగాక, యీ సమయంలో ప్రభుత్వ లక్ష్యప్రకారం నేషనల్ సేట్ యిస్ కం ఎలావుండోకూడ నేను మీ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. 1955-56 వ సంవత్సరంనుండి 65-66 వత్సపుటికి మనకంటే చిన్నరాష్ట్రాలు అయినప్పటికీ మనకంటే ఎంత అభివృద్ధిని సాధించినాయో తెలియగలదు. నావద్ద అన్ని రాష్ట్రాలయొక్క ఫంజీ కివర్స్ వర్సెంటేజికి సంబంధించిన లెక్కలున్నాయి. అవీ చూస్తే మన అభివృద్ధి పరిధిగా వుండి తెలుస్తుంది. 1950-51 లో వచ్చిన 65-66 లో రాబోతున్న ఆదాయాన్ని పోల్చిచూస్తే 70.22 ఉంటుంది. ఖిహార్ 95.21; గుజరాత్ 101.02; మదరాసు 89.95; మహారాష్ట్ర 94.87; మైసూరు 88.76; ఒరిస్సా 114.86, పంజాబ్ 128.86; రాజస్థాన్ 98.88; ఉత్తరప్రదేశ్ 80.82; పట్టణగాల్ 97.08, ఆల్ ఇండియామీద చూస్తే 86.88 వుంది. ఆరేవిధంగా 60-61 లో వచ్చిన ఆదాయాన్ని 65-66 లో రాబోతున్నదానితో పోల్చిచూస్తే యింకా చాలా తగ్గిపోయే ప్రమాదమున్నది. అలాగే 60-61 నుండి 65-66 లోని వర్సెంటేజి చూస్తే అది యీ విధంగా వున్నాయి. ఉత్తరప్రదేశ్ 24.07; ఖిహార్ 41.19; గుజరాత్ 34.49; మదరాసు 24.19; మహారాష్ట్ర 30.34; మైసూర్ 29.62; పంజాబ్ 40.05; ఉత్తరప్రదేశ్ 28.47; పట్టణగాల్ 38.85, ఆల్ ఇండియా యావరేజీ 30.67. ఆల్ ఇండియా మొత్తపు యావరేజీకంటే కూడా మనది చాలా తక్కువగా నున్నదనే విషయం దీనినిబట్టి తెలుస్తుంది.

మరొక విషయాన్ని కూడా నేను యీ సందర్భంలో చెప్పవలసిన అవసరమున్నది ఏ దేశమైనాగాని, ఏ రాష్ట్రమైనాగాని తనసంపదను పెంచుకోవాలంటే, అందుకు పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందవలసిన అవసరముంది. అప్పుడే ఏ దేశముయొక్క సంపద అయినా అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశముంటుంది ఒక్క వ్యవసాయంపై వచ్చే ఆదాయాన్ని బట్టి సంపదను పెంచవలయుననుకున్నా, అది సాధ్యంగాని విషయం. పారిశ్రామికపు అభివృద్ధి చాలా ముఖ్యమైనది. అందువలన మన ఇండస్ట్రియల్ ఇన్ కం ఏవిధంగావుందోకూడ ఒక్కసారి పరికించండి 1955-56 లో మన ఇండస్ట్రియల్ ఇన్ కం 87.34 వుంది, 80-81 లో 93.29 అయింది; 85-86 లో 100.28 వుంటుందని అంచనా. నేను యీ సందర్భంలో ఒక్క ఇండస్ట్రియల్ ఇన్ కంగూర్చి మాత్రమే చెబుతున్నాను. దీని సంబంధించి యింకా చాలా విషయాలు వున్నప్పటికీ, వాటిలోకి పోవడంలేదు ఆశాతం యితర రాష్ట్రాలలో ఎలా వుందోకూడా చూద్దాం. అస్సామ్-70.92; బీహార్-223.02; గుజరాత్-129.84; కేరళ-85.53; మధ్య ప్రదేశ్-98.38; మద్రాసు-79.81; మహారాష్ట్ర-129.90; మైసూర్-82.01; ఒరిస్సా-229.87; పంజాబ్-189.75; యీవిధంగా ఉన్నాయి. 85-86 వచ్చేప్పటికి యితరప్రాంతాల పరిస్థితి మరింత మెరుగ్గావుంది మనం మాత్రం వెనక్కు వెళుతున్నాం. మన పరిస్థితి మరి అధ్వాన్నంగా ఉంది ఇక్కడ ఒక విషయాన్ని ప్రధానంగా గమనించ వలసిందిగా నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. 1955-56 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క ఇండస్ట్రియల్ ఇన్ కం 87.34 వుంది; కాని 85-86 వచ్చేప్పటికి యితర రాష్ట్రాలు, మనకంటే చాలా చిన్న రాష్ట్రమైనా కేరళవంటివి ఎంతో అభివృద్ధి చెందుతున్నవి. అభివృద్ధినిగమక శాతంరూపం చూడవలయుననుకుంటే 85-86 వచ్చేప్పటికి మన రాష్ట్రంలో 7.48 వుంటే, కేరళలో 15.07 వుంది; మైసూరు 21.75, ఒరిస్సా-27.97, పంజాబ్-20.98; యీవిధంగా యితర రాష్ట్రాలలో ఉంది. పారిశ్రామికంగా ఆంధ్రదేశం అధ్వాన్న పరిస్థితిలో ఉంది.

తరువాత, పర్ కాపిటా ఇన్ కంకూడా ఎలాఉందో చూద్దాం. అదికూడా చాలా తగ్గిపోతున్నది. 1950-56 లో 20.08 వుంది. 80-81 వచ్చేప్పటికి 25-26 అయింది; 85-86 వచ్చేప్పటికి 24.41 అవుతుంది. అంటే మన అభివృద్ధి పోను పోను మైనస్ లోకి వస్తున్నదన్నమాట. ఇది జనాభా పెరుగుదలతోపాటుగా పర్ కాపిటా ఇన్ కం పెరగకపోవడంవలన వస్తున్న ప్రమాదం. దీనిని చాలా జాగ్రత్తగా గమనించవలసిన అవసరముంది. అంటే—మూడవ ప్రణాళికలో అప్పుడే మనకేమీ అభివృద్ధిలేకుండా సీటుచేసి వేయబడిందన్నమాట. తక్కిన

రాష్ట్రాలు మాత్రం ఎంతో చురుకుబడినప్పుడు వాటిలో కలను గమనించినట్లుగానే తమను తెలియగలము. ఇతర రాష్ట్రాలలో వీటి మైనస్ బాలన్సులో లేదు. కనుక ప్రస్తుతం వనం ఆరెలొస్తున్న ఖండిస్త్రీయల్ పాలిస్ మారవలసిన అవసరము ఎంతో ఉన్నదని ప్రశ్నలెంగా పట్టిపై చెప్తున్నాను. అంతేకాదు, ఈనాడు ఇంచుకు సంబంధించి మనం పెడుతున్న ఖర్చులనుకూడా గూఢుకొనవలసిన అవసరమున్నది. ఇందులోకూడా అంతెను గమక పరిశీలించినట్లుగానే తమను పరిస్థితి చాలా అభ్యాన్నస్థితిలో ఉన్నదని తెలుస్తుంది. ప్రభుత్వం గావిచియాన్ని చాలా సీరియస్ గా ఆలోచించాలి. రానురాను మన పరిస్థితి ఇంతో తగ్గిపోతున్నది. పారిశ్రామికంగా మనం అభివృద్ధి కాలేకపోతున్నాం. ఉద్యారామన సంపద పరగడంపోయి; ప్రజల జీవన ప్రమాణం పరగడంపోయి, ధరలు పరిగిపోతున్నాయి. తగ్గులిగంగా తక్కిన రాష్ట్రాలకంటే మన రాష్ట్రము మరింత వనకలక ప్రమాదమున్నదని మనవిజేస్తున్నాను. కనుక పరిశ్రమలపై మనం పెడుతున్న పట్టులను సమయంలో జాగ్రత్త పరచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Textile Mills ఉన్నాయి. నూలును, బట్టలను ఉత్పత్తిచేసే మిల్లుల విషయం చూడాలి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అభివృద్ధి కావడానికి ఎన్నో అవకాశాలున్నప్పటికీ గడచిన రెండు వందలవర్షప్రణాళికలలోను వీటి అభివృద్ధి ఎక్కువగా జరగలేదని దోధపడుతున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో యిప్పుడు 18 మిల్లులు మాత్రమే ఉన్నాయి. వాటిలో పనిచేసేవారి సంఖ్య 12,085 మాత్రమే. గుజరాతులో 108 మిల్లులున్నాయి, 1,91,000 మంది వాటిలో పనిచేస్తున్నారు. మద్రాసులో 184 మిల్లులున్నాయి; 1,20,000 మంది పనిచేస్తున్నారు. మహారాష్ట్రలో 98 మిల్లులున్నాయి; 8,11,000 మంది పనిచేస్తున్నారు. పక్క పెద్ద key industries అభివృద్ధి చేయలేకపోయినప్పటికీ medium size textile mills ను అయినా అభివృద్ధి చేస్తున్నారా అంటే, అదికూడా లేకనే విషయము దోధపడుతున్నది. అంతేకాదు. మొదటి వందలవర్షప్రణాళికలోను, రెండవ వందలవర్షప్రణాళికలోను ప్రభుత్వం పరిశ్రమలకు లైసెన్సులు యిస్తూ వచ్చింది. ఇందులో కేంద్రప్రభుత్వం అవలంబించిన విధానం ఏమిటి? ఏ basis మీద key industries పెట్టడానికి లైసెన్సు ఇచ్చారు? మద్రాసులో ఏమి దొరుకుతుందని ముఖ్యమైన పరిశ్రమలు ఇస్తున్నారు? ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఏమి దొరకదని industries పెట్టడానికి నిరాకరిస్తున్నారనేదానికి కేంద్రప్రభుత్వం సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం ఉన్నది. దీనిమీద రాష్ట్రప్రభుత్వం ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరిపిందని ఊహించుకొంటున్నాము. Iron and steel కు

సంబంధించి రెండు సంవత్సర ప్రణాళికలలోను 3 లివి మొత్తం 18 లై సెన్సులు ఇస్తే అందులో ఆంధ్రప్రదేశ్ పేరేలేదు West Bengal కు 6 లై సెన్సులు ఇచ్చారు. మద్రాసుకు ఇచ్చారు. మధ్యప్రదేశ్ కు ఇచ్చారు. ఒరిస్సాకు రెండు ఇచ్చారు. పంజాబు, ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్ లకు కూడా ఇచ్చారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కోల్ దొరుకునుంది, Iron ore దొరుకుతుంది. Rich content ఉన్నది. మద్రాసులోంటే ఎక్కువగానే ఇక్కడ ఉన్నది. ఒరిస్సా రాష్ట్రంలో మనకంటే ఎక్కువగా ఉన్నప్పటికీ, మనకంటే ఎక్కువగా ఉన్నటువంటి రాష్ట్రాలకు కూడా iron and steel industries ను ఇచ్చి మన రాష్ట్రానికి ఎందుకు యివ్వలేదో నాకు అర్థము కావడంలేదు. Iron Castings అని ఉన్నాయి. వాటిల్లో కూడా వెస్ట్ బెంగాలుకు 7 ఇచ్చారు, బొంబేకు 5 ఇచ్చారు, మద్రాసుకు 2, యు. పి. కి 1, బీహార్ కు 5, మైసూరుకు 1, ఆంధ్రప్రదేశ్ కు (నున్న) ఏమీలేదు. లై సెన్సు లివ్వడంలో కూడా కేంద్రము యంత పక్షపాత వైఖరి ఎందుకు అవలంబిస్తోందో అలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అయిపోయింది, మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఏమీ కావడము లేదని స్పష్టముగా తెలుస్తోంది. ఇదేమి విధానము? ఒక ప్రక్క పాలసీ ఫ్లేటు మెంటులో regional imbalance ను తొలగిస్తామని చెబుతూ వుంటారు. మొదటి రెండు పంచవర్ష ప్రణాళికలు పూర్తి అయ్యేసరికి regional imbalance యింకా ఎక్కువయిందని మనకు స్పష్టంగా బోధపడుతున్నది. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తి అయ్యేసరికి industrial income - 337 కు దిగజారడానికి సిద్ధంగా వున్నది. దానినిబట్టి మనం bottom of the ladder కు దిగిపోతున్నామని తెలుస్తోంది. దీనినిగూర్చి ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా అలోచించవలసిన అవసరమున్నదని విజ్ఞాపన చేస్తున్నాను

Steel Industry ఆంధ్రకూడా ఒకటిచ్చారు. 0.84 యూనిట్స్ కెపాసిటీ ఉన్నది యిచ్చారు. బీహారుకు 8.95 యూనిట్స్ కెపాసిటీ ఉన్నది ఇచ్చారు. బొంబేకు 89.22 మద్రాసుకు 5.59 యూనిట్స్ కెపాసిటీ ఉన్నది యిచ్చారు. కేంద్రప్రభుత్వానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ మీద యంత సవితితిల్లిప్రేమ ఎందుకు కలిగిందో నాకు అర్థం కావడంలేదు. Iron, coal మన రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి. బీహారులోను, ఒరిస్సాలోను దొరికేటంత మంచి superior quality కాకపోవచ్చు. కాని మిగతా యితర రాష్ట్రాలలో దొరికేదానికంటే మంచిది దొరుకుతున్నది ఎందువల్ల పరిశ్రమలు యిక్కడ అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశం లేదో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో iron ore 4 లక్షల చిల్లర టన్నులు ఉన్నది. Coal 1694 టన్నులు ఉన్నవి. బొంబాయిలో 1,27,000 టన్నుల iron

ore ఉన్నది. Coal 335 టన్నులు మాత్రమే. మధ్యప్రదేశ్ లో iron 32,719 టన్నులు ఉన్నది. Coal 4829 మాత్రమే ఉన్నది. మైసూరులో మనకంటే ఎక్కువ iron ore ఉన్నది. Coal అసలు లేనేలేదు. అసలు లేకపోయినప్పటికీ మైసూరుకు యిచ్చారు బొంబేకు యిచ్చారు. మధ్యప్రదేశ్ కు యిచ్చారు. మద్రాసుకు coal లేదు; ఐరనులేదు. అక్కడకూడ యిచ్చారు. ఏ basis మీద కేంద్రప్రభుత్వము యీ నిర్ణయాలు చేస్తున్నది? మనకు technical personnel లేదా? లేకపోతే యింకొక చోటనుంచి వస్తారు. ఇక్కడ తయారయిన coal యితర రాష్ట్రాలకు తీసుకుపోవాలి; iron కూడ యితర రాష్ట్రాలకు చేరవేయాలి. దీని విషయములో మన ప్రభుత్వము అవలంబించే విధానం ఏమాత్రంకూడ సంతృప్తికరంగా లేదు. జగ్గయ్యపేటలో high percentage of iron వుంటే దానిని యితరదేశాలకు export చేయడానికి ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. ఇంతకుంటే దురదృష్టవశాత్తూ విషయం మరొక టుండదని చెబుతున్నాను. ఇక్కడిదే పంపించడానికి కేంద్రప్రభుత్వం ఎందుకు సూచించాలి? ఇంకా అనేక రాష్ట్రాలలో వున్నదికదా! మన రాష్ట్రంలో ఒక చిన్న iron foundry అయినా పెట్టుకోడానికి అవకాశాలు లేకుండా యిక్కడిది export చేసేయాలనే కేంద్రప్రభుత్వ విధానం అంగీకరించడానికి మన మంత్రి వర్గం తయారైంది. దీనివల్ల మనరాష్ట్రంలో పరిశ్రమలభివృద్ధి చెందాలనే దృక్పథమే లోపించిందని స్పష్టంగా బోధపడుతున్నది.

విద్యుచ్ఛక్తికి సంబంధించి యీ రెండు పంచవర్ష ప్రణాళికలలోను మొత్తం 21 లై సెన్సులు యిచ్చారు. ఆంధ్రలో కనీసం ఒక్కటైనా యివ్వవచ్చు కదా? Power Transformers పెట్టుకోడానికికూడ మనకు యివ్వలేదు. బీహార్ లో ఒకటి యిచ్చారు. బొంబాయిలో 9 యిచ్చారు. మధ్యప్రదేశ్ కు 1, యు. పి. కి 2, వెస్ట్ బెంగాలుకు 3, మద్రాసుకు 2 యిచ్చారు. కేరళ, మైసూరు అన్నింటికీ యిచ్చారు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ కు చిన్నపీలేదు; పెద్దపీలేదు. ఈ discrimination చూపించే పాలసీ ప్రభుత్వం ఎందుకు అవలంబిస్తున్నదో బోధపడడంలేదు. Electrical conductors cables and wires కు సంబంధించి ఆంధ్రకు ఒకటి యిచ్చినట్లు తెలుస్తోంది. దానినిగురించి మంత్రిగారి ఉపన్యాసంలోను, రిపోర్టులోనుకూడ లేదు. Electrical Motors ఉత్పత్తి చేయడానికి కూడ ఒకటి యిచ్చినట్లు తెలుస్తోంది. అది ఏ దశలో వుందో యింతవరకూ తెలియడంలేదు. రేడియో రిసీవర్స్ తయారుచేయడానికి మొత్తం 24 లై సెన్సులు యిస్తే అందులో ఆంధ్రకు ఒక్కటికూడ లేదని చెప్పడానికి చాల విచారము కలుగుతున్నది. నైకిల్స్ తయారుచేయు విషయంలో యిదివరకు ఒక కంపెనీ

apply చేసిందని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. కాని, ఆంధ్రకు యివ్వలేదు ఎవరికి యివ్వకపోతే మనకు దిగులు లేదు. కాని మిగిలిన అన్ని రాష్ట్రాలకూ యిచ్చారు.

“Manufacture of complete cycles : Schemes for the establishment of new cycle factories need not be considered at this stage except for industrially un-developed and under-developed areas like Assam”

Industrially undeveloped and under-developed అని అస్సాం లాంటి పరియాలు మాత్రమే నన్నారు. ఆంధ్ర ఏమి అభివృద్ధి చెందినదని? మూడవ వంచవర్షప్రణాళిక అయ్యేటప్పటికి మనం bottom of the ladderలో ఉంటాము. అస్సాం విషయంలో ఆలోచిస్తారట ఎందువల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్ ను ఆలోచించరు? కనీసం సైకిల్స్ తయారు చేయడానికికూడ మనం నోచుకోలేదా? మద్రాసులో రాలీ కంపెనీకి సైకిల్స్ తయారు చేయడానికి యిచ్చారు. అక్కడినుంచి export చేయాలని కేంద్రం అంటే ఆ రాలీ కంపెనీ వారు export చేయడానికి పీలు లేదు, అంగీకరించము అని వారిని డబాయించారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో సైకిల్స్ ఉన్నప్పటికీ పరిశ్రమవుంటే యితర దేశాలకు export చేసి foreign exchange earn చేయడానికి ఉపయోగపడేదికదా అని ఆలోచించాలి. మరి ఎందువల్ల నిరాకరించిందో చోధపడటం లేదు. ఇది చాల విషాదకరమైన పరిస్థితి. భారతదేశం మొత్తం మీద రెండు వంచవర్ష ప్రణాళికలలోను మొత్తం 164 లైసెన్సులు ఇచ్చారు. 12 రాష్ట్రాలున్నాయి. ఆంధ్రదేశానికి ఏమీలేదు. 12 రాష్ట్రాలకిచ్చి ఒక్కటైనా ఆంధ్రకు ఇవ్వలేదు. బెంగాల్ కు యిచ్చారు. బొంబాయికి 88 లైసెన్సులు ఇచ్చారు. అందులో ఒక్క ఆరు తగ్గించి ఆంధ్రప్రదేశ్ కిస్తే ఏమి పోయింది? అభివృద్ధి చెందినదానినే అభివృద్ధి చెందినదానికి పూనుకొంటున్నారు. దీనికి ఒకే ఒక కారణం ఉన్నది. ఆంధ్రకు పైన ఒడ్డించేవా రెవ్వరూ లేరు. వైన వున్న మంత్రులంతా బొంబాయిలో, మద్రాసులో అభివృద్ధి చేయడానికి ఉన్నారు కాని, వెనుకబడ్డ ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధిలోనికి తీసుకురావాలనే ఆశయం ఉన్నవారు ఎవ్వరూకూడ లేరు. తీర్మానాలు, ప్రకటనలు మాత్రం చేస్తూ వుంటారు. అవి కేంద్ర ఆర్థికమంత్రికి గాని, ప్రణాళికామంత్రికి గాని వర్తించవేమో అనిపిస్తున్నది. 1961 లో మద్రాసుకు 25, West Bengal కు 38 లైసెన్సు లిచ్చారు. ఇంత పెద్దెత్తున లైసెన్సులు యిస్తూ, ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ఒక్కటికూడ ఇవ్వకుండా పోయారు. దీనికి కారణం ఏమిటి? ప్రభుత్వం ఏమి చెబుతుంది? దీనిని గురించి ఏమైనా explanation ఉంటుందేమోనని నేను మంత్రిగారి ఉపన్యాసం జాగ్రత్తగా చదివాను. అటువంటి దెక్కడా లేదు. ఇది

చాల విచారకరమైన విషయము. మన మంత్రివర్గం పరిశ్రమల విషయంలో ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవడము లేదని ప్రతి నిమిషమకూడ రుజువు చేస్తున్న దనుకొంటున్నాను.

అదేవిధంగా ఏపరిశ్రమ తీసుకునిచూచినా అట్లాగే ఉంది. బొంబాయి, మద్రాసు, పంజాబు రాష్ట్రాలకు మాత్రమే ట్రాక్టర్లు ఇచ్చారు. అగ్రికల్చర్ మెషి నరీ విషయంలోకూడా ఆంధ్రకు సున్న. Earth moving machinery విష యంలో ఆంధ్రకు సున్న. Small tools విషయంలో కూడా ఆంధ్రకు సున్న. ఇన్నిరకాల లై సెన్సులు వదులసంఖ్యలో ఇరవై సంఖ్యలో ఇస్తుంటే—అగ్రి కల్చర్ మెషినరీకి 34 లై సెన్సులు ఇచ్చారు—బొంబాయి, మద్రాసు, పంజాబు రాష్ట్రాలుతప్ప ఇంకేరాష్ట్రాలు ఎందుకు కనబడకుండా పోయాయో నాకు బోధపడడంలేదు దానిని జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలసిన అవసరం ఉందని మాత్రమే మనవి చేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ఎంతో industrial poten- tial ఉన్నప్పటికీ, అభివృద్ధి చేయడానికి ఎంతో అవకాశం ఉన్నప్పటికీ ఏమీ జరగకపోవడం దురదృష్టకరమైన విషయం కేంద్రం సహాయం తీసు కుంటే విశాఖపట్నం షిప్ యార్డుకు, సింగరేణి కాలరీస్, ప్రాగాటూల్సుకు కొంచెం ఇస్తున్నారు. ప్రాగాటూల్సు విషయంలో మానేజిమెంటు కేంద్రానికి ఇస్తేనే అభివృద్ధిచేస్తారట! ఎందువల్ల కేంద్రానికి surrender చేయాలి? ఇతర రాష్ట్రాలలో సహాయం ఇచ్చినపుడు మానేజిమెంట్ కేంద్రానికి surrender చేశారా? మనమే ఎందువల్ల మానేజిమెంటును వారికివ్వాలి? ఇస్తేమాత్రం ఏమవుతుందని ఎవరైనా అడుగవచ్చు. ఇస్తే ఏమవుతుందో annual audit report of accounts చూస్తే తెలుస్తుంది ఇందులో డై రెక్టర్లను చూచినా, ఉద్యోగులను చూచినా ఆంధ్రుడనేవానిపేరు కనబడ కుండా పోయింది. ఇందులో ఆంధ్రులపెట్టుబడి, తెలంగాణా వాదనలోనికి నేను పోను, తెలంగాణా అని చెప్పినవారైనా సరే—ఒక్క ఆంధ్రుడైనా డై రెక్టరుగాలేని దుస్థితి ఎందుకు తెచ్చారో, ఆవిషయం ఎందుకు అడగరో నాకు బోధపడడంలేదు. చేర్మన్—ఎస్. రంగనాధన్ గారు, ఐ. సి. ఎస్. జనరల్ మానేజరు—శ్రీ పి. వెంకట్రామన్, డై రెక్టర్లు—శ్రీ బిల్ గ్రామణి, ఐ. ఎ. ఎస్, ఘి, ఐ ఆర్. ఎ. ఎస్, కలేల్కరు, జాలకృష్ణన్, పి. వెంకట్రామన్, ఒక్క పి. ఎమ్. నాయక్, ఐ. సి. ఎస్. మనకు సంబంధించిన వారనుకుంటాను పినాయ్ గారున్నారు—ఆయనకూడా మనకు సంబంధించిన వారేమో నాకు తెలియదు.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : వారందరూ భారతీయులే

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు : ముఖ్యమంత్రిగారికి చాలా విశాలమైన భావం ఉంది. ఆ భావం భారతదేశం మొత్తంమీద అందరికీ ఉండాలి కేంద్రంలోని మంత్రులకు ఇంకా ఎక్కువగా ఉండాలి. అందరూ భారతీయులే! ఇక్కడకు వస్తూనే ఉంటారు! ఉద్యోగాలు వారికి పోతూనే ఉంటాయి! మనవారికి చప్రాసీలవంటి ఉద్యోగాలు మాత్రం రిజర్వు చేసుకోవాలి ఉంటుంది. ఆ మాత్రం మానేజిమెంట్ నేనేవారు ఆంధ్రులలో మాత్రం లేరా? కేంద్రానికి ఎందువల్ల అప్పగించాలి? ఈ విధంగా ఇష్టం వచ్చినట్లు చేయడం సరియైన పద్ధతికాదని తప్పకుండా ఆంధ్రలో నిరుద్యోగసమస్య, దేశం అంతటా పోవలసి ఉన్నట్లే, ఇక్కడకూడా పోవలసి ఉన్నది ఆంధ్రులలో కూడా శక్తిసామర్థ్యాలున్నవారు పైకి రావలసి ఉంది ఆ విధంగా శక్తి సామర్థ్యాలున్నవారు చాలామంది ఉన్నారు ఏ డిపార్టుమెంటులో మించినా మనకు కనిపిస్తారు ఇటువంటి దుస్థితి వచ్చినందుకు మనం బాధపడవలసి ఉంది మూడవ ప్రచారితో పరిశ్రమల నిమిత్తమై scandalously low amount కేటాయించారు. అదికూడా పరిశ్రమలకే కేటాయించారని అనడం పొరపాటు; డిపార్టుమెంటులవారి జీతాల కని అంటే ఏమైనా బాగుంటుందేమో! పరిశ్రమల అభివృద్ధికి ప్రత్యేకంగా కొంత amount allot చేయవలసిన అవసరం ఉందని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటుకు 73 కోట్లు పెట్టారు అవసరమే ఉచితంగా భూస్వాములకు ఇవ్వాలని ఉంటే ఇవ్వండి, నాకు అభ్యంతరం లేదు, డబ్బు బాగా ఎక్కువగా ఉంటే ఇవ్వవచ్చును. దేనికి డబ్బు లేదంటున్నాము. పవర్ డెవలప్ చేయడానికి డబ్బులేదు పి. డబ్ల్యు. డి. మంత్రిగారు చెప్పారు. పెద నందిపాడు కాలువ త్రవ్వడానికి కేంద్రప్రభుత్వం అంగీకరించలేదు కాబట్టి డబ్బు లేదు కాబట్టి చేయలేకపోతున్నామని, ప్రజల జీవనానికి అవసరమయ్యే ఏవని చేయాలన్నా డబ్బు ఉండదు కొద్దిమంది భూస్వాములకు పంచిపెట్టడానికి మాత్రం మంత్రివర్గానికి వివరీతంగా డబ్బు ఉంటుంది. ఎందువల్ల ఇంత పెద్ద మొత్తం దానికి కేటాయించాలి? దానిని తీసివేసి పరిశ్రమలకు డైవర్టు చేయవలసిన అవసరం ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. State capital invest చేసిన ఫ్యాక్టరీలున్నాయి—బోధన్, ప్రాగా, సర్సిల్కు, అల్వీన్ మొదలైనవి. క్రిందటి తడవ బడ్జెటుసమావేశాలలో చెప్పాము. అల్వీన్స్, ప్రాగా మొదలైనవాటిలో ఏ విధంగా ప్రభుత్వం bungle చేసినదో చెప్పాము ఈనాడు ఏవిధంగా ఇవి నిర్వహించబడుతున్నాయి. బోధన్ కూడా ప్రభుత్వమానేజిమెంటు క్రిందకు వచ్చింది. ఈ సందర్భంలో వీటన్నింటి గురించి మనం ఒక పాలసీ ఆలోచించవలసి ఉంది. ఇండస్ట్రియల్ ప్రైనాన్సు కార్పొరేషన్ ఉంది, అనేక కంపెనీలు స్టేటు యాజమాన్యం క్రింద ఉన్నాయి స్టేటు కాపిటల్ ఎక్కువగా ఉన్న

కంపెనీ లున్నాయి మన విధానం ఏమిటి? దానిని ఎవరు చేసేది? రోడ్ ట్రాన్స్ పోర్టును తీసుకు వెళ్ళి ఛీఫ్ సెక్రటరీకి అంటగట్టారు. ఆయనకు అనేక వేల పనులు, ఈయన ఇదికూడా ఎక్కడ చూడగలుగుతాడు? ఆయనకు ఈ బాధ వదలించాలని ఆయన తరపున ముఖ్యమంత్రిగారిని, ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఆయన సరిగా దానిపై దృష్టి concentrate చేయగలుగుతారని అనుకోవడం పొరపాటు. ఎంత పెద్ద మేధావిని సృష్టించి తెచ్చినా అది దుస్సాధ్యమైన విషయం. పీటన్నింటికి సవరేట్ కేడర్ డెవలప్ చేయవలసి ఉంటుంది. పరిశ్రమలపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించే అవకాశం వారికి ఉండాలి. వాటిని ఎవరికో - హోమ్ సెక్రటరీకి కొంతకాలం, అగ్రికల్చర్ సెక్రటరీకి కొంతకాలం-అంటగట్టాలనుకోవడం పొరపాటు. బోధన్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీ విషయం తీసుకుందాము. వారి ఆఫీసు యెక్కడ ఉండాలి? ఇష్టం వచ్చినట్లు కట్టుకోవడమేనా? అయితే ప్రభుత్వం ఎందుకు? ఆటోనమస్ యూనిట్ అంటే శాసనసభ నెత్తి మీద కూర్చునే యూనిట్ కాదు. శాసనసభ పాలసీ నిర్ణయిస్తే దానిని అమలు చేయడానికే వారు అక్కడ ఉండాలికాని పాలసీలను నిర్ణయించే అధికారం అక్కడ ఉండే డైరెక్టర్లకు వదిలడం తెలివితక్కువ అవుతుంది. ఇక్కడ దాదాపు 13 లక్షలు ఖర్చుచేసి ఆఫీసుబిల్డింగ్ కడుతున్నారు బోధన్ ఎక్కడ ఉంది; ఇక్కడ ఆఫీసుబిల్డింగ్ దేనికి? ప్రభుత్వాన్ని వారు సంప్రదించి చేస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను. రైతుల ఆందోళన ఉంది, ఎరువులు కావాలనే ఆందోళన ఉంది, అనేక రకాలైనవి జరుగుతున్నాయి. ఈ రకంగా బిల్డింగులకై డబ్బు ఖర్చుపెట్టడం, డబ్బు దుర్వినియోగం చేయడంతప్ప మరేమీకాదు. ఇదివరకే మంత్రివర్గం ఒక పాలసీని నిర్ణయించింది. Workspot లోనే ప్యాడ్ ఆఫీసు ఉండాలని నిర్ణయించింది. అదేవిధంగా హైదరాబాదులో ఉండే నాగార్జునసాగర్ కంట్రోల్ ఆఫీసును తీసుకపోయి నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు దగ్గరే పెట్టారు. బోధన్ లో ఫ్యాక్టరీ ఉంటే డైరెక్టర్లందరూ ఇక్కడ కూర్చుని చేసేది ఏమిటి? వ్యాపారం చేసుకోవాలంటే ఒక చిన్నగది తీసుకుని నడుపుకోవచ్చును. ఈ విధానం సరిగాలేదు తరువాత ఈ కార్యరేషన్ల బడ్జెటును ఎవరు పరిశీలన జరుపుతున్నారు? శాసనసభ జరుగుతున్నదికదా—ఒక్క కార్పొరేషన్ బడ్జెటునైనా మనముందు పెట్టారా? ఫ్యాక్టరీమీద ఎంతడబ్బు ఖర్చుపెట్టారు, ఎంత లాభం వచ్చింది; ఎంత నష్టంవచ్చింది;—ఈ విషయాలను వేటిని తెలుసుకునే యోగ్యత మన శాసనసభకు లేదా? కేంద్రంలో రైల్వే బడ్జెటుకు కొన్ని రోజులు కేటాయించి చర్చ జరుపుతారు. మనకు పబ్లిక్ సెక్టర్ లో పరిశ్రమలు పెరుగుతున్నాయి. ఇంకా డెవలప్ చేయాలనుకుంటున్నాము. వాటికై కొన్ని రోజులు కేటాయించి ప్రతి ఐటమ్ ను చర్చించి నిర్ణయాలను తీసుకునే అధికారం

శాసనసభకు ఉండడం అవసరం. లేకపోతే మన కర్తవ్యంలోనే మనం విఫలము అయినామని అనుకోవలసి ఉంటుంది. పబ్లిక్ సెక్టరులో చేర్చి జాతీయం చేయడమంటే ఏవో ఒకటి రెండు ఉద్యోగాలపై పెత్తనం అప్పగించడం మాత్రమే కాదు, వాటిపై నిజమైన అధికారం శాసనసభకు ఉంటేనే లోటుపాట్లను point out చేయగలము. ఆటోనమస్ యూనిట్ అంటే వారిష్టం వచ్చినట్లు చేయడానికి లేదు. It is subordinate to the legislature, అందుకు భిన్నంగా వ్యవహరించినట్లయితే bureaucratic unit అవుతుంది. ప్రభుత్వ పవర్ ఆల్టర్నాట్ ఫాక్టరీలో ఉత్పత్తి డబుల్ చేయడానికి నిర్ణయించారు, సంవత్సరమో, సంవత్సరన్నరలో అయినా ఇంకవరకు ప్రొడక్షన్ రాదే! లక్ష రూపాయలు ఖర్చుచేసి ఊరికే కూర్చుంటారా? ప్రభుత్వడబ్బు కనుక, ఏమైపోతే ఏమి, అడిగేవారు లేరుకనుక, మంత్రివర్గం పట్టించుకోరుకనుక, తిరుపతిలో వెంకటేశ్వర పేపర్ అండ్ స్ట్రాబోర్డుమిల్లు ఉంది. దానిని 272 వేలు పెట్టి కొన్నారు దానిని ఇప్పుడు అమ్ముతాము అంటున్నారు. ఎందుకు కొన్నారు; ఎందుకు అమ్ముతున్నారు? ఇది ఏమైనా తుగ్లక్ పరిపాలనా—నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఈ పాలసీ ఏమిటో నాకు బోధపడడంలేదు. అప్పులు ఇచ్చే సమస్య ఒకటి ఉంది. దానికి పోయేముందు, ప్రయివేట్ సెక్టరులో షుగర్ మిల్సు గురించి చెప్పాలి. 18 మిల్లులకు లైసెన్సువస్తే అందులో 13 మాత్రమే పనిచేస్తున్నాయి అనుకుంటాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 480 వేల టన్నుల చెరకు ఉత్పత్తి అవుతూంటే 240 వేల టన్నులు మాత్రమే ఉపయోగపడుతున్నాయి. ఇంకా మిగులుతూండే 250 వేల టన్నుల చెరుకుకు తగినన్ని షుగర్ ఫ్యాక్టరీలు పెట్టించాలి, మనకు చక్కెర ఇంకా కావలసిఉంది, మనం ఎక్కువ వాడుకోవడమే కాకుండా export చేసే అవకాశం కూడా ఉంది Textiles విషయం కూడా ఆవిధంగానే కనిపిస్తోంది. స్పిన్నింగ్ మిల్సు ఏడు మొదలు 18 వరకు అభివృద్ధి చెందాయి. ఇంకా మనకు cotton ఉంటుంది కాబట్టి ఇంకా పెట్టుకోవచ్చును. జ్యూట్ విషయం ఇంకా అధ్యాన్న మైనస్టిటిలో ఉన్నాము. మనకు నాలుగు జూట్ మిల్సున్నాయి. నాలుగు మిల్లులలో 80,600 టన్నులు ఉపయోగిస్తున్నారు. రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి అయిన యింకో రెండు లక్షల టన్నుల జూట్ బెంగాలుకు ఎగుమతి చేస్తున్నారు. రామెటీరియల్ ఎగుమతి చేసుకోవడం తెలివితక్కువ అవుతుంది గాని, తెలివితేటలు కలదని అనిపించుకోదు. ఎందుకు బెంగాలుకు పోవాలి? ఇక్కడ ఎవరైనా జూటుమిల్లు పెట్టండి, మేము లైసెన్సు ఇస్తామని ఎందువల్ల కృషి చేయలేదో బోధపడడం లేదు జూటుమిల్లు విషయంలో ప్రత్యేకంగా లైసెన్సులు ఇచ్చి ప్రయత్నం చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. స్మార్త్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ కి కొంచెం పంపకం

జరిగింది అప్పులు ఇచ్చా మంటారు. దానిని పంపకం లంటే చాల బాగుంటుందని నా ఉద్దేశ్యం. మిగిలినవి ఎట్లా ఉన్నాయో రిపోర్టు పెడితే తెలుస్తుంది. మంత్రిగారు రిపోర్టు పెట్టాల్సిన అవసరంలేదు సంవత్సరానికి ఒకసారి ఈ విధముగా మాట్లాడతారు అనుకొంటే ప్రయోజనంలేదు. 51,40,000 రూపాయలు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అప్పుల రూపంలో యిచ్చాము, ఇంత తిరిగి వచ్చింది. ఇంత వడ్డీ వచ్చింది, ఇంతమంది ఇన్స్టాలుమెంటు కడుతున్నారని ఏమైనా రిపోర్టుంటే, చదువుకుందామంటే అగవడడము లేదు. ఏ ఆఫీసులో అడిగినా మాకు తెలియదని చెబుతారే, ఆ డబ్బు తిరిగి వస్తుందా? క్రెంకర్యం అయిపోయిందా? నూజివీడులో ఒకరికి అప్పు యిస్తే సంపూర్ణ రామాయణం సినిమా తీశారు దానికి నష్టం వచ్చింది. ప్రభుత్వానికి దివాలా అప్పచెప్పారు. అదేవిధంగా తెనాలిలో మోహన్ ఇండస్ట్రీస్ పెట్టారు చాల సంవత్సరాలు అయినా దిమ్మిడి వసూలు కాలేదు. ఏమి చేశారో తెలియదు. ఏ పార్టీకి చెందనీయండి, ఏ మురాయి చెందనీయండి, ప్రభుత్వం డబ్బు దమ్మిడిలతో సహా కట్టించాల్సిన అవసరముంది. తీవ్రమైన చర్య తీసుకోవాలి. బెజవాడ దగ్గర వసంతా సోఫ్ ఫ్యాక్టరీ దివాలాతీసే పరిస్థితులున్నాయి అది చూడవలసిన అవసరముంది. తేలిబుమీద భోగట్టా పెట్టండి. ఎన్ని సక్రమంగా పనిచేస్తున్నాయి. ఎంత employment potential ఉంది? వారు ఆ డబ్బు జేబులో పేసుకుంటున్నారా, సినిమా తీస్తున్నారా, లేక పేకాట ఆడి పాడుచేశారా? ఏవిధమైన రిపోర్టు లేకపోవడం దురదృష్టకరమైన విషయము. తెలంగాణాకి అన్యాయము జరిగింది — దాంట్లో పంచిపెట్టడానికి 2,13,000 రూపాయలు మాత్రమే ఇచ్చారు. అదికూడ ఆలోచించమని విజ్ఞప్తి. ఆంధ్ర ప్రాన్షియల్ కార్పొరేషన్ గురించి చెప్పడానికికొంచెం మైముకోరుతున్నాను ఏప్రిల్, జూన్ 1960 యొక్క ఎకనామిక్ ఆండ్ స్టాటిస్టికల్ బుటిన్ లో కొన్ని డిస్పూరిటీస్ అగవడుతున్నాయి, వాటిని explain చేయవలసినదని అడుగుతున్నాను.

“Although the total amount sanctioned during the period under review was nearly three times that of the last year, the disbursements were less than half of the previous year. This disparity was due to the fact that the concerns generally did not avail themselves of the entire amounts of loans immediately. In some cases there was considerable delay in complying with the terms and conditions of sanction.”

ఈ విధముగా చెప్పారంటే యేమి అగవడుతుంది. 1958-59 లో అంకెలు చూస్తే amount disbursed తక్కువ వచ్చింది. ఇది పెరగాలని కాదు పరిశ్ర

మలు పెడతామని తీసుకొని ఎందువల్ల పెట్టలేకపోతున్నారు? వారు మొదటి కొనుక్కోడానికి ఏమి సహకారం చేస్తున్నారు? వారికి ఎటుకుబడి యేమి ఉంది? నల్లగొండ జిల్లాలో వాడపల్లిలో సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ జిల్లా పరిషత్తువారు అడిగారు. వారు అది ఒకటే సక్రమమైన కోరిక కోరారు. అది అంగీకరించడానికి సిద్ధంగా లేరు. తై సెన్సు యివ్వడానికి ఎందువల్ల ప్రయత్నం చేయకూడదు. అంతేకాదు. దీనిలో ఉన్న disparity చూడండి. 1958 లో amount sanctioned 15,96,000 రూపాయలు; amount disbursed 28,04,000 రూపాయలు కొన్ని కొన్ని అర్థం చేసుకోడం చాల కష్టంగా ఉంది ఈ రకమైన అంకెల తతంగం యేమిటో explain చేయవలసిన అవసరముంది ఇండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్ ఫంక్షనింగు వివరించవలసిన అవసరముంది. లోన్ అప్లికేషన్లు ఎక్కువ అవుతున్నాయి. డిస్బర్సు చేసిన సొమ్ము తగ్గుతోంది. ఇక్కడ లెక్కలు చూస్తే 2 కోట్లకు 1,99,00,000 రూపాయలు ఖర్చయినట్లు ఉంటుంది అక్కడ ఒక లక్ష మాత్రమే ఖర్చు అవుతుంది. ఈ రకమైన పద్ధతి మాత్రం సక్రమంగా లేదు దానిమీద సత్యమైన వ్యవహారం తెలియజేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. రోడ్డు ట్రాన్స్‌పోర్టు కార్పొరేషను గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన అవసరముంది ఈనాడు అనంతరామకృష్ణన్ కమిటీ రిపోర్టు యిస్తారేమో చూద్దాం అంటే వారు నిరాకరించారు భోగట్టా లేనందువల్ల చాల బాధపడవలసిన అవసరముంది. దీని ఫంక్షన్ చూస్తే అనేకమంది మంచిమంచి ఆఫీసర్లు ఉండలేక పోతున్నారు. మిస్టర్ సింగ్ అనే ఆయన తొమ్మిది నెలలు ఉండి మళ్ళా సెక్రటేరియట్‌కు వెళ్ళారు. పానీ అనే ఆయన వర్క్కు మ్యానేజరుగా రాజీనామా యిచ్చి పోయాడు. రాంట్లో కారణాలు కూడా వ్రాశాడు. ఆ లెటర్ తెప్పించి ఎగ్జామిన్ చేయించండి. (శ్రీ) రామిరెడ్డి అనే ఆయన ఇంగ్లండులో త్రెయనింగు పొంది, మెకానిక్కు బాగా తెలిసినవారు. ఆయన వదలిపెట్టారు. వని తెలిసినవారు వనిచేసే అవకాశం అక్కడలేదు, 50 లక్షలు లాభం వచ్చిందని చెబుతున్నారు. ప్రయివేటు ఆపరేటర్లకు ఎంత లాభము వచ్చిందని అడుగుతున్నాను. ప్రయివేటువారికి డిపార్టుమెంటువారికి తేడా లేదా అంటే ఉంది. వారితో పోటీచేయడానికి పూనుకోవాలి. ప్రయివేటువారు నాలుగు న.పై. తోనే 40 లక్షల లాభం తీశారు. ఎక్స్‌ప్రెస్ సర్వీసుకు 4 పైసలు పెట్టారు. కార్పొరేషనువారు 5 నయాపైసలు 5 నయాపైసలు వసూలుచేస్తూ 50 లక్షలు మాత్రమే లాభం అని చెబుతున్నారు. ఇవి సరియైన లెక్కలేనా అని అడుగుతున్నాను. బొంబాయిలోగాని మదరాసులోగాని బాడీబిల్డింగు అక్కడన్న వర్క్కుషాపులోనే చేయిస్తున్నారు. మన గురుప్రసాద్ గారు మాత్రం ఆబాధంతా మనకెందుకు ఇంకొకరికిస్తే తేలిక అయిపోతుంది అనుకుంటారు. మైర్లు

రీత్రేడింగు చేయలేని స్థితిలో ఉంటే ఏమనుకోవాలి. మెషినరీ ఉంది. అది పని చేయించక పోవడంవల్ల నష్టం వస్తోంది. అంతేకాదు Accounting కోసం మెషినులున్నవి వాటికి 40 లక్షలు అద్దె చెల్లిస్తూ అనందిస్తున్నారు కాని, ఉపయోగించడంలేదు. ఆ పని గుమాస్తాలు చెస్తున్నారు మెషిను మెయింటీన్ చేస్తున్నారు ఈ లోపాలు చూపినందువల్ల రాజగోపాలనాయుడుగారు చెప్పినట్లు నేషనల్ జేషన్ వద్దనడంలేదు. స్టేటుపరిపాలనలో లోపాలు ఉంటే, వారుకూడా వద్దనరుకదా, లోపాలుంటే సవరించాలి కీలకమైన విషయాలు వ్యక్తులచేతిలో ఉంటే జీవితాన్ని స్తంభింపజేస్తారు అందుచేత నేషనల్ జేషను అవసరం. ప్రయివేటుబస్సు ఆపరేటర్లు ఉన్నప్పుడు ఒక నిమిషమైనా ఆలస్యం అయ్యేదికాదు ఇప్పుడు చాల ఆలస్యంగా వస్తున్నాయి ఏ బస్సుకూడా సక్రమంగారాదు. పాసెంజర్లు ఉన్నా లేకపోయినా మూడు నాలుగు బస్సులు వరుసగా వస్తాయి. మూడునాలుగు సంవత్సరాలైనా కాలేదు. బస్సుల పాడ్ లైట్లు, బ్రేకులు సరిగాలేవు. యాక్సిడెంటులు కావడంలేదంటే డ్రైవర్లు జాగ్రత్తగా నడుపుతున్నారు అనుకోవాలి. వాటిని సరిచేయాలనీ యివన్నీ జాగ్రత్తగా షిరిశీలించాలనీ విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను.

ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్సు గురించి చెప్పకపోతే తృప్తిగా ఉండదు కనుక తైము యిప్పించాలని కోరుతున్నాను.

Industrial Estates చూడండి విశాఖపట్నం, విజయవాడ, హైదరాబాద్ లో ఎక్కువమంది వుండే ప్రదేశాలు Labour employed 988 మాత్రమే. ఎంత rent charge చేస్తున్నారు అంటే చాల ఎక్కువగానే చేస్తున్నారని చెప్పవలసివుంది. subsidised అయినప్పటికీ ఎక్కువగానే charge చేస్తున్నారు దానికి కారణము లేకపోలేదు. అసలు instructions లో చూడండి. పరిశీలన చేయమంటున్నాను. ఏదో చేశామని అనుకొంటే సరిపోదు. ప్రైవేటు వ్యక్తుల తరపున కట్టించుకొంటే ఎంత అవుతుంది, ప్రభుత్వము తరపున కట్టిస్తూ వుంటే ఎంత అవుతోంది? డబ్బు దుర్వినియోగం అవుతూవుంటే వూరుకొనడం సక్రమముగా లేదు. దీనిపైన చాల complaints వున్నవి. మనము iron ఇస్తాము. అది ఏమి అవుతోందో తెలియదు సైకిలు పార్ట్స్ చేయమంటే సైకిలు పార్ట్స్ అవుతున్నవా లేక ఎవరి కొట్టులో అయినా వుంటున్నావా అనేది తెలియకుండా వుంది. ప్రత్యేకముగా investigate చేయవలసిన అవసరము వుంది. నీరా సొసైటీలను చాల strict గా చూడబోతున్నామని మంత్రిగారు చెప్పారు. కంట్రాక్టర్లను ఎందుకు strict గా చూడరు? Toddy tappers అందరినీ షీసుకోనిపోయి Excise Department, Excise Minister గారు

కంట్రాక్టర్లకు ఆహుతి చేశారు అంటే ఆశ్చర్యము ఏమీలేదు. నీరా సొసైటీలు దుర్వినియోగం అవుతుందని నా బాధ ఒక్క మునగాల పరగణాలోనే కాదు అన్నిచోట్ల దుర్వినియోగం అవుతోంది. దుర్వినియోగం అవుతోందని తెలియకుండానే ఇచ్చారా? నూజివీడులో ఏమి జరుగుతోందో శ్రీ అప్పారావుగారికి తెలియదా? అన్నీ అందరికీ తెలుసు. ఈ నీరా సొసైటీలను ఇవ్వడములో ఒకే కారణము వుంది. ఇన్ని అవక తవకలున్నప్పటికీ వారికి జీవనోపాధి కల్పించలేక పోయినాము. దానికిగాను ఇది ఇస్తున్నాము. ఈనాడు prohibition ను అమలు జరుపడములో విఫలము అయిపోయినాము. అనేక కమిటీలు రిపోర్టు తరువాత రిపోర్టులు యిస్తున్నవి తెలంగాణాలో prohibition లేకుండా, ఆంధ్రలో success అవుతుందని అనుకొనడం పొరపాటు అయినా prohibition మీద నమ్మకం లేదని తేలిపోతున్నది నమ్మకం వుంటే తెలంగాణాలో apply చేసేవారు కదా. Prohibition ను scrap చేసి అన్నిచోట్ల ఇది అయినా పెట్టండి. దుర్వినియోగం అవుతోంది. దాడి చేస్తాము అంటే ఎవరికి సహాయము చేసినట్లు అవుతుంది నీరా సొసైటీలను stop చేయండి అనేక సాధకబాధకాలకు గురిచేస్తున్నారు కల్లు వుండే సొసైటీలను కంట్రాక్టర్లకు ఎందుకు ఇవ్వాలి? కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు పెడితే, వారికి కాదని ఎందు వల్ల కంట్రాక్టర్లకు అంటగడుతున్నారు? కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు పెట్టి వారిచేత చేయించండి. మీకు లాభాలు కావాలంటే...

*లఘుపరిశ్రమలు, ఎక్సైజు శాఖలమంత్రి (శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ).
నీరాను కంట్రాక్టుకు ఇస్తున్నారా?

శ్రీ పిల్లలమట్టి వెంకటేశ్వర్లు : మంత్రిగారు ఆస్థితికి రాలేదు అనుకొంటాను. నీరా కాదు. కల్లు గీయడానికే కంట్రాక్టర్లకు ఇస్తున్నారు. అది వద్దని చెబుతున్నాను.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ . నీరా, కల్లు కలిపి మాట్లాడుతున్నారే!

శ్రీ పిల్లలమట్టి వెంకటేశ్వర్లు . కలిసిపోయింది కనుక. కల్లు గీయడంలో కూడ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఉన్నవి. Toddy tappers అంతా demand చేస్తూ వుంటే కంట్రాక్టర్ల పీడ ఎందుకు విరగడ చెయ్యరు? కొంతమంది కంట్రాక్టర్లు లక్షల యాపాయలు చెల్లించవలసివున్నా-వారిమీద action తీసుకోలేదు. ఈ రకముగా వారి grip లో డిపార్టుమెంటువారు నాటకము ఆడుతున్నారు. దీనిని తీవ్రముగా పరిశీలన చేయాలని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

**Sri Vasudeva Krishnaji Naik (Sultan bazar) :*
Madam Deputy Speaker, I rise to support the demands placed before us today for consideration. I have heard very patiently for one hour the points raised by my hon. friend in the Opposition. I fully agree that we should compliment our State Government and comment on or criticise only the Central Government. The first plan is over, the second plan we are completing, and we are coming to the third plan. The reports that have been submitted to us by the hon. Minister exhaustively tell us that all steps are being taken not in one sector; not in one faculty of progress, but in all sectors, by appointing various Corporations or Advisory Boards and by giving all facilities to the big industries as well as to the small scale industries. But, as has been just said by my hon. friend we could not advance ourselves progressively either in the increase of per capita income nor could we remove the imbalance that is existing between the eastern zone and southern zone. He wanted to know the reasons from our hon. Chief Minister as to why this disparity still exists. I feel the reason is in itself. The Central Government has not been carefully considering the requirements of not only the Andhra Pradesh but also of the Southern Zone. If I give one or two instances, it would justify my point.

“Industrial income in the eastern zone will rise by 54.60% during the third plan against an all-India rise of 54.94%. The Eastern zone on account of Bihar, Orissa and West Bengal will increase its industrial income by 54.16%; the Southern zone by comparison will go up by only 17.19%. Here is an outstanding case of unequal regional treatment.”

Not only in this, but you will also find in the per capita income that the same position exists.

“The Southern Zone as a whole will advance in total per capita income only 11.58 per cent as a contrast to 30.37 per cent in Eastern Zone. For the industrial and territorial sectors in the third plan, advance in the Southern Zone will be 5.21 per cent and 12.61 per cent against 40.70 per cent and 23.79 per cent respectively in the Eastern Zone”.

What does it all tell us? Some where we must find out some place. As has been said by our hon. Chief Minister, they are now corresponding with the Central Government for various big industries. The defect does not lie at the State Government's door because at every stage and every step they are advancing their schemes to the Central Government. But the Central Government are ignoring our claims either wantonly or due to some facts which are not disclosed to us. It appears to me that here and now after the second five year plan is completed, we must press upon the Central Government. Not only we, but our representatives who are in the Parliament should take up this issue and impress upon the Central Government the fact that Andhra Pradesh is industrially backward and the Central Government should be made to declare Andhra Pradesh as industrially backward. Then we can count upon support from the State and Central Governments. Unless and until Andhra Pradesh is declared industrially backward, I do not think we will be able to raise ourselves in per capita income or in the industrial income. There is a good case for us. The State Government can take it up with the Central Government and ask them to have a declared policy, because such a thing has been done in London. When Southern and Northern Scotland were not progressing themselves industrially, they were declared as backward areas and almost every industry which has asked for a licence was asked to be located there. Similarly the Government of India should ask all such persons who ask for licence either in public sector or in private sector, to locate the industries in Andhra Pradesh declaring it as backward area. Hon. Sri Pillalamarri Venkateswarlu has argued his case very well. I would say that the State Government can only impress upon the Central Government to be more cautious and careful in developing the Southern Zone equally with the Eastern Zone and the Northern Zone. What else can our State Government do? The hon. Chief Minister has said in his speech yesterday that there were two or three reasons viz., lack of necessary industrial climate etc.

There is absence of incentives to established industries. How is the inducement to come? He is giv-

ing us concessions in water rates, sales tax concessions, electricity etc. Now here I would like to note – this is the only draw-back – that power is not sufficiently given to us in Andhra Pradesh and that is the only reason ; there is no other reason that we are not able to locate industries by ourselves. There is no incentive on the part of the private entrepreneurs to come up and advance their capital. There is Central Government also when they send their Committees to study the schemes submitted to them. It is here that we lack progress. I can tell you briefly how our electric power condition is. The per-unit rates here are so abnormal ; you would notice that for 20 kw the rate is 12.75 nP. in Andhra Pradesh, 5.96 in Madras, 5.66 in Mysore. For 250 kw. – 6.68 Andhra, 5.76 Madras, 5.37 Mysore. For large units at 60 per cent load factor at 1000 kw. it is 7.10 in Telangana, 6.15 Andhra, 5.46 in Madras and 4.59 in Mysore. So you know how the cost of generation is very high. That is also admitted by our Chief Minister in his review that he has given us yesterday. But he tells us that any new industries which would need concessions would be given those concessions but I feel that won't be a long range policy. We cannot do it for all time to come. There must be an Experts' Committee appointed here and now to study why this cost is high ; and about the machinery that is existing now ? Does it need any re-orientation ? What about the coal output and what is the quality of the coal. When you have an exhaustive study of all these factors then only I think you can have a long range policy to minimise the per unit cost ; otherwise any concessions given at one end to one party will give rise to a comment from the other party who has already established industries as to why there should be a discriminatory treatment. I would also like to have some concessions given to him. True, concessions could be given but they would be given only in large scale industries but in small scale industries and in cottage industries, it may not be possible for you at all. I know certain cases where there were a number of licences asked for but they are refused because there is not enough electricity or potentiality in Andhra Pradesh. So I would like to say that an Experts Committee be appointed to study how

to minimise the rate and how to reorientate the electric machinery as it exists to-day. There is also one other thing which I would like the Chief Minister to consider. For Electricity you have not yet arrived at the total amount of loan advanced to the Board; it has yet to be calculated. Not only that; out of Rs. 4 crores spent over the cost of generation, Rs. 2 crores is calculated for interest. Imagine 50 per cent rate of interest calculated for the total loan that is invested. How can those people stand to gain when two crores out of 4 crores are for interest. I would therefore desire that either the rate of interest be reduced or only charge that rate of interest which you have given on State loans for State revenue. Not only that; if for ten years you can give them free rate of interest I think there will be some opportunity for them to consider the reduction in the rate. Unless you improve upon your electricity, industries will not come up. Then industries will be as, I have told you, either in Bombay or in other parts of the country.

Having said so much, what about small scale industries? There is much progress that we have seen. Enough has been done but yet something more remains to be done. Not only that, I have seen that in many cases what you had expected that they should do they have taken up but one thing is still undone. They have industrial units; they have training centres; they have service stations but yet Industrial Cooperative Banks have not been started. When there are co-operative Banks in other fields I do not understand why there should not be an Industrial Co-operative Bank established because there won't be delay in sanctioning; there won't be delay in giving loans. I would therefore plead that if you would like to have quick results in small industries you would require to have one industrial bank. I raised this point last year too and this year I would like to emphasize on that; possibly the Minister will give due consideration to it.

Now coming to Khadi and Village Industries, what I had advocated when the bill was enacted stands true now by experience, that it needs a change and the Minister has stated that it will be re-constituted. I am

not very much anxious whether it is re-constituted and how it is re-constituted but at least the principle that it is on the pattern of commission is really very good. What is the pattern of Khadi Board Commission? The pattern of Khadi Board Commission is that nobody is included in that Board who does not have faith in Khadi. Nobody is included in the Board who does not solely contribute to that. If they are making progress, if they are giving satisfactory results to the Central Government, it is only because they fully subscribe to the Khadi and Village Industries and do not participate in any other function - industrial, political or social or anything. So I would plead for that pattern - not for pleasing one or displeasing another but to have faith in that and fully subscribe to it. Then only Khadi and Village Industries Board will be doing a good service to Andhra Pradesh because it is only Andhra Pradesh which gives in small scale industries, a large revenue as has been told by our friend, Mr. P. Venkateswarulu, that out of this industry we got 100.26 revenue by the end of 1955-56. But in that you will note that small enterprises gave 55.22; it is only the small industries which give you so much revenue. When the total income is going to be 1061.81, 10% is from industry and out of that 10%, 55% is from small enterprises. So you cannot neglect these small enterprises which are coming up very speedily and I am sure establishing of a Khadi Board on Khadi Commission principle will be very good. It is said that because the organisation is new and due to delay in receipt of funds in the Khadi Commission the State Board could not make satisfactory progress. Is this the only reason for not making good progress? Shall I say that you had in the opening balance Rs. 18,05,454 as your cash balance with you. There is no question of whether or not to get the money you had towards grant Rs 14,73,612; but what about your disbursement? Disbursement is only Rs. 9,71,630; that means you had in your cash 5 lakhs and odd which remains unspent. As for the delay on the part of Khadi Commission, as far as I understand, necessary papers are submitted; the delay is caused in sending the working report or working group's report for the previous amounts that have been sanctioned to you or if there are any technical things that are asked

for, they are not supplied. Some re-organisation of the Board is required. On the administrative side also the Khadi Board needs to be re-organised and for that re-organisation I think the Minister himself has suggested that hereafter the monies will be advanced or proposed to be advanced through Block Samithis and Panchayat Samithis and Zilla Parishads. Yes, that is a good principle but I have seen in my Zilla Parishad that some of the Block Officers who are receiving these amounts, do not have control and supervision when the monies are advanced. The Assistant Executive Engineer has some control over it and the monies are simply advanced through these Block Officers. That won't work. Let the Block Officers or Panchayat Samithis also have control and supervision. Then only I think you can call for the accounts; you can call for their audit reports and they will be responsible to you.

There is one other point and I shall finish with my subject. Let the Ministers understand, let the members know that unless we industrially progress, all our financial commitments or all our requirements will not be made good unless you have increased capacity in the industry or increased revenue in your industry through your industrial output. Let it not be misunderstood if I say that we can wait for some time for education to develop and progress; we can wait for agriculture to develop; but can we wait for industry to develop? As I told you, I should not be misunderstood if I say like this I do want that agriculture should develop; I do want that education should be looked into; medical facilities should also be given for the masses. But suppose in 1965 you do not own certain licences; then would you be able to compete with other sectors; would you be able to compete with other States? What is the good of your having iron ore and pig iron? When in Madras and Mysore they have advanced, would you be able to compete with them? No. Here and now you will have to say that we would like to compete with other industries. We would like to raise our income by establishing industries in this III Five Year Plan in 1961-62. Therefore, as I told you, power is the only thing where you must have generation. This year unfortunately the quota that is allotted for power for

1961-62 has been reduced from Rs. 10 crores to Rs. 8 crores. Even the extension schemes will not be completed with 8 crores. How are you going to generate, how are you going to carry out spill-over works, what about the new schemes? It all shows that we have not concentrated upon the progress of industries and we have not given more electricity and power. Power means power for the State; power means power for industries. Thank you.

*శ్రీ మల్లెపూడి రాజేశ్వరరావు (దివి-రిజర్వ్) : అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రములో దాదాపు 50 లక్షల హరిజనులు ఉన్నారనే విషయము అందరికీ తెలుసు అయితే హరిజనులంటే, అందరు హరిజనులు అనే భావము ఒకటే చాలా మందికి తెలుసును. కాని, ఈ హరిజనులలో హరిజనులు ఉన్నారు అనే విషయం చాలామందికి తెలియదు అనే ఉద్దేశ్యంతో ఆ విషయాన్ని సభవారికి మనవిచేసుకొంటున్నాను. 1948 సంవత్సరంలో మద్రాసు ప్రభుత్వం వారు, 1955 సంవత్సరంలో ఆంధ్రప్రభుత్వం వారు హరిజనులయొక్క స్థితి గతులకు గురించి నివేదించుటకై నియమించినటువంటి కమిటీలు రెండు కూడా పూర్తిగా దర్భాప్తుచేసి హరిజనులలో హరిజనులు ఉన్నారని వారు finding ఇచ్చారు. అది ప్రభుత్వము దగ్గర ఉన్నది. వారు ఈ finding ఇస్తూ హరిజనుల సంక్షేమం కోసం ప్రభుత్వము తీసుకొనే కార్యక్రమాలన్నిటిలో కూడా ఈ హరిజనులలో హరిజనులై నటువంటి వారికి ముందుగా ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని వారు సిఫార్సు చేశారు. ఆ సిఫార్సు కూడా ప్రభుత్వం దగ్గర ఉన్నదని సభవారికి మనవి చేసుకొంటున్నాను. అయితే ఈ హరిజనులలో హరిజనులు ఎవరు అంటే వారే చర్మకారులు తరతరాలనుంచి చర్మం వృత్తిచేసుకొనేటటువంటి ఈ చర్మకారులే ఈ హరిజనులలో హరిజనులు అనిపిలవబడేటటువంటివారు. ఈ విషయము బహుశా సభవారికి కొంతగానే కన్పించవచ్చు, ఇది కమిటీవారు ఇచ్చినటువంటి నివేదికలో ఉన్నటువంటి విషయం. ఈ చర్మకారులు ఎంతమంది ఉన్నారు అనే విషయంకూడా తమరు తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది ఈ మధ్య మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు చర్మ పరిశ్రమ అభివృద్ధి చేయడానికిగాను మార్గాన్ని అన్వేషించుటకు High Power Committee ని నియమించారు. ఈ కమిటీవారు 25 లక్షల మంది చర్మకారులు ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నారని Regional Committees ద్వారా వచ్చిన సమాచారాన్ని పురస్కరింకొని వారు నివేదించారు. 25 లక్షలమంది ఈ రాష్ట్రంలో చర్మకారులు ఉన్నారంటే, ప్రతి 14 లోను ఒకమనిషి చర్మకారుడు ఉన్నాడు. ఈ రాష్ట్రంలో అనే విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకోవాలని ప్రభుత్వం వారికి, సభవారికి నేను మనవిచేస్తున్నాను. అయితే వీరిని హరిజనుల్లో హరిజనులు

అనిపిలవడానికి ముఖ్యమైన కారణాలు వున్నాయి. వీళ్ళవృత్తి ఎటువంటిదంటే. వీళ్లు చేసేవనులు ఇతరులకు చాల అసహ్యకరంగా ఉంటాయి. వాళ్ళ ఇళ్ళముందే పశువులను తీసుకువచ్చి వాటి చర్మాన్ని ఒలచడం, అక్కడే దాన్ని బాగు చేయడము, ఆ విధంగా వారి ఇళ్ళు మురికి కొంపలుగా తయారుకావడం, ఇతరులు అక్కడికి రావడానికికూడ భరించలేనటువంటి వాతావరణంలో వీరు జీవించడం వల్లనే వీరు హరిజనులలో హరిజనులనే పేరు సంపాదించుకున్నారు అనే విషయాన్ని ఈ సభవారికి మనవిచేసుకుంటున్నాను ఈనాడు చర్మకారుల పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉన్నదంటే, రైతుయొక్క పశువు చనిపోతే ఇతడువచ్చి పశువును తీసుకొనిపోవడము, తన యింటిదగ్గర ఆ పశువును కోయడము, అక్కడే బాగు చేయడము, ఆ చర్మముతో ఆ రైతుకు, పాలెర్లకు, వాళ్ళ ఇంటిలో ఉన్నవారికి చెప్పలు చేయడము, వారికి పనులు కావలసివస్తే తన యింటిలోఉన్న వారంతా కూడా పోయి పనిచేయడము, పంటల కాలములో ఆ రైతులు వీరికి కొంత ధాన్యము ఇవ్వడము జరుగుతున్నది కాని ఎంతవనికి అంతరొట్టి ముట్టతుందా అనే విషయాన్నికూడ ఆలోచించుకోరు ఈలాంటి నీచమయిన పరిస్థితులలో ఈనాడు వీరు బ్రతుకుతున్నారే అనే విషయాన్ని సభవారు గుర్తుంచుకోవలసినదిగా నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను ఆయితే యీనాడు యీ చర్మ పరిశ్రమ యొక్క పరిస్థితి యేమిటి? ఈ రాష్ట్రములో దీనికి విలువ యెంతవరకు ఉన్నది అనే విషయము నేను మనవి చేయదలచుకొన్నాను. మన మంత్రిగారు యిచ్చినటువంటి policy statement లో యీ విషయాన్ని సూచించారు. ఈ రాష్ట్రంలో raw hides and of skins యొక్క విలువ కోట్ల రూపాయలు ఉంటుంది. వీటన్నింటిని మనము finished goods క్రింద తయారు చేసినట్లయితే, దీనివల్ల 97 కోట్ల రూపాయలు ఆదాయము వస్తుందని వారు అంచనావేశారు. వారి policy statement లో ఆవిషయం స్పష్టంచేశారు. అయితే ఇంత విలువగలిగినటువంటి ఈ పరిశ్రమలో, raw స్థితిలోనుంచి finished goods గా తయారుచేయడానికి, కావలసినంత సామగ్రి అన్నిజిల్లాలలో కూడా ఉన్నప్పటికీ కూడా, ఈపరిశ్రమ ఈ రాష్ట్రములో అభివృద్ధి పొందక పోవడానికి, దానిమీద తరతరాలుగా ఆధారపడినటువంటివారికి జీవనాధారము లేకపోవడానికి కారణాలుకూడా ఈ సందర్భంలో జ్ఞాపకం ఉంచుకోవలసి యున్నది. తమరుఅందరుచూస్తున్న విషయమే, పెద్ద పెద్దబజార్లలో, townsలో, cities లో, చెప్పలపావులలో వెళ్ళితే అక్కడ బ్రాహ్మణులు ఉన్నారు కమ్మ వారు ఉన్నారు. ఇతరకులాలవారు ఉన్నారు. కాని, ఎవరైతే తరతరాల నుంచి చెప్పలు చేస్తున్నారో, వారికి పావులులేవు. వారిదగ్గర పనిచేసి రోజుకు 1-0-0, 1-8-0 వస్తే తీసుకుపోయేవారుతప్ప, వీరికి చెప్పలపావులు ఉన్నవి.

అనిపించుకొనే శాహతులేదు. ఎంతైతే నీచాతినీచమైన వృత్తి అని అన్నారు. కాని పెద్దకులాలవారే ఆవృత్తిని వ్యాపారదృష్టిలో తీసుకొని దానిద్వారా సంపాదించుకుంటున్నారు. అక్కడకూడా వీరు కూలీలుగానే ఉంటున్నారు గాని, భాగస్వాములుగా లేరు. ఈనాడు మనరాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి అయ్యేటటువంటి ముడిపదార్థమంతా కూడా ఇతరరాష్ట్రాలకు పంపించడంవల్ల, అక్కడ పనికూడా తగ్గిపోయింది. అనేక మైనటువంటి tanneries మూసివేయడంవల్ల ఈ చర్యకారులలో నిరుద్యోగము ఎక్కువగా ప్రబలడము, దానిమూలంగా వారు ఈ వృత్తిని మానివేసి, ఇతరవృత్తులు తీసుకోవడం, అంటే వ్యవసాయ కూలివని scawenging మొదలైన వృత్తులను వారు అవలంబించవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది అనేవిషయం ఈ సందర్భంలో నేను మనవిచేస్తున్నాను. అయితే ఇటువంటి ముఖ్యమైన సమస్య. అనగా 20 లక్షల జనాభా, 8 కోట్ల రూపాయలతో కూడినటువంటి ఈ పరిశ్రమపట్ల ప్రభుత్వము నిరాదారణ చూపడానికి కారణం ఏమిటో నాకేమీ కన్పించదు చేనేతపరిశ్రమకు ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తున్న విషయం అందరికీ తెలుసును

వారికి తప్పకుండా చేయవలసినదే. ఏలాంటి grievance లేదు. అదేడిగ్రీలో ఉన్న యీ సమస్యలు ప్రభుత్వదృష్టిని ఆకర్షించలేకపోవుటకు కారణం, బహుశా వీరిలో ఆందోళన చేయటానికి సరైన కార్యకర్తలు లేకపోవటం, అయి ఉండవచ్చును. ఒక విషయం మాత్రం సత్యము. సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చిన తరువాత యీ చర్య పరిశ్రమలో పనిచేస్తున్నవారికి ఏదయినా జీవనోపాధి కల్పించాలని ఒక ప్రాజెక్ట్ కమిటీని వేశారు. అందుకు నా హృదయ పూర్వక ధన్యవాదములు సమర్పిస్తున్నాను. ఇందులో వారితోకూడ కలిసి అతి పట్టుదలగా పనిచేసిన శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీగారికీకూడ వ్యక్తిగతంగా చర్యకారుల తరపున ధన్యవాదములు సమర్పించుకొంటున్నాను. ఆ రిపోర్టు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నదని చెప్పారు. అందులో నేనుకూడ ఒక సభ్యుడనుకనుక ఆ విషయాలు ప్రత్యేకించి యిక్కడ చెప్పటం భావ్యం కాదని అనుకొంటున్నాను. ఒక విషయం ప్రబలందరకూ తెలిసినది. వారు ఒక master plan యిచ్చారు. ప్రభుత్వం దానికి ఒక కోటి రూపాయలు కేటాయించామని ఒహిరంగంగా చెప్పారు. పత్రికలో వచ్చింది. పాలిస్టీ ఫ్టేటుమెంటులో ఉన్నది. భాదీబోర్డువారుకూడ ఒక కోటిరూపాయలు యిస్తారని ఆశాభావాన్ని వ్యక్తపరిచారు. ఇది చాల సంతోషమైన విషయం. అయితే మూడవ ప్రణాళికలో ఒక కోటి రూపాయలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున ఖర్చు పెడతారని సూచించి, ఆ ప్రకారం మొదటి సంవత్సరం 16 లక్షలు ఖర్చు పెట్టుటకుబదులు 1961-62

బడ్జెటులో దీనిక్రింద రి లక్షలు మాత్రమే చూపించుట ఎందువల్ల జరిగినదో తెలియుట లేదు. పొరపాటున యిది జరిగితే పరిశీలన చేయించాలి 1961-62 సంవత్సరమునకు కేటాయించే మొత్తం అంతా యీ - సంవత్సరంలో ఖర్చు అయ్యేందుకు ప్రయత్నిస్తారని ఆశాభావము ఉన్నది ఈ పరిశ్రమకుకూడ, చేనేత పరిశ్రమకు వేసినట్లు వెంటనే ఒక స్టాట్యూటరీ బోర్డును వేయాలని చెబుతున్నాను. ఆ రిపోర్టును ఆగస్టు 15 వ తేదీన ప్రభుత్వంవారికి అందజేసినాము. అది ఇంకా పరిశీలనలో ఉన్నదనంటే, కార్యరూపములోనికి తీసుకువచ్చుటకు యింకా ఎంత కాలము పడుతుందోననే సందేహాన్ని కలిగిస్తోంది. ఏమైనప్పటికీ ఆ కమిటీ వచ్చేలోపల లెజిస్లేషన్ అవసరం ఉన్నది కాబట్టి యీలోగా Adhoc committee ని వేసి పనులు జరిపిస్తామని చెప్పినందుకు ధన్యవాదములు. వారి పట్టుదల నాకు తెలుసు, వారు తప్పక ప్రయత్నం చేస్తారని ఆశాభావం వెలిబుచ్చుతున్నాను. స్టాట్యూటరీ బోర్డు ఏమైనప్పటికీ రిపోర్టులో ఉన్న రెక మెండేషన్సును అమలుపరచుటలో ఎంత తైము తీసుకొన్నా, ప్రాథమికంగా కొన్ని ముఖ్య విషయాలు ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. అసలు ఈ చర్చపరిశ్రమకు కొంత గౌరవం రావాలంటే ఆదిలో ఉన్న ఒక పాత పద్ధతిని రూపుమాపాల్సిన అవసరము ఉన్నది. గ్రామాలలో హరిజనులు పోయి చచ్చిన పశువులను తీసుకువచ్చి ఇంటివద్ద కోసి చర్మము తీసే పద్ధతికి స్వస్తి చెప్పాలి. దీనికొరకు పంచాయితీబోర్డు ఒక షెడ్ ను నిర్మించాలి. ప్రత్యేకంగా slaughter houses ఉన్నట్లుగా ప్రతి గ్రామంలోనూ చచ్చి పోయిన పశువుల చర్మము తీయుటకు carcass recovery centres అని ప్రత్యేకంగా sheds నిర్మించాలి. పంచాయితీబోర్డుకు డబ్బు లేకపోతే, ప్రభుత్వము గ్రాంటు రూపముగానో, అప్పుల రూపముగానో డబ్బు ఇచ్చి ఈ షెడ్సును నిర్మించే ఏర్పాటు తప్పనిసరిగా చేయాలి. దీనికి అభ్యంతరం వుంటుందేమోననే సందేహం ఉండవచ్చు. అవసరమయితే Public Health Act కు సవరణ తేవచ్చు. ఎవరైతే నా మనుషులు చచ్చిపోతే ఇంట్లో పెట్టుకొనుటకు రూలు ఏమీ లేదు. ఖచ్చితంగా burial-ground కు తీసుకువెళ్ళాలి. అదేవిధంగా పశువులు చనిపోయినప్పుడు కూడ రైతుల జాధ్యత మీదనే వాటిని ప్రత్యేకంగా నిర్మించిన sheds వద్దకు చేర్చేట్లు ఖచ్చితమైన ఏర్పాట్లు చేయాలి. ఇది Public Health Act కు సవరణద్వారా గాని లేక ప్రత్యేకంగా ఒక చట్టం తెచ్చి ప్యాస్ చేసిగాని చేసి ఆ పాత పద్ధతిని రూపుమాపితే చర్మకారులకు కొంత గౌరవం వస్తుంది. తరువాత ఈ పశువుల చర్మములను raw రూపంలో కొని బయటివారు వచ్చి తీసుకువెళ్ళిపోతారేమోననే విషయములో సందేహము ఉన్నది. ఈ స్కిముయొక్క ఉద్దేశం నిరుద్యోగం తగ్గించి అనేకమందికి జీవనో

పాధి కల్పించాలని ప్రభుత్వ రిపోర్టులో కూడ అదే సూచించారు. ఈ వృత్తిమీద ఆధారపడినవారు 25 లక్షలమంది ఉన్నారంటే, మొత్తం 5 లక్షల కుటుంబాలు, కుటుంబానికి ఒకరు చొప్పున 5 లక్షలమందికి వృత్తి చూపించాలి, అంటే ఈ మూడవ ప్రణాళికా కాలములో సంవత్సరానికి ఒక లక్షలమందికి ఈ పరిశ్రమలో పని కల్పించాలి ఇవాళ మనకు 445 షంఛాయిటీ సమితులు ఉన్నవి సమితి ఒక్కొక్కదానిలో సంవత్సరానికి 200 మందికి జీవనాధారం కల్పిస్తే సంవత్సరానికి లక్షమంది, 5 సంవత్సరాలకు 5 లక్షల మందికి అనగా 5 లక్షల కుటుంబాలు, 25 లక్షల జనాభాకు మూడవ ప్రణాళిక చివరకు ఉద్యోగం చూపించగలము. అందువల్ల సమితిని ప్రాతిపదికగా తీసుకొని ఈ వృత్తిమీద ఆధారపడిన వారిని రెండు, మూడు వందల మందిని ప్రాథమిక సంఘాల ద్వారా సంఘటిత పరచాలి ; ఆ సంఘాలద్వారా ఆయా ప్రాంతాలలో ఉత్పత్తి అయిన పచ్చిచర్మాలను స్టోర్ చేయించాలి ; ఆ ప్రాంతాలలోని తండ్లు, రేల మొదలైనవి చర్మాలను జాగుచేసే produce ను సమకూర్చి అక్కడ tanning చేయుటకు అవకాశం ఉంటే tanning centre స్థాపించటం లేకపోతే tanning కొరకు యింకొకచోటికి పంపించుటకు ఏర్పాటు చేయాలి, ఇక్కడ shoe-making కు అవకాశం ఉంటే shoe-making కు ఏర్పాటుచేయడం, సమితులలో ఏర్పడే ప్రాథమిక సంఘాల నన్నింటిని కలిపి రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఒక సొసైటీని ఏర్పాటుచేసి apex organisation వద్దతిలో నడిపించాలి, అని వారికి సూచిస్తున్నాను. నేను మొదట మనవిచేసినట్లు గ్రామాలలో చచ్చిపోయిన పశువుల చర్మాలు తీయుటకు షెడ్సు నిర్మించటం, అక్కడ నుంచి చర్మాలు తెప్పించి ప్రాథమిక సంఘాలలో store చేసి tanning కు ఏర్పాటు చేయటం, అక్కడ tanning centre, training centre పెట్టి shoe-making యివన్నీ ఏర్పాటుచేస్తే ఆ సమితిలో కనీసం రెండు మూడు వందలమందికి ఉద్యోగం దొరకటానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. ఈ విధంగా సమితులలో ఉన్న సంఘాల నన్నింటిని రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఒక సెంట్రల్ ఆర్గనైజేషన్ క్రింద తెచ్చి, ఒక స్టాట్యూటరీబోర్డు ఏర్పాటుచేస్తే, ఇవన్నీ ఒక ఆర్గనైజేషన్ క్రింద effective గా పనిచేస్తాయి. Statutory Board లేకపోతే యీ ఆర్గనైజేషన్ ను take-up చేయుట కష్టం. ఈ బోర్డుకొరకు వచ్చే సెషన్ లోనయినా శాసనం తేవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో దొరికే చర్మాలు raw condition లో యితర రాష్ట్రాలకు వెళ్లుటకు వీలులేదు. వెళ్ళితే యిక్కడ నిరుద్యోగం ఏర్పడుతుంది. ఆ చర్మాలను finished goods క్రింద తయారుచేయాలి. చెప్పులు తయారుచేసి యితర రాష్ట్రాలతో వ్యాపారంచేస్తే యిక్కడ 5 లక్షల మందికి ఉద్యోగం కల్పించవచ్చును. ఈ స్కీమును అమలుపరచాలంటే technical

people కావాలి. వారికొరకు వెంటనే ఒక ట్రైనింగ్ సెంటర్ ను స్థాపించాలి. మంత్రిగారు policy statemnt లో చెప్పారు. Polytechnic Extension Centre పెడతామన్నారు. ఈ స్కీముకు రెండుకోట్లు యిచ్చినా, నాలుగుకోట్లు యిచ్చినా technical people లేకపోతే అమలుజరుపుట కష్టము కేంద్ర ప్రభుత్వం Polytechnic Extension Centre యిచ్చినా యివ్వకపోయినా Industrial schools తెరుచుటకు ప్రభుత్వం సత్వరచర్యలు తీసుకోవాలి. లేకపోతే technical people లేకుండపోతారు. ఈ స్కీము కొన్ని సంవత్సరాలు postpone అయి ప్రభుత్వం అనుకొన్న సదుద్దేశం నెరవేరదు అయితే యీ స్కీముకు ఒక nucleus కావాలి ఒక పెద్ద కేంద్రం కావాలి మద్రాసులో ఒక సెంట్రల్ లెడర్ రిసెర్చ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఉన్నది. మన రాష్ట్రానికి కూడా అటువంటి సెంట్రల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఉండటం చాల అవసరమని మనవిచేశాము.

అయితే కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు మనకు ఇచ్చినా, ఇవ్వకపోయినా హైదరాబాదులో మనకు టానరీస్ వున్నది. దానిని మేమంతా చూశాము బ్రహ్మాండమైన టానరీ అది అది లిక్విడేషన్ పరిస్థితిలోనికి వచ్చింది. బహుశాః అంత పెద్ద ఇండస్ట్రీ ఇండియాలో వుందని నేను అనుకును. దురదృష్టవశాత్తూ అది లిక్విడేషన్ లో వుంది. దానికి 20 లక్షలు వెచ్చించి ప్రభుత్వం షేర్స్ తీసుకొని రివైజ్ చేసినట్లయితే రిసెర్చికి, మైయ్యర్ ట్రైనింగ్ కు, గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులకు, టెక్నలాజికల్ కోర్సులకు అవకాశం వుంటుంది దానికి రెడీమేడ్ గా బిల్డింగులు వున్నాయి. మెషిన్ రివైజ్ చేయటం వుంది. చక్కని వాటర్ ఫెసిలిటీస్ వున్నాయి. దానిని వెంటనే రివైజ్ చేయటానికి పూనుకోవాలి ఈ కోటి రూపాయలలోనే పథకము వేసి చేయమని నేను చెప్పటంలేదు ఆ విషయం నేను స్పష్టం చేయదలిచాను. మీరు ఇచ్చిన కోటిలో 25 లక్షలు షేర్ రూపంలో దానిని రివైజ్ చేయాలంటే మా మిగిలిన స్కీములు అమలు జరుగవు. ప్రభుత్వం ఎన్నో ఇండస్ట్రీస్ నడిపిస్తున్నది. ఎన్నో కంపెనీలలో షేర్స్ తీసుకొంటున్నది. మీడియమ్ ఇండస్ట్రీస్ క్రిందనో, లార్జ్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ క్రిందనో దానిని తీసుకొని దానిని, మిగతా వాటిని కలుపకుండా దానిని రివైజ్ చేస్తే సక్సెస్ ఫుల్ గా అమలు జరగటానికి వీలు వుంటుంది కనుక దానిని సత్వరంగా అమలు చేయాలని కోరుతున్నాను. నేనీ విషయం క్రిందటి సంవత్సరం బడ్జెట్ సమావేశంలో చెప్పాను. మరొకసారి చెప్పటం నా విధిగా భావిస్తున్నాను. పిల్లలమరి వెంకటేశ్వర్లుగారు, వాసుదేవనాయక్ గారు కొన్ని విషయాలను చెప్పారు. మన రాష్ట్రపు ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక, తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికల ప్రధాన

లక్ష్యం నిరుద్యోగాన్ని తొలగించటం, ఉద్యోగావకాశాలను కలుగజేయటం అదే ఉద్దేశంతో అన్ని రాష్ట్రాలలో అనేక పరిశ్రమలను నెలకొల్పుతున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అయితేనేం, కేంద్రప్రభుత్వం అయితేనేం డబ్బు ఖర్చుచేసి ఎన్నో పరిశ్రమలను నడిపిస్తున్నారు కాని మన ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఫిగర్స్ బట్టి చూస్తుంటే అసలు ఇండస్ట్రీయల్ గా మనం ఎందుకు ముందుకు వెళ్ళటంలేదా అని సందేహించవలసి వస్తున్నది. మొన్ననే ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. నేను ఇండస్ట్రీస్ మంత్రిగా వచ్చిన తరువాత ఇండస్ట్రీయల్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్, స్కాల్ స్కేల్ కార్పొరేషను ఏర్పాటు చేశామన్నారు కార్పొరేషన్స్ చాలా వస్తున్నాయి. కాని కాంక్రీట్ చర్య తీసుకోకపోతే, వసులు లేకపోతే కార్పొరేషన్స్ వచ్చి ఏమి చేస్తాయో తెలియటం లేదు. కార్పొరేషన్స్ రావటం మంచిదే. కాని అవి ఏర్పడినప్పుడు వాటికి సహాయం చేయటానికి అసలివి లేనప్పుడు వాటి ప్రయోజనం ఏమి వుంటుందని అడుగుతున్నాను ఐరన్ స్టీల్ ప్లాంట్ విషయం బాధగా కనిపిస్తున్నది. వారు చాలా పెద్ద ఉపన్యాసం ఇచ్చారు. మద్రాసులోని సేలం జిల్లాలో ఐరన్ ఓర్ తక్కువ పర్సంటేజ్ లో వున్నా వారక్కడ స్టీల్ ప్లాంట్ తెచ్చుకొంటున్నారు. మనకు హైయ్యర్ పర్సంటేజ్ వుందని చెబుతున్నారు త్రివేదిగారు గవర్నరుగా వున్నప్పుడు వారు స్టీల్ ప్లాంట్ తీసుకురావటానికి కృషిచేశారు. సుబ్బారెడ్డిగారు ఇండస్ట్రీస్ మినిష్టరుగా వున్నప్పుడు మీడియమ్ స్కేల్ స్టీల్ ప్లాంట్ తీసుకురావటానికి ప్రయత్నం చేస్తామని చెప్పారు. వారు ఇక్కడ ఓపెన్ గా ఒక స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చారు. అది కూడామనకు అందరకూ గుర్తులోవుంది. కొత్తగూడెంలో ఒక స్టీల్ ప్లాంట్ పెట్టాలనే సంకల్పం ఉన్నట్లు అది మెటలర్జికల్ డిపార్టుమెంట్ వారి పరీక్షకు పంపించినట్లు చెప్పారు. సంతోషమే. అయితే ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం తెల్పుకోవలసివుంది. మనకు ఎంత డిపాజిట్స్ వున్నాయి? ఏజిల్లాలో ఎంత ఐరన్ ఓర్ వుంది, దాని పర్సంటేజ్ ఎంత అసేవి జియోలాజికల్ సర్వే జరిపించిన తరువాతవున్న ఫిగర్స్ ప్రభుత్వం వద్ద వున్నాయో అని అడుగుతున్నాను. దానికి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి. మనకు మైనింగ్ డిపార్టుమెంట్ పెద్దదివుంది, దానికి డై రెక్టర్స్, డిప్యూటీ డై రెక్టర్స్ చాలమందివున్నారు. ఫలానాజిల్లాలో, ఫలానా గ్రామంలో దీనిపర్సంటేజ్ ఎంతవున్నది అనే మినిమమ్ ఇన్ఫర్మేషన్ అయినా ప్రభుత్వం వద్ద రెడీగా వున్నదా? అది స్టీల్ ప్లాంట్ కు సరిపోతుందా అని చూసుకొన్నారా అని అడుగుతున్నాను. ఒకవేళ సరిపోయేటట్లయితే దానిని ఇంకా ఎందుకు స్టార్ట్ చేయరు? డబ్బు లేదా? డబ్బు లేకపోతే వైరేటు వ్యక్తులకు ఎందుకు ఇవ్వరు? ఈ ప్రభుత్వ అభిప్రాయం ఏమిటో స్పష్టం కావటంలేదు. ప్రాజెక్టుకు వెళ్ళిన కొన్ని రిట్ పీటిషనులను చూశాను. ఫలానా సంవత్సరంనుండి ఫలానా సంవత్సరం వరకు

ఇన్ని టన్నులు ఎక్స్‌పోర్ట్ చేసినవాడు అయితేనేరావాలి. ఫలానా ఫలానా కండిషన్స్‌ను సాటిస్‌ఫై చేసినవాడే రావాలి అంటూ; రాయి త్రవ్వేవాడికి కూడ ఇన్ని క్వాలిఫికేషన్స్ ఎందుకో అర్థం కావటంలేదు. చివరకు ఎవరైనా పెట్టుకోవచ్చు నన్నారు. చాల సంతోషం. మనకు డబ్బులేనప్పుడు ప్రైవేటు వ్యక్తులు పెట్టుకొనటానికి డబ్బుతో సిద్ధంగా వున్నామంటున్నారు. అలాంటి వారికి ఎందుకు ఇవ్వరు? స్టీల్‌ప్లాంట్ పెట్టుకోకపోయినా పిగ్ ఐరన్ ప్లాంట్ పెట్టుకొనటానికి సిద్ధంగా వున్నారు అలాంటివన్నీ ఆలోచించకుండా ఇవాళేదో లక్షలు వస్తాయి కదా అని ఓర్‌ను అంతా అమ్ముకొంటే రేపు ప్రజలకు సమాధానం చెప్పకోవాలి. మనం చేయగలిగిన ప్రయత్నాలన్నీ చేసినపిదప 'మావల్ల కాదు. ప్రభుత్వానికి డబ్బులేదు. మనకు కావలసిన మెటీరియల్ లేదు ప్రైవేటు వ్యక్తులకూడ రావటంలేదు. అందువల్ల అమ్ముతున్నా'మని చెబితే అది వెరే సంగతి ఇవన్నీ చేయకుండా మేము అమ్ముకొంటామంటే రేపు ఎన్నికలలో ప్రజలకు ఏమి సమాధానం చెప్తారని అడుగుతున్నాను. ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కాకపోయినా తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలోనైనా కొంత వరకు నిరుద్యోగాన్ని తొలగించడానికి ఎవైలబుల్ అయిన మెటీరియల్ తో నైనా ఈ పరిశ్రమను ప్లాంట్ చేయటానికి ప్రభుత్వంవారు సంకల్పించుకోవాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక నిర్ణయానికివచ్చి దానిని ఈ శాసనసభలోనే ప్రకటించి నష్టయితే మేము చాల సంతోషిస్తామని, అందుకు వారు ఆ విధంగా చేస్తారని ఆశిస్తూ ఇంతటితో సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

*శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లి): అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు తమ విధానానికి సంబంధించి ఏ నివేదికనయితే అసెంబ్లీ ముందు పెట్టారో ఆప్రకటనే కేంద్రప్రభుత్వానికి కాని, మన ప్రభుత్వానికి కాని ఒక ప్రణాళిక అంటూ లేదని రుజువుచేస్తున్నది పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లుగారు, వాసుదేవనాయక్ గారు ఆంధ్రదేశం ఏవిధంగా నిర్లక్ష్యం చేయబడుతున్నదో లెక్కలు చూపారు. ఆ లెక్కలను నేను మరొకసారి చెప్పదలచుకోలేదు. దానినిబట్టి చూస్తే మన ఆంధ్రదేశం పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం చేయబడుతున్నదని స్పష్టబడుతున్నది. ఒకవైపు విద్యుచ్ఛక్తికి ఎక్కువడబ్బు ఇవ్వమని మనం అడుగుతుంటే ఇన్ఫ్రాగేషన్ అండ్ పవర్ ఒకటిగా వుంది కనుక ఇన్ఫ్రాగేషన్ ఎక్కువగా ఇచ్చాము కనుక విద్యుచ్ఛక్తికి ఇవ్వటానికి వీలులేదని కేంద్రప్రభుత్వం చెప్పింది. అది ఒకవాదం అయితే కావచ్చు. కాని ఇండస్ట్రీస్‌కు సంబంధించి మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికాకాలంలో, రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికాకాలంలో దానితోపాటు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలోకూడ మనలను నిర్లక్ష్యంచేయటం అక్రమం. ప్రణాళికా బద్ధంగా

కాకుండా ఎవరు కేంద్రప్రభుత్వంలో ఎక్కువ ప్రాబల్యం కలిగివున్నారో, ఎవరికి అక్కడ ఎక్కువ పలుకుబడివున్నదో అక్కడకు ఎక్కువడబ్బు పంచిపెట్టుతున్నారని, ఏదోపేరుకు ప్లానింగ్ కమిషన్ అని ఒకటిపెట్టారు కాని దానివల్ల మనకేమీ ప్రయోజనం కల్గటంలేదు. వారు తమవిధానాన్ని మార్చుకొనేటట్లు మనం చేయాలని నేను మనవిచెస్తున్నాను.

సాధారణంగా ఈ పరిశ్రమలంతా డైల్యూట్ అవుతున్నది. మనం సెపరేషన్ ఆఫ్ పవర్స్ ను అంగీకరించాము. లెజిస్లేషన్ అన్నాము ఎగ్జిక్యూటివ్ అన్నాము. జ్యుడిషియల్ అన్నాము. లెజిస్లేషన్ కువున్న అధికారాన్ని సబార్డినేట్ లెజిస్లేషన్ ద్వారా కొద్దికొద్దిగా పోగొట్టుకొంటున్నాము ఎగ్జిక్యూటివ్ లో కంపెనీలకు సంబంధించి డిపార్టుమెంటులద్వారా చేయించవలసినదానిని ఎటా నమన్ బాడీస్ అంటూ కార్పొరేషన్స్ పై వదలిపెడుతున్నాము. జ్యుడిషియల్ కు సంబంధించి ట్రిబ్యునల్స్—కోర్టుకు సంబంధంలేకుండా—ఏర్పాటు చేశారు అది మంచిదికాదా అనేది ఇక్కడ చర్చించను. కాని మూడు బ్రాంచిలకు సంబంధించిన అధికారాలను మిగతాశాఖలకు అప్పగిస్తే వాటిమీద ప్రభుత్వ కంట్రోలు ఏమిటో చూసుకోవాలి. ఈనాడు పరిశ్రమలను జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీలకు కార్పొరేషన్స్ పై వదలిపెడుతున్నారు వాటిమీద శాసనసభకు కంట్రోలులేకుండా చేస్తున్నారు. వాటిపై నిజమైన కంట్రోలు వుండాలంటే, అవి ఏమిచేస్తున్నాయి, డబ్బు ఎలా ఖర్చుపెడుతున్నాయి, ఎంత లాభాలు కనిపిస్తున్నాయి అనే వివరాలు అసెంబ్లీ ముందు పెట్టిస్తే వాటిని సభ్యులు పరిశీలించి చర్చించటానికి అవకాశం వుంటుంది. రోడ్ ట్రాన్స్ పోర్ట్ కార్పొరేషన్ కు సంబంధించి, నిజాం ముగర్ ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించి సింగరేడి కాలరీస్ కు సంబంధించి లేదా గవర్నమెంటుకు 50, అంతకుదాటి షేర్స్ వున్న కంపెనీలకు సంబంధించి వాటి రిపోర్టులను అసెంబ్లీ ముందు లేకపోతే యమ్ ఎల్. ఏలకు వాటి గురించి చెప్పటానికి వీలుండదు. కనుక వారికా అవకాశాన్ని కల్పించటానికి ఎప్పుడు బడ్జెటు సమావేశం జరుగుతుందో, ఎప్పుడు ఇలాంటి డిమాండులు చర్చకు వస్తాయో వాటికి ముందుగా రిపోర్టులను ప్రింట్ చేయించి శాసనసభ ముందు పెట్టించాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఆ విషయంలో స్పీకరుగారు ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ వహించాలని కోరుతున్నాను.

Road Transport Corporation అని పెట్టినారు ఈ సందర్భంలో ఒక మాట చెప్పవలసి ఉన్నది. ఈనాడు national income అని లెక్కలు కడుతున్నారు. National wealth అని లెక్కలు కడుతున్నారు. దేశంలో ఉన్న సంపద చాల తక్కువ. జాతీయాదాయం చాల తక్కువగా ఉన్నది. ఈ

రెండింటినీ పెంచాలని ఒక ప్రక్క ప్రయత్నం చేస్తూనే దేశంలో ఉన్న సంపద
నంతా సర్వనాశనంచేసే వద్దతులను ఈనాడు మన ప్రభుత్వం తన విధానాలలో
అనుసరిస్తున్నది. Road Transport Corporation అని పెట్టి ఎన్నడైతే
బస్సులన్నిటినీ జాతీయం చేయడానికి ప్రయత్నం చేసినారో ఆనాడు చేసినపని
ఏమిటి? ఉన్నవారు బస్సుకొన్నా. ప్రభుత్వం బస్సుకొన్నా బస్సులమీద పెట్టిన
పెట్టుబడి దేశానికి సంబంధించిన పెట్టుబడి జాతీయమైన పెట్టుబడి అలాగ
పెట్టుబడి పెట్టిన తరువాత దానిని నష్టం కాకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ప్రతి
ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది Routes మాత్రమే స్వాధీనం చేసుకుని, బస్సులను
స్వాధీనం చేసుకోడానికి నష్టపరిహారం యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ఎప్పుడైతే అంగీక
రించలేదో అప్పుడు వారుకొన్న బస్సులన్నిటినీ సుమారు 20 వేలు, 30 వేల
రూపాయలు నష్టంతోటి యితర రాష్ట్రాలకు అమ్ముకోవలసిన దుస్థితి వట్టంది
అలాగ యితర రాష్ట్రాలలో కలుగ లేదు మన రాష్ట్రంలో ఎంతో డబ్బు
నష్టపడుతున్నారు దీనిమీద పెట్టిన పెట్టుబడికి ఏమాత్రం లాభం వచ్చినదో
తెక్కలుకూడ సరిగా లేకుండా ఉన్నవి. 70 లక్షల రూపాయలు మనకు లాభం
రాబోతున్నదని అంచనాలు కట్టి 40 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే లాభం
వచ్చినదని మనముందు పెడుతున్నారు. అంతకుముందు ఒక్కొక్క బస్సుమీద
taxes ద్వారా ఎంత డబ్బు వచ్చినదో దానినంతా తెక్కకడితే దానిముందు
ఈ లాభం నిలుస్తుందా అనేది ప్రభుత్వం చూసుకోవాలి అంతకుముందు
private bus owners కు వేస్తున్న charges ను తెక్కకట్టుకొని అంతకుంటే
పెచ్చుగా పెంచకుండా ఉన్నట్లయితే— $5\frac{1}{2}$ n p. ను 5 n. p. వరకు పెంచ
కుండా ఉన్నట్లయితే—ఈ లాభం వచ్చి ఉండేదా అని ఆలోచించితే Road
Transport Corporation వల్ల ఏమాత్రం లాభం లేకపోగా జనాలకందరికీ
నష్టం వస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఇంతకుముందు కమ్యూనిస్టు మిత్రులు పిల్లలమట్టి
వెంకటేశ్వర్లుగారు చెప్పినారు. బస్సులన్నీ time కు వెళ్ళడం లేదు. కావలసిన
దోట ఆగడం లేదు. మూటలు వేసుకునే సౌకర్యం లేదు. ఆడబిడ్డలు, ముసలి
వాళ్ళు పిల్లలు మూట తెచ్చుకున్నట్లయితే వాటిని బస్సులో ఎక్కించడానికి
పీలులేదు అని చెబుతారు. చార్జీలు అధికంగా పెరిగిపోయినాయి. అక్కడ ఉన్న
కార్మికులకు ఏమైన సౌకర్యం ఉన్నదా అంటే ఒకే బస్సులో వరుసగా వెళ్ళ
డానికి మారు ఒక దినం ఒకచోట, మరొకదినం ఒకచోట ఆగి, యిలాగ
వాళ్ళకు transport లో కూడ చిక్కులు కలుగుతున్నవి కార్మికులకు లాభం
లేదు. పాసింజెర్లకు లాభం లేదు. ఎవరైన బస్సులు పెట్టుకొని ఉంటే వాళ్ళు
ఖతమై పోయారు. ప్రభుత్వం అయినా సక్రమంగా నడుపుతున్నదా అంటే అదీ
లేదు ఎవరికీ సౌకర్యంలేని Road Transport Corporation అని పెట్టి

ఈ విధంగా బస్సులు లాగుకున్నందువల్ల లాభం ఏమి ఉన్నది? దేశానికి ఏమయిన లాభం ఉన్నదేమో చెప్పాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఎక్కడైన ఉద్యోగాలు ఉన్నట్లయితే ఆ ఉద్యోగాలు ఊడిపోయేటట్లుగా పరిశ్రమలు ప్రారంభం చేస్తున్నారనిగాని లేని ఉద్యోగాలు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నించుకుంటుంది. ఏదైన ఒక industry ని ప్రారంభించేసినప్పుడు లేని ఉద్యోగాలు రావాలి. Textile mills వంటివి పెంచుతూ ఉన్నప్పుడు వారి కంటా వృత్తిలోపడి మే కాకుండా, కార్వే కమిటీ సూచించిన power looms పట్టడానికి ప్రభుత్వం అంగీకరించుతున్నది. Power looms పెట్టేటట్లయితే handlooms లో పనిచేస్తున్న చేనేతవారందరూ ఈనాడే unemployment వస్తుందేమోననే భయంతో గాభరాపడుతూ ఉంటే cess fund అని వసూలు చేసి దానితో వారిని నిలుపుకొంటున్నాము. అటువంటప్పుడు మరల power looms పెట్టి నిరుద్యోగాన్ని పోచించి విధానాన్ని అనుసరించేటట్లయితే తప్పని సరిగా స్వనింశ్రుపాట్ల సరఫరా ప్రతిఘటించడానికి ఏమాత్రం వెనుకాడమని ముఖ్యమంత్రిగారికి, యితర మంత్రులకు తలియజేస్తున్నాను. ఏమంత్రులు ఎక్కడ ప్రారంభమైనా ఏదైనా ఏ meeting లో చెప్పినా మేము విద్యుచ్ఛక్తి ఇస్తున్నాం. మీరు తీసుకుంటున్నారనిగాని పరిశ్రమలు పెంచడంలేదు, పరిశ్రమలు పెంచడంలేదు అని ఒకటే ఊకదంపుడు ఉపన్యాసాలు చేస్తున్నారు. ఈ ఉపన్యాసాలు విని విని ప్రజలందరూ విసిగిపోయినారు. Electricity ఇచ్చి నట్లయితే ఏ పరిశ్రమలు పెట్టడానికి వీలు ఉన్నది? సామాన్యప్రజలు 200, 300 లేకపోతే 1000, 2000 రూపాయలతో ఏ పరిశ్రమలు పెట్టాలో Industries Department వారిని అడిగినా లేదా industries నడుపుతున్న మంత్రులను అడిగినా సలహా చెప్పగలిగే స్థితిలో ఉన్నారా? లేకపోతే ఏదైన సాహిత్యం ద్వారా ఈ పరిశ్రమలు పెట్టుకోవచ్చు, ఇంత పెట్టుబడి పెట్టాలి, ఇంత లాభం వస్తుంది అనే literature ఏదీ యింతవరకు లేదు ప్రజలకు చెప్పలేని స్థితిలో ఉన్నప్పుడు పట్టింది, పట్టింది అన్నంతమాత్రాన పరిశ్రమలు ఎలాగ పెట్టగలరు? అది ఎలాగ సాధ్యం అవుతుందో చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వపరిశ్రమలు ఎలాగ పనిచేస్తున్నాయో కూడా మనం ఒకసారి తిలకించాలి. నిజామ్ మగర్ హ్యాండ్లర్ల సంబంధించి former M. P., Mr. Madhava Reddy; former M. L. A., Mr. K. Rajaram present చేసిన memorandum లో వారు ఏ ఏ ఆరోపణలు చేసినారో జనవరి 4 వ తేదీ డక్కన్ క్రానికల్ లో ప్రచురింపబడినది. 45 టన్నుల నుండి 35 టన్నులకు ఉత్పత్తి పడిపోయినప్పటికీ, రైతుల వంట అభివృద్ధిచెందుతూ ఉన్నదని చెప్పడం ఒక ఆరోపణ. ఒక్కొక్క tractor కు 70 వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినారు అనేది రెండో ఆరోపణ. ఆ ట్రాక్టర్లు

పనిచేయడంలేదనేది మూడవ ఆరోపణ. అక్కడ ఉన్నటువంటి Chemist, Chief Engineer మొదలైన officers అందరు విసుగుతో వెళ్ళిపోయినారు అనేది 4 వ ఆరోపణ. కేంద్ర వ్యాపారస్తులను ఈ management వారు favour చేస్తున్నారు అనేది అయిదవ ఆరోపణ. వేరుకెనగ పిండి కొనడంలో నష్టం వచ్చింది అనేది ఆరవ ఆరోపణ. చక్కెర ఉత్పత్తి సరిగా లేదు, తగ్గి పోయింది అనేది ఏడవ ఆరోపణ ఈ విధంగా వారే చెప్పినారు. దీనిని కాదని చెప్పడానికి ఏమైన సాధ్యం అవుతుందేమో పరిశీలన చేయవలసి ఉంటుంది. వెను వెంటనే అక్కడి Managing Director ఒక ప్రకటన చేశారు.

“There is no intention either on the part of the Government or the Management of the Nizam Sugar Factory to institute any enquiry into the affairs of the Nizam Sugar Factory.” అని ఆయన అన్నారు

Managing Director గా Nizam Sugar Factory తరపున మాట్లాడవలసి ఉన్నదో, లేక ఆయన Chief Minister స్థానంలో కూర్చుని, నేను గవర్నమెంటు తరపున మాట్లాడుతున్నాను, గవర్నమెంటు తరపున నేను చెపుతున్నాను. Enquiry Committee వేయడానికి వీలులేదు అని చెప్పడానికి ఆయనకు ఏమైన అధికారం ఉన్నదేమో Chief Minister గారు చెప్పవలసి ఉన్నది. ఇవి ఎవరో త్రోవన పోతున్నవాళ్ళు చెప్పిన allegations కావు. M. P. గా ఉన్నటువంటివారు, M. L. A. గా ఉన్నటువంటివారు, బాధ్యతాయుత స్థానాలలో ఉన్నటువంటివారు allegations చేస్తే దానికి తానే Chief Minister అయినట్లు ఈ విధంగా చెప్పడం మంచిదేమో ఆలోచించాలని వారిని కోరుతున్నాను. వారు ఎన్నో మాటలు చెప్పినారు దానికంతా కూడ replies ఇస్తూ వచ్చినారు. Production ఎలా ఉన్నది అనే విషయాన్ని గురించి రెండుమాటలు చెప్పవలసి ఉన్నది. 1955-59 లో ఈ ఫ్యాక్టరీ గవర్నమెంటు చేతికి వచ్చింది. అంతకుముందు గవర్నమెంటు చేతులలోలేదు. ఏ పొలాలను సాగుచేస్తున్నారో, ఆ పొలాలలో చెరుకు ఎలాగ ఉత్పత్తి అయినదో ఈ లెక్కలే తెలుపుతాయి 55-56 లో 2,24,785 టన్నులు, 56-57 లో 2,29,909 టన్నులు 57-58 లో 2,44,202 టన్నులు పండింది. 58-59 లో 1,87,513 టన్నులు, 59-60 లో 2,25,816 టన్నులు, 60-61 లో 2,10,000 టన్నులు మాత్రమే పండింది. ఇలాగ ఉత్పత్తి ఎందుకు తగ్గిపోయిందో విచారణ చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నది. లాంగ్ ఫరోసెస్సి అని Java islands లో పండించినట్లుగా పండించాలని ఈ భూములలో experiment చేశారు. ఇలాగ భూములమీద experiment చేస్తే సాధ్యం అవుతుందా? ఈ విధంగా గాకుండా ఉత్పత్తిని పెంచుచే

దానికి ప్రయత్నం చేసి ఉండాలి. Sugar Production విషయం చూసుకుంటే 55-56 లో 6,15,116 టన్నులు, 56-57 లో 5,45,000 టన్నులు, 57-58 లో 5,54,215 టన్నులు ఉత్పత్తి అయితే 58-59 లో 4,88,876 టన్నులు, 59-60 లో 5,10,000 టన్నులు ఉత్పత్తి అయింది. ఈ విధంగా ఉత్పత్తి కూడ పడిపోయింది. వారు సమాధానం చెప్పతూ 67 లక్షల రూపాయలు హెచ్చుగా మాకు లాభం వచ్చినదని ఒకమాట అని ఉన్నారు. కాని అలాగ లాభంవచ్చినదా అని అడుగుతున్నాను. అంతకుముందు 111 పౌనులు weight ఉంచి అమ్ముతున్నట్టువంటి బస్తాలో యిప్పుడు 107 పౌనులు మాత్రమే ఉన్నది. 100 కి మూడువంతులు తగ్గిపోయింది. అలాగ అమ్మినందువల్ల కొంత హెచ్చుగా లాభంవచ్చి ఉండవచ్చు. Prices లో inflation వచ్చి 14, 15 రూపాయలు బస్తాకు ఎక్కువగా వచ్చినందువల్ల హెచ్చులాభం వచ్చినట్లు కనబడుతున్నది. చెరుకుపంట పెరిగి ఉత్పత్తి పెరిగినట్లయితే చాలా జాగా manage చేసినారు అని చెప్పడానికి వీలుఅవుతుందిగాని ఏదో ధరలు పెరిగినందువల్ల అదృష్టవశాత్తు వచ్చిన లాభాన్ని అక్కడ manage చేస్తున్నవారే సక్రమంగా చేసినారు అని చెప్పడానికి ఏ మాత్రం వీలులేదు. కాబట్టి వారు ఏ ఆరోపణలు అయితే చేశారో ఆ ఆరోపణలను మరొకసారి enquiry చేయాలని కోరుతున్నాను.

(Smt. T. Laxmikantamma in the Chair)

ఈ ట్రాక్టర్లు విషయం చూద్దాం. ఒక్కొక్క ట్రాక్టరుకు 70 వేల రూపాయలవరకు ఖర్చుపెట్టామని చెప్పారు. కాని యిందులో కూడ చాలా తేడా కనబడుతున్నది ఎందువలన యీ విధంగా జరుగుతున్నదో తెలియడం లేదు. కాని, అందుకు వారు “ఒక్కొక్క ట్రాక్టరుకు రెండు లక్షలవరకు పెట్టవలసివస్తుంది. అందువలన మద్రాసులో ఈ విధంగా రిపేర్ చేయవలసి వచ్చింది” అని అంటారు. ఈనాడు అమెరికా నుండి లక్ష రూపాయలకంటే తక్కువలో మనం తెప్పించుకొనడానికి అవకాశముంది. ఎందువలన అక్కడ నుండి తెప్పించుకొనకూడదు! అసలు యింతంత ఖర్చుపెట్టి రిపేరు చేయించిన ఈ ట్రాక్టర్లు ఏ విధంగా పనిచేస్తున్నాయనే విషయంకూడ వారు చెప్పవలసి వుంది. ఈ విషయాలకు సంబంధించి, పెడుతున్న ఖర్చులకు సంబంధించి వెంటనే ఎంక్వయిరీ కూడ జరిపించవలసిన అవసరముంది.

ఇంక, ఖాదీబోర్డుగూర్చి రెండుమాటలు చెప్పవలసిఉంది ఆ మధ్య నేనొక విషయాన్ని విన్నాను—ఖాదీబోర్డు వున్న ఉద్యోగుల నందరినీ తీసివేసి re-employ చేయవలెననే ఆలోచనవున్నట్లు తెలిసింది. ఎందుకు యీ విధంగా ఉద్యోగులకు నష్టంకలిగేవిధంగా చేయవలసివస్తున్నదో చెప్పవలసిన బాధ్యత మంత్రిగారిపై వుంది.

ఆ మధ్య జాగరిసాసై టీస్ అని, ఆయిల్ మార్గర్స్ సాసై టీస్ అని చాల పెట్టారు. అసలు ఏ సాసై టీ అయినా ఎందుకు స్థాపిస్తాము? కొంత ప్రయోజనం కొరకు. కాని, ఆ విషయాన్ని ప్రభుత్వం గమనిస్తున్నట్లు తోచడంలేదు. ఫిబ్రవరి, మార్చి, ఏప్రిల్, మే నెలలో బెల్లం వండడానికి కావలసిన పెనము రేకులు కావలసివుంటాయి గత సంవత్సరం జనవరి నెలలో యీ సాసై టీలు ప్రారంభించబడ్డాయి చిత్తూరులోని 10, 12 సాసై టీలనుండి యీ పెనము రేకులు కావలసినదిగా డై రెక్టర్ ఆఫ్ కంట్రోల్లు కమోడిటీస్ కు వ్రాసుకొనడం జరిగింది. ఒక సంవత్సరం రెండు నెలలు దాటినప్పటికి ఆ పైలు ఎక్కడవున్నదో తెలియడంలేదు ఇంత అలస్యం ఐతే ఇంక సాసై టీలను నిర్వహించడ మేలాగ! ఆయా సాసై టీలను స్థాపించడమేగాక, వారికి కావలసిన సౌకర్యాలను కల్పించడముకూడ మంత్రిగారి బాధ్యత అయివుంది. ఈ డై రెక్టర్ ఆఫ్ కంట్రోల్లు కమోడిటీస్ పనిచేసేటట్లు చూడవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఆయా సాసై టీలకు కేటాయించే డబ్బుపై అజమాయిషీ వున్నట్లుకూడ తోచడంలేదు వారు దానిని ఏ విధంగా వినియోగిస్తున్నారు, ఆ సాసై టీ వుద్దేశించిన పనుల కొరకు వినియోగిస్తున్నారా; లేక వ్యాపారం చేస్తున్నారా? అనే విషయాలు చూడవలసి వుంది. హాండ్ పాండింగ్ రైసుకొరకు కేటాయిస్తే వారు మిల్లు బియ్యం ఉపయోగిస్తున్నారో, దంపుడుబియ్యం సప్లయ్ చేస్తున్నారా? అనే అజమాయిషీ చూడవలసివుంది ఆ సాసై టీస్ తప్పనిసరిగా ఆ లెక్కలన్నీ ప్రభుత్వానికి పంపవలసి వుంది ఆవిధంగా కేటాయించుతున్న డబ్బు, ప్రజలనుండి టాక్సెస్ ద్వారా సంపాదించేడబ్బు, ఏమాత్రము దుర్వినియోగము కాకుండా చూడవలసియున్నది.

తెలంగాణాలో తాడిచెట్లు గినుకునే రైతులస్థితి ఏమీ బాగాలేదు వారు హాక్కే మాలిఖానా వలన చాల బాకీ వున్నట్లు తెలుస్తున్నది దాదాపు 3 కోట్ల 37 లక్షలవరకు ఎరియర్స్ వున్నట్లు తెలుస్తున్నది. వాటిని వసూలుచేయుటకు ప్రయత్నిస్తున్నట్లు వారు చెబుతున్నారు. కరువుపరిస్థితులవలన వారి జీవితాలు చాల చికిషోయినవి కాని, ఆర్. డి. ఓ., కలెక్టరు వారినుండి యింతభాగం యిస్తేనేగాని యీ హాక్కే మాలిఖానా యివ్వమని నిర్బంధముగా వసూలు చేస్తున్నట్లుగా తెలుస్తున్నది అటువంటి నిర్బంధం లేకుండా చేయవలసినదిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను తరువాత, కరీంనగర్ వెళ్ళినప్పుడు నా కింకొక విషయంకూడ తెలిసింది. అక్కడ సాసై టీస్ సరిగా function చేయడంలేదని అక్కడివారు చెప్పారు. సక్రమంగా వేలం జరపడంలేదని, గౌడలకు యివ్వడం లేదని 50, 60 వేల రూపాయలు నష్టం చూపుతున్నట్లు, గీత పారిశ్రామికులు

తగాదా పడినట్లు తెలిసినది. అది నిజంగానే వచ్చిన నష్టమా, అయితే ఎందువలన వచ్చినది? దీనిపై ఓచారణ జరిగినదా; లేకపోతే ఎందుకు జరగలేదు? ఇప్పటికైనా మంత్రిగారు దానిని పరిశీలించేసి ప్రజలదబ్బు యింకెంతమాత్రం దుర్వినియోగం కాకుండా చూడవలసివుంది. ఈ విషయాలన్నింటినీ జాగ్రత్తగా చూడవలసినదిగా తిరిగి మరొకసారి కోరుతున్నాను.

*శ్రీ బి. ధర్మభిక్షం (నక్రైకర్) : అధ్యక్షా, ఇండస్ట్రీస్ డిమాండుతో బాటుగా నున్న ఎక్సయిజ్ డిమాండు గూర్చికూడ రెండు మాటలు నేనీ సందర్భంలో చెప్పదలచుచున్నాను.

మంత్రి శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ గారు యిదివరకు Excise Department కు సంబంధించి ఒక అడ్వయిజరీ బోర్డును నియమిస్తాం అన్నారు. కాని, యింత వరకు అది జరగలేదు.

తెలంగాణాలో సుమారు 155 సొసైటీల వరకు స్థాపించబడ్డాయి. వీటిని సక్రమంగా function చేయించడానికి ఒక federation ఏర్పాటు చేయబడి ఉంది. కాని, లక్షలరూపాయలు బకాయిలున్నాయి. పెద్దపెద్ద కంట్రాక్టర్లు యొక్క ఆధీనములో యీ federation ను వుంచారు. ఇంకా యిందులోకి 'ఏ' క్లాసు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ నుండి నలుగురు, 'బి' క్లాసునుండి ఏడుగురు సభ్యులను తీసుకున్నారు ఎక్సయిజ్ నుండి, పరిశ్రమల డిపార్టుమెంటుల నుండి ఒక్కొక్క రిప్రజెంటేషన్ యిందులో వుంది.

Individual Societies కు 4, Group Societies కు 28. ఈ విధముగా రిప్రజెంటేషను యిచ్చినట్లు నేను యీ లెక్కల ద్వారా తేల్చాను 155 సొసైటీలకు సంబంధించి రిప్రజెంటు చేసే అవకాశం ఏమాత్రం లేకుండా nominal గా ఒక ఫెడరేషను పెట్టారు. సంవత్సరానికి 1,50,000 రూపాయలతో ఆఫీసు ఖర్చులు, ఇతర ఖర్చులు పెట్టి నడపడానికి పూనుకొంటున్నారు. ఇది ఏమాత్రంకూడ representative federation కాదు. ఫెడరేషను అధ్యక్షుని, డైరెక్టరులను మూడు సంవత్సరాలవరకు రిజిస్ట్రారు nominate చేయడానికి అధికారం ఇచ్చినట్లు ప్రకటించబడింది. తెలంగాణాలోని సొసైటీలనుంచి ప్రెసిడెంటులను గాని, సెక్రటరీలను గాని పిలిపించి వారితో ఈ federation ఏర్పాటు చేస్తే బాగుండేది. మంత్రిగారు అట్లా ఎందుకు చేయలేదో నాకు అర్థం కావడంలేదు. వారు మంత్రిగా వచ్చిన మరుక్షణమే సంతోషంతో కొందరు dinner యిచ్చారు. ఆ తెల్లవారే ఈ ఫెడరేషను విషయము ప్రకటించినట్లు తెలిసింది. నేను అడ్వయిజరీ కమిటీ మెంబరును. నేను సొసైటీ విషయాలలో

interest తీసుకొని అసెంబ్లీలో రిప్రజెంటు చేస్తున్నప్పటికీ నాకుకూడ తెలియకుండా ఈ ఫెడరేషను స్థాపించడం జరిగింది. Representative character లేకుండా ప్రభుత్వంవారు ఇష్టంవచ్చినట్లు వారికి ఇష్టంవచ్చిన మనుషులను వేసే వద్దతిలో చేస్తున్నారు. దీనివల్ల చాల కష్టాలు సంభవిస్తాయని నేను ఈ సందర్భాన మంత్రిగారికి గుర్తు చేస్తున్నాను ఇదివరకు ప్రభుత్వము కొన్ని Co-operative Societies ను శాంక్షను చేసింది. ఇప్పటికి 155 ఉన్నాయన్నారు. ఫెడరేషను ఏర్పాటు చేశారు జిల్లా ఆర్గనైజరుగా నిర్మలరావు అను నొక కాంగ్రెసు కార్యకర్తను ఏర్పాటుచేశారు. ఆయన కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు కావాలని ఎప్పుడైనా కోరిన మనిషి కాదు. ఆయన సొసైటీలు శాంక్షను అయిన విలేజీలకు వెళ్ళి “మాకు కావాలి, తొందరగా అమలుచేయాలి” అని అందరిచేత ఒక తెల్ల కాగితంమీద సంతకాలు చేయించుకు వచ్చినాడు దానిని మరొక కాంగ్రెసు కార్యకర్త అయిన అమరశంకర్ చేతిలో పెట్టితే ఆయన సొసైటీలు అక్కరలేదని. ఎవరికి ఇష్టంలేదని దానిమీద వ్రాశాడు వ్రాస్తే దానితో ఆ సొసైటీ లన్నీ రద్దు అయిపోయినాయి. నల్లగొండ జిల్లాలో దీనిని గురించి చాల గందరగోళము జరిగింది పులివెందుల గ్రామములోని సొసైటీని రద్దు చేసి సర్వేలనే గ్రామములో పెట్టారు. తేరేడుపల్లి రద్దుచేసి మండలపల్లిలో పెట్టారు; నెర్నాటను రద్దు చేసి పుట్టపాకలో పెట్టారు. కెంపల్లను రద్దుచేసి తోనేపర్రు, కొత్తగూడెముకు రద్దుచేసి గుజ్జారంలో పెట్టారు. ఈ విధముగా నా దగ్గర చాల వివరాలున్నాయి. మంత్రిగారి Statement లో 28 గ్రామాలవారు సొసైటీలు అక్కరలేదని దరఖాస్తులు పెట్టుకొన్నారనీ, అందువల్ల యివ్వడం లేదని వ్రాశారు. ఫెడరేషనులోని representative యింత పెద్దపని చేస్తే యింక గ్రామాలలో ఎట్లా జరుగుతున్నాయో అర్థము చేసుకోవలసియున్నది. పార్టీ ప్రయోజనాల దృష్ట్యా చేస్తున్నారు. Co-operative Societies ఎవరికివ్వాలనే దానిని గూర్చి మనం Rules చేశాము. ఆ Rules ప్రకారము ఏ Village కి Society వస్తే ఆ Village కి Society యివ్వాలి. అప్పి కేషనుల వద్దతి తీసేసి తెలంగాణాలో ప్రతి గ్రామాన్నికూడ ఒక సొసైటీగా పరిగణించవలసి వుంటుంది. ప్రభుత్వం అట్లా ప్రకటించి సొసైటీలు యిచ్చినట్లయితే పై రవి చేసుకోవడం, డబ్బు సేకరణ మున్నగు వ్యవహారాలు లేకుండా పోతాయని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం దీనిని గురించి అలోచించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. ఇక, చెట్లు రిజర్వేషను విషయం ఉన్నది. అక్కడ డేజముఖ్ ఒక జమీందారు. ఆజ్కారీ మాజిల్లా సంపత్సరానికి రెండు, మూడు వేలు సంపాదించిన బాపతు ఆయన. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు రాగానే చెట్లను, రిజర్వేషనులో వున్నట్లు తెక్కవేస్తున్నారు.

ఆ చెట్లను గీయనీయకుండా ప్రభుత్వం హక్కు యిచ్చింది. కాబట్టి ప్రభుత్వం దగ్గరకు వచ్చి రిజర్వు చేసేస్తున్నారు. చెట్లు తక్కువ అవుతాయి, సొసైటీలు దివాళా తీస్తుంది కాబట్టి గవళ్ళవాళ్ళు పట్టుకోరు. వచ్చే సంవత్సరం యివన్నీ పట్టుకోవచ్చనే ఉద్దేశంతో యీ విధముగా రిజర్వేషన్ చాల గందరగోళం చేస్తున్నారు. శివన్నగూడెం తాలూకాలోని భూస్వాములు యిదేవని చేసి సొసైటీ నడవకుండా యిబ్బందిపెట్టారు. Tappers' Co-operative Seminar జరిగినప్పుడు రిజర్వేషన్ ను రద్దుచేయాలని యునానిమస్ గా ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేస్తూ, ఒక రిజల్యూషన్ చేసి పంపింది. దీనినిగురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించినట్లు లేదు ఈ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన అధికారులుకూడ దీనికి favour గానే వున్నారు. హాకే మాలికాశావస్తున్న పరిస్థితులలో రిజర్వు చేయవలసిన అవసరంలేదు. అందువల్ల ఆక్లాజు తీసివేయాలని సిఫార్సుచేశారు. దీనిని ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది. గ్రూపు సొసైటీల విషయమై అసెంబ్లీలో చాలసార్లు చర్చలు జరిగాయి. మంత్రిగారు తేక్కలుకూడ ప్రకటించారు. గ్రూపులనే పేరుతో 4, 5 తాలూకాలలోని గ్రామాలకు తీసుకువెళ్ళి జిల్లా కేంద్రానికో, తాలూకా కేంద్రానికో కలిపి సొసైటీ ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. గీత పారిశ్రామికులు పెట్టుబడి పెట్టలేరు అందులో పెద్దవారిని యిరికించడం, పెద్ద మాన్యు అవ్వడంవలన లక్షలకోట్ల రూపాయల వ్యాపారం జరగడం వల్లనూ పెద్ద capitalists dominate చేస్తున్నారు. 10, 20 మైళ్ళ దూరాన వుంటే గీతపారిశ్రామికులు చాల యిబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు వారిని shareholders గా చేర్చుకోవడం లేదు. ఇప్పటికీ పెద్ద complaint ఉన్నది. ప్రతి సొసైటీలోనూ యీ గందరగోళం ఉన్నది. కొంతమంది జీతగాళ్ళను పెట్టుకొంటారు వారిద్వారా గీయించుకొని డబ్బు కాజేస్తున్నారు Villagers అయినా shareholders గా చేరడానికికూడ అవకాశంలేదు. దీనివల్ల చాల చిక్కులు వస్తున్నాయి. కాబట్టి గ్రూపులను రద్దుచేసి ఏజురి కావూరు సొసైటీలుగాచేయాలని చాలకాలంనుంచి మేము demand చేస్తున్నాము. ప్రభుత్వం వారీచర్చలలో ఉన్నదని చెప్పారు ఇంతవరకు అమలు చేయడంలేదు. దీనికి కారణాలు, యీ సందర్భంలో మంత్రిగారు చెప్పవలసియున్నది. వచ్చే సంవత్సరానికి, గ్రూపులన్నింటినీ రద్దుచేసి ప్రతిగ్రామానికి ఒక కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ యివ్వాలి తెలంగాణాలోని అన్ని గ్రామాలకు గ్రామానికొక సొసైటీ అనే principle అప్లయి అయేటట్లు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను.

Co-operative societies run చేయమని చెప్పారు. అడాయం ర్కోట్ల నుంచి సుమారు రి కోట్లకు పెరిగింది. ఇంకా పెరిగే అవకాశాలున్నాయి.

లంచాలు, మామూళ్ళు లేకపోతే యింకా పెరిగే అవకాశాలున్నాయి. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలను ఎక్కువ చేయడానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు వెనుకంజ వేస్తున్నదో అర్థం కావడంలేదు. ప్రభుత్వం యీ సొసైటీలను ఎక్కువ చేయడానికి ఆలోచించవలసి యున్నది. మునగాల పరగణా నల్లగొండజిల్లాలోని భాగము. దానికి తెలంగాణాకు సంబంధించిన చట్టాలన్నీ apply అవుతుంటే అవి ఆంధ్రప్రాంతానికి సంబంధించినదని prohibition ఉండన్నారు. నీరా సొసైటీ నిచ్చారు. అవి కాంగ్రెసునాయకుల చేతులలో లేవని నీరా సొసైటీలు అక్కరలేదు, కల్లుగీస్తామని మొదలుపెట్టారు. దానినిగురించి శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ గారికి రిపోర్టుకూడ వచ్చింది. వారి చేతిలో వుండే కల్లుసొసైటీ అయినా, నీరాసొసైటీ అయినా పరవాలేదు. గీతపారిశ్రామికుల చేతిలో వుంటేనూత్రం రద్దుచేయడానికి అధికారాలు వస్తాయి ఇది ప్రభుత్వపాలనీయా? లేక local గా ఉన్నవారి interests కోసం పెట్టిన పాలనీయా? మునగాల తెలంగాణాలోనిది కనుక prohibition తీసేసి కల్లు గీయడానికి అవకాశాలు కల్పించాలి. ఆ village లంకగా ఉన్నది. చుట్టూ prohibition లేదు. అందువల్ల అక్కడ prohibition పెట్టడంలో అర్థంలేదు. ఇది కేవలం అధికార్లకు లంచాలు తీసుకోడానికి అవకాశం కల్పించడమేనని యీ సందర్భంలో చెబుతున్నాను

బకాయాల విషయంకూడా ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకురాదఅవుతున్నాను మూడుకోట్ల బకాయలను వసూలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. వీటిని వసూలు చేయడానికై ఏర్పాటుచేసిన సిబ్బంది కొన్ని లక్షల రూపాయలు మేనేస్తున్నారు లంచాలరూపంలో, సిబ్బంది ఖర్చు 50 లక్షల రూపాయల నుండి కోటి రూపాయలకు పెరిగింది. పేదవారినుంచి బకాయలు వసూలు చేయడంలో కొన్ని మినహాయింపు లుండాలని జీవోలు ఉన్నప్పటికీ వాటినేమీ అప్లయి చేయడం లేదు, నకరకల్లు నియోజక వర్గంలో రావులబండ అనే గ్రామం ఉంది అక్కడ ఒకనికి తినడానికి తిండి లేదు. ఇంటిముందు ఎడ్డులేని బండి వుంటే తీసుకు పోయి హాత్రాజు పెట్టారు మూడు కిస్తీలలో ఇస్తారు తీసుకొవలసిందంటే లేదని కంచాలు, చెంబులు తీసుకుపోయి హాత్రాజు పెట్టారు ఈ జి. వో. ఏమాత్రం పేద గీత కార్మికులకు అప్లయి చేయబడడం లేదు. ఏమైనా సెక్రటేరియట్ తెవెలులో పెద్దమనుష్యులు మాఫీ చేయించుకుంటున్నారేమో తప్ప పేదవారినుంచి అంతా వసూలు చేస్తున్నారు పెద్దవారు తప్పించుకుని తిరుగుతున్నారు. ఒక లిస్టు ప్రకటించాను ; ఏకొద్దితేడాలో ఉండవచ్చును కాని అదే భాయంగా ఉంది. అయిదు వేలలోపు బకాయలు ఉన్న

పేద కార్మికులకు రద్దుచేసే విధానం పెడితే బాగుంటుంది. ఎవరైనా మాఫీ చేయడానికి అప్లికేషన్ పెడితే దానిని బట్టి రికమెండు చేస్తామని అంటే న్యాయం కాదు. బకాయాలపై 6% వడ్డీకూడా వసూలు చేస్తున్నట్లు చెప్పబడింది. మద్రాసు చట్టం ప్రకారం రివెన్యూను ఏవిధంగా వసూలు చేస్తున్నారో అదేవిధంగా వసూలు చేయాలి. అయిదునుంచి పదివేల రూపాయలవరకు బకాయాలన్న పేద గీతకార్మికులకు వడ్డీనుంచి మినహాయించాలి; పైన బకాయి ఉన్నవారినుంచి మాత్రం వడ్డీ వసూలు చేయాలని ఈ సందర్భంలో చెప్పదలచాను. 1481 జి. వో. ప్రకారంగా మూడు కిస్తీలలో డబ్బు వసూలు చేయాలని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. చివర ఏమన్నారంటే రెండు కిస్తీలు దామాషా ప్రకారం చెల్లిస్తే ఆఖరున జరిమానాలుంటే వాటిని మాత్రం రద్దు చేసి తెక్కలు చెల్లించాలని చెప్పారు. వాళ్ళు చెల్లించలేకనే జరిమానాలున్నాయని చెబుతున్నారు. నిండు శిస్తు కట్టిన తరువాత ఆఖరున చూస్తామంటే ఏమి లాభము? write off చేయదలచుకున్నది write off చేసి మిగతా బకాయిని మూడు కిస్తీలుగా విభజించి ఆ ప్రకారంగా వసూలు చేయడానికి పూనుకుంటే బాగుంటుంది. గతసారి చర్చకు వచ్చినప్పుడు చెబితే ఆలోచిస్తామని చెప్పారు చివరగా, పరిశ్రమలవిషయం కొంచెం చెప్పదలచాను. వాడవల్లి దగ్గర సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ పెట్టే విషయమై ఆలోచించాలి. స్మార్త్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ అనే పేరుతో వీడికో రెండు వందలు, వాడికో రెండువందలు వండుగకు వంచినట్లు పంచుతున్నారు అక్కడ అగ్గిపెల్లలులేవు, నబ్బులు లేవు బజారులో ఉన్నవి అక్కడ తెచ్చి పెడుతూంటారని చెప్పుకుంటూంటారు 30 వేల రూపాయల ఖర్చుతో తిప్పర్తిలో మల్టి ఇండస్ట్రీయల్ సెంటర్ అనే పేరుతో బూర్గుల రామకృష్ణరావుగారు inaugurate చేశారుట. దేనికి inaugurate చేశారో, ఏమో! విచారణ చేయడానికి జిల్లా పరిషత్తులో ఒక కమిటీని వేశాము. రిపోర్టు సిగ్గు కాకముందే ఇండస్ట్రీస్ డిప్యూటీ డైరెక్టరు స్టాండింగ్ కమిటీని ఏలవకుండా function చేయనివ్వకుండా మధ్యవరచడం జరిగింది. స్మార్త్ స్కేలు పరిశ్రమలకు ఇచ్చే డబ్బు మింగివేయడానికే కాని ఎందుకూ ఉపయోగపడడం లేదు. వాడవల్లి సిమెంటుఫ్యాక్టరీకి మంచినీటిలో ఉంది. రిసెర్వివాళ్ళకూడ చూచి మంచి అవకాశాలున్నాయని చెప్పారు. అక్కడ ప్రభుత్వం సిమెంటు ఫ్యాక్టరీపెట్టి ప్రభుత్వం నడిపించాలని కోరుతున్నాను. ఆర్. టి. సి. బస్సుల గురించి చివరి విషయంగా చెబుతాను. బస్సులను జాతీయం చేశారు; మంచిదే. అందులో కొన్ని defects ఉన్నాయని రాజగోపాలనాయుడుగారు చెప్పారు. defects చాల ఉంటాయి. ఇదివరకు ప్రయివేటువ్యక్తులకు వెళ్లే లాభం ఇప్పుడు ఖజానాలోనికి వస్తున్నది. ఆ డబ్బునల్ల స్కూల్స్ తెరవవచ్చు; ఎన్నైనా

మంచి పనులు చేయవచ్చు ఈ సందర్భంలో జాతీయం చేసే కార్యక్రమాన్ని ఇతర జిల్లాలకు విస్తృత పరచాలని కోరుతున్నాను. నేషనలైజ్ చేయబడి ఎన్నో సంవత్సరాలైన జిల్లాలలోకూడ క్రొత్త బస్సులు లేకుండా ఎప్పటివో పాత బస్సులను నడుపుతున్నారు. నల్గొండజిల్లాలోని దేవరకొండ-నార్కట్ పల్లి బస్సు విషయం ఇక్కడ చర్చకు తీసుకురావడం జరిగింది. భువనగిరినుంచి వచ్చే ఒక బస్సు రెండు చక్రాలు వెనక్కు పోయాయి. అల్లాగే బావిలో పడివుంటే ప్రయాణీకుల గతి ఏమికావాలో ఆలోచించండి బస్సులు కాలము తీరింది ; పనికిరావు, dead stock లో చేర్చవలసివుంది ఈ విషయాలన్నీ తెలియ పరచినా వాటినే దేవరకొండ - నార్కట్ పల్లి డిపోలనుంచి నడుపుతున్నారు ఆ బస్సులు కొని ఎంతకాలం అయింది ? ధర వచ్చిందా ? ఎన్నిమైళ్ళు ప్రయాణము చేసాయి ? రూల్సు ప్రకారం ఎన్ని సంవత్సరాలు నడపాలి — ఇవన్నీ ఆలోచించకపోతే ప్రమాదం. కాబట్టి క్రొత్తబస్సులు పంపడానికి ఏర్పాట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను

(The Deputy Speaker in the Chair)

*శ్రీ టి. జియ్యరుదాసు (ఓంగోల్ - రిజర్వుడ్) : అధ్యక్షా, పరిశ్రమల వద్దను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ ఒకటి, రెండు విషయాలు మాత్రం ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాను. ఎవరూ ఏ ప్రభుత్వమూ భారతదేశంలో తలపెట్టని ఒక గొప్ప పరిశ్రమను గూర్చి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, అందులో సంజీవయ్య గారి ప్రభుత్వం ఇప్పుడు తలపెట్టింది అది చర్మపరిశ్రమ, తరతరాలుగా అధోగతి పాలైన 25 లక్షలమంది జనం ప్రభుత్వానికి జస్మాలకు కృతజ్ఞులుగా ఉంటారని తమద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ఇంత మహోన్నత స్థానం కల్పించిన ప్రభుత్వం వారు మరొక చిన్న పని చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మహోన్నతమైన స్థానానికి తీసుకుపోయారు, బాగానే ఉంది. కోటి రూపాయి లిచ్చారు; బాగానే ఉంది. ఇండియా ప్రభుత్వం చేయజాలని పని చేసారని మన్ననలను ప్రశస్తిని పొందారు. కాని ఇప్పటికి మునిసిపల్ ఆక్టులో దీనిని obnoxious trade అనే పేరు పెట్టి ఆ లిస్టులో చూపించారు నల్లని మచ్చ తావక యశశ్చంద్రికన్ నిల్వడి. ఇంతకంటే తప్పు ఏమివుంది ? దానిని తొలగించాలని కోరుతున్నాను. ఇది obnoxious trade కాదు, నేను టీటోటలర్ని, కాఫీ త్రాగను, టీ త్రాగను ; ఏ మద్యాన్ని త్రాగను. కాని నేను కాఫీహోటలు దగ్గరకు పోయేటప్పటికి, అక్కడ flavour అంటారు — ఆ వాసన నా ముక్కునకు సహించలేని వాసన.

ఆ గంధం నా దగ్గరకు వచ్చినప్పుడు obnoxious odour అయినది మా జాతీయులు చర్మదోర్మిగులు వృత్తిచే సేటప్పుడు వచ్చేవాసన మీ దగ్గరకు

వచ్చేటప్పటికి obnoxious odour అవుతోంది. చేనేత పరిశ్రమలో కొన్ని ఓషధులు ఉపయోగిస్తారు. వాటి సమ్మేళనం జరిపేటప్పుడు obnoxious odour వస్తుంది వాటిని కేటాయించలేదు “బిల్లిదుల దోషములు పొరపాట్లుకావు దుర్బలుల దోషములు పొరపాట్లు అగు” అసలు మా అబ్బాయి ఇంతకుముందు చెప్పినట్లు ‘Harijans among harijans’ అని 25 లక్షలునుంచి చేనే వృత్తి మాత్రం obnoxious odour అని ప్రత్యేకంగా సృష్టించడం మంచిదికాదు. దానిని తొలగించవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ బాపూజీ : వారి అబ్బాయి ఎవరో తెలియలేదు.

శ్రీ టి. జియ్యరుదాసు : నేను పెంచుకున్నాను, యం. రాజేశ్వరరావును. Prodigal son అంటారు.

శ్రీ యన్.సి.శేషాద్రి (రాయదుర్గం) : ఎప్పటినుంచి పెంచుకొంటున్నారు?

శ్రీ టి. జియ్యరుదాసు . చిన్నప్పటినుంచి పెంచుకుంటున్నాను. రాజ కీయంగా తనకు ఇష్టంవచ్చినమాట వింటాడు. ఇష్టం లేనిమాట వినడు.

శ్రీమతి టి. లక్ష్మీకాంతమ్మ (ఖమ్మం - జనరల్) : పెంచుకోడం అంటే రేపు ఆ స్థితి అంతా యిస్తారా? House లో commit అవుతున్నారు.

శ్రీ టి. జియ్యరుదాసు . పెంచుకోవడము అంటే ఆస్తి అవసరములేదు నా హృదయం ఇస్తున్నాను. లిస్టులోనుంచి తొలగించడం మాత్రమేకాదు ఇంకొక ఉదాత్తమయిన పనికూడ చేయాలి. దీనిని universalization of flying programme అంటారు. ఇది ఉత్తరదేశంలో ఉంది. మనదేశంలో దీనిని తీసుకొని తెచ్చుకోవాలి ఫ్లైయింగ్ ప్రోగ్రాం గురించి వివరంగా చెబుతాను ఫ్లైయింగ్ అంటే చర్మాన్ని ఒలచడం. మనుష్యుల చర్మాలనుకాదు. పశువుల చర్మాన్ని ఒలచడం. ఒలిచిన తరువాత ఊనడం. చర్మాలను ఒలచడము శాస్త్ర పద్ధతి. దానికి కావలసిన టెక్నిక్ నేర్చుకుని ఉండాలి. ఎక్కడనుంచి వచ్చింది? అనుశ్రుతంగా పారంపర్యంగా చర్మోద్యోగులకు శిక్షణ యివ్వబడుతోంది. కొంప మంది శాస్త్రజ్ఞులు చెబుతారు. అది మంచిపని కాదంటున్నారు అయితే చర్మాన్ని ఒలచడంలో చేనేపొరపాట్లు గోట్లుఉన్నాయి. కనుక ఆ చేనేపని చాలాసీచమైనది నికృష్టమైనవని కనుక హరిజనులను అంటరానివారుగా వెలుపల వేశాము. పోనీ మా కర్మకాలినదా అని రిసెర్చిచేసినా స్తే అది మా తప్పుకాదు. ఎవరైనా పశువుపుట్టి, పోషించబడి లయం అవుతుంది. సృష్టి, స్థితి లయ కారకులు బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులు తమ పనులు చేస్తారు. లయం ఐనప్పుడు 18 వ కర్మ చేసినవలసినదే, అయితే ఆ కర్మ చేయవలసిన విధికృత్యం ఒకడి

నొసటనే వ్రాసిలేదని మనవి చేస్తున్నాను ఎందువల్లనంటే 16 వ కర్మ చేసేటప్పుడు దానిని నికృష్టమయిన పని అని యెందుకు పిలుస్తున్నారో అర్థము కాలేదు. గాంధీగారి ఆశ్రమములో ఫిలాసఫీతో M. A. Pass అయినవారు జి. ఆర్. వాలింజర్ ఉన్నారు. వారు భట్టభద్రులై మహాత్మా గాంధీగారిని “నన్ను ఏమి పని చేయమంటారు” అని అడిగితే “నా గుడ్డలు ఉతుకు” అన్నారు ఒకటిరెండు సంవత్సరాలు. గుడ్డలు ఉతికి బాగా మడతలు పెట్టడం నేర్చుకున్నారు, తరువాత ఎరవాడ జైలులో నాలుగు సంవత్సరాలుండి వచ్చిన తరువాత గాంధీగారు ఆయనతో “నీ గుడ్డలు నునుపుచేయడం బాగా తెలుసును, గొడ్లనుకోసి చర్మాన్ని నునుపుచేయి” అన్నారు వేదిక్ లిటరేచర్ తో M A pass అయినవారు అప్పటివరకు ఆ పని యేమీ తెలియని వారు. గాంధీగారి చెప్పారనేమాట word of law క్రింద తీసుకుని ప్రారంభించారు. వారు, వారి సతీమణి ఎట్లోగోతంటాలుబడి వృత్తి నేర్చుకుని, శాస్త్రీయ పద్ధతులలో స్లేయింగ్ నేర్చుకున్నారు ఉత్తరదేశంలో నాలుగైదు చోట్ల సద్ బ్రాహ్మణులు కాఫీహోటలులో “ఇడ్లి 50 నయాపైసలు పెసరట్టు 30 నయాపైసలు” అని బోర్డువేసినట్లు, గోవును ఒలిస్తే యింత, ధేనువును ఒలిస్తే యింత, దున్నపోతును ఒలిస్తే యింతచాట్టి అని బోర్డులు వేసుకున్నారు. వారు పరికరాలు తీసుకుని ప్రతిరోజు ఊరూరా తిరిగి సాయంకాలానికి కొంత ఆర్జించి ఇంటికి చేరుకుంటున్నారు, సద్ బ్రాహ్మణులు, సద్ గృహస్థులు అందువల్ల నీచత్వంలేదు. దీనికి శాస్త్రీయ విద్యావైపుణ్యం హస్తకౌశలం కావాలి, అనే పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టాలి గాని సీచత్వాన్ని ఆపాదించకూడదు అంతేకాదు దీని పేరు చెబుతూ tanneries అన్నారు అంటే తోళ్ళపాపు, అది మంచి సమాసము కాదేమో పప్పురి రామాచార్యుగారు చెప్పాలి. సంకర సమాసము అంటారు. దానిని ‘చర్మమందిరాలు’ అని మార్చాలి. ‘మందిరం’ అనే పదం ఉపయోగించండి మందిరంలో పనిచేసేవాడు శ్రామికుడు, చర్మోద్యోగి నిష్టాతుడుగా ఉండి తదేకదీక్షతో పనిచేస్తేనేగాని మేలికరమైన చర్మంరారు చర్మం ఏమి తీసుకువస్తుంది సదా లక్ష్యేకాదు. ప్రతిరోజు లక్షీప్రసన్నం డాలర్ను లక్షీప్రసన్నత ఉంది. చర్మమందిరాలలో రోజూ చేసేది షీల్డ్ ప్రసవం, లక్షీపూజ, అందుచేత ‘చర్మమందిరాలు’ అనే మాతన టెర్మినాలజీ ఏర్పరచవలసినదిగా ముఖ్యమంత్రిగారికి, చేనేతలో ఆరితేరి సామాన్య వర్కరుగా ప్రవేశించి మహోన్నత స్థానాన్ని అలంకరించిన లక్ష్మణబాపూజీగారికి ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాను. మా అదృష్టం, గొప్పతనం ఏమంటే బంగారానికి తావి అబ్బినట్లు ముఖ్యమంత్రిగారి చేతిలో పెద్ద పరిశ్రమలు, లక్ష్మణబాపూజీగారి చేతిలో లఘుపరిశ్రమలు ఉండడం అదృష్టం అనుకుంటాను చర్మోద్యోగి విషయాలు

రెండుభాగాలుగా వచ్చేశాయి. ప్రైదరాబాదు టానరీస్ ఉంది. అది సభా ముఖంగా ముఖ్యమంత్రిగారి స్థానంలోకి పోవాలి, భారీపరిశ్రమల క్రింద తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. దానిని కంపెనీస్ ఆక్టుక్రింద పునరుద్ధరణ చేస్తేనే కాని మీరు యత్నం చేసినటువంటి, ప్రసాదించబోతున్న లభ్య పరిశ్రమకు కీలక స్థానంగా ఉండదు. ప్రైదరాబాదు టానరీ మన బాగు బడాయి అని సూచించే వద్దతి ఉండగా అందులో చేర్చులు మార్పులు లేకుండా 27 లక్షలు, 29 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి ఆరితేరిన నిపుణులు డాక్టరు నాయుడమ్మ గారు పథకాన్ని ప్రసాదించి వెళ్ళినారు. ఇటీవల స్థానిపులాకన్యాయముగా వార్త వచ్చింది. డాక్టరు నాయుడమ్మగారు ఖండాంతరాలు తిరిగి వచ్చి ప్రసాదించిన అవార్డు ఉండగా విరల్ రావుగారు అనే ఆయన పరిశీలిస్తారని చెప్పడం బాగుండదు. చెయిచూసి ధాతువు చూడకుండా రోగనిర్ణయం చేసే శక్తులు మా దగ్గర ఉన్నాయి. రోగం చూసి తెలియలేదని చెప్పించడం మంచిది కాదని ప్రభుత్వం చూస్తారని వదిలేస్తున్నాను. మొట్టమొదట తమరు ప్రసాదించిన స్టేటుమెంటులో చర్మోడోగ్యుల కోసం ఒక స్టాట్యూటరీబోర్డు వేయవలసి ఉంది, దానికి శాసనం రావలెను కనుక శాసనం యిప్పడప్పుడే వీలుకాదు కనుక అంతవరకు Adhoc-Board వేస్తాం ఆ బోర్డు ద్వారా పనులు నిర్వహిస్తామని చెప్పారు. ఇందులో ఒక సందిగ్ధం ఉంది ఆ బోర్డులో పైచేయి ప్రభుత్వం వారిది అవుతుంది. ఆ బోర్డుకి statutory powers ఉండవు. ఆవద్దర్పంక్రింద ఒక సూత్రం కనిపెట్టండి. ఇటీవల పంచాయతీ సమితులు జిల్లా పరిషత్తులు ఉద్భవింపకముందు వాటికి adhoc powers యిచ్చేటప్పుడు ప్రత్యేక శాసనం వస్తే యిలాంటి statutory powers ఉంటాయి. అని రూపొందించాము. అటువంటి అధికారాలై షా ప్రసాదించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ప్రథమ అడ్ హోక్ బోర్డుకు అధ్యక్షులుగా ఆదర్శప్రాయుడు అయిన డా. నాయుడమ్మగారే వుండాలని పదేపదే సూచించాము ఆయన ఈ ప్రదేశాన్ని దర్శించినపుడు అడిగితే నేను వుంటాను కాని దాని నిర్మాణము చేసే టప్పుడు దానిలో నాకు కొంత ప్రసక్తి, వ్యాసంగం కలిగితే గాని దీనిలో జోక్యము కల్పించుకోలేనని శలవు ఇచ్చారు. ఆ ఖయము ఎందుకు వుంది. అంటే ఇది శాస్త్రముతోనున్నా, నైపుణ్యముతోనున్నా కూడిన సమస్య. ఈ పరిశ్రమకు సైన్సు, టెక్నాలజీ కావాలి. దీనిలో రాజకీయాలు ప్రవేశిస్తే Industrial Co-operative Society ల లాగ అయిపోతాయనే భయము దీనిలో రాజకీయాలు రాకుండా చేయాలని ఆయన కోరిక. అటువంటి సదుపాయం ప్రభుత్వము కల్పిస్తే బాలారిష్టాలు అయినా తగలకుండా పోతాయని తమ

ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ఉద్యోగస్థులు కూడ తగినవారు వుండాలి. ఇటీవల ఈ సభాముఖాన మనవిచేశాను. ఇది రహస్యము కాదు. అనిల్ డేవంటివారు వుంటే దీనిని వేరే పైకి తీసుకొనిరావలసిన అవసరము లేదు. మాకు గూడూరు రామచంద్రరావుగారు అనే గురువుగారు వున్నారు “మేము ఎంతమంది హరిజన ఉద్ధరణకు హతమయి తేమాత్రం లాభమోయి, మిమ్ములను ఉద్ధరించాలంటే మీవాడిని ఒక్కణ్ణి వేసుకోండి. తెల్ల వారేసరికి నాశనము చేస్తాడు” అని అన్నారు. అలాగే అనిల్ డేవంటివారిని వేస్తే ఎన్ని సౌధాలు కట్టినా ఒక్క ధి నిమిషాల్లో పడిపోతాయి. దీనికి తత్వవేత్త కూడ కావాలి. Industries Department లో ఎవరైనా ఫిలాసఫీ చదువుకొన్నవారున్నారేమో కనుక్కండి వలసే లాక్కొనిరండి. ఫిలాసఫీ చదువుకొన్నవారున్నప్పటికీ వృద్ధయవరివర్తన కలిగినవారు వుండాలి చర్మమందిరాలు కావాలని అన్నాను. Universalisation of playing programme కావాలని అన్నాను. వాటిని నడపడానికి వీలయిన మన స్వత్వం కల్గినవారు కావాలి. మేము బూట్లు, చెప్పులు పరికరాలు చేస్తాము కొనేవారు ఎవరండి అవి కొనేదానికి మార్కెటు సౌకర్యాలు కల్పించాలి. లక్ష్మణ్ బాపూజీగారు చిత్రవిచిత్రమైన వద్దతులలో administrative set up ను బ్రహ్మాండముగా సృష్టించారు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తమకు కావలసిన వస్తువులను ప్లేటుబోర్డునుంచే కొంటాము అనే ప్రతిన వ్రతముతో ముందుకు రావాలి మంత్రిగారు చేసేత పరిశ్రమకు కావలసిన ఉత్సాహము, ప్రోత్సాహము ఇస్తున్నారు. బాటా, ఫ్లెక్సో మొదలైన ఖాళీ పరిశ్రమలమీద కొంత excise duty ని అయినా వేసి ఈ పరిశ్రమకు కొంత సౌకర్యము కలుగజేయాలి. Sales tax కూడ వారిమీద heavy గా వేయాలి. It is a competition between machinery and man. దీన్ని ఎంత తీవ్రముగా తగ్గించినప్పటికి పోరాటము వస్తూనే వుంటుంది ఒక వేళ తోటతో తయారుచేసే వస్తువులపైన సుంకాలు విధించినప్పటికీ రబ్బరుతో అయినా వస్తువులను తయారుచేసి ఈ వృత్తిని పడగొట్టడానికి విశ్వప్రయత్నము చేస్తారని మనవిచేస్తున్నాను. వారు చేసే ఉపాయాలతో వారు చేస్తారు. మేముచేసే మార్గాలు మేము అన్వేషిస్తూ వుంటాము. పాదనిర్మాణం కనిపెట్టి దానికి తగినవిధముగా చెప్పును తయారు చేయమని కొందరు అంటున్నారు. కాలికి కావలసిన సుఖాన్ని ఈ చెప్పు ఇవ్వడం లేదని వారు ఒక ఆరోపణ చేశారు. ఇతరదేశాలలో మెషిన్ మీద తయారయిన చెప్పు పాదానికి సుఖముగా వుంటుందా? పాదరక్ష అని మనమాటగాని ఇతర దేశాలవారి మాటకాదు. పెండ్లిండ్ల దగ్గరకూడ ఈ పాదరక్షలు ఉపయోగిస్తారు. ఇతరచోట్ల ప్రయోగంకూడ వుంది అనుకోండి (నవ్వులు) పాదాన్ని రక్షించేది వారు కానేకాదు. “సంసర్గజా దోషగుణా భవంతి” వారితో మనము సహ

వాసం చేస్తున్నాము. వారి గుఱాలు మనకు వచ్చిపడ్డాయి వారు చేసిన చెప్పలే మనకు సౌకర్యం ఇస్తున్నవి. అనేది మార్పుకోవాలి. జాతీయ భావాన్ని మనస్సులో పెట్టుకోవాలి ఒకప్పుడు నేను మద్రాసులో ఒక ఆఫీసరును చూశాను వారిపేరు చలపతిరావుగారు. వారు మద్రాసు ఫ్లవరుబజారులో Co-operative Society చెప్పలు తయారుచేయడం చూశారట. నేను చెప్పలు చేసేవాణ్ణి అని ఆయన ఎరుగడు ఆచెప్పలే కొనమని ఆఫీసులో canvass చేసి వారందరిని వేధించి, బాధించేవారు. అట్లాగే ప్రతిభారతీయుడు ఈఅభిమానాన్ని మనస్సులో పెట్టుకొంటేగాని జాతీయభావన రాదని మనవిచేస్తున్నాను. నేను భాదీవిలేజి ఇండస్ట్రీస్ కమిటీలో వుండడమువల్ల డెవలప్ మెంటు కాన్సిల్ లో వుండడమువల్ల అక్కడున్న సాధక బాధకాలు తెలుస్తున్నవి. డెవలప్ మెంటు కాన్సిల్ కు చైర్ మన్ గావున్న ఆయన బాటాకంపెనీ మేనేజింగు డైరెక్టరు ఆయన ఈచర్య కారకులు పరిసరాలకురాని కోరికలు కోరుతూ వుంటారు. Expansion కావాలనిఅంటారు ఈస్థానులు జరుగుతున్నకొద్దీ ఇంకా expand చేస్తాము అంటారు మేము ఇప్పటికే పోటీకి తట్టుకోలేకుండా చచ్చిపోతూవుంటే expansion చేసినట్లయితే అసలు పట్టుకోడానికి వీలుపడదు. ఎక్కడయినా machinery మీద expansion జరుగుతూవుంటే దానిని నిమేధించవలసినదని మనవిచేస్తున్నాను. ఉపముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ లేరు. Grazing కోసము 1/10 of the land వదులుతున్నామని అన్నారు. మంచిదే పశువులు వుండడానికి పశువులశాలను అందరు నిర్మిస్తారు. బ్రతకటానికి grazing rights ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. చచ్చిపోయినతరువాత అండోయి. సృష్టి, స్థితికి ఒప్పుకొన్నారు. లయం అయిపోయిన తరువాత చేసేవని మాపని దానికిగాను ప్రతిగ్రామములోను ఒక ప్రదేశాన్ని కేటాయించి పెట్టమని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రతిగ్రామములోను నిర్దిష్టమైన ప్రదేశమును flying కోసము కేటాయించవలసినదని గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా మినిస్ట్రీ ఆఫ్ ఫుడ్ అండ్ అగ్రికల్చర్ నుంచి ఒక సర్క్యులర్ వచ్చినది అది అయినా అమలులో పెట్టవలసినదిగా కోరుతున్నాను Carcass must be the state property ఇది శాసన రూపములో అయినా చేయవచ్చు Executive order ద్వారా అయినా చేయవచ్చు అంతేకాకుండా మనం కీలక స్థానాలను పట్టుకోవాలని అనుకొన్నాం. ఉప్పుమండీలు అన్నీ ఈబోర్డు హస్తగతములో వుండాలి. మన రాష్ట్రములో ఎంతఅయితే ముడిచర్మాన్ని ఏర్పాటు చేస్తామో అది అంతా ఇక్కడవున్న వూనకానికి, పరివర్తనకు సరిపోయినతరువాత, మిగులువుంటే ఇతర రాష్ట్రాలకు తరలించాలని మనవి చేస్తున్నాను అటువంటి వసతి లేకపోతే అడ్ హాక్ కమిటీ అర్థముపోతుంది. “యాచకో యాచకః శత్రుః” అన్నారు. మాగురువు రామా

చార్జులుగారు ఒకేమాట చెబుతూ ఇలా అన్నారు శత్రుత్వముకాదు. ఇక్కడ మిత్రుత్వమే. తంగేడు, రేల green manure కు పనికివస్తుందని చెప్పారు. తోళ్ళుడినకానికి ఈరెండూ మిత్రవర్గాలు. ఈరెండూ లేకపోతే తోళ్ళూలేవు. వూనకంలేదు తంగేడు, రేల పెంపకానికి ప్రత్యేకశ్రద్ధను తీసుకోవలసినది అని మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదా లర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను

*శ్రీ ఇ. చెన్నప్ప (మహబూబ్ నగర్): అధ్యక్షా, నేడు మూడవ ప్రణాళికలో అడుగుపెడుతున్న మనం గడచిన రెండు ప్రణాళికలలో మనం సాధించిన ఫలితాలను ఆలోచన చేసుకోవలసి ఉన్నది. సామ్యవాద సిద్ధాంతాన్ని అంగీకరిస్తూ, ప్రజల జీవనప్రమాణం పెరగాలని సాంఘికంగా, సైతికంగా, సామాజికంగా ప్రజల శక్తి పెంచాలని ఒకవైపున చెబుతూనే, రెండోవైపున అందుకు కృషిచెయటం జరగటం లేదు సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా ప్రజల జీవిత ప్రమాణం పెరిగిందా, లేదా, పెరగకపోతే, పెరగకపోవటానికి కారణము ఏమిటి అన్నది ఆలోచించాలి ఈనాడు ఎక్ సైజ్ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన పద్ధతులను నేను ఆమోదిస్తున్నాను లక్ష్మణ్ బాపూజీ గట్టిమనిషి అనిపించుకొన్న వారు ఏవాగ్దానాలు ప్రజలకుచేసి యీ ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసుకొన్నామో ఆ వాగ్దానాలు మనం చెల్లించకపోతే, మన ప్రభుత్వం ఉంటుందా, ఊడుతుందా అనే సమస్య భవిష్యత్తులో ఏర్పడుతుంది మనం రామరాజ్యంకొరకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాము గాంధీజీ చెప్పిన పంచసూత్రాలు—ఖాదీ, అహింస, హరిజనోద్ధరణ, హిందూ ముస్లిమ్ అయిక్యత మరియు మద్యపాననిషేధము అవి గాంధీజీ ఆశయాలు ఆ ఆశయాల సాధనకు మనం అందరం పాటుపడుతున్నాము. త్రాగుబోతు సమాజముకన్నా, హీన దరిద్ర సమాజమే మేలని గాంధీజీ అనేక గ్రంథాలలో పేర్కొన్నారు. ఆర్థికంగా సమాజం ముందుకు వచ్చినప్పటికీ, త్రాగుబోతులు ఉన్న సమాజం ముందుకురాదు. ఆ విషయం గాంధీజీ అనేక గ్రంథాలలో గట్టిగా వ్రాశారు. ఇదివరకు హైదరాబాదు గవర్నమెంటులో ఆబ్కారీ ఎడ్యుకేషరీబోర్డులో, తెలంగాణాలో ప్రొహిబిషన్ అమలు జరపవలసిందిగా మంత్రి రంగారెడ్డిగారికి మేము చెప్పగా, వారు “మీరు కలలుగన్న, ఆంధ్రప్రదేశ్ వస్తున్నదికదా. అప్పుడు తెలంగాణాలోకూడ మద్య నిషేధం అమలు జరుగుతుంది” అన్నారు. ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఉన్న మంచినీ, తెలంగాణాలో ఉన్న మంచినీ సమన్వయంచేసి వ్యవహారం జరుపుకోవలసి ఉంటుంది. కాబట్టి తెలంగాణాలోకూడ వెంటనే ప్రొహిబిషన్ అమలుజరుపవలసి ఉంటుంది. ప్రొహిబిషన్ సక్రమంగా అమలు జరుగుతోందా అని అడగ

వచ్చును. ఏ శాసనమూ నూటికి నూరుపాళ్లు సక్రమంగా అమలు జరగదు. వరకట్న నిషేధశాసనం ఎంతవరకు అమలు జరుగుతున్నది? కాబట్టి తెలంగాణాలో కూడ మద్యపాన నిషేధం అమలు జరపాలి. తెలంగాణాలో మద్యపాన నిషేధం అమలు జరుపుతున్నట్లు మంత్రిగారు ఇచ్చిన వివరణలో లేకపోవటం చాలా విచారకరము. నాందిగా కనీసం ఐదురోజులు (గాంధీజీ నిర్వాణదినం, జన్మదినం, స్వాతంత్ర్యదినం మొదలైన రోజులలో) తెలంగాణాలో మద్యపానం నిషేధింపబడుతుందని ప్రభుత్వం చేసిన ప్రకటనచూసి, ఆనాడే నేను మంత్రిగారిని అభినందించాను, కాని, కేబినెట్ లెవల్ లో తిరిగి ఆలోచించి, జారీచేసిన జి. ఒ. ను తిరిగి వాచను తీసుకొన్నట్లు తెలిసినది అది ఎంతవరకు నిజమో నాకు తెలియదు. ఆ సంగతి మంత్రిగారు తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. మద్యనిషేధం అమలు జరిపితే ఆదాయం తగ్గుతుందనే కారణం చూపించటం న్యాయం కాదు. ఆలోచించు వేరువిధంగా భర్తీ చేసుకోవచ్చును మద్యనిషేధం విజయవంతం చేసేవిధం ఆలోచించటానికి రాష్ట్రంలో కేంద్రంలో కొన్ని బోర్డు ఉన్నవి ఆ బోర్డు సలహాలనుసరించి మద్యనిషేధం విజయవంతంగా అమలుజరిపి, తెలంగాణాలోకూడ దానిని విస్తరింపజేయవలసి ఉంటుంది లేదా కాంగ్రెసుపార్టీ రూపొందించిన నియమావళిలో మద్యనిషేధాన్ని భారతదేశ మంతటా ప్రవేశ పెట్టాలని ఉన్న సూత్రాన్ని అయినా సవరించటానికి పూనుకోవాలి. ఆ విధంగా సవరణ చేయిస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

లేదా దీనికి అనుగుణమైనటువంటి కాంగ్రెస్ సంస్థయొక్క నియమావళిలో ఉన్నటువంటి దాని ప్రకారం నేను త్రాగను, త్రాగడానికి ఇతరులను ప్రోత్సహించను అనేటటువంటి దానిని ఆచరణలో తీసుకొని రావడం లేదు. మరి ఆ విధంగా దానిని సవరణ చేయడానికే నా ప్రయత్నం ఒకవైపు ఉన్నది అనుకొంటే, రెండవవైపు మనం దానిని అంత నిర్దుష్టంగా ప్రకటించినందువల్ల ఏమి అవుతున్నదంటే, ప్రజలలో... (Interruption by the Deputy Speaker) అధ్యక్షా, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు

*శ్రీ డి. నరసయ్య : అధ్యక్షా, ఇదివరకు మాట్లాడినటువంటి మిత్రులు పారిశ్రామికంగా మనదేశం ఏ స్థితిలో ఉన్నదనే విషయం గురించి చెప్పారు. ఆంధ్రదేశంలో మనం పరిశ్రమలలో వెనుకబడిఉన్నాము అనేది కేవలం ఆవేదనగా మాత్రమే ఉంటే సరిపోదు ; కేవలం దాన్ని గురించి చెప్పకొంటేనే చాలదు. (Interruption) ఈ ప్రభుత్వము యొక్క నిర్లక్ష్యం, ఈ ప్రభుత్వం యొక్క అలసత్వం, లేక ఈ ప్రభుత్వానికి ఉన్నటువంటి ఒక పెద్ద బలహీనత, ఏదైతే ఉన్నదో అదే దీనికి కారణమని స్పష్టమవుతున్నది. పైకి చూడడానికేమో ఈ

ప్రణాళిక, దీనికొక పెద్ద System, ఢిల్లీలో ఒక పెద్ద organisation అదంతా ఉన్నది. దాని పంపకం విధానం చూస్తే మాత్రం మొత్తం వెనుకబడినటువంటి States, ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ అటువంటి వాటిని అభివృద్ధి చేయాలనేటటువంటిది అమలు జరిగినట్లు లేదు. అమలులోకి తీసుకురావడం అనేటటువంటిది లేదు. ఈమధ్యనే అసెంబ్లీలో ఒక చర్చ సందర్భంలో మాజీమంత్రి సుబ్బారెడ్డి గారు ఒక విషయం స్పష్టంగా చెప్పారు. అది మనమంతా దృష్టిలోకి తీసుకోవలసిన విషయం ఢిల్లీలో ఈవేళ మనకు కావలసిన పరిశ్రమలను గురించి ఆలోచించే సందర్భాలు వచ్చినట్లయితే, మన State Government వైపు నుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్నటువంటి వనరులు ఏమిటి, ఆ వనరులను ఏరకంగా సద్వినియోగం చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంటుంది అనే విషయాలకు సంబంధించిన facts & figures, అవి Document స్వరూపములో మాత్రం అక్కడేమీ లేవు. కేవలం అక్కడ దానికి ఆవేదన వెలబుచ్చి వెళ్ళిపోవడం లేకపోతే నామ మాత్రంగా మనకు ఇది కావాలి, అది కావాలి అని అడగడం తప్ప అసలు ఈ గవర్నమెంటునుంచి effort పెట్టేటటువంటి పద్ధతి మాత్రం లేదు. దానికి కావలసినటువంటి సర్వే వగైరా చేయడములో కూడా చాలా వెనుకపడి ఉన్నాము ఆంధ్రదేశములో ఉన్నటువంటి 3, 4 కోట్ల జనాభాకు ఈ దృష్టి ఇట్లాగే కొనసాగించడమేనా? ఈ ప్రభుత్వము అసలు ప్రజలకు సమాధానం చెప్పవలసినటువంటి బాధ్యత మాత్రము ఉంటుందనే విషయము ఈ సందర్భములో వారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇక పరిశ్రమలు మనము తీసుకొనడము అన్నప్పుడు, సరే ఎలాగూ పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమలు తెచ్చుకొనేటటువంటి శక్తి మనకులేదు కాని, ఆంధ్రరాష్ట్రం వ్యవసాయంలో ప్రధానంగా ఉన్నటువంటిది అందరు అంగీకరించినటువంటిదే. అటువంటి వ్యవసాయక రాష్ట్రమైన మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎరువుల factory లేదు అనే సమస్య చాలా కాలంనుంచి ఉండి, దానికొరకు ఆందోళన చేయగా, చివరకు ఒక ఎరువుల ఫ్యాక్టరీని కొత్తగూడెంలోనో, బెజవాడలోనో లేక మరొకచోటనో తీసుకురావడంకోసం ఈ గవర్నమెంటుకూడా అంగీకరించింది. కాని ఆ సమస్య రానురాను ఏరకంగా వచ్చింది అంటే, అది ప్రభుత్వ రంగంలో పెట్టాలా లేక private రంగంలో పెట్టాలా, దాన్ని విశాఖపట్నంలో పెట్టాలా కొత్తగూడెంలో పెట్టాలా, బెజవాడలో పెట్టాలా అనేటటువంటి ఒక పెద్ద మీమాంస జరుగుతున్నది. అదంతా పత్రికలలో వచ్చింది. Central Government మంత్రులు ఒక అభిప్రాయము చెప్పితే, ఇక్కడ State Government ఇంకొక అభిప్రాయం చెప్పుతుంది. కొన్నాళ్లు public sector లో పెడతారని, కొన్నాళ్లు private sector లో పెడతారని ఈ రకమైనటు

వంటి వాగ్దానాలతో వ్యవహారం సాగిపోతూ ఈనాటికికూడ ఈ విషయంలో ఒక నిర్దుష్టమైన అభిప్రాయం లేకుండా ఒక guarantee లేకుండా పోయింది. అందుకోసం, ఈనాడు వీటి విషయం ఊరికే వాగ్దానాలతో కాకుండా, అసలు 1, 2 ముఖ్యమైన పరిశ్రమలు, మనం పెట్టుకోదలచినటువంటి వాటిని గురించి ఒక స్పష్టమైనటువంటి వాగ్దానం ఈ సందర్భంలో మంత్రిగారు ఈ అసెంబ్లీలో చెప్పవలసి యుంటుందని నా యొక్క మనవి. 1, 2 వాటిలో అసలు నిర్ధారణ వై నా కనీసం మనం చేసుకొని మన రాష్ట్రం యొక్క అభివృద్ధి మొత్తం దేని మీద అయితే ఆధారపడి ఉన్నదో అటువంటి వ్యవసాయానికి సంబంధించిన ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ గురించి ఇకముందయినా గట్టిగా కృషిచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మన programme ఏమిటో స్పష్టంగా దానిని ప్రకటించవలెనని మనవి చేస్తున్నాను పోతే ఇదే సందర్భంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వెనుకబడినటువంటి జిల్లాలు అనేకము ఉన్నాయి అందులో మా నల్గొండజిల్లా విషయం వేరే చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. అంత పెద్ద నల్గొండజిల్లాలో, క్రిష్ణానదికి అటుప్రక్కన, ఇటుప్రక్కన పారిశ్రామికాభివృద్ధికి కావలసినంత వనరులు ఉన్నట్లుగా చెప్పుతున్నారు. కాని ఈనాటికికూడా నల్గొండజిల్లాలో ఒక చిన్న పరిశ్రమ, ఒక factory గాని, public sector లో గాని, private sector లో గాని ఏర్పాటు చేసేదానికి ప్రయత్నం జరగలేదు. అక్కడ public రంగములో గాని, private రంగములో గాని, చిన్న చిన్న పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేసినట్లయితే, కొంతవరకు నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించినట్లు అవుతుంది. అట్లాగే, అక్కడ వెనుకబడిన పరిస్థితిని బాగుచేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి అక్కడ ఏలాటి పరిశ్రమలను ఏర్పాటు చేయకపోవడం, చాలా దురదృష్టకరం, విచారకరమని ఈ సందర్భంలో మనవిచేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోకల్లా ఎక్కువ ఆముదం పంట పండేటటువంటిది నల్గొండజిల్లా రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఉత్పత్తి అయ్యేంత ఈ జిల్లాలో సగము ప్రాంతములో ఉత్పత్తి అవుతున్నవని గవర్నమెంటు లెక్కలు చెప్పుతున్నాయి. దేవరకొండలో ఎక్కువ ముడిసరుకు లభిస్తుంది. దానిని అమ్ముకొనే పరిస్థితిపోయి, అక్కడ ఈ ఆముదాల ఉత్పత్తిని ఒక పరిశ్రమగా అభివృద్ధి చేయడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయని ఇదివరకు అనేకమంది technicians కూడా చెప్పారు అలాంటిది తీసుకురావడంకోసం అసెంబ్లీలో చెప్పుకొంటూ వస్తున్నాను. ప్రజలుకూడా representations చేసినారు. కాని ఈనాటివరకుకూడా అటువంటిది తలపెట్టకపోవడం చాలా విచారము. ఇది ఏదో పెద్దగా కోట్లు పెట్టుబడి పెట్టవలసిన పరిశ్రమ కాదు. ఒక సాధారణమైన plantation వద్దతులలో organise చేస్తే చాలునని ఇదివరకు చేసినటువంటి రిపోర్టుకూడా గవర్నమెంటుదగ్గర ఉన్నాయి. అట్లాగే సీమెంటు ఫ్యాక్టరీ గురించి

ఇదివరకే పి వెంకటేశ్వర్లుగారు, ధర్మభిక్షంగారుకూడా చెప్పారు. సరే, ఈమధ్య అసెంబ్లీలోకూడా ఒక ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు, జిల్లాపరిషత్తువైపునుంచి, వాడపల్లి దగ్గర సిమెంటుఫ్యాక్టరీ Co-operative basis మీద పెట్టడంకోసం తీర్మానం చేశారు. అది చూస్తామని చెప్పతున్నారు. చూస్తామని ఇప్పుడే కాదు, 1963 నుండికూడా చూస్తామని చెప్పతూ వచ్చారు. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు కావలసినటువంటి పెద్ద పరిశ్రమలలో ముఖ్యమైనటువంటిది సిమెంటు పరిశ్రమ. ఈ సిమెంటు పరిశ్రమకు నల్లగొండ జిల్లాలో వాడపల్లిదగ్గర కావలసినంత ముడి పదార్థము ఉన్నదనే విషయంకూడా గవర్నమెంటుకు తెలియని విషయం కాదు. దానికి కావలసిన survey వగైరా జరిగి నాయి. కాని 1953 నుంచి ఈనాటికికూడా ఇదిగో తెస్తాము, ఇదిగో తెస్తాము అని చెప్పడం తప్ప ఇలాంటి పరిశ్రమను పెట్టడం జరగలేదు అది పెట్టడానికి ఆటంకాలేమిటో, ఇబ్బంది ఏమిటో మాకు అర్థం కావడంలేదు. ప్రభుత్వముయొక్క బాధ్యతారహితమైన నిర్లక్ష్యంవల్లనే ఈ విధమైన పరిస్థితి ఏర్పడినదని చెప్పక తప్పదు అరకంగా వెనుకబడిన నల్లగొండజిల్లాలో ఉండే అవకాశాలను ప్రజలకు ఉపయోగపరచ కుండా చేసేటటువంటి పద్ధతిని ఇకనైనా మానుకొని ఈ ప్రభుత్వదృష్టిలో ఉన్నటువంటి ఈ కొన్ని పరిశ్రమలపైనా ఈసారి తీసుకోవలెనని వారితో మనవి చేసుకొంటున్నాను.

ఈ డిమాండ్నులో Excise Demand ఒకటిఉన్నది Excise గురించిన వాడుకపదం—అది పాడిబజ్జెలాంటిసంస్థ అంటారు. ప్రభుత్వానికి వచ్చేరాబడి దృష్ట్యానే కాదు, లంచగొండి విధానంలోకూడ యిది పాడిబజ్జెఅని ప్రజలు చెప్పుకొనే లోకవాడుకఉంది. తెలంగాణాకు సంబంధించిన ఆదాయం దీనివల్ల ప్రతినవత్సరం పెరుగుతోంది. కాని యీ పరిశ్రమవల్ల లాభపడేప్రజలు ఎవరు అనేది ప్రధానంగా యీ సందర్భంలో మనవి చేయదలచుకొన్నాను పేదప్రజలు కష్టపడి రాత్రింబగళ్ళు అనకుండ రోజుకు నాలుగుసార్లు చెట్టు ఎక్కితేగాని కల్లుపుట్టదు. రాత్రింబగళ్ళు చాకిరిచేసి పొట్టనింపుకోవాలి. కాని ఈ పరిశ్రమవల్ల వారికి లాభాలు పోవుటలేదు మధ్యన కంట్రాక్టర్లు లాభం పొందుతూ ఆప్రజలను పీల్చి పిప్పిచేస్తున్నారు. ఇది ప్రభుత్వంచారుకూడా గుర్తించి 1954-55లో దాదాపు యీమధ్యదశావిధానాన్ని తీసివేసి నేరుగా కల్లుగి నేవారికే లాభాలు చెందేటట్లు చేస్తామని, వారికే ఆహ్వానిస్తామని రామకృష్ణారావుగారి మంత్రి వర్గం హయాములో వాగ్దానముచేశారు పోయిన సంవత్సరం 130 దుకాణాలు కోఆపరేటివ్ పద్ధతికింద తెచ్చారు. కాని యీపద్ధతిని అంచెలు అంచెలుగా తీసుకురావటం ద్వారా పెద్ద పెద్ద కంట్రాక్టర్లు గ్రామాలన్నింటిని వారి

grip లో పెట్టుకునే ప్రాతిపదిక మీద అర్గనైజు చేయుట విచారకరం నలగొండ జిల్లాలో మొట్టమొదటిసారి దేవరకొండను ఒక గ్రూపుచేసి గ్రూప్ జేసిన్ మీద తీసుకువచ్చారు. అందులో గీతగీసే వారెవరులేదు, పెద్ద పెద్ద కంట్రాక్టర్లు మాత్రమే ఉన్నారు. దేవరకొండ చుట్టుప్రక్కల తాళ్ళు, ఈతలు కూడ లేవు. స్వయముగా గీసి అనుభవించగల ప్రజలకు ఆ విధానం ఉపయోగ పడేట్లు చేయాలి. ఆ రకంగా experimental గా పెట్టినప్పుడు మంచి ఫలితం ఉంటుందో లేదో తేలుతుంది. ఈ విషయాలు సవినయంగా మంత్రిగారికి మనవి చేసుకొనినా వారు గమనించవేదు. కాని ఆ దేవరకొండ గ్రూపులో కొన్ని లక్షలు మ్రింగి, ఆ డబ్బును పంచుకొనుటలో వచ్చిన తగాదాలను ఆధారంగా చేసుకొని గ్రూప్ జేసిన్ మీద దేవరకొండను రద్దుచేసి భువనగిరికి అట్లాట్ చేశారు. ఏదైనా గీత పారిశ్రామికలకు ఉపయోగపడాలనే సదుద్దేశముతో ప్రారంభించినప్పుడు, యీ గ్రూపుల పద్ధతి అన్యాయం ఒక్కొక్క గ్రూప్ క్రింద 15 షాపుల చొ గ్రూప్ జేసిన్ మీద పాత సొసైటీస్ ఉన్నవి. ఒక గ్రూప్ క్రింద 10, 12, మైళ్ళ విస్తీర్ణంగల ప్రాంతంలోని ఊళ్ళు అన్ని కలిసి ఉంటవి ఆ గ్రూపును లీడ్ చేసేవారు పెద్ద పెద్దవారు, గవర్నమెంటుకు కొన్ని వేలు, లక్షల కొలది బకాయిలు పెట్టినవారే యీ సొసైటీలను చేతుల్లో పెట్టుకొని పేద ప్రజలను ఎప్పటిలాగానే అలా వీలుగా ఉపయోగిస్తున్నారు. కరిం నగర్ గ్రూప్ తీసుకొంటే కరింనగర్ కు 8, 9, మైళ్ళ దూరాన ఉన్న షాపు 18 గ్రామాలు కలిపి ఒక్కగ్రూపుక్రింద పెట్టారు. ఈవద్దతి తీసివేసి ఏఊరికి ఆ ఊరు individual దుకాణాలు పెట్టి వచ్చేసంవత్సరమయినా కంట్రాక్ట్ నిస్టం తీసి వేయాలి. మొత్తం తెలంగాణాలో గీతపారిశ్రామికలు స్వయంగా తీసుకొని అనుభవించేవద్దతి ప్రవేశపెట్టాలని మనివిచేస్తూ ఇంతటితో సెలవుతీసికొంటున్నాను.

The House then adjourned till 4 p.m.

(The House reassembled at Four of the Clock)

(The Deputy Speaker in the Chair)

*శ్రీ బసవమానయ్య (అంధోల్): అధ్యక్షా, ఎక్ సైజ్ డిపార్ట్ మెంట్ గురించి, గృహపరిశ్రమలను గురించి మంత్రిగారు సమర్పించిన రిపోర్టును సమగ్రంగా చూశాను. ప్రభుత్వం తెలంగాణాలో మద్యనిషేధం అమలు జరిపే విషయమేమీ అందులో సూచించలేదు. మద్యనిషేధం అమలు జరపాలని అందరూ కోరుతున్నారు. మన కాన్ స్టిట్యూషన్ ప్రకారం తెలంగాణాలోకూడ మద్యనిషేధం అమలుజరపాలి. దానిని గురించి శ్రీ చెన్నప్పగారు విపులంగా మాట్లాడారు. ఎక్ సైజ్ ద్వారా కోట్ల రూపాయలు ఆదాయం ప్రభుత్వానికి

వస్తున్నది. తెలంగాణాలో మధ్యనిషేధం అమలు జరిపేవరకు, ఎక్స్ సైజ్ ద్వారా వచ్చే ఆదాయాన్ని ప్రత్యేకంగా తెలంగాణాకే ఖర్చుచేయాలి. ఇప్పుడు ఆ విధంగా చేయటంలేదు. ఒక ప్రాంతంనుండి వచ్చే ప్రత్యేక ఆదాయాన్ని ఆ ప్రాంతానికి ఖర్చుపెట్టాలి. ఆంధ్రలో ప్రొహిబిషన్ లేకపోతే, అక్కడకూడ ఆదాయం వచ్చేది. ఇక్కడ వస్తున్న ఆదాయాన్ని ఇక్కడే ఖర్చుపెట్టాలి. వెనకబడిన ప్రాంతమయిన తెలంగాణాలో ఆ ప్రాంతంనుండి వస్తున్న ఎక్స్ సైజ్ ఆదాయాన్ని ఖర్చుపెట్టాలి. జిల్లా, తాలుకా ఆఫీసులలో పది, పన్నెండు ఏళ్ళ నుండి ట్రాన్స్ ఫర్ కాకుండా ఉన్నటువంటి క్లర్క్స్ పాతకాలనాటి బూజు భావాలు కలిగిఉన్నారు వారు ప్రజలతో మాట్లాడే పరిస్థితిలో లేరు నైజాం కాలనాటి నిరంకుశత్వం వాళ్ళలోపల బూజు పట్టినట్లు కనుపిస్తున్నది. పట్టం చెరువు డివిజన్ లో పదినంవత్సరాలనుండి ట్రాన్స్ ఫర్ కానివారు ఉన్నారు. మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవయ్యగారు ఇండస్ట్రిస్ గురించి ఇచ్చిన రిపోర్టు చూస్తే మనం ఇండస్ట్రిస్ లో ఎంత వెనుకబడి ఉన్నామో తెలుస్తుంది వారు ఇచ్చిన రిపోర్టుబట్టే మనం ఇండస్ట్రిస్ విషయంలో చాల వెనుకబడి ఉన్నాము అన్నది తెలుస్తుంది.

విశాలంగా ఆలోచిస్తే కేంద్రప్రభుత్వంనుంచి వచ్చే భారీ పరిశ్రమలన్ని మద్రాసు, బీహార్, బొంబాయి మొదలైన ప్రాంతాలకు ప్రాముఖ్యత యిచ్చి పోతున్నాయి. దానిని ప్రభుత్వం గట్టిగా గుర్తించాలి. కేంద్రంలో మన ఆంధ్ర ప్రాంతానికి ప్రాతినిధ్యం లేదనే కారణంచేత యిక్కడికి భారీపరిశ్రమలు రాలేదనే వదంతి ఉన్నది. ఇప్పుడు సంజీవరెడ్డిగారు కేంద్రంలో ఉన్నారు. దయయుంచి వారు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో భారీపరిశ్రమలకొరకు ప్రయత్నం చేసి నట్లయితే మంచి పరిశ్రమలు యిక్కడికి రాజాలతాయి ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో, తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కేంద్రప్రభుత్వం అమెరికా, ఇంగ్లండు దేశాలనుంచి నూరుకోట్ల రూపాయలు అప్పుతెచ్చినప్పుడు దానికి బాధ్యత భారతదేశంలోని సమస్త రాష్ట్రాలకు ఉంటుంది ఆ అప్పును మనంకూడ టాక్సులద్వారా యితర విధానాలద్వారా తీర్చవలసి ఉంటుంది కనుక ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ, pig iron మొదలైన భారీపరిశ్రమలు మన ప్రాంతంలోకి రావడానికి ప్రయత్నం జరగాలి. ప్రభుత్వం తనయొక్క సమర్థతను చూపించినట్లయితే ఏమైన పరిశ్రమలు రాజాలతాయి. గృహపరిశ్రమల గురించి పంజాబ్ మొదలైన రాష్ట్రాలకు జిల్లాసమితి ఏడంనుంచి బ్లాక్ సమితి పడంనుంచి కొంతమంది సభ్యులను పంపించినారు అక్కడకు పోయివచ్చినవాళ్ళు చెప్పేవిషయం ఏమిటంటే 2, 3 G. O. ల తోనే అక్కడ సమితి జిల్లాపరిషత్ లు నడుస్తున్నాయి. ఇక్కడ

మనకు మూడువేల మున్నూట G. O. లు యిచ్చినారు. అయినప్పటికీ చేతి పరిశ్రమలు మొదలైనవి అంత అభివృద్ధికరంగా లేవని పంజాబ్ లో buttons కత్తులు మొదలైన చిన్న పరిశ్రమలు 2, 3 వేల రూపాయల అప్పుతో private sector నుంచే ఏర్పాటుచేశారని, ప్రతి వృత్తికి 2, 3 ఫ్యాక్టరీస్ ఉన్నాయని చాలి ముందుకు వచ్చి పనిచేస్తున్నారని అన్నారు మన రాష్ట్రంలో వడ్లపని, కుమ్మరపని మొదలైనవాటికి తాలూకాకు ఒక శిక్షణకేంద్రంకూడ లేదు. అటువంటి కేంద్రాలను పెట్టి పనివాళ్ళను తయారుచేసి 2, 3 వేల రూపాయలతోనే అక్కడ బాగా నడుస్తున్నాయని అంటున్నారు. కనుక అటువంటి చిన్న పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయాలి. చేతిపరిశ్రమలకు సంబంధించినంతవరకు కొండా లక్ష్యం బాపూజీగారు మంత్రిగా లేనటువంటి సమయంలో చేనేత పారిశ్రామికల కోరికల గురించి ప్రయత్నం చేసినారు, 40, 50 సంబరల వరకు చేనేతపారిశ్రామికలు చేయాలి. అంతకు ఎక్కువ 80, 100 సంబరు నూలువరకు మిల్లులు సేసినట్లయితేనే బాగా ఉంటుంది అని ఎన్నో తీర్మానాలు చేనేతపారిశ్రామికలు చేసినవి ఉన్నాయి. కొన్ని లక్షల జనసంఖ్య ఆ వృత్తికి సంబంధించినవారు ఉన్నప్పుడు ప్రభుత్వం ఏమిచర్య తీసుకున్నది? Wool Co-operative Society, Silk Co-operative Society మొదలైనవాటికి సమయానికి subsidy దొరకదు, audit చేయించాలంటే 4, 5 సంవత్సరాలకుకూడ ప్రభుత్వం తరపునుంచి audit కాదు. private auditors చేత audit చేయిస్తే వారికి రోజుకు 10 రూపాయలు యివ్వాలి. 4 వేల రూపాయలు ఒక సొసైటీకి లాభం వస్తే 2 వేలు auditorకు అవుతాయి. మా జోగిపేట Co-operative Society యొక్క report నేను మంత్రిగారికి పంపించినాను 50% ఒక వ్యక్తికి పోతున్నది. 700 మంది సభ్యులు ఉన్న Co-operative Society ఆదాయంనుంచి ఒక auditor కు 2వేల రూపాయలు పోయినాయి ఇది యిచ్చుకోవడమే కాకుండా ప్రభుత్వ auditor కు కూడ యిచ్చుకోవాలి. Audit చేయకున్నా శాసనం ప్రకారం యిచ్చుకోవాలి. ఇటువంటి కష్టాలు ఉన్నాయి. ఈ ద్వంద్వకష్టాలను దూరం చేయవలసి ఉన్నది. ప్రభుత్వంకు Co-operative Society లను ముందుకు తేవాలనే దృక్పథం ఉన్నప్పుడు home industries ను అభివృద్ధి చేయాలనుకున్నప్పుడు యిటువంటి కష్టాలనుగురించి గట్టిగా ఆలోచించాలి ఖాదీబోర్డువారి వ్యవహారంతో ప్రభుత్వానికి సూటిగా సంబంధం ఉండదు. Khadi Board వారు Wool Co-operative Society కి subsidy యిచ్చారు. కొన్ని కారణాలు చూపించి యిచ్చిన 10, 15 వేల రూపాయలను తిరిగి యివ్వమని notice యిచ్చినారు అదే విధంగా మొదలు యిచ్చిన తరువాత తిరిగి యివ్వమని జోగిపేట Co-operative Society కి Khadi Board నుంచి notice యిచ్చినారు. దానిని గురించి ఆలోచిం

చాలి సొపై టీకీచ్చిన తరువాత దానిని తిరిగియివ్వం అనేది చాల కష్టంగా ఉన్నది. బస్సులు, అల్కామినియం మొదలైన ఫ్యాక్టరీలను corporation కు యిచ్చి నందువల్ల వారిఆదాయం, లెక్కలు మొదలైనవి శాసనసభకు రావు. రాకపోవడం వలన అందులో ఉండే విషయాలు తెలియవు. ఏవిధంగా నడిపిస్తున్నారో తెలియదు. ప్రభుత్వ shares ఉన్న sugar factories లో Directors ఉన్నాకూడ సంపూర్ణమైన సమగ్రమైన లెక్కలు రావడంలేదు. బస్సులు corporation కు అప్పగించిన తరువాత వ్యవస్థ చాల చెడిపోయింది అంతకుముందు చాల జాగుంది జోగి పేటనుంచి యిక్కడకు మేము వచ్చేటప్పుడు ఆ బస్సుకు దర్వాజ లేదు Motor Vehicles Act ప్రకారం దర్వాజలేని బస్సును నడిపించ కూడదు. కాని అది corporation ది అని ప్రభుత్వానికి భయపడి పోలీసు ఆవ లేదు అదే ప్రైవేటు లారీలు అయినట్లయితే పట్టుకొని prosecute చేస్తారు. Corporation వ్యవస్థకు సంబంధించిన నియమాలకు విరుద్ధంగా దర్వాజా లేనటువంటి బస్సులను నడిపిస్తున్నారు. 50 మైళ్ళకు 4, 5 స్థలాలలో ఆగే బస్సులు కూడ ఉన్నాయి. చాలపాతవి, చెడిపోయినటువంటివి కొన్ని నడుస్తున్నాయి. వాటిని తొలగించాలి ప్రత్యేకంగా corporation అయిన తరువాతనే యిటువంటి అవ్యవస్థ వచ్చినదనేది అందరికీ తెలిసినటువంటి విషయమే. బ్లాక్స్ కు సంబంధించిన home industries కు యిచ్చే సహాయ సౌకర్యాలు ఆ ప్రాంతానికి సంబంధించిన Block Extension Officer ద్వారా జరుగుతాయి Extension Officer, సమితి అధ్యక్షులు, Standing Committee Members, పిళ్ళందరు దానిని దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు ఉదాహరణకు జోగి పేట బ్లాకులో కుమ్మరి పనివాళ్ళ సంఘాన్ని రిజిస్టర్ చేసినతరువాత వారిని Bombay Province లో శిక్షణ కేంద్రానికి పంపించాలని Director నుంచి ఉత్తరము వచ్చినది. ఆ ఉత్తరమును పురస్కరించుకుని అక్కడి Extension Officer వెళ్ళమని చెప్పితే మాకు డబ్బులేదు అన్నారు. ఆ సమితి Standing Committee Member 2 రూపాయల మితితో 30 రూపాయలు అప్పుయిస్తే నలుగురు Bombay కు బయలుదేరినారు. సికింద్రాబాద్ స్టేషన్ కు రాగానే నాకు పనిఉన్నది నేను వెళ్ళిపోతున్నాను అని వారి దగ్గర 10 రూపాయలు తీసుకుని Extension Officer యింటికి వెళ్ళిపోయినాడు. Bombay వెళ్ళిన తరువాత “మేము పిలవలేదు, రమ్మనలేదు, పనిలేదు, ఎవరు పంపించినారు” అని వాళ్ళను తిరిగి పంపించినారు. పల్లెటూరివాళ్లు, Register అయిన కుమ్మరి సంఘానికి సంబంధించినవాళ్ళకు సహాయం చేసేబదులు అప్పులపాలు చేసి రైల్వే స్టేషన్ లో విడిచిపెడితే వాళ్లు బొంబాయిపోయి తిరిగివచ్చినారు అంటే యిది ఎంత న్యాయమో ఆలోచించాలి. ఆ Director గారు యిచ్చిన

letter number మొదలయినదంతా నేను Minister గారికి యిచ్చినాను, ఈ విధంగా జరుగుతోంది. Mat-makers' Co-operative Society ఉన్నది. వాళ్లు బిచ్చగాళ్లు. బిచ్చవృత్తి బాగాలేదని Co-operative Society Register చేసుకొని అప్పుకావాలని కోరినారు. మంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు వారికి ఒక memorandum కూడ ఇచ్చినారు. వారి సహాయం చేస్తామని చెప్పినారు వచ్చి నటువంటి 3,400 రూపాయలను Registered Co-operative Society కి సంబంధంలేనటువంటి వేరేసభ్యులను విలిచి బ్లాక్ సమితి అధ్యక్షులు ఇచ్చినారు. ఈ Co operative Society సభ్యులు అంటే ఇష్టం లేనందువలన వీరికి ఇవ్వక వేరేవాళ్ళకు యిచ్చినారు ఈ విధంగా డబ్బు దుర్వినియోగం అవుతున్నది. Brass makers' Association వాళ్ళు, ఇత్తడిసామాను తయారు చేసేవాళ్లు, 'రేగో'డుగ్రామంలో సంవత్సరన్నరనుంచి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు, కాని అది ఇంతవరకు register కాలేదు. వారికి ఏమి సహాయం ఇస్తారో చెప్పడంలేదు. బొంబాయి శిక్షణకేంద్రంవాళ్ళు చెప్పకున్నా orders issue చేయడం, సంవత్సరన్నరనుంచి ప్రయత్నం చేసినా ఈ Society Registration కాకపోవడం, ఈ విధంగా అవకతవకలు జరుగుతున్నవి Tanners' Association ఒకటి register అయినది. Honorary గా పనిచేయాలని ఉంటే కాంగ్రెసు అధ్యక్షుల వారు అక్రడి Tanners' Association కు President కనుక నెలకు 75 రూపాయలు వుచ్చుకుంటున్నారు. దానికి ఎదురు లేదు. Supersede చేయడములేదు. మొన్ననే విన్నాం "నారాయణపేటలోనో, ఎక్కడనో 10 రూపాయలు తప్ప లెక్క చేసినాదు అని supersede చేయడానికి ప్రయత్నము చేసినారు" అని. ఏదో officer వస్తే break fast కోసం 10 రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినాము అని లెక్కలలో వ్రాస్తేనే ఈ విధంగా ఖర్చుపెట్టకూడదు అని ఉన్నప్పటికీనీ పార్టీప్రచారంకోసం ఈ విధముగా ప్రయత్నము చేస్తుంటేకూడ సాగుతూనే ఉన్నది. మెదక్ జిల్లాకు సంబంధించిన Tappers' Co-operative Society ఒక సంవత్సరంనుంచి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అయితే ఇక్కడ ఇచ్చిన report లో మంత్రిగారు అక్కడ Co-operative Society ఉన్నట్లే చూపించలేదు. ఈ విషయాలను ఆలోచించాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు (తాడపత్రి): అధ్యక్షా, ఈ రోజు సభముందు వున్న డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మీద్వారా సభముందు పెట్టదలచుకున్నాను.

మనదేశం ప్రధానముగా వ్యవసాయ దేశమనిన్నీ, యిక్కడ సూటికి 80 మంది వ్యవసాయంపై ఆధారపడి జీవిస్తున్నారనే విషయం అందరికీ

తెలిసినదే ఈ దేశప్రజలకు కావలసిన అవసరమైన వస్తువులు, యుగాలనుండి యీ దేశములోనే ఉత్పత్తి చేసుకొనడం, యితరదేశాలకు కూడ ఎగుమతి చేయుచున్న సంగతికూడ అందరికి తెలిసినదే. యంత్రయుగము వచ్చినతరువాత యంత్రములకు—చేతిపరిశ్రమకు పోటీ ప్రారంభమై చేతిపరిశ్రమలు సన్నగిల్లడం మొదలుపెట్టాయి. ఇప్పుడు వీటి అభివృద్ధికి చేయూతనిచ్చి, వీరి జీవనస్థాయి పెంచితేనేగాని దేశసంపద పెరగదని యీనాడు ప్రతిఒక్కరు చెబుతున్నారు, అది సత్యమే. అయితే అది ఏవిధంగా సాధ్యం అనే విషయం మనమందరం దీర్ఘంగా ఆలోచించవలసి యుంటుంది. రోజురోజుకు జనాభా విపరీతంగా పెరిగిపోతున్న యీ దశలో మన సాధన సౌకర్యం ఎంత వుందో, ఎంత మందికి మనం వెంటనే ఉద్యోగావకాశాలు కలిగించగలమో, చూసుకోవలసి యున్నది ఆ విధంగా చూసినప్పుడు పల్లెలలో అండర్ ఎంప్లాయ్ మెంట్ ఎక్కువగా నున్నట్లు తెలుస్తుంది. అంతేగాక, ఎన్ని plans వేసినప్పటికీ, ఎన్ని భారీపరిశ్రమలు వెలకొల్పినప్పటికీ కొన్ని లక్షల మందికి మాత్రమే ఉద్యోగావకాశాలు చూపగలముగాని, పూర్తిగా దీనిని పోగొట్టలేమని, యితర దేశాలనుండి దిగుమతి చేసుకునే దౌర్భాగ్యం నివారించలేమని కూడ తెలుతుంది. యంత్రాలను ఉత్పత్తిచేసే పెద్దఎత్తు భారీపరిశ్రమలు అవసరమే. అయితే, తక్కువ పెట్టుబడితో, ఎక్కువ నిపుణతతో తయారయే చిన్నతరహా పరిశ్రమలకు సంబంధించిన ప్లాన్సు గ్రామ సీమలలో అమలు పరచినట్లయితే నూటికి 70 మందికి పువకారం జరుగుతుందని చెబుతున్నాను కనీసం ఒక పావలా అయినా గ్రామసీమలలో ప్రతి ఒక్కరు సంపాదించుకొనగల అవకాశాన్ని కలుగజేస్తే తద్వారా దేశ సంపద తప్పక పెరుగుతుంది. ఇది ఒక్క రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్వహించవలసిన భాద్యత అని నేను అనడంలేదు. ఈ కార్యక్రమం మొత్తం భారతదేశం అంతటా అమలు జరగవలసిన అవసరం వుంది. అందువలన ఒక నిర్దుష్టమైన కార్యక్రమమును రూపొందించవలసిన భాద్యత భారతప్రభుత్వంపై వుంది. ఇందుకొరకు ఒక నిర్దుష్టమైన పాలసీ ఏర్పాటు చేసుకొనవలసి యున్నది. చాల సంవత్సరాలనుండి చేనేతగూర్చి మాట్లాడుతున్నాం. 20 సంబరవరకో, 30 సంబరవరకో చేనేత మగ్గలకు కేటాయించవలసిన మద్రాసులో, రాజగోపాలాచారిగారు పున్నప్పటి నుండి అనుకొనడం, ప్రయత్నించడం జరుగుతున్నది. కాని, ఈనాటికి అది అమలు జరగలేదు. యంత్రసామగ్రిని ఉత్పత్తిచేసే ఫ్యాక్టరీలను అధికంగా ప్రోత్సహిస్తున్న యీ సమయంలో చేతివృత్తులకుకూడ అదేవిధమైన ప్రోత్సాహాన్ని యివ్వకపోయినట్లయితే అవి నిలవడానికి యింక అవకాశమే వుండదనే విషయం గమనించాలి. ఇందుకు ఉదాహరణగా ఖాదీని తీసుకోవచ్చు, ఈ పరిశ్రమ కల్పిస్తున్నంత ఉద్యోగావకాశం యింకేదీ కల్పించడంలేదు. నేను రాయలసీమ

ప్రాంతంనుండి వస్తున్నాను ఖాదీ ఉత్పత్తిలో నాకుకూడ అనుభవం ఉంది. కరువుకాటకాలు వచ్చిన ప్రతి వల్లెలో పదిసంవత్సరాలు వచ్చిన పసిపిల్లనుండి ముసలివానివరకు దీనిపై రోజుకు పావలా, ఆరణాలవరకు సంపాదించు కుంటారు దీనికి పెట్టుబడి అయిదారు రూపాయలకు మించదు.

మనరాష్ట్రంలో ధాన్యాన్ని విపరీతంగా పండిస్తున్నాం, ఇతరరాష్ట్రాలకు పంపిస్తున్నాం. మరమిల్లులు విరివిగా వున్నాయి. అదేగనుక దంపుడుబియ్యం అయినట్లయితే ఎంతోమందికి పని కల్పించడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది ఇవన్నీ రాష్ట్రప్రభుత్వమీద ఆధారపడిలేవని అనుకున్నప్పటికీ కేంద్రం నిర్ణయించే కార్యక్రమాలను అమలుజరిపే డిపార్టుమెంటులుగా మాత్రం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తయారయ్యాయి కనుక కేంద్రమే ఒక నిర్దుష్టమైన పాలీసీని చేతి పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయడానికి రూపొందించవలసి వుంది లేకపోతే ఖాదీ పరిశ్రమల పోటీని అవి ఏమాత్రం తట్టుకొనలేక నామరూపాలు లేకుండాపోయే ప్రమాదం వున్నదని నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఇదే సందర్భంలో దీనికి సంబంధించి మరొకటి, రెండువిషయాలు తెలియజేస్తాను

ప్రతి విషయానికి పబ్లిక్ సెక్టర్, ప్రైవేటు సెక్టరు అనేప్రశ్న వస్తున్నది అసలు మనదేశంలో వున్న సంపద ఎంత? అందుకనుగుణంగా ఏ ఏ పరిశ్రమలను నెలకొల్పుకోవాలి? ప్రైవేటు రంగములో ఎవరైనా ముందుకు వస్తున్నారా, రాకపోతే ఎందుకు రావడంలేదు? ఈ విషయాలు తీవ్రంగా ఆలోచించవలసి యుంది. ఇందుకు ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించవలసి యున్నదనే విషయంకూడా గమనించవలసి యుంది. ఎంతో బ్రహ్మాండంగా ప్రైవేటు రంగంలో అభివృద్ధి చెందవలసిన పరిశ్రమలు ఎమీ అభివృద్ధి చెందడంలేదు. అందుకు కారణం? ప్రతిదీ సేవనలైజ్ చేయవలయుననే అభిప్రాయం పెరిగిపోయింది. ఇదొక మానియా మాదిరిగా తయారైంది. దేశసంపదను పెంచేవిధంగా యిది ఏమాత్రం అమలు జరగడంలేదు.

అమధ్య ఒక పిక్ ఐరన్ ఫ్యాక్టరీ ఏర్పాటు చేయాలనుకొని సర్వేచేయడం కొరకు పబ్లిక్ సెక్టర్ క్రింద కొంతప్రాంతాన్ని రిజర్వుచేయడం జరిగింది. ఇక్కడ సేనోక విషయాన్ని అడుగుతున్నాను. మనదేశంలో ఎక్కడెక్కడ ముడిఇనుము దొరుకుతుంది; ఎక్కడెక్కడ ప్రాగ్రేడ్ యినుము ఉంది! లోగ్రేడ్ ఎక్కడవుంది; అనే విషయాలన్నింటినీ దృష్టిలో వుంచుకునే ఆస్థలాన్ని రిజర్వు చేయడం జరిగింది. అధ్యక్షా, నేను గండ్రాయినిగూర్చి చెబుతున్నాను. ఎందుకంటే—యిదొక controversial విషయంగా తయారైంది. కొంతమంది యిక్కడ public statements కూడ చేయడం జరుగుతున్నది. కృష్ణాజిల్లాలో

యీ గండ్రాయి ఏరియావుంది. 1952 వ సంవత్సరంలో చాలమంది అప్లి కేషన్సు పెట్టారు దీని ప్రక్కనుండి ఖమ్మం మెట్టు జిల్లాలోని అప్పల నర్సింహాపురం నుండి కూడ అప్లి కేషన్సు పెట్టారు కోటయ్యగారనే వారు కూడ అప్లి కేషన్ పెట్టడం జరిగింది ఆరేడు సంవత్సరాలుగా పెండింగ్ గావున్న అనంతరం చివరకు 57 లో దానిని (గండ్రాయి ఏరియాను) పబ్లిక్ సెక్టర్ క్రింద రిజర్వు చేసుకొనడం జరిగింది. దానికి సంబంధించి ఒక జి టి. యిష్యూ చేశారు.

అనెగ్జర్ నెం. 1 లో 2,900 ఎకరాలను రిజర్వు చేశారు కూడ. అంతే కాదు. ఇంకా ఎక్కడెక్కడ ఇటువంటి ప్లాంట్స్ ఏర్పాటు చేయడానికి అవకాశముంది, రిజర్వేషన్ కు అవకాశముందా, పబ్లిక్ సెక్టర్ క్రింద అవకాశముందా; అనే విషయాలను పరిశీలించడానికి ఎక్స్ పర్ట్ కమిటీ ఒకటి ఢిల్లీ నుండి రావడం కూడ జరిగింది కర్నూలు జిల్లాలో రెండు మూడు చోట్ల ఆ విధంగా రిజర్వు చేశారు ఇంత జరిగినప్పటికీ ఆ ప్రక్కనుండే గండ్రాయి ఏరియాను.....

దేవూటీ స్పీకర్ మీ పైమ్ అయిపోవచ్చింది.....(బెల్)

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు : నాకింకో అయిదు నిమిషాలైనా ఇవ్వాలి. ఎందుకంటే యిదొక కాంట్రాక్టు వర్షియల్ యిష్యూ క్రింది తయారైంది. దీనిపై ఉదయం రాజేశ్వరరావుగారు, ఇంకా కొంతమంది పబ్లిక్ స్టేట్ మెంట్ ను కూడ చేయడం జరిగింది. దానికి సంబంధించి నాకు ఖుణ్ణంగా తెలుసు; దానిని నేను సభముందు పెట్టదలచుకొన్నాను. కనుక తమరు నాకు అదనంగా కొంత సమయం ఇవ్వాలి

ఆ మధ్య స్టేట్ ప్రెడింగ్ కార్పొరేషన్ తో, కాంట్రాక్టు చేయడం కూడ జరిగింది అది ఎప్పుడు చేశారు? ఎన్ని సంవత్సరాలు అయింది? ఇంతవరకు ఎందుకు అమలుపరచలేదు? ఈ మధ్య ఎందుకు టెండర్స్ కాల్ ఫర్ చేశారు? టెండర్స్ కాల్ ఫర్ చేయడంలో పెట్టిన కండిషన్సు ఏమిటి? దీనికి సంబంధించి రాజకీయంగా కొంతమంది పెద్దలపై నిందారోపణ జరుగుతున్నది. దీనికి బయట బ్రహ్మాండమైన ప్రచారం జరుగుతున్నది. దీనికి జాధ్యులెవరు? ఏ విధంగా ఆ కండిషన్సు పెట్టారు? అంతేగాక—ఇంతవరకు పబ్లిక్ సెక్టర్ క్రింద రిజర్వు చేయబడినది నోటిఫై చేయనిది రెండు మార్లు—గత మైదరాజాదు ప్రభుత్వం, ఆంధ్రప్రభుత్వం—ఎసి సుబ్బారెడ్డిగారున్నప్పుడు—కోటయ్య నాయుడుగారికి డి ఐ సోలేటర్డ్ నంబర్స్ మైనింగ్ లీజ్ కు ఇచ్చి సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ అప్రూవల్ కు పంపించింది. నోటిఫై చేయకుండా ఈ గండ్రాయి ఏరియా ఏ విధంగా అందులో చేర్చబడింది? ఇది ముఖ్యంగా గమనించవలసిన విషయం. 52 నుండి రెండు మార్లు ప్రభుత్వం—ఇద్దరు మంత్రులు—శ్రీరాం

చేసి, సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు పంపించిన తరువాత, డి. యమ్ జి. రిపోర్టు కూడ తీసుకుని, ఐసోలేటెడ్ నంబర్స్ లాభదాయకం కాదని, తక్కువ గ్రేడ్ ఓర్ వుంది గనుక రిజర్వేషన్ కు పనికిరాదని తెలుసుకున్న సందర్భములో గంధ్రాయిలో చేసినట్లుగా నోటిఫికేషన్ కూడ చేయకుండా ఏ విధంగా తెలదగులో దీనిని ఇన్ క్లూడ్ చేశారు? నేను ఒక్క విషయం ఫీఫ్ మినిష్టర్ గారిని అడుగుతున్నాను 1958 లో రిట్ పెటిషన్ పై కోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది. ఆ తరువాత రెండు సంవత్సరాల వరకు 'అప్లికేషన్స్ డిస్ పోజ్ ఆఫ్' ఎందుకు చేయలేదు? 1960 మేలో మైనింగ్ లిజ్ రిక్లెయిజ్ చేస్తూ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు అప్రూవల్ పంపించింది కోటయ్యనాయుడుగారికి ఆ పంపించిన తరువాత, తిరిగి పబ్లిక్ సెక్టర్ క్రింద నోటిఫికేషన్ లేకుండా యే విధముగా చేశారు? అధ్యక్షా, యీ సందర్భములో గమనించవలసిన విషయము యింకొకటి కూడ ఉంది ప్రభుత్వము పబ్లిక్ సెక్టర్ చేయదలచుకున్న దేమిటో, ప్రైవేట్ సెక్టర్ లో చేయదలచుకున్న దేమిటో నిర్ణయించుకుని ఆ విధముగా చేయాలి. కాని, సంవత్సరాల తరబడి పెండింగు పెట్టి, తిరిగి ఒకసారి తీసుకున్న నిర్ణయానికి విరుద్ధముగా చేయడములో అర్థం ఉండదు. అసలు మినిష్టర్స్ పాలసీ డిఫైన్డ్ చేస్తున్నారా, లేక ఎగ్జిక్యూటివా? అనే సందేహం కూడ నాకు లేకపోలేదు. మంత్రులు వేసిన అర్డర్స్ అమలు జరుగుకుండా యంత్రాంగములో అవి తలక్రిందులగు తున్నవంటే, యిది చాలా సీరియస్ గా తీసుకోవలసిన విషయం. దీనిని ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావడం, జరుగుతున్నది. ఎందుకంటే దీనిపై చాలా రాజకీయమైన దుమారం లేచింది. దీంతో ముఖ్యమంత్రిగారికి సంబంధం ఉందని, ఇంకా కొంతమంది మంత్రులకు సంబంధం ఉందని, వీరి ప్రోద్బలంతోనే యివన్నీ జరుగుతున్నాయని నేను చెబులారా విన్నాను, ఇదంతా సత్యదూరం. ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియదు. నేను తక్షణమే వారి దృష్టికి తీసుకువచ్చిన సందర్భంలో వారు స్టే ఆర్డర్ ఇచ్చారు. ఇంకా కోర్టులో రిట్ పైల్ చేయకముందే వాటిని పరిశీలించాలని ఆర్డర్స్ ఇచ్చారు ఇది మంత్రులకు తెలియకుండా ఉద్యోగులు, యితర పార్టీస్ లాలోచివడి, చేస్తున్న వ్యవహారమా? అనే సందేహం నాకు లేకపోలేదు. ఎందుకంటే — ఆ కండిషన్స్ ప్రకారం అయిదుమందే క్వాలిఫై అవుతారు. పోటీలేకుండా ఆఖరిరోజు, ఆఖరి నిమిషంలో సవరణతో డి. యం. జి ఆఫీస్ వరకు నోటిస్ తరలించడం జరిగింది. దీని ప్రకారం నాకు తెలిసినంత వరకు అయిదుగురు క్వాలిఫై అవుతారు. అందులో ఒకరికి టెండర్స్ యందు ఆసక్తిలేదు. కనుక ఇందులో అఫిషియల్స్ కొంతమంది, ఇంటరెస్టెడ్ పార్టీస్ లాలోచివడి చేసినదా? అనే సందేహం కలుగుతున్నది. ఇది చాల విచారించ

వలసిన విషయం అంతేగాక, యీ డిపార్టుమెంటులో మైనింగ్ కు సంబంధించిన వ్యవహారాలు డీల్ చేసే—అది సెక్రటేరియట్ లెవెల్ లో గాని, డి. యం. జి. ఆఫీసులోగాని—దానిలో పెద్ద లోపం ఉందని చెప్పక తప్పదు, ఇంకొక విషయం కూడ యీ సందర్భంలో చెబుతాను కోడూరుకు సంబంధించి, అబ్దుల్ ఖాదర్ అనే ఆయన ఒక ప్లాట్ కు అప్లయ్ చేశాడు. అప్లయ్ చేయనిది ఇంకొక ప్లాట్ కూడ ఆయనకు యివ్వడం జరిగింది. కలెక్టరుగారు గవర్నమెంటు దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది మైనింగ్ లీజ్ విషయంలో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు యొక్క అప్రూవల్ అయితేనేగాని, ఫైనల్ అయినట్లు కాదు గండ్లాయి విషయంలో ఎవరు డీల్ చేసినప్పటికీ, యీ విషయాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా సీరియస్ గా తీసుకుని విచారించాలని కోరుకున్నాను

ఇది కన్సెంప్ట్ ఆఫ్ కోర్టు కాదా? అని నేను అడుగుతున్నాను. ఏడు సంవత్సరాలనుండి పెండింగుగా పెట్టి, రిట్ పిటిషన్ పై తీర్పు వచ్చిన తరువాత కూడ ఆ అప్లికేషన్ పెండింగ్ గా పెట్టి, మైనింగ్ లీజుకు రికమెండ్ చేసిన తరువాత—దానిని కాపిటలైజ్ చేయడానికి యీ విధంగా వ్యవహరించడం సరియైనదేనా? గండ్లాయి పరియాలో నోటిఫికేషన్ యిస్యూ చేసిన తరువాత, గెజిట్ పబ్లికేషన్ అయిన తరువాత యిక్కడ అదేమీ లేకుండా ఏ విధముగా తెండర్స్ కాల్ ఫర్ చేశారనే విషయం అలోచించవలసినది. మూడు, నాలుగు పార్టీస్ కలిసి, కొంతమంది ఉద్యోగులు కలిసి యీ విధంగా చేశారనే సందేహం నాకు ఉంది. దీనికి ఎవరు బాధ్యులో—ఎవరు బాధ్యులై నప్పటికీ,—విచారించి, ముణ్ణంగా ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిని గూర్చి పరిశీలన జరపవలసినదిగా, న్యాయం కలుగజేయవలసినదిగా నేను కోరుతూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

(Sri P. Rajagopal Naidu in the Chair)

*శ్రీ మందాసాయర్ : అధ్యక్షా, చరమకారక సంఘాలకు సంబంధించిన తంగేడుచెక్క, రాళ్లచెక్క, కరక్తాయ పరిశ్రమ ఒకటి ఉంది చాలగ్రామాలలో హరిజనులు 50% ఇదే వృత్తిమీద జీవిస్తారు. దానికి తెండర్లు పెట్టడం, వేరే గుత్తదార్లు ఉండడం, వారికి సరియైన కూలి గిట్టకపోవడం జరుగుతోంది మేము ఎన్నో సార్లు ప్రభుత్వానికి సూచించాము. చరమకారక సంఘాలున్నచోట లోన్ రూపం గానో లేకుంటే మిగతా సొసైటీల మాదిరిగానే అవకాశం కల్పించినట్లయితే వాటిద్వారా కొంతవరకైనా జీవనోపాధి కల్పించడానికి వీలవుతుంది. ఈ రకమైన సూచనలు ఎన్నిసార్లు చేసినా ఇంతవరకు ఏమీ జరుగలేదు. ఈ సంవత్సరము తెలంగాణాలో చాల కల్లుగీత పారిశ్రామిక సంఘాలకు ఇచ్చారు మా నియోజకవర్గంలో చాల గ్రామాలలో చూచాను, కల్లుగీత పారిశ్రామిక సంఘం పెట్టు

కొన్నచోట్ల ఈ సంవత్సరం పంటలు పోయి బాధపడుతున్నారు. ఇండివిడ్యుయల్ గా హక్రాజు తీసుకున్నందుకు ఇందులో లాభంలేదు, ఉద్యోగులు కష్టపెడుతున్నారు, ముందే బాగుండేది అని వా రంటున్నారు. నాకు ఒక పిటిషన్ కూడ ఇచ్చారు. ఇంకా మంత్రిగారికి ఇవ్వలేదు, ఇస్తాను పేదవారికి పని కల్పించాలని ప్రభుత్వోద్యోగులు సరియైన పద్ధతిని అవలంబించేటట్లు చూడాలని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను బూర్గుల రామకృష్ణరావుగారి మంత్రిత్వ ఉన్నప్పుడే మద్యనిషేధాన్ని తెలంగాణాలో అమలుచేస్తామని ప్రభుత్వ నిర్ణయమై ఉంది కాని ఆంధ్రలో మాత్రమే మద్యనిషేధాన్ని అమలుజరిపి, తెలంగాణాలో అమలు జరుపకుండా ఉండడం పక్షపాత వైఖరిని తెలిజేస్తున్నది నాకు తెలిసినంతవరకు ప్రజల అభిప్రాయం ఎట్లా ఉందంటే, ఉంచితే ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతా మద్యనిషేధం అమలుచేయాలి, లేకపోతే ఎక్కడా లేకుండా చేయాలి ఇక్కడ బడ్జెటు లోటు ఉందంటే అక్కడమట్టుకు ఎందుకు మద్యనిషేధాన్ని రద్దు చేయకూడదు? అక్కడకూడ త్రాగేవారు ఎక్కువయే ఉంటారు, ఎక్కువ ఆదాయం వస్తుంది. చర్యపరిశ్రమ అభివృద్ధికొరకై ప్రభుత్వంచారు ఒక కమిటీని నియమించారు వారు చాలా tour చేసి ఒక నివేదికను ప్రభుత్వానికి ఇచ్చారు ఇందుకు కోటి రూపాయ లిస్తామని బడ్జెటులో చూపెట్టారు ఇందుకు ధన్యవాదాలు. ఇంకేదో అడ్వయిజరీ కమిటీ వేస్తా మంటున్నారు అందులోని అయిదుగురు సభ్యులలో ముగ్గురు ఉద్యోగులే అయినట్లున్నది. అయిదుగురు బదులు తొమ్మిదిమంది సభ్యులు ఉంటే బాగుంటుందేమో ఆలోచించాలని మనవిచేస్తూ ముగిస్తున్నాను

*శ్రీమతి శాంతాబాయి (కల్వకుర్తి-జనరల్) : అధ్యక్షా, కుటీర పరిశ్రమల మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. వారు సహకార సంఘాలలోను మిగతావాటిలోను కృషిచేసి బాపూజీ అనేపేరు సంపాదించినారు. వారు కుటీర పరిశ్రమలనుగురించి కొంత శ్రద్ధగా చూడాలని కోరుతున్నాను. ఒక ఇన్ క్వయరీ కమిటీవేసి ఈ కుటీర పరిశ్రమలు బాగా జరుగుతున్నాయా, లేదా అనేది పిల్లను తల్లిపాకినట్లు చూడవలసిఉంది. మంత్రిగారు హైదరాబాదురాష్ట్రంలో చేనేతను బాగా improve చేసారు 50 వేలు ఇచ్చారు; ఇంకా లక్షకూడా ఇప్పిస్తానని వాగ్దానం చేశారు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో తోళ్ళపరిశ్రమ ఉంది. ఇప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు మంత్రిగాఉండగా చాలా కష్టపడితే 19 వేల రూపాయలు ఇచ్చారు. ఇచ్చిన తరువాత ఆవిషయంలో ఇండస్ట్రీస్ డైరెక్టరుగారికి నాలుగైదుసార్లు వ్రాసాము. కొంత ఘరపాచేసినారు; జేస్ మెంట్ కూడా ఎత్తినారు; అంతటా బండ్ చేశారు.

ఎవరో ఇద్దరుపార్టీలు కొట్లాడుకుంటే, ఘరూచేసిన తరువాత 50, 60 వేల ఇటుకలు కాల్చినతరువాత ఆవుచేయించడానికి కారణమేమని అడుగుతున్నాను. రెండుమూడు నెలలు ఎండాకాలంలో కట్టజాలుతారు. వర్షాలు పడినతరువాత ఇటుకలు మట్టిలాగ అయిపోతాయి. నేను పదేసద్యోకోరేది ఏమిటంటే—ముఖ్యమంత్రిగారు మంత్రిగా ఉండగా కష్టపడి 19 వేలు ఇప్పించినారు; వారిపేరు నిలిచేట్లా చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఖాదీబోర్డునుంచి village industries వరకు చాలావరకు improve చేసారు మేము బట్టనేసినతరువాత అది అమ్మకం కావలసిఉంది. ఉస్మానియా హాస్పిటల్ వంటి పెద్దపెద్ద ప్రభుత్వ హాస్పిటల్స్ న్నాయి. అక్కడ ఈబట్టను వాడవలసిందని సర్క్యూలర్లు పంపించినారట కాని ఏమీ జరగడంలేదు. దేశంలోని స్త్రీలకు నిరుద్యోగం దూరంచేసే పరిశ్రమ ఇది. ఛరకావల్ల రోజునకు రు 1-0-0, 1-8-0 వరకు స్త్రీలు సంపాదించవచ్చునని నా అనుభవంబట్టి చెబుతున్నాను నేసినబట్ట ఏమిచేయాలో తెలియకుండాఉంది. కమిషనర్ గారిద్వారా డిప్యూటీషన్ వెడితే ఖాదీబోర్డు సేల్స్ డిపోజిట్ నాలుగైదు వేలువరకు ఇచ్చాము. ఆఫీసులలో చప్రాసీలకు కావలసిన పాంట్లు, షేర్వానీలు దుకాణాలలో కొంటారు కాని village industries ద్వారా తీసుకోవాలని పదేపదే చెబుతున్నాను. అప్పుడే దేశం బాగుపడి స్త్రీలకు నిరుద్యోగం దూరం అవుతుంది. నా నియోజకవర్గంలో 300 మంది స్త్రీలు ఛరకా వాడుతున్నారు. Hand pounding rice బాగానే ఉంది. wool industry గురించి కొంచెంచెప్పాలి. 1953 లో యాదవసంఘం అని ఒకటి స్థాపనచేశాము. గొర్రెలకు ఊలు కత్తిరించేస్తారు. వీరు నేస్తారు వారుకూడా గొల్లవాళ్ళే. వారినుంచి మూడునాలుగువేల రూపాయల పేరు ధనం వసూలు చేసిపెట్టాము. Wool industry కి అప్పుకోసం వెడితే యాదవులసంఘం వేరు అంటారు.

ఊలు ఉత్పత్తికొరకు యీనాడు లక్షలకొలది పైసలు పెట్టినారు. కాని వారికెందుకీయరో కొంత clarify చేయాలని శ్రద్ధతో మనవిచేస్తున్నాను. వారు పెంచకుంటే ఊలు ఎక్కడనుంచి తెస్తాం, ఊలు ఉంటేనే నేస్తాం. వారికే ప్రోగ్రెస్. కలవకుర్తి, షాద్ నగర్, మహబూబ్ నగర్ లో మూడు సొసైటీలు ఉన్నాయి. అక్కడ దాదాపు నాలుగైదువేల రూపాయలు పోయినాయని మనవిచేస్తున్నాను. నేను మొట్టమొదట మాటలాడదలచుకోలేదు కాని మేడం డిప్యూటీ స్పీకరుగారు పదినిమిషాలు యిచ్చారు. కనుక ఎక్కువ సమయము తీసుకోకుండా మంత్రిగారికి పదేపదే యిట్లా కాకూడదని చెబుతున్నాను. సెంట్రల్ కమిషనరుదగ్గరకు పోయాను, కారణాలు తెలుసుకున్నాను. సెంట్రలు సేలు డిపోనుంచి తీసుకోండి అంటారు. కౌరవులు, పాండవులలాగ మీరు యాదవులు

మేము గొల్లలం అంటారు. ప్రైడి రాబాదుడిపోకి లక్షలకొలిది డబ్బుయిస్తున్నారు, గట్టిగా అడగండి అన్నారు వచ్చే ఎలక్షనులో వారిఎదుటకు పోవాలి. డబ్బు అంతా తీసుకొన్నారు. సొసైటీలను ఏర్పాటుచేసినారు. జనావవాదంనుంచి దూరం చేయవలెనని కోరుతున్నాను ఈనాడు 7½ గంటలు కాకుండా రిపోర్టు యివ్వవలెనని మనవిచేస్తున్నాను. బాపూజీ పేరు పెట్టుకొన్నారు కొండాలక్ష్మణ బాపూజీగారు. పరిశ్రమలక్రింద ఎన్క్వియరీ కమిటీ పెట్టి జిల్లావారీగా కో-ఆపరేటివు సొసైటీలు పనిచేస్తున్నవో లేదో చూడాలి దానిమీద ఇనస్పెక్టర్లు పనిచేస్తున్నారో లేదో డైరెక్టరుగారు చూచుకున్నప్పటికీ నెలకు ఒకసారైనా మంత్రిగారు చెక్ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రైడి రాబాదు, సికిందరాబాదు సొసైటీ గురించి మాటలాడడంలేదు జిల్లాలో ఉన్న యాదవ సొసైటీలు కలవకుర్తి, పాద్ నగర్, మహబూబ్ నగర్ లో ఉన్న వాటిగురించి చెబుతున్నాను. తోళ్ళపరిశ్రమ కొరకు నిర్ణయించిన కిల్డింగులు అవవాదులు పెట్టి హరిజనులకు హరిజనులకు కోట్లాట పెట్టి ఇండస్ట్రీని ఆపివేశారు ఈనాడు బ్యాంకులో 17 వేల రూపాయలు ఉండటోయాయి ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రద్ధతో పేరు నిలపాలని కోరుతున్నాను ఈ రెండువిషయాలు పూర్తి చేయాలని పదేపదే లక్ష్మణ్ బాపూజీ గారిని కోరుకుంటున్నాను. బట్టకొరకు గవర్నమెంటు ఆఫీసులకు, హాస్పిటలుకు ఒక సర్క్యూలరు ప్రాసెస్ బట్ట సేల్ చేయాలని మనవి చేసుకుంటూ యింతటితో ముగిస్తున్నాను.

*శ్రీ కె. జనార్దనరెడ్డి (నాగర్ కర్నూల్-జనరల్) : అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ పారిశ్రామిక రంగంలో ఎంతో అభివృద్ధి చెందలేదు ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణ తరువాత మనం ఏమీ ముందుకు పోలేదంటే అతిశయోక్తి యేమీలేదు. మనం వ్యవసాయంలో చాల ముందుకు పోతున్నాం. వ్యవసాయంలో చాల పేరు తెచ్చుకున్నాం. సర్ప్లస్ స్టేటు అనుకున్నాం. పారిశ్రామికరంగంలో వెనుక బడ్డాం. వ్యవసాయరంగంలో లాభపడుతూ, పారిశ్రామికరంగంలో ముందుకు వచ్చే అవకాశం ఉంది. కాని దానిలో శ్రద్ధ తీసుకోడంలేదు. ప్రపంచంలో నాలుగోవంతు ఆముదాలు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పండుతాయి. ప్రభుత్వం ఈవిషయ ములో శ్రద్ధ తీసుకుంటే నిజంగా ఒక పెద్ద పారిశ్రామిక ఎన్ట్రీ అవుతుందని ఆశిస్తున్నాను. మన ప్రదేశ్ లో ఎన్నో అవకాశాలున్నాయి. Iron ore, సున్నపురాయి ఉంది. ఇవన్నీ పెట్టుకొని మనం పారిశ్రామికంగా ముందుకు పోవడం లేదంటే బలహీనమని భావించాలి. అయితే నేను ప్రభుత్వమునకు మీ ద్వారా మనవి చేసేది ఏమంటే మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతకు geological survey చేయించి ఏ ప్రాంతంలో ఏ పరిశ్రమకు అవకాశం ఉందో చూడడానికి

ఒక కమిటీ ఏర్పాటుచేయాలి. ఆ కమిటీవారు ప్రతి జిల్లా తీరిగి ఏ జిల్లాలో ఏ పరిశ్రమ అభివృద్ధి అయే అవకాశం ఉందో దాంట్లో ప్రయివేటు సెక్టారు ఎంతవరకు సహాయం చేస్తుందో విచారించి, స్క్రాటిని చేసి, ప్రభుత్వానికి ఒక రిపోర్టు పంపించాలని, దానిని ప్రభుత్వమువారు పరిశీలన చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇండస్ట్రీస్ కేవలం హైదరాబాదులో సెంటర్ కాకుండా ప్రతి జిల్లాకు ఒక పరిశ్రమను ఏర్పాటు చేయాలి. దానివల్ల ఎన్నో లాభాలున్నాయి. పరిశ్రమలమంత్రి కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీగారు కాటేజి ఇండస్ట్రీస్ గురించి చాల శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నారు. హైదరాబాదు జంటనగరాలలో నిరుద్యోగ సమస్యను దూరంచేసే ప్రయత్నములో పది లక్షల రూపాయలు గ్రాంటు ఇచ్చినారు. కొంత సహాయం ఇక్కడ జరుగుతోంది. కాని మంత్రిగారు మరచి పోతున్నారు. అర్బన్ అనెంప్లాయిమెంట్ అంత ఘోరమైనది కాదు రూరల్ అనెంప్లాయిమెంటు ఎప్పుడైతే బయలుదేరుతుందో దానిని ఎదుర్కొని పరిష్కరించసంతవరకు మొత్తం నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారం కాదు. రోజురోజుకు గ్రామీణ నిరుద్యోగ సమస్య పెరుగుతోంది వ్యవసాయంమీద 75% ఆధార పడుతున్నారు మిగతా 25% ఉపవాసం చేయవలసివస్తోంది. పల్లెటూళ్ళలో కుటీరపరిశ్రమలు ఏర్పాటుచేయాలి. లేకపోతే గ్రామీణ నిరుద్యోగం భయంకర రూపం దాలుస్తోంది. ఈ విషయంలో శ్రద్ధతీసుకుని కుటీరపరిశ్రమలను ఊరూరా ఏర్పరిస్తే బాగుంటుంది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వానికి ఒక స్టాగ్స్ ఉంది. "One Society, one industry" అని, ఆ విధంగా ఆలోచించకుండా "One Panchayat Committee, one industry" అని గ్రామంలో ప్రతి పంచాయితీ కమిటీకి ఒక cottage industry తప్పనిసరిగా ఏర్పాటుచేసి అభివృద్ధి చేస్తారని మనవి చేసుకుంటున్నాను. మన ఇండస్ట్రీస్ సంగతులు మూడు విధాలుగా ఉన్నాయి. (1) పెద్ద పరిశ్రమలు, (2) స్మాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్, (3) కాటేజి ఇండస్ట్రీస్ ముఖ్యమంత్రిగారు యిచ్చిన note లో 4-5 పెద్ద పరిశ్రమలు పెడుతున్నా మన్నారు. ఐరన్ అండ్ స్టీల్ ప్లాంట్, హండ్రెడ్ టన్ పేపర్ పర్ డే పేపర్ ఫ్యాక్టరీ, ఫెర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీ ఏర్పాటు చేయబోతున్నారు మంచి విషయమే మనం ఎంతవరకైతే మన దేశాన్ని ఇండస్ట్రీయలైజ్ చేయమో అంతవరకు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆర్థిక స్థాిమతు ఏర్పడదని మనవిచేస్తున్నాను.

Small Scale Industries విషయములో ప్రభుత్వము శ్రద్ధతీసుకొంటున్నది ప్రతి జిల్లాలోను industrial estate ను ఏర్పాటు చేసే ప్రయత్నము చేస్తున్నది అది మంచి విషయము. ప్రతి జిల్లాలో ఏర్పాటు చేసేబడులు ఎక్కడయితే పెద్ద పట్టణాలలో వుండవో అక్కడ ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది.

Assisted Private Industries కూడ ఏర్పాటు చేస్తున్నారు, సంతోషము. పల్లెటూళ్ళలోని కాటేజీ ఇండస్ట్రీస్ విషయములో ముందడుగు వేయడం లేదు. నూటికి 80 మంది గ్రామాలలో వున్నారు నూటికి 25 మందిగా వున్న పట్టణాలను బాగుచేయడం అంటే సోషలిస్టువ్యవస్థను ఏర్పరచిన వారముకాము. Cottage industries విషయంలో ఎక్కువ శ్రద్ధతీసుకోవాలి one panchayat. One Cottage industry అనే Slogan పైన పోతే బాగుంటుంది. పెద్ద పెద్ద చేశాలువారు Private and public sector అనే బివాదం లేకుండా ముందుకు పోయారు. మన దేశములో కూడ Private and public sector అనే భేదము లేకుండా Private వ్యక్తులకు ప్రాధాన్యము ఇవ్వాలి. ఎంతవరకు అయితే ఇండస్ట్రీస్ అభివృద్ధి కావో అంతవరకు దేశము ఆర్థికముగా బాగు పడదని మనవిచేసుకొంటున్నాను Tanning industry ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చాల ముందుకు వస్తోంది. కోటి రూపాయలు కేటాయించబడినట్లు రిపోర్టులో వుంది. అన్ని ఇండస్ట్రీలు పట్టణాలలోనే పెట్టకుండా కొన్ని పల్లెటూళ్ళలో కూడ ఏర్పాటు చేయాలి మనది వ్యవసాయపు దేశము పల్లెటూళ్ళలో ఎక్కువగా ఆవులు, ఎడ్లు వుంటాయి. అవి చచ్చిపోయినప్పుడు వాటి తోళ్ళు వృథా అయి పోతున్నవి. అందువల్ల ప్రతి 10 గ్రామాలకు ఒక్కొక్క tanning industry ని ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. దానితో ఏమీ లోటురాదు నూటికి 75 వంతుల తోలు వట్టినే పొడైపోతున్నది. మా గ్రామములో నేను tanning industry ని ఏర్పాటు చేసి 2 సంవత్సరాలయింది. ఒక సంవత్సరము తరువాత bylaws కొరకు ఆ డిపార్టుమెంటువారు పంపారు. మొదలే చేశాము కాని ఒక Sentence సరిగా లేదని తిరిగి పంపినారు. సంవత్సరం తరువాత అది వచ్చింది. మరల చేసి పంపాము. మళ్ళీ ఒక సంవత్సరం అయింది. అడిగే దిక్కు లేదు దీనికి కారణము ఏమంటే గ్రామాలలో వున్న Tanning industries ఖాదీ బోర్డుక్రింద వుండడమే. ఖాదీబోర్డు వ్యవహారము ఇక్కడ ప్రస్తావించ దలచుకోలేదు. ఖాదీబోర్డు ఈనాడు గ్రామాలలో Cottage industries ను నడుపుతోంది. ఏ విధముగా నడుపుతోందో మంత్రిగారికి తెలుసును. ఎన్నో Complaints వచ్చినవి. డిపార్టుమెంటువారు శ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదని మనవి చేసుకొంటున్నాను. ఖాదీబోర్డుమీద ఆధారపడి వున్నట్లయితే ఈ industries ముందుకు రావు. దీనిలో తప్పనిసరిగా మార్పు తీసుకొని రావాలి. Electricity విషయములో మనము ముందుకు పోతున్నాము వ్యవసాయానికి ఉపయోగించే ఎలక్ట్రిసిటీకి unit కు ఒక అణా charge చేస్తున్నారు. ఆ విధముగా cottage industries కు కూడ Supply చేసినట్లయితే అవికూడ అభివృద్ధిలోకి వస్తాయి. Hand pressure నుంచి నూనె తీస్తారు. దానికి tax తగలదు. 10, 15 మంది

ప్రతిరోజూ ఇండ్ల ఎదుట కూర్చొని కష్టపడి వేరు సెనగను పొట్టుచేసి, తరువాత press చేసి నూనె తీస్తారు. Electricity ద్వారాను, oil-engines ద్వారాను తీస్తే tax తగులుతుంది ఇలా 12 గంటలు పనిచేస్తే 12 అణాలు కూలి దొరుకుతుంది. కాబట్టి నూనె తీయడానికి పవరు ఇచ్చి tax తక్కువ చేస్తే బాగుంటుందని సవినయముగా మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను

*శ్రీ వి విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం) అధ్యక్షా, గత శాసనసభలో ఏకగ్రీవముగా అన్ని పార్టీలను కలుసుకొని పరిశ్రమల విషయంలో చేసిన తీర్మానము గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు తమ పాలసీ ప్లేటుమెంటులో చెపుతారని ఆశించాము ఆంధ్రదేశము పారిశ్రామికముగా వెనుకబడి ఉంది ప్రభుత్వము పెట్టబోయే పరిశ్రమలలో ఏదో ఒక పరిశ్రమ ఆంధ్రదేశములో పెట్టాలని ఆనాడు ఈ సభ ఏకగ్రీవముగా తీర్మానము pass చేసినది ఆనాడు ఉన్న ఇతర కార్యక్రమాలను వాయిదా వేసుకొని ఈ తీర్మానముకొరకు శాసనసభ కాలాన్ని అంతా వినియోగించాము. ఈ తీర్మానాన్ని కేంద్రానికి పంపించారా? వారి అభిప్రాయము ఏమిటి? మన దేశములో ఉన్న ముడిసరుకులను ఏ విధముగా ఉపయోగపరచుకోవాలని మన ప్రభుత్వము ప్రయత్నము చేస్తోంది? ముఖ్యమంత్రిగారు తమ పాలసీవిధానము ప్రకటనలో అటువంటి దేమీ చెప్పలేదు. ఆ తీర్మానాన్ని గాలికి విడిచిపెట్టారా? కేంద్రప్రభుత్వము ఆంధ్రప్రభుత్వము యెడల చిన్నచూపు చూస్తూ ఇదిగో ఈ పరిశ్రమ ఆంధ్రదేశంలో పెడతాము, పెడతాము అని చెప్పి చివరకు అది ప్రారంభించబోయేముందు ఆంధ్రదేశంలో తగిన నీటి సౌకర్యాలు లేవనో, electricity సౌకర్యాలు లేవనో, ఇతర రాష్ట్రాలలో పెట్టడం ఇంతవరకు జరుగుతోంది. రెండు ప్రణాళికల కాలము వినియోగించినప్పటికి ఆంధ్రదేశములో ఒక్క పరిశ్రమకూడ పెట్టడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వము ప్రయత్నము చేయలేదు. అందుకు రాష్ట్రప్రభుత్వము కూడ గట్టి ప్రయత్నము చేయలేదు రాష్ట్రప్రభుత్వము తమ శాధ్యతలను విస్తరించినది. పారిశ్రామిక అభివృద్ధికి ఎట్టి చర్య తీసుకోలేదనే అర్థ మవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

అందువల్ల ఆంధ్రదేశమును పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చేయాలని రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ప్రత్యేకదృష్టి లేదని సందేహించవలసి వస్తున్నది. అధికమంత్రిగారి బజ్జెటు స్పీచ్ లోనే కొత్తగూడెంవద్ద ఎరువులఫ్యాక్టరీ నిర్మించబోతున్నామని, దానికోసము ఒక Officer ను కూడ నియమించామని చెప్పారు. అవిధముగా చెప్పడమేకాని, ఈనాటికికూడ ఏమీ జరిగినట్లులేదు. చర్చలు, తర్జన భర్జనలు సాగుతున్నవి కాని, అది private sector లోనా, public sector

లోనా, ఏదీకూడ ఇంకా నిర్ణయముకాలేదు. ప్రైవేటుసెక్టారు అని అనుకుంటే అది ఎవరికివ్వాలి అనేదికూడ నిర్ణయము కాలేదు ఆ factory విషయములో ఇంతవరకు ఏమీ జరగలేదు వ్యవసాయపంటలు పండిస్తామని తీర్మానాలు చేస్తున్నాము కాని ఆ తీర్మానాలు అమలు జరపటానికి పూనుకోలేదు. మన రాష్ట్రము వ్యవసాయదేశమని అందరికీ తెలుసును ప్రభుత్వానికికూడ తెలుసు. వ్యవసాయపంటలు పండించటానికి ఎరువులు అవసరము అని కూడ తెలుసు ఎరువులకోసము fertilizer factory కావాలని ప్రజలు కోరుతున్నప్పుడు, ఆకోరికలను మన్నించి నిర్వహిస్తామని గత బడ్జెటు స్పీచ్ లోనూ, దానికోసము కొంత డబ్బునుకూడా కేటాయించామని చెప్పారు ఇది జరిగి ఒకసంవత్సరము జరిగిపోయినను, దానిని ఇంతవరకు ప్రారంభించలేదు దానిని నిర్మించటానికి బహుళ ఇంకోకసంవత్సరం పడుతుందో, ఏమో తెలియదు. బహుళ రాబోయే జనరల్ ఎన్నికల అనంతరము జరగబోతుందేమోనని అనుమానించవలసి వస్తున్నది. చిన్నపరిశ్రమలు, భారీపరిశ్రమలను గురించి వచ్చినప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వము ఇంతజాగు, ఇంత అనాదరణ చూపడము ఎందువల్లనో అర్థము కావడములేదు. ఈ విషయముగురించి ఎత్తినప్పడల్లా విదేశమారకము లేనందు వల్ల పనులు జరగడములేదు అని చెప్పడము నూమూలుపాట అయిపోయింది కేంద్రప్రభుత్వము ఈ విధముగ చెప్పడము మన ఒక్కరాష్ట్రానికేనా, కాక ఇతర రాష్ట్రాలకుకూడ చెబుతున్నారా అని చూస్తే, ఇది మన ఒక్కరాష్ట్రానికే నన్నట్లుగా కనబడుతున్నది.

తరువాత Sugar Factory విషయము వచ్చినప్పుడు విదేశ మారక మునకు ఇబ్బంది వచ్చిందని గత సంవత్సరము చెప్పడము చూచాము కాని పొరుగురాష్ట్రమైన బొంబాయి రాష్ట్రములో ఒక sugar factory పెట్టారనే సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసు ఇతరరాష్ట్రాలకు విదేశమారకము ఇబ్బంది లేనప్పుడు, మన రాష్ట్రమునకు మాత్రము అలాంటి ఇబ్బంది ఎందుకు వచ్చింది? దీనికి ఏదైనా కారణము ఉన్నదేమో ఆలోచించవలసి యున్నది మన రాష్ట్రము వ్యవసాయకరాష్ట్రము అని కేంద్రప్రభుత్వానికి తెలిసికూడ, మన రాష్ట్రమునకు విదేశమారకము లేదని చెప్పడము ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. మన రాష్ట్రము యొక్క మంత్రులుకూడ చాలామంది వ్యవసాయ ప్రాంతమునుంచి వచ్చిన వారైనప్పటికీనీ, వారు తగుశ్రద్ధ తీసుకోకపోవడము అనేది, వారికి దీనియందు దృష్టి లేదేమోననిపిస్తున్నది. మన రాష్ట్రమును పారిశ్రామికంగా చేసినప్పుడు నిరుద్యోగనమస్య పరిష్కరించటానికి ఎంతో అవకాశమున్నదని నేను మంత్రులైన వారికి చెప్పనక్కరలేదు. వారికి ఆ దృష్టికూడా లేదేమో, అందువల్లనే వారు ప్రయత్నించడము లేదేమోనని భావించవలసి వస్తున్నది.

తరువాత Industrial Estates విషయము చూస్తే కొన్నిచోట్లలో మాత్రమే ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు ప్రతిజిల్లాలోను స్థాపించాలని కోరియున్నాము. ఈ విషయమును గురించి ఒక్కసంగతి మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను ఈ Industrial Estates ను ప్రారంభించిన తరువాత, అన్ని భాగములుకూడ అద్దెకు ఇచ్చివేళాము, ఒక్కటికూడ భాళిలేదు అని మంత్రిగారే చెప్పారు. ఈ సంగతి ప్రశ్నల సందర్భములోకూడ వచ్చింది ఈ Estates open చేసినప్పుడు ఏ ఏ పరిశ్రమలు, ఎంతెంత ఉత్పత్తిచేసినవి అని ఎప్పుడైనా మంత్రిగారు వెళ్ళి పరిశీలించారా అని అడుగుతున్నాను పోనీ, డిపార్టుమెంటువారినైనా పోయి విచారించిరమ్మని చెప్పారా? ఈ పరిశ్రమలకు వచ్చేటటువంటి quotas కోసము, అవి వచ్చినప్పుడు black market లో అమ్ముకోవడానికి ఇవి open చేస్తామని ముందుకు వచ్చారా? లేకపోతే కార్మికులకు ఇస్తూ ప్రజల అవసరాలను ఏమైనా తీర్చుతున్నారా అనేది ఎప్పుడైనా మంత్రిగారు విచారించారా? ఈ విషయములో ఏవైనా progress reports ఉంటే Table మీద పెట్టించండి. ఆవిధముగ గౌ. సభ్యులమయిన మాకు అందజేస్తే, మేము పరిశీలించటానికి అవకాశముంటుంది. నాకు తెలిసినంతవరకు, నా అనుభవము మీ ద్వారా మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను. వారు యీ Industrial Estates open చేస్తామని ముందుకు వచ్చి open చేసింది ఉత్పత్తికొరకు కానేకాదు. వారికి వారికి వచ్చిన quotas ను black market లో అమ్ముకుంటున్నారు. వారు ఉత్పత్తి చేసిన వస్తువులు మార్కెటులోకి తేవటానికి చేసిన ప్రయత్నము కాదు అని చెప్పక తప్పడము లేదు. మంత్రిగారు చెప్పింది ఏమిటంటే, ఆంధ్రప్రదేశ్ ను పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి పరచడానికి ఒక కోటి రూపాయలను కేటాయించాము అందులోనుంచి అప్పులు ఇస్తాము అని చెప్పారు ఎంతవరకు ఎవరెవరికి అప్పులు ఇచ్చింది, ఆ report ను నాకు ఇస్తారని ఆశించాను. కాని అది నాకు రాలేదు అప్పులు ఇచ్చారా అని అడిగితే, అప్పులు ఇవ్వతగినన్ని ధరభాస్తులు రాలేదు, ఆ డబ్బు అంతా వృథాగా మిగిలిపోయిందని అన్నారు. అప్పులు ముఖ్యంగా చిన్న చిన్న పారిశ్రామికులకే ఇస్తామని చెప్పారు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వము ఏలాంటి చర్యకూడ తీసుకోకపోవడమువల్ల ఈ డబ్బు మిగిలి ఉండవచ్చు. గ్రామసీమలలో చిన్న పరిశ్రమలు అనేకములున్నవి. ఉదాహరణకు tanneries ఉన్నది. మిషను కుట్టేవారు, ఇంకా ఇతర వృత్తులు చేసుకునేవారు ఉంటున్నారు. నూరు, రెండువందలు అప్పులు రూపములో ఇవ్వటానికి అవకాశములు లేనందువల్ల ఇవ్వలేదని చెప్పారు. ప్రభుత్వం విభాగంలో సమన్వయము అనేది కన్పించదు. ఈ విషయములో చర్యతీసుకోవలసిన అవసరము ఉన్నది.

తరువాత బొగ్గు విషయము తీసుకుందాము. బొగ్గును తయారుచేసేది కూడ ఒక పరిశ్రమయే ఈ సంవత్సరము 20 వేల టన్నుల బొగ్గు ఉత్పత్తి అయినదని చెప్పారు బొగ్గు సప్లయి కాకపోవడంవల్ల, పరిశ్రమలు చాలవరకు మూలపడినవి. ఈ సంగతి మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందనుకుంటాను ఈ విషయమునుగురించి ఇక్కడ అధ్యక్షులవారికి Rule 74 క్రింద నోటీసులుకూడ ఇవ్వడం జరిగింది. ఆఖరకు మనరాష్ట్రంలో బొగ్గుకుకూడకరువు ఎర్పడిన పరిస్థితి వచ్చింది. తరువాత handlooms విషయములో ఒక్కమాట చెప్పదలచాను. మన రాష్ట్రములో 2 లక్షల 55 వేల మగ్గాలు ఉన్నవని మంత్రిగారే చెప్పారు మగ్గాలు ఉన్న సొసైటీలు కాకుండా, బైట ఉన్న మగ్గాల విషయములో ప్రభుత్వము తీసుకున్న చర్య ఏమిటి? వాటినికూడ లోపలికి తీసుకుని రావటానికి చేసిన ప్రయత్నము ఏమిటి? గత అయిదు సంవత్సరాలుగా ఎంత ఉత్పత్తి జరిగిందో చెప్పటానికి రిపోర్టులు లేవు, అందువల్ల చెప్పలేక పోతున్నామని అన్నారు ఈ సందర్భములో ఒక్క సంగతిమాత్రము మంత్రిగారిదృష్టికి తెస్తున్నాను బైట వారు సొసైటీలలో చేరాలని దరఖాస్తులు పెట్టినను ప్రభుత్వము శ్రద్ధ వహించ లేదు. ఉదాహరణ చెబుతాను. నెల్లూరుజిల్లా పాటూరుగ్రామములో చేనేత సొసైటీ పెట్టుకున్నారు. అందులో చేర్చుకోమని దరఖాస్తుచేస్తే, వారిని చేర నివ్వలేదు. దానిపైన Deputy Registrar కు appeal చేస్తే, సొసైటీలో చేర్చుకోమని వారు ఆర్డరు ప్యాసు చేశారు Registrar వేసిన ఆర్డరును ఎదుర్కొని, మంత్రిగారి వద్దనుంచి ఆ సొసైటీసభ్యులు stay order తెచ్చారు Deputy Registrar సభ్యులను చేర్చుకోమని ఆర్డరు ఇస్తే, మంత్రిగారు stay order ఇవ్వడము సరైన పద్ధతేనా అని అడుగుతున్నాను. Stay order ఇస్తే, ఇక ఆ Deputy Registrar కు ఏమైనా పరపతి ఉంటుందా అని అడుగు తున్నాను Deputy Registrar కూడ ప్రభుత్వోద్యోగియే. అయిన appeal ను బాగా విచారించి న్యాయము కలుగజేస్తే, ఇక్కడ మంత్రిగారు పైన కూర్చుని దానిని తలక్రిందులు చేశారు. ఇది ఏమైనా బాగా ఉన్నదా అని అడుగు తున్నాను. మంత్రిగారు stay order ఎందుకు ఇచ్చారో చూడవలసి యున్నది. సొసైటీ అన్నప్పుడు ఎవరైనా, ఎందరైనా చేరవచ్చునన్నప్పుడు, మంత్రిగారు ఏ basis మీద Registrar order ను cancel చేశారు?

తరువాత Excise Department ను గురించి చెప్పవలసి యున్నది. ఈ డిపార్టుమెంటు విషయములో ఒక సామెత నాకు జ్ఞాపకమునకు వస్తున్నది. ఢిల్లీలో కొట్టితే దొలతాబాదు, దొలతాబాదులో కొట్టితే ఢిల్లీ అన్నట్లుగా ఉన్నది. ఆహ్కారి డిపార్టుమెంటును తీసుకునివెళ్ళి పోలీసువారి చేతిలో పెట్టారు.

తరువాత వారు పనికిరారని, వారికి నీతి, నియమాలు పోయినవని, వారి యొక్క విద్యుక్త ధర్మములు సరిగా నెరివేర్చలేదని, ఇప్పుడు అదనముగా 35 లక్షలు ఖర్చుచేస్తూ ఆజ్కారీని ప్రత్యేక డిపార్టుమెంటుగా ఏర్పాటు చేశారు. ఈ సందర్భములో మంత్రిగారిని ఒక్క విషయము అడుగుతున్నాను. Abkari Department లో గాని, పోలీసు డిపార్టుమెంటులోగాని క్రిందనుంచి పై ఉద్యోగస్థులు అనగా సూపరిండెంటు దాకా, ఎవరెవరు ఎంతెంత ఆస్తులు సంపాదించారో ప్రభుత్వము ఎప్పుడైనా తన దృష్టిని కేంద్రీకరించిందా? అక్రమంగా సంపాదించుకొన్న వారిని punish చేయటానికి ప్రయత్నించిందా? అని అడుగుతున్నాను. ఇప్పుడు Ante Corruption Bureau అని పెట్టారు గదా? వారిపై నా విచారించనుని చెప్పండి. అన్ని సంగతులు బైట పడుతాయి. Abkari duty చూచిన ప్రతి పోలీసు స్టేషను విషయములో దర్యాప్తి చేయాలంటున్నాను మద్యపాన నిషేధము అని పెట్టి పేదవారి నోళ్ళుకొట్టి వాళ్ళకు అలవాటు అయిన కల్లు త్రాగనివ్వకుండా చేయడమేగాక, మీరందరు పోయి డబ్బు సంపాదించుకోండి అని indirect గా చెప్పడం తప్ప మరేమి జరగడము లేదు ఈ విషయములో ప్రభుత్వము ఏదైనా గట్టిచర్య తీసుకోదలంచిందా? లేక ఇక్కడకు వచ్చి అంతా బాగా జరుగుతున్నదని మోసపు మాటలు చెప్పటానికి తయారవుతున్నారా? మంత్రిగారు చేయబోయే కార్యక్రమము ఏమిటో చెప్పాలని అంటున్నాను. గ్రామసీమలకుపోయి రహస్యముగ విచారిస్తే ఎవరెవరు ఎంతెంత సొమ్ము సంపాదించుకున్నది, దర్యాప్తి చేయటానికి శ్రద్ధ తీసుకుంటే, ముఖ్యమంత్రిగారికి అన్ని విషయములు బోధపడగలవు. ఇంకా ఎన్నో విషయములు చెప్పాలనుకున్నాను. కాని నాకు పై ముఅయిపోయిందని చెబుతున్నారు, గనుక ఇంతటితో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

*శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల) : అధ్యక్షా, పరిశ్రమలకు సంబంధించినంత వరకు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి స్పష్టమైన ఒక దృక్పథము ఉన్నప్పటికీ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మాత్రము స్పష్టమైన విధానము లేదు. భారీ పరిశ్రమలను ఒక ప్రక్కన పెంచాలంటూ మరియొక ప్రక్కన కుటీరపరిశ్రమలు కూడ పెరగాలని అంటున్నారు. ఇది ఎంతవరకు సాధ్యము అన్న విషయాన్ని గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వము ఆలోచించటము లేదేమోనని అనుకోవలసి వస్తున్నది. ఎందుకంటే ఈనాడు కుటీరపరిశ్రమల పేరుతో రాష్ట్రములో ఖాదీబోర్డు ఉన్నది. తరువాత కాయర్ బోర్డు ఉన్నది. అట్లాగే Handicrafts Board ఉన్నది. ఆ తరువాత Handloom Board ఉన్నది. వీటికింద అనేక రకముల పరిశ్రమలు ఉన్నవి. ఈ చిన్న పరిశ్రమలు భారీయంత్రముల పోటీవల్ల నతమత మవుతున్నవి. భారీ

యంత్రాలను, కుటీరపరిశ్రమలను సంరక్షించే బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా, లేదా అన్న విషయాన్ని మనము జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తే, ఉన్నది ఉండకపోవడమేకాదు ఇందులో ఉండే ప్లానింగు కమిషను వారుకూడ చాల స్పష్టంగా చెప్పారు భారీపరిశ్రమలనుంచి కుటీరపరిశ్రమలను సంరక్షించటానికి ఉత్పత్తి విభాగము చేయాలని ప్రారంభమునుంచి కొరతున్నాము చేనేతపరిశ్రమకు సంబంధించి మన దేశములో 30 లక్షల మగ్గాలు ఉన్నవి. రెండు కోట్లమంది చేనేతపారిశ్రామికులు ఈ వృత్తిని ఆధారముగ పెట్టుకుని బ్రతుకుతున్నారు ఈ వృత్తిని భారీయంత్రముల పోటీనుంచి సంరక్షించటానికి ప్రధానంగా రెండు అవసరాలు తీర్చాలి అని కేంద్రప్రభుత్వాన్ని అర్థిస్తున్నాను మొదటిది మిల్లులకు ఏ ధరకు అయితే నూలు అందుబాటు అవుతున్నదో అదే ధరకు చేనేత పారిశ్రామికులకు కూడ అందించాలి అని చెబుతున్నాము. రెండవది చేనేత పారిశ్రామికులకు చీరలు, ధోవతులు కేటాయించవలసిందిగా చెప్పాము. అచ్చంగా నేను చేనేతపారిశ్రామికులను గురించి చెప్పడములేదు. పుద్రాసు రాష్ట్రీయవారు చెప్పారు, బొంబాయివారు చెప్పారు, ఒరిస్సావారు చెప్పారు, మైసూరువారు చెప్పారు, ఉత్తరప్రదేశ్ వారు చెప్పారు ఇంకను రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అన్నీ కేంద్రప్రభుత్వానికి చెప్పిన తరువాత ప్రజాస్వామికాన్ని నిండుగా మన్నిస్తున్నాము అని చెప్పి, కేంద్రప్రభుత్వము ఇన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చెప్పి చేసిన ప్రతిపాదనను నిరాకరించడ మనేది ప్రజాస్వామికము అవుతుందో లేని నియంతృత్వ ధోరణి అవుతుందో స్పష్టముగ బోధపడడము లేదు అంతేకాదు. నూళ్ళ ధరలు విపరీతముగ పెరిగినవి. నూళ్ళ ధర తగ్గించవలసిందిగా రెండు సంవత్సరములనుంచి ఆందోళన చేస్తూంటే, దానిని గమనించకుండా, మొన్న బడ్జటు ప్రసంగములో మొరార్జీ దేశాయిగారు నూలు ధర పెంచారు; ఒకటి నుంచి నలభై వరకు అదృష్టవశాత్తు వేసినటువంటి Excise పన్ను తగ్గిస్తున్నామని చెప్పారు. కాని 40 పైబడి 120 సెంటరువరకు చేనేతపారిశ్రామికులు వాడుతున్నారు. దానిపైన Excise పన్ను మాత్రము యధాప్రకారముగ ఉంచారు. తద్వారా ఈనాడు మిల్లులలో నూటికి పన్నెండు అణాలకు, అందుకు న్నటువంటి నూలు సాధారణముగ పారిశ్రామికులకు ఒక రూపాయకు లభిస్తున్నది. దానికి తోడు మరల ఈ Excise duty అదనంగా చేరితే, చేనేతపారిశ్రామికుల యొక్క బ్రతుకు ఎంత దుర్భరముగ ఉంటుందో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఊహించవచ్చు అంతేకాదు. దేశంలో నీరుదోగ్గం విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నది. ఈ నిరుద్యోగ సమస్యను తగ్గించాలి అనేది ప్లానింగు కమిషన్ వారి ప్రధాన ఉద్దేశ్యము అని చెబుతున్నారు. ఈనాడు భారీపరిశ్రమలకొరకు నూర్ల కొలది, కోట్ల కొలది ధనము ఖర్చుచేసి మనదేశంలో నెలకొల్పినప్పటికీనీ, ఈనాడు భారీపరిశ్ర

మలలో పనిచేస్తున్న కార్మికుల సంఖ్య 25 లక్షలకంటే ఎక్కువ లేరు. కాబట్టి కేంద్రప్రభుత్వమువారు కోట్లకొలది పెట్టుబడి పెట్టవలసిన అవసరములేదు. Foreign Exchange తరుగుదలలేదు కదా యంత్రాలతో నిమిత్తము లేదు. దేశంలో కావలసినంత మానవసంపద యున్నది. కావలసినన్ని మగ్గాలు ఉన్నవి. అచ్చులు, పన్నెలు కూడ ఉన్నవి. పనిచేయటానికి మనుష్యులు సిద్ధముగా ఉన్నారు. కాని తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక అనే పేరుతో చేనేత పరిశ్రమలకు సంవత్సరానికి 280 కోట్ల గజముల గుడ్డ మాత్రమే కేటాయించారు అంటే ఈనాడు దేశములో 30 లక్షల మగ్గాలున్నవి మగ్గము ఒకటింటికి రోజుకు ఆరేడు గజముల గుడ్డ వస్తుంది అనే సగ్గుసత్యము అందరికీ తెలుసు. ఆప్రకారము సంవత్సరములో 300 రోజులు మగ్గములమీద పనిచేస్తే, రెండు వేల గజముల గుడ్డ తయారు అవుతుంది దీని ప్రకారము మొత్తము మీద లెక్కచేస్తే ఈ 30 లక్షల మగ్గాలమీద 600 కోట్ల గజముల గుడ్డ తయారు చేయడానికి శక్తి వున్నది. ఈ 600 కోట్లు గుడ్డ తయారుచేయటానికి శక్తి ఉన్న చేతనే మగ్గాలకు 280 కోట్ల గజములు మాత్రమే కేటాయించా రంటే, సంవత్సరములో ఆరు మాసములపాటు పనిచేసి, తక్కిన ఆరుమాసములు నిరుద్యోగులుగా ఉండాలని ప్లానింగువారు చెబుతున్నారన్నమాట. కాబట్టి మన ప్లానింగులో ఉన్న అంతర్ధాతము ఏమిటంటే భారీ పరిశ్రమల పట్ల వారికి ఉన్న మోజు, చేనేతవారిపై నిర్లక్ష్యము, నిరాదరణ చాలా స్పష్టముగ గనబడుతున్నది. అంతేకాకుండా దురదృష్టవశాత్తు మన రాష్ట్రాన్ని భారీ పరిశ్రమలపట్ల ఎంత నిర్లక్ష్యముగ చూస్తున్నారో, కుటీర పరిశ్రమల విషయములో ఎంత నిర్లక్ష్యముగ చూస్తున్నారో అన్న విషయములు, మన ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రకటన వల్ల, ఇంకా ఇతర గౌరవ సభ్యులు చేసిన ప్రసంగముల వల్ల స్పష్టమగుచున్నది. ఒక్క చేనేత పరిశ్రమలకు సంబంధించినంత వరకు మద్రాసు రాష్ట్రము ఆర్థిక మంత్రిగారు మొన్ననే బడ్జెటు ప్రసంగముచేశారు ఆ ప్రసంగములో వారు 460 వేల మగ్గాలు మాత్రమే ఉన్నవని చెప్పారు. వారి రాష్ట్రములో ఉన్న చేనేత సహకార సంఘములలో చేరనటువంటి సంఖ్య 2 లక్షల 10 వేలు మాత్రమే ఉన్నవనిచెప్పారు. ప్లానింగు కమిషనువారు 7 కోట్ల 20లక్షల రూపాయలువారికి కేటాయించారని చెప్పారు మన రాష్ట్రములో ఐదు లక్షల చేనేత మగ్గాలు ఉన్నవి. చేనేత సహకార సంఘములలో చేరిన చేనేత మగ్గాల సంఖ్య 2 లక్షల 75 వేలు ఉన్నప్పటికినీ, మన రాష్ట్రానికి 5 కోట్ల 40 లక్షలు మాత్రమే తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కేటాయించారు దీనిని మనరాష్ట్రానికి భారీపరిశ్రమల విషయములో కాకుండా కుటీర పరిశ్రమల విషయములో కూడ తీరని అన్యాయము జరుగుతున్నది. ఈ అన్యాయమును తొలగించటానికి మన

ముఖ్యమంత్రిగారు పట్టుదలగా వ్యవహరించాలని నేను ప్రత్యేకంగా అర్థిస్తున్నాను. అంతేకాదు, మన రాష్ట్రము చేయగలిగిన సహాయము ఏదైనా ఉన్నదా అంటే, ఈనాడు కేంద్రప్రభుత్వమువారు 1961-62 సంవత్సరములో తృతీయ ప్రణాళిక క్రింద చేసేత పరిశ్రమకు 78 లక్షల రూపాయలు కేటాయిస్తే ఈ సొమ్ముకు మన రాష్ట్రప్రభుత్వము ఏదైనా matching grant ఇచ్చిందా అని అడుగుతున్నాను. ఈనాడు Social Welfare Schemes కొరకు గాని, ఇతర ప్లానింగు స్కీముల కొరకు గాని కేంద్రప్రభుత్వమువారు నూటికి యాభై రూపాయలు ఇస్తే, మన రాష్ట్రప్రభుత్వము తక్కిన యాభై రూపాయలు భరిస్తున్నది. లేకపోతే కేంద్రప్రభుత్వమువారు నూటికి 75 రూపాయలు ఇస్తే మన రాష్ట్రప్రభుత్వము తక్కిన 25 రూపాయలు భరిస్తున్నారు. కాని ఈనాడు కేంద్రప్రభుత్వమువారు చేసేత పరిశ్రమల కోసము 78 లక్షలు ఇచ్చినప్పుడు వారు ఏదైనా ఒక లక్షరూపాయలు కాదు, కనీసము ఒక కానీ అయినా దానికి చేర్చారా అంటే, చేర్చలేదు. ఇది న్యాయముకాదు అని ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను. అంతేకాదు, ఇచ్చిన డబ్బులోనుంచి 7 లక్షల 40 వేల రూపాయలు వారి యొక్క సిబ్బంది కోసము ఖర్చుచేసుకుంటున్నారు ఇది అంతకుంటే చాలా అన్యాయమైన విషయము కూడా. వారు కానీ అయినా ఇవ్వకపోవడము అటుంచి చేసేత పరిశ్రమల అభివృద్ధి కొరకు కేంద్రప్రభుత్వము వారు ఇచ్చిన 78 లక్షలలో నుంచి, 7 లక్షల 40 వేలు వారి సిబ్బందికొరకు ఖర్చు చేసుకుంటూంటే, వాస్తవానికి ఇది చేసేత పరిశ్రమలకు తీరని అపకారము తప్ప మరేమీ కాదు అని ముఖ్యమంత్రిగారు గుర్తించగోరుతున్నాను. బ్రహ్మాండమైన మట్టిచెట్టు ఒకటి ఉంటే, దానిక్రింద మరొక వృక్షమున్నట్లుకాదు అదేవిధముగ ఈనాడు Director of Industries క్రింద ఉండే ఈ గృహ పరిశ్రమలను అన్నింటిని ఉంచి, వారితో బాటు ఒక Joint Director ను ఏర్పాటు చేయడమో, లేకపోతే మరొక Deputy Director ను ఏర్పాటు చేయడమో జరిగినట్లయితే, గృహపరిశ్రమలకు కావలసినటువంటి సహాయముగాని, సదుపాయముగాని జరగను అనేవిషయము అనుభవములో తేలిపోయింది. అందువల్ల గృహపరిశ్రమలకు ప్రత్యేకంగా ఒక Directorate ను ఏర్పాటు చేయాలి. ఈనాడు handlooms కొరకు ప్రత్యేకంగా ఏవిధముగ Director of Handloom అని ఉన్నారో అదేవిధముగ ఖాడికమిషన్ క్రింద ఉన్న పరిశ్రమలకొరకుగాని Coir Board క్రింద ఉన్న పరిశ్రమల కొరకుగాని, Handicrafts Board క్రిందఉన్న పరిశ్రమల కొరకుగాని, అదేవిధముగ ఇతర పరిశ్రమలకోసము, గ్రామ పరిశ్రమలకోసము ప్రత్యేకంగా ఒక Directorateను ఏర్పాటుచేయాలి. అని అర్థిస్తున్నాను. అంతేకాదు, ఊరోజున పరిశ్రమలకాఖ

క్రిందపడు Cottage Industrial Co-operatives ఉంటే బ్రతకవు అనే విషయము కూడా ప్రభుత్వము దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈనాడు రాష్ట్రములో 900 Cottage Industrial Co-operatives ఉన్నవి. వాటికి correct supervision లేదు Effective supervision లేదు. Effective functioning కూడ లేదు. వాటికి కావలసిన raw material కూడ లేదు. వాటినిగురించి ఆలోచించేవారు కారు. వారు తయారుచేసిన వస్తువులను అమ్ముకోవడానికి కావలసినటువంటి marketing సదుపాయములు సరిగాలేవు ఏ విధమైన Co-ordination కూడా లేదు. ఖాదీ మిషను ఒకదారి, Handicrafts Board ఒకదారి, Coir Board ఒకదారి, ఇతర Cottage Industrial Co-operatives ఒకదారిగా ఉన్నవి వీటి అన్నింటికీ ఒక Co-ordinated Agency కావాలి దీనికి ఒక Apex Societyని ఏర్పాటుచేయవలసిందిగా కోరియున్నాను. బహుళ ముఖ్యమంత్రిగారికి ఈసంగతి జ్ఞాపకము ఉన్నదనుకుంటాను. కర్నూలులో వారు Social Welfare Minister గా ఉన్నప్పుడు, వారి అధిపత్యముక్రిందనే ఒక society ని ఏర్పాటు చేయాలని కోరగా, వారు కొంత పరిశీలించారు. కాని ఈనాటివరకు ఏ Industrial Co-operatives కోసముకూడ ఒకటికూడ ఏర్పాటు చేయలేదు ఇక్కడ ఏదో ఒకటి Federation of Industrial Co-operatives అనేది ఉన్నది. దానిని విస్తృతపరచటానికి తగిన అవకాశము లేదు. వ్యాపారసంస్థలకు సంబంధించినంతవరకు తెలంగాణా ప్రాంతానికి ఏడు సంఘములు, ఆంధ్రప్రాంతానికి ఏడు సంఘములు ఉండడము అవసరమని గుర్తించారు అందువల్లనే wool కు సంబంధించినంతవరకు తెలంగాణాకు ఒక Apex Society ఉంటే ఆంధ్రప్రాంతానికి ఒక Wool Apex Society ని ఏర్పాటు చేయాలని అనుకుంటున్నారు అదే విధముగ చేపల పరిశ్రమలకోసము తెలంగాణాకు ఒక సంఘమును పెట్టారు ఆంధ్రకు ఒక సంఘమును పెట్టారు. అదే విధముగ Industrial Co-operatives కు కూడా ఒకటి పెట్టవలసిన అవసరము ఉన్నది. పోతే, రాష్ట్రప్రభుత్వము చేయగలిగిన సహాయము ఉన్నది. ఈనాడు కుటీరపరిశ్రమలను మేము అభిమానిస్తున్నామని అంటున్నారేకాని, దంపుడు బియ్యము తయారుచేసే పరిశ్రమ విషయములో నేను పదేపదే చెబుతూ వస్తున్నాను. ఇతర పరిశ్రమలతోబాటు ఆ పరిశ్రమనుకూడ ప్రోత్సహించమని కోరుతున్నాను. దంపుడు పరిశ్రమమీద ఆధారపడినవారు యాభై లక్షలమంది ఉన్నారు. వారికి తగిన ప్రోత్సాహము ఇవ్వటానికి, వారు తయారుచేసిన దంపుడు బియ్యమును హాస్టల్స్లోను, హాస్పిటల్స్లోను, కైళ్ళలోను ఉపయోగించటానికి ప్రభుత్వము ఎందువల్ల ప్రోత్సహించదు అని అడుగుతున్నాను. అంతే కాదు, చేనేతబట్ట తయారగుచున్నదన్న సంగతి ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుసు,

పోలీసువారికి uniform కొరకు తీసుకోండి N C C. లకు తీసుకోండి. అంతే, దానికి I G of Police వ్రాసింది ఏమిటంటే "Handloom cloth is not suitable" అని జవాబు ఇచ్చాడు. He is not a technical person. He does not know any thing about handloom industry అందువల్ల 'it is not suitable for wearing' అని క్రిందివారు వ్రాయగానే, I G గారు సంతకం పెట్టి పంపించాడు. ఎందువల్ల ఈవిధముగ జవాబు ఇవ్వవలసి వచ్చింది ? పూర్వము బ్రిటీషువారు ఉన్నప్పుడు అక్కడ Manchester లో twill, drill తయారు అవుతున్న దానిని మన దేశములో అమ్మించడానికి ఏర్పాటు చేశారు. అక్కడ పోలీసులకు kaki drill, twill ధరించే ఏర్పాటుచేస్తే, వారికి కావలసినంత గుడ్డ అమ్ముడుపోతుందని ఆనాడు ఆలోచించారు. అదేవిధమైన గుడ్డ drill, twill మన చేనేతవారు తయారుచేస్తున్నప్పుడు, అంత సున్నితముగా ఉన్నప్పుడు, గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంట్లలో ఉపయోగించటానికి ప్రభుత్వము ఎందుకు encourage చేయకూడదు అని ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను అది పనికివస్తుందో, రాదో experiment చేయమంటున్నాను. చేనేతవారు తయారుచేసిన kaki drill, twill ఉపయోగించండి Hospitals లోను, Police Department కు, ఇతర గవర్నమెంటు ఆఫీసులలోను కావలసిన గుడ్డను ఉపయోగించేటట్లు చేయండి ఈనాడు కేంద్రప్రభుత్వము చేస్తున్నది ఏమిటి ? Railway వారు వాడుతున్నారు. Postal Department వారు వాడుతున్నారు వారికిఉండే consumption లో reservation ఏర్పాటు చేశారు. అట్లాగే రాష్ట్రములోవారి consumption లో కూడ ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రయత్నించండి. వారు ఏప రకాలబట్టలు కొంటారో దానిని శాశ్వతంగా కొనేటట్లు ప్రోత్సహించవలసిందిగా కోరినప్పటికీనీ, దానిని గురించి ఆలోచించడములేదు.

ఇవాళ Central Land Mortgage Banks ఉంటే వాటికి ప్రత్యేకమైన Organisation జిల్లా స్థాయిలో ఏర్పాటు చేశారు. రాష్ట్రంలో 1,000 చేనేత సహకార సంఘాలున్నాయి. ఇప్పుడు ఈ వెయ్యి సంఘాలు చూడవలసిన బాధ్యత ఒక డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుమీద ఉన్నదే తప్ప దానిని పటిష్ఠంగా ప్రతిజిల్లా స్థాయిలో తీసుకురావడానికి ఏ నిర్ణయము లేదు. అన్నింటికంటే మించి పెట్టుబడికి సమన్వయ ఒకటన్నది అని మన ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిచ్చారు Deputy Registrar వస్తే వారితో మాట్లాడారు. మాకు ప్రత్యేకంగా ఒక సెంట్రల్ బ్యాంకు ఏర్పాటుచేసే విషయం వారు సానుభూతితో ఆలోచిస్తామంటున్నారు. Plan provision లో మూడు లక్షల రూపాయలున్నది కాబట్టి straight

away దాన్ని register చేయండి అని మేము అర్థిస్తున్నాము. మాకు ఉన్న వాటానుండి అడుగుతున్నాం. మీరు ఇవ్వదలచింది Cess fund నుంచి ఇవ్వండి. తరువాత Reserve Bank మనకు సహాయంచేయదు మేము Central Bank కావాలంటున్నాం తప్ప appex bank కావాలనడంలేదు. అందుచేత దానిని వెంటనే రిజిస్టర్ చేయించి దాన్ని అమల్లోకి తీసుకువచ్చి చేనేత పరిశ్రమకు శాశ్వతం అయిన సహాయం చేయవలసింది అని నేను అర్థిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా చేనేత పరిశ్రమకు కేటాయింపులో జరిగిన అన్యాయాన్ని గురించి, నూలుమీద వేసిన Excise duty గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్రంతో take up చేసి దానికి సహాయం చేయవలసిందని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

*శ్రీమతి వై సీతాకుమారి (బాన్స్ వాడ) : అధ్యక్షా, ఈ లఘుపరిశ్రమలకు సంబంధించిన డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను మనకు నిరాశాజనకంగా ఉన్న ఆంధ్రదేశంలో మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన కొన్ని సూచనలు, మనకు కొన్ని పరిశ్రమలు త్వరలోనే రాబోతున్నాయని చెప్పిన విషయాలు కొంచెం ఆశాజనకంగా ఉన్నాయి త్వరలోనే ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ, ఇంకా కొన్ని ఇతర ఫ్యాక్టరీలు వస్తున్నాయని చెప్పారు ఇది చాల సంతోషించతగ్గ విషయం బోధన్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీ గురించి, Nizam Sugar Factory గురించి ఇందులో ఎందుకనో ఇవ్వలేదు అందులోకూడ కొన్ని లాభాలు ఎక్కువగా వస్తున్నాయని వింటున్నాము. అందుకుకూడ మనం అభినందించాలి. అయితే మనం ఇంకా కొన్ని పరిశ్రమలు ఇమ్మని అడిగితే ప్రభుత్వం ఒప్పుకోకుండా జాప్యం చేస్తున్నది. వాటి విషయంలో ఒత్తిడిచేసి ఆ పరిశ్రమలను త్వరగా తీసుకురావడానికి ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. తరువాత నిమమాబాద్ లో Co-operative Sugar Factory పెట్టేవిషయం చాలకాలనుంచి ఆలోచనలో ఉన్నది. దాని స్థలం నిర్ణయం విషయంలో ఆ జిల్లాప్రజలలో చాల నిరాశ ఉన్నది, అయితే ఇప్పుడు నిర్ణయించదలచినచోట నీటిసదుపాయం లేదు. చాలా ఎత్తున ఉన్నది. తరువాత ఇంకా technical objections ఉన్నాయి. అందుకని దానిని బాన్స్ వాడా తాలూకాలో పెట్టినట్లయితే అక్కడ నీటిసదుపాయం ఉంటుందని ఆ ప్రజలు అంటున్నారు కనుక ప్రభుత్వం వారియొక్క అభిప్రాయాలను స్వీకరించమని ఆ ఫ్యాక్టరీ విషయం బాగా ఆలోచించాలని నేను కోరుతున్నాను

తరువాత చిన్న పరిశ్రమల విషయంలో మంత్రిగారు కొంచెం శ్రద్ధతీసుకొని తెలంగాణా జిల్లాలన్నీ తిరిగారు, అయినప్పటికీ మన కోటాను మనం వినియోగించుకోలేకుండా ఉన్నాము. ఖాదీ బోర్డు విషయములో కూడ తమకు నచ్చే ధనాన్ని వినియోగించకుండా మిగులుస్తున్నారని వారు చెప్పారు. ఆవిషయం

ఆలోచించాలని నేను కోరుతున్నాను. ఈ చిన్న పరిశ్రమలకు securities తీసుకొని loans, grants ఇచ్చేటప్పుడు వారు ఆ పరిశ్రమలను నడిపించగలరా లేదా అనే విషయాలు బాగా ఆలోచించి వారిదగ్గరనుంచి securities తీసుకొని loans ఇస్తే ఇది దెబ్బతినకుండా ఉంటుందని నేను అనుకుంటున్నాను. జంట నగరాలలో నిరుద్యోగాన్ని పోగొట్టడానికి ఒక స్కీము ప్రవేశపెడతామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. దానిని త్వరగా ప్రవేశపెట్టాలని, అందులో స్త్రీలకి అవకాశం ఇవ్వాలని నేను కోరుతున్నాను.

తరువాత excise విషయం. ఈ మద్యపాన నిషేధం మన కళ్ళతో చూచే యోగం ఉందా లేదా అని బాధకలుగుతున్నది. మనం ఆ హరిజనాభ్యుదయం క్రింద చాలా ధనాన్ని వ్యయంచేస్తున్నాం. అయినప్పటికీ వారు తమ శక్తిని, ధనాన్ని ఈ మద్యపానం క్రింద ఖర్చుచేయడం వల్ల మనం కోరుతున్న అభివృద్ధి వారిలో రావడంలేదు మనకి స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 18 సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ ఈ బీద ప్రజలు త్రాగుచూ గుడిసెలులేక, కట్టుకోడానికి గుడ్డలు లేక, తినడానికి తిండిలేక తాము సంపాదించేది అంతా మద్యపానానికి ఖర్చుచేయ వలసిందేనా? దానికి విముక్తి లేదా! దానిని వీలయినంత త్వరలో ఆచరణలోకి తేవాలని కోరుతున్నాను సాధారణంగా త్రాగుడు అలవాటయినవారు ఇది ఆచరణలోకి వస్తుందేమోనని భయపడతారు కాని మిగిలినవారు ఆంధ్రప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఈ తెలంగాణాలో ఉండే ఈ దురలవాటును తీసేయ్యలేదే అని బాధపడుతున్నారు. మనకి ధనం కావాలంటే అనేక రకాలయిన పన్నులు వేయవచ్చు. అలా వేయడం ప్రభుత్వానికి తెలుసు కాబట్టి ఆ బీదవారి రక్తాన్ని పీల్చే మద్యపానాన్ని తీసేస్తే బాగుంటుందని చెబుతున్నాను. అందులో ఘోరమైన విషపదార్థాలు కలుపుతారని, అందువల్ల వారి ఆరోగ్యం చెడుతుందని చెబుతుంటారు. దానిని నిషేధించకపోతే మనది ప్రజాప్రభుత్వం అని ఎట్లా చెప్పుకుంటాము? మన కొండా లక్ష్మణ్ గారిని ప్రజలు ప్రేమతో బాధాపీడి అని పిలుస్తూంటారు. ఆయన చేతిలో ఈ శాఖ ఉన్నప్పుడే తీసేస్తే మేము చాల సంతోషిస్తాం.

తరువాత కుటీర పరిశ్రమల విషయంలో ఇంకా ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకుని నిరుద్యోగం పోగొట్టాలని కోరుతున్నాను.

ఇంకొక చిన్న విషయం ఖద్దరు, చేనేత కొరకు కొంత రిజేట్ ఇచ్చేవద్దతి ఉన్నది. ఇంతకంటే ఆ రిజేట్ తీసేసి, ఇంకొక విధంగా వారికి మరమగ్గములు మొదలయినవి కొనుక్కోడానికి loans ఇచ్చేట్లుగా గాని, లేకపోతే ప్రగడ కోటయ్యగారు చెప్పినట్లు మరికొన్ని స్కీములు ప్రవేశపెట్టి, ఈ రిజేట్ వద్దతి

తగ్గిస్తే చాలమంచిదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. తరువాత ఖద్దరు ఉత్పత్తి బాగా పెరుగుతున్నది. కాని ఖద్దరు అమ్మకం బాగా సాగడంలేదని చాలమంది అంటున్నారు. దానికి ఇప్పుడప్పుడే ప్రభుత్వం ఖద్దరుని కొనడం, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు యివ్వడం చేస్తున్నది. ఒక విషయం ఎందుకు ఆలోచించ కూడదు అధ్యక్షా? కొంతకాలం క్రిందట ఖద్దరు వేసుకుంటే ఇబ్బందిగా ఉండేది మనది ఇప్పుడు ప్రజాప్రభుత్వం కాబట్టి ఈ రోజున ప్రభుత్వోద్యోగులందరూ నిర్బంధంగా ఖద్దరు వేసుకునితీరాలి అని మనం అన్నప్పుడు ఖద్దరుకు కొంత విలువ ఉంటుంది. గాంధీగారు ఏ ఖద్దరుకొరకు ఆయన జీవితాన్ని అర్పించారో, ఏ నూలుపోగుతో మనం స్వాతంత్ర్యాన్ని తెచ్చుకున్నామో వాటికి కొంత విలువ ఉంటుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఖద్దరుకు, చేనేతకు ఈ విధమైన రక్షణ ఇచ్చి ఈ రిబేట్ విషయం ప్రత్యేకంగా ఆలోచిస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తూ నేను ఈ డిమాండును బలపరుస్తున్నాను.

*శ్రీ డి రామబ్రహ్మం (కుప్పం) : అధ్యక్షా, నేడు మన కొండా లక్షణ బాపూజీగారు ప్రవేశపెట్టిన చిన్ని పరిశ్రమల డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచినాను. ఆంధ్రదేశంలో పారిశ్రామిక విషయాల గురించి మన ప్రక్కనున్న మద్రాసు, మైసూరు రాష్ట్రాలతో పోల్చుకుంటే మనం చాల వెనుకబడి ఉన్నామని తెలుస్తుంది. సంజీవయ్యగారి ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత, లక్షణ బాపూజీగారు ఆ శాఖను తీసుకున్న తరువాత ఇతర రాష్ట్రాలస్థాయికి వీటిని తేవాలనే అభిప్రాయం ఏర్పడింది కాని కేంద్రప్రభుత్వంవారు మనలను చిన్న చూపు చూస్తున్నారు కనుక మనం ఈ లఘుపరిశ్రమల విషయంలో ఒక ప్రణాళిక తయారుచేసి మన ఆంధ్రరాష్ట్రంలోని వల్లెప్రాంతాల్లో ఇది విస్తారంగా విజృంభించడానికి మనం కృషిచేయాలి మన పరాయిదేశం అయిన జపాన్ లో కుటీరపరిశ్రమ పొచ్చు స్థాయికి వెళ్ళినట్లు మనల కందరకూ తెలుసు. కనుక మన ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి కొందరు పారిశ్రామికము, తెజస్వీటర్నను, Technicians ను జపాన్ పంపించి అక్కడ ఈ కుటీరపరిశ్రమలు ఎట్లా జరుగుతున్నాయి? ఏ పద్ధతిలో జరుగుతున్నాయి? అనేది చూచి రావడమే కాకుండా దానికి మనం ఒక సర్వే మన ఆంధ్రదేశంలో చేస్తే బాగుంటుంది. మన దేశానికి కావలసిన వస్తు సామగ్రికి విదేశాలమీద ఆధారపడకుండా మన దేశంలోనే తయారు చేసుకొనడానికి వీలుంటుంది. మనం ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్స్ అని పెడుతున్నాం అవసరం అయితే జిల్లాకు రెండు, మూడు పెట్టడానికి మన ప్రభుత్వము సిద్ధముగానే ఉన్నది. ఈ సందర్భములో మనం ఈ ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్స్ లో ఏయే పరిశ్రమలు పెట్టాలి? మన ఆంధ్రకు ఏయే పరిశ్రమలు

కావాలి అని ఒక ప్రణాళిక తయారు చేసుకోవాలి. దానికి పెట్టుబడి ఎంతవుతుంది, దానికి కావలసిన మెషనరీ ఏదే దేశాలనుంచి తెప్పించుకోవాలి, దానికి ప్రభుత్వ సహకారం ఎంత ఉంటుంది, ఆ సెక్టార్ నుంచి వారు ఎంత భరించవలసి ఉంటుంది, మొదలయినవన్నీ సర్వేచేసి ఏదే జిల్లాలో ఏదే పరిశ్రమ పెడితే దానికి ముడిపదార్థం అందుబాటులో ఉంటుంది అనే ప్రణాళిక తయారుచేస్తే బాగుంటుంది మనకి ఇప్పుడు కొన్ని Technical Colleges ఉన్నాయి. సైతి జిల్లాలో, ప్రతి తాలూకాలో ఒక్కొక్క Technical School, కొన్ని Technical Colleges ఎక్కువచేసి వాటికి జపానునుంచి కొందరు నిపుణులను ఇక్కడకు రప్పించి మనవారికి తరిఫీదు ఇచ్చి ఈ technical schools, Colleges ఎక్కువచేసి మనదేశంలో ఉన్న నిరుద్యోగ సమస్యను రూపుమాపాలి.

(Sri P. Rajagopal Naidu in the Chair.)

ఇప్పుడు మన దేశంలో అందరూకూడ ప్రభుత్వోద్యోగులకోసం ప్రాకు లాడడమే కాని ఈ పరిశ్రమల యెడల ఉత్సాహం చూపించడంలేదు. ప్రక్కనున్న మద్రాసు రాష్ట్రంలో చూస్తే అన్ని పరిశ్రమలు వారు ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి చిగిన సహాయం తెచ్చుకుంటున్నారు. ఇంక మైనూరు రాష్ట్రంలో మన కె. సి. రెడ్డిగారు పుణ్యమా అంటూ ఉన్న ఇండస్ట్రీస్ అన్నీ కూడా బెంగళూరులోనే వారు స్థాపించుకుంటున్నారు. మద్రాస్ - బెంగళూరు మెయిన్ లైన్ నుంచి 20 - 30 మైళ్ళు మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గుండా వస్తున్నది. అక్కడ వారికిప సౌకర్యాలు ఉన్నాయో ఆ సౌకర్యాలు ఇక్కడ ఈ Railway lines గాని, transport గాని, climatic conditions గాని మనకు కూడా ఉన్నాయి. ఆంధ్రప్రాంతంలో ఒక గట్టి పరిశ్రమ అయినా నెలకొల్పడానికి కేంద్రప్రభుత్వంవారు పూనుకోలేదు కాబట్టి మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ పరిశ్రమలు మన ఆంధ్రప్రాంతంలో నెలకొల్పడానికి కేంద్రప్రభుత్వం పైన వత్తిడి తెచ్చి, అవసరంఅయితే ఢిల్లీలో కొంత సిబ్బందిని ఉంచయినానరే ఆ పరిశ్రమలు ఇక్కడ నెలకొల్పే ప్రయత్నం చేస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను.

ఇంక కుటీర పరిశ్రమలు, వాటిలో Handicrafts ముఖ్యం ఇవి ఆంధ్ర దేశంలో హెచ్చుస్థాయిలోనే తయారవుతున్నాయి. మన ఆంధ్రదేశంలో నర్సాపూరు లేసుపరిశ్రమకు, విశాఖపట్టణం దంతపు పరిశ్రమకు, గంధపు చెక్కలతో తయారుచేసే బొమ్మలపరిశ్రమను ఏలూరు తివాసీల పరిశ్రమకు ప్రసిద్ధి. అయినా వాటికి విదేశాలలో మార్కెటుకు ప్రభుత్వం ఎలాంటి సహాయం

చేసినట్లు కనపడదు కనుక మన అన్ని పరిశ్రమలను కలిపి విదేశాలలో కొన్ని కేంద్రాలు ఏర్పాటుచేసి, అక్కడ show rooms పెట్టి, market facilities నిమిత్తం staff ను పెట్టి, ఒక రెండు సంవత్సరాలయినా subsidy ఇచ్చి, అది అంతా అక్కడ అమ్ముడయ్యేట్లు ప్రయత్నంచేయాలి. ఈ పరిశ్రమలలో తయారయే వస్తువులకు విదేశాలలో పోచు గిరాకీ ఉన్నట్లుగా చూస్తున్నాము ఇక్కడకు వచ్చే విదేశీయులు అందరూ ప్రోత్సాహంతో వాటిని కొనుక్కుని పోతున్నారు ఇంకా ఎక్కువ ప్రచారం చేయించి, విదేశాలలో ఎక్కువగా అమ్ముడయ్యే ప్రయత్నం చేస్తే బాగుంటుంది.

ఇంక నీరా పరిశ్రమ విషయం. ఇప్పుడు ఈ నీరాకు బదులు కల్లు దుకాణాలు తయారవుతున్నాయి. వెంకటయ్యగారు కర్నూలులో ఈ నీరాకు బదులు ఒక స్కీము ఇచ్చారు. ఈ నీరాకు బదులు చక్కెర తయారుచేస్తే బాగుంటుంది, అందులోని పంచదార మన దేశానికి ఉపయోగపడుతుంది, ఒక 20-30 వేల రూపాయలతో ఒక యూనిట్ పెట్టవచ్చు అని ఆయన ఒక స్కీము ఇచ్చారు. అది ఇంతవరకు ఏర్పాటుచేసినట్లులేదు. ఒకటి రెండు జిల్లాలలో దాన్ని ప్రవేశపెట్టి experiment చేయిస్తే బాగుండేది

ఇంక చేనేతపరిశ్రమకు కావలసిన నూలు విషయంలో కోయంబత్తూరులో Textile Company ఒక నూరు, ఇన్నూరు spindles తో నూలు తయారుచేసే చిన్నచిన్న యంత్రాలు తయారుచేశారు దానికి విద్యుచ్ఛక్తి ఏయే గ్రామాలలో ఉంటుందో, ఆయా గ్రామాలలో చిన్నపరిశ్రమ క్రింద దానిని పెట్టి, 5 రి కట్టులు నూలు తయారుచేసే ఈ యంత్రాలను మనం ప్రోత్సహించి, rural parts లో దానిని introduce చేయాలని ప్రభుత్వానికి సలహా ఇస్తూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చి నందులకు అధ్యక్షులవారికి వందనాలు తెలుపుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ : తక్కువ spindles తో ఒక unit ను manufacture చేశారన్నారు, ఎవరు చేశారు !

శ్రీ డి. రామబ్రహ్మం : కోయంబత్తూరులోని ఒక Textile Company.

*శ్రీ యన్ రాములు (బ్రాహ్మణతర్ల) అధ్యక్షా, ఈరోజు పెద్దతరహా, చిన్నతరహా పరిశ్రమలు, Excise శాఖల Demands ను చర్చిస్తున్నాము. అయితే మన ప్రభుత్వం ఏ పరిశ్రమలో అయినా చెప్పకోతగ్గకృషి చేసిందాఅంటే లేదనే చెప్పాలి. మన కేంద్రప్రభుత్వంవారు మన ఆంధ్రదేశంపట్ల చూపే నిర్లక్ష్య వైఖరికి మన ప్రభుత్వంవారిచ్చేది పుచ్చుకొనడం ఇవ్వనిదానికి ప్రయత్నం చేస్తామనే సాకుతో ఈ 14 సంవత్సరాలూ కాలయాపన చేస్తూవచ్చారు. కాని

నిజంగా మన రాష్ట్రంలో ఇప్పటివరకూ ఎటువంటి పరిశ్రమ నెలకొల్పలేదు. దానికి కావలసిన గట్టి ప్రయత్నం అయినా ఈ ప్రభుత్వం చేయలేదు. తన చేతికాని తనం ఒప్పుకొనే పద్ధతిలో కాకుండా మేము మాత్రం గట్టిగా కృషిచేస్తున్నాం అని చెప్పుకోదానికి సాహసిస్తోంది. ఇది ప్రభుత్వం చేత కానితనంగా నిరూపిస్తోంది. మిత్రులు ప్రగడకోటయ్యగారు చెప్పారు. చిన్న పరిశ్రమల విషయంలో మద్రాస్ రాష్ట్రం ఏడుకోట్ల వైచిలుకు శృతీయ ప్రణాళికలో కేటాయించుకుంటే మన రాష్ట్రంలో అయిదుకోట్లు మాత్రమే కేటాయించారని చెప్పారు. అందుకే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఈ పరిశ్రమలపట్ల నిర్ణీతమైన అభిప్రాయం లేదని మన మిత్రులు తెలియచేశారు. మన ప్రభుత్వానికి నిర్ణీతమయిన వైఖరి ఉన్నప్పటికీ దానిని సాధించడానికి పెట్టుదల లేదని చెప్పక తప్పదు.

అయితే ఒక దానికి మాత్రం సంతృప్తిపడుతూ కాలయాపన చేయవచ్చును. ఆంధ్రదేశం అంటే ధాన్యాగారమని, ఆ పేరుతో వ్యవసాయోత్పత్తి పెంచుటకు ప్రయత్నించేస్తే బాగుంటుందని సంతోషపడి ఊగుకుంటే లాభంలేదు. ఒక్క వ్యవసాయోత్పత్తిని పెంచి నిరుద్యోగసమస్యను నివారణ చేయగలమా అంటే, దానికిబాడ అవకాశాలు లేవు. జపాన్ పరిసాగుపద్ధతి అమలుజరిపి ఉత్పత్తిని ఎక్కువ చేయాలంటే, దానికి ఎక్కువ ఎరువులు కావాలి. ఎరువులు కొనుటకు ధనంకావాలి. అప్పుడు రైతుకు సప్లి మెంటరీ ఇన్ కమ్ వచ్చేపద్ధతిలో కుటీర పరిశ్రమలుకూడ సలకొల్పి సాధ్యారా వచ్చే ఆదాయంతో ఎరువులు కొని పరిసాగుపద్ధతిని విజయవంతంగా పనిండుకు ప్రభుత్వం తోడ్పడాలి. ఎరువులు సప్లి మెంటరీ ప్రభుత్వం గట్టిగా కృషిచేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. కొత్త గూడెంలో ఎరువుల ఫ్యాక్టరీని తప్పనిసరిగా నిర్మిస్తారని గత బడ్జెటులో ముఖ్య మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. దానికి రీ లక్షలు కేటాయించామన్నాడు ఆనాడు ఎంగో ఉబ్బితబ్బిబ్బు అయినాము. కాని దాని నిర్మాణం కార్యక్రమములో ఏమాత్రం యింతవరకు సమండుకు పోలేదు.

ఇంకొక విషయానికి యీనాడు హరిజన శాసనసభ్యులు చాలమంది సంతోషించారు. తోళ్ళపరిశ్రమకు హరిజన ముఖ్యమంత్రి సంజీవయ్యగారు ఒక కోటిరూపాయలు కేటాయించారని, వెంటనే ఈ పరిశ్రమకు రక్షణ కలుగుతుందని, భారతదేశంలోని ఏ రాష్ట్రంలోను యీ తోళ్ళ పరిశ్రమ గురించి యింత వరకు ఎటువంటి కార్యక్రమం నిర్వహించనటువంటి సమయంలో ఆంధ్రదేశంలో ముందంజ వేసి సంజీవయ్యగారి హయాంలో యీ కార్యక్రమము చేస్తున్నారని, తప్పనిసరిగా హరిజనులను కలకాలము పోషించే పరిశ్రమగా యిది వర్ధిల్లుతుందని, చెబుతున్నారని, అయితే వచ్చే సంవత్సరంకూడ యిది

ఎటువంటి కార్యరూపం చాల్చదని తేలిపోతోంది. ఎందుకంటే దీనికి ఒక ప్రావర్ కమిటీని వేశారు నాయుడమ్మగారు ఒక రిపోర్టు ఇచ్చారు. దానిని పరిశీలించి ఒక నిర్ణయానికి రావటానికి బదులు, ఆ రిపోర్టును ఏమీ తెలియని విరల్ రావు అనే ఆయనచేత పరిశీలించజేస్తూ కాలియావన చేస్తున్నారని ఇక్కడ మిత్రులే చెప్పారు.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ : ఆ విరల్ రావు ఎవరో నాకు తెలియదు. మా ఆఫీసులో ఆ పేరుగల వారు ఎవరూలేరు. ఎవరో చెప్పారని నిరాధారంగా మాట్లాడితే ఎట్లా ?

శ్రీ యన్. రాములు : ప్రభుత్వ పక్షంలోని సభ్యులే చెప్పారు. అందువలన యిదికూడ జరిగే అవకాశాలు ఉన్నట్లు కనపడదు. ఈ సందర్భంలో హరిజన శాసనసభ్యులందరూ యీ పరిశ్రమకు కేటాయించిన డబ్బు యీ సంవత్సరం ప్రభుత్వం ఖర్చు పెట్టేటట్లు ప్రయత్నం చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

పరిశ్రమలనుగురించి—శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు జీడి వప్పు పరిశ్రమ చాల ముఖ్యమైనది. అది మోరి, అటు మరికొన్ని ప్రదేశాలలో ఉన్నది. జీడివప్పు ఎగుమతిచేసి విదేశ ద్రవ్యము సంపాదించే అవకాశం ఉన్నది. కాని ఈ పరిశ్రమకు ప్రభుత్వం ఎటువంటి సహాయం చేయుటలేదు. ఈ పరిశ్రమ కొన్ని వేల మందికి జీవనాధారంగా ఉన్నది. దీనికి ప్రభుత్వం తగిన సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఆంధ్ర జిల్లాలు ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఉన్నప్పుడు నౌపాడా ప్రాంతంలో కాస్టిక్ సోడా చేయుటకు investigation జరిగింది కాని అది కాగితం మీదనే ఉండిపోయింది. ఆ పరిశ్రమను స్థాపించుటకుకూడ తగిన కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

హరిజనులకు కుటీరపరిశ్రమలు నెలకొల్పాలి ఇటుకలు, పెంకులు, సున్నం చేయటం యిటువంటి పరిశ్రమలు వారు ఎంతోకాలంనుంచి చేస్తూ వస్తున్నారు వారికి ఆర్థికస్థిమిత లేకుండ ఉన్నది హరిజనులకు వ్యక్తిగతంగా లోన్సుయిచ్చి ఆ పరిశ్రమలను అభివృద్ధిచేసి తద్వారా వారికి జీవనోపాధి కల్పించాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

شری ٹی۔ اچیا - انڈسٹریز سیکرٹری نے جو ڈیپارٹمنٹس پیش کئے ہیں میں انکی تائید کرتے ہوئے اس ڈیپارٹمنٹ کے کام کے بارے میں کچھ کہنا چاہتا ہوں۔
میں نے تو پہلے ہی دیکھ کر تعجب ہوتا ہے کہ ہم ہر سال یہی چرچا کرتے ہیں

کہ آندھرا پردیش انڈسٹریز میں بہت بیک ورڈ ہے۔ ہم کافی انڈسٹریز حاصل نہیں کر سکے ہیں۔ ہماری کوششوں اور حکومت کے ریپریشن کے باوجود ہمیں انڈسٹریز کیوں نہیں ملتی ہیں۔ تھریڈ فائبر ایر پلان میں بھی یہ صورت حال ہے کہ کیمیکل اینڈ ڈرگس فیکٹری جسکے متعلق احباروں میں آتا ہے اسی کو دھرایا جاتا ہے۔ اس طرح اکسٹنشن کے سلسلے میں بھی راجھندری پینر ملر۔ پراگٹولس اور آوین وغیرہ کے نام ہمیشہ دھرائے جاتے ہیں تو ہمیں یوچہما پڑتا ہے کہ جو پہلا قاعدہ ہم پڑھ چکے ہیں ہمیشہ اسی کو پڑھایا جاتا ہے یا کوئی ٹی پیر بھی ہمارے سامنے لائی جاتی ہے۔ آندھرا پردیش میں انڈسٹریز ٹائم کرنے اور انہیں بڑھانے کی ذمہ داری کس پر ہے۔ من آج مسٹر صاحب سے یوچہما چاہتا ہوں کہ ہمارے چیف مسٹر صاحب ایک ہریجن مسٹر ہونے کے باوجود، کوئلہ لکشمین صاحب بیک ورڈ کلاس کے ہونے کے باوجود اور خاص طور پر سنجیوا ریڈی صاحب کے مرکز میں ہونے کے باوجود ہمارے اسٹیٹ بے انڈسٹریز کو حاصل نہیں کیں۔ ہمارے ایم۔ پیز۔ اور راجیہ سہا کے ممبر کیا نمائندگی کرتے ہیں۔ آپ میسور، کراالا، مدراس اور بمبئی کی طرف دیکھئے۔ ہندوستان کے اکثر اسٹیٹس میں ایک یہ ایک انڈسٹری ٹائم کی گئی ہے اور یہاں انڈسٹریز تو قائم نہیں کی گئیں مگر رپورٹ ہمارے سامنے پیش کی جاتی ہے کہ کتنے کلورڈ رویہ انڈسٹریز پر خرچ کیا گیا۔

دوسری بات یہ ہے کہ یہ ڈپارٹمنٹ ایک ٹیکنیکل ڈپارٹمنٹ ہونا چاہئے مگر یہاں آئی۔ اے۔ ایس آفیسرں بٹھائے جاتے ہیں جو کوئی دلچسپی نہیں لیتے۔ مجھے ایسا تجربہ ملا ہے کہ اکسپریٹس کی ایک پارٹی یہاں آتی ہے تو کوئی بھی انکی پرواہ نہیں کرتا۔ کوئی آفیسر انہیں ساٹھ تئالیے تک بھی نہیں جاتا۔ اسکے برخلاف وہ مدراس جاتے ہیں تو وہاں کے آفیسر انکو دسیو کرتے ہیں اور گورنمنٹ کے ذریعہ انکا انتظام کیا جاتا ہے۔ مگر یہاں کی گورنمنٹ لا پرواہ ہے۔ اس لئے ہمارا کہنا ہے کہ ہر سال آپ یہ تئالیے کہتا پیسہ آپ خرچ کرنے والے ہیں اور کون کونسی انڈسٹریز ٹائم کرنے والے ہیں۔ چھوٹی موٹی انڈسٹریز سے تو بیروزگاری کا مسئلہ حل نہیں ہو سکتا۔ اگر آپ اس مسئلہ کا حل چاہتے ہیں تو بڑی بڑی انڈسٹریز ٹائم کیجئے۔ آندھرا پردیش میں انے لڑے ذخیرے ہیں کہ اس سے ہم کروڑوں

روپیے کی انڈسٹریز قائم کر سکے ہیں۔ نظام کا اتنا ٹرسٹ ہے کہ ہم اس سے کروڑوں روپیے کی انڈسٹریز قائم کر سکتے ہیں مگر ہماری حکومت کبھی کوشش نہیں کرتی۔ آج نظام کا پیسہ بمبئی، کالکٹہ اور دوسرے اسٹیٹس میں لگا ہوا ہے۔ میں پوچھنا چاہتا ہوں کہ ہمارے آندھرا پردیش کا پیسہ دوسری جگہوں پر لگایا جا رہا ہے تو ہماری حکومت کیوں خاموش ہے۔ اسکا مطلب یہ ہے کہ ہمارے پاس ایسی مشینیں نہیں ہیں۔ مگر ہمارے دو تین مسٹرز جنکا بچلے طبقہ سے تعلق ہے دل سے کام کریں تو ہندوستان کی آزادی کے بعد بارہ تیرہ سال سے آندھرا پردیش کا سو پچھڑا ہوا علاقہ ہے اسکو آگے لایا جاسکتا ہے ورنہ ہم یہ کہتے حائیں کہ ہم انڈسٹریز میں بیچھے ہیں تو اس سے کوئی فائدہ نہیں ہے۔ ایم۔ پیر۔ راجیہ سبھا کے ممبروں سے اور مہر و جی سے ملکر بات چیت کرنا چاہئے اور پوچھنا چاہئے کہ آندھرا کو انڈسٹریز کیوں نہیں دیئے گئے ہم آندھرا کے لوگوں کو کیا جواب دے سکتے ہیں۔ صرف یہ باتیں کرنے رہیں کہ وہ انڈسٹریز قائم کرے والے ہیں وہ خرچ کرے والے ہیں یہ خرچ کرے والے ہیں تو کافی نہیں ہے۔ میں حکومت پر نکتہ چیدی کرنا نہیں چاہتا مگر افسوس ہے کہ آندھرا پردیش کے تین کروڑ عوام انڈسٹریز حاصل نہ کر سکے۔

پروہیش کے بارے میں کہا جاتا ہے کہ پروہیشن ہونا چاہئے لیکن آندھرا کے ایریا میں کیا ہو رہا ہے۔ کیا وہاں صحیح معنوں میں پروہیشن نافذ ہے یا نہیں۔ پولیس والے اور کئی لوگ فائدہ اٹھا رہے ہیں۔ اسکے مفاد کی وجہ سے کتنے لوگ بیروزگار ہو جائیں گے۔ یہ ایک پولیٹیکل اسٹنٹ ہے۔ یہاں ہم بیٹھے ہیں تو صرف تقریر کرے کیلئے نہیں بیٹھے ہیں۔ کچھ لوگ کہتے ہیں کہ پروہیشن ہونا چاہئے لیکن اسکی وجہ سے کتنے لوگ بیروزگار ہو جائیں گے ان لاکھوں آدمیوں کے بارے میں کیا انتظام کیا جائیگا۔ ایسی باتیں کرے سے کوئی فائدہ نہیں ہے۔ جہاں انڈسٹریل ایریا ہے وہاں پانچ سیل کی حد تک پروہیشن لگانا چاہئے۔ ورکرس جو تنخواہیں لیتے ہیں انکا خرچہ ہوتا ہے۔ میں دونوں مسٹروں سے کہتا ہوں کہ وہ آندھرا کا کروڑوں روپیہ انڈسٹریز میں لگائے کی کوشش کریں۔ اتنا کہتے ہوئے میں ختم کرتا ہوں۔

*శ్రీ జి వెంకటస్వామి: అధ్యక్షా, కామర్స్ అండ్ ఇండస్ట్రీస్, స్కూల్ స్కూల్ ఇండస్ట్రీస్ డిమాండ్స్ను వెల్ కమ్ చేస్తూ, వాటికి సంబంధించి కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను ఇవాళ తెలుగులో మాట్లాడటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను. ఏమైనా తప్పులుంటే తమించవలసిందిగా కోరుతున్నాను మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పాపీ ఇండస్ట్రీస్ కొన్ని మాత్రమే ఉన్నవి వాటిని ప్రభుత్వం పూర్తిగా నడిపించలేకపోతున్నదని నేను అనుకొంటున్నాను. తెలంగాణాలో ఉన్న పాపీ ఇండస్ట్రీస్ మాత్రమే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న పాపీ ఇండస్ట్రీస్ అని నేను అనుకొంటున్నాను. ఆంధ్రప్రాంతంలో ప్రత్యేకించి వేరే పాపీ ఇండస్ట్రీస్ లేవు. మనది కేవలం ఎగ్రికల్చరల్ స్టేటు అని అనుకొంటూ ఉంటాము కేంద్ర ప్రభుత్వంకూడ ఆంధ్రప్రదేశ్, ఎగ్రికల్చరల్ స్టేటు అని అంటూ ఉంటుంది నిజమే; ఎగ్రికల్చర్ లో మనం చాలా ముందుకు పోతున్నాము ఎగ్రికల్చర్ లో ఎక్కువ ఉత్పత్తి సాధించటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము. కేవలం ఎగ్రికల్చర్ ద్వారానే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న అన్ ఎంప్లాయిమెంట్ పోవాలంటే చాలా కష్టము. మన స్టేటులో అన్ ఎంప్లాయిమెంట్ దూరం చేయాలంటే, పెద్ద పెద్ద ఇండస్ట్రీస్ ఏర్పాటు చేసుకోవలసి ఉంటుంది. పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు నిర్మించుకోవలసి ఉంటుంది. ప్రభుత్వం కొత్త ఇండస్ట్రీస్ పెట్టి పర్మనెంట్ గా అన్ ఎంప్లాయిమెంట్ లేకుండా చేయాలి. “ఈ ఇండస్ట్రీస్ ప్రభుత్వం కొత్తగా పెట్టింది ఈ తీరుగా అన్ ఎంప్లాయిమెంట్ లేకుండా చేసింది” అని ప్రభుత్వం స్పష్టంగా తమ నోట్ లో చూపించలేకపోయింది మన స్టేటులో లక్షలకొలది అన్ ఎంప్లాయిడ్ పీపుల్ ఉన్నప్పుడు, వారికి ఎంప్లాయిమెంట్ చూపించటానికి, మన ప్రభుత్వం కొత్త ఇండస్ట్రీస్ ఏర్పాటుకు గట్టిగా ప్రయత్నం చేయటం లేదని నేను గట్టిగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇదివరకు హైదరాబాదు ప్రభుత్వంలో పాపీ ఇండస్ట్రీస్ కొరకు అప్పుడు మంత్రిగా ఉన్న శ్రీ వి. బి. రాజుగారు కొంతవరకు ప్రయత్నం చేశారు. శ్రీ వి. బి. రాజుగారు అప్పుడు లేబర్ మినిస్టర్ గా ఉన్నారు. ఆనాడు అన్ ఎంప్లాయిమెంట్ ప్రావ్ లమ్ దూరం చేయుటకు కొత్తగా పాపీ ఇండస్ట్రీస్ హైదరాబాదులో పెట్టే స్కీము ఒకటి వాయి - తయారుచేశారు. కాని ఆ రోజునుండి యీ రోజువరకు కూడ పరిస్థితి అదేవిధంగా ఉన్నది. పాపీ ఇండస్ట్రీస్ కొత్తవి ఒక్కటికూడ ఇంతవరకు మన స్టేటుకు రాలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం మనది ఎగ్రికల్చర్ స్టేటుగా గుర్తించి, పాపీ ఇండస్ట్రీస్ ఇవ్వకుండా ఉన్నది. మొన్ననే కృష్ణప్పగారు వచ్చి మొత్తం భారతదేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ మంచిగా బియ్యం పండించి ఇస్తున్నది అని అన్నారు. మన ప్రభుత్వం కొత్త ఇండస్ట్రీస్ తీసుకువచ్చే ప్రయత్నం చేయటం లేదని నేను గట్టిగా తెలియజేస్తున్నాను. ఇక్కడ ఆల్విన్ మెటల్ వర్క్స్, సర్ సిల్క్ ఫ్యాక్టరీ, సిరిపూర్ పేపర్

మిల్స్, సిమెంట్ ఫ్యాక్టరీ ఉన్నవి. ఇవన్నీ పబ్లిక్ సెక్టార్ లో ఉన్నవి. మనం సోషలిస్ట్ పేట్రన్ ఆఫ్ సొసైటీ స్థాపించాలని ఒక ప్రకటన మన నాయకులు పెద్ద పెద్ద స్టోగన్స్ చేస్తారు దేశంలోని ధనికుల తగ్గించి, పేదలను పైకి తీసుకు రావాలి అని ఒక వైపున చెబుతూనే, మరొక వైపున మన ఇండస్ట్రీస్ ను బిర్లాల చేతులలో పెడుతున్నాము బిర్లాల జేబులను గరమ్ చేస్తున్నారు. పూర్వం నుండి పబ్లిక్ సెక్టార్ లో ఉన్న ఇండస్ట్రీస్ అన్నీ బిర్లాల చేతుల్లో పెట్టి వారికి లాభం కలుగజేస్తున్నారు వారు ఆ ఇండస్ట్రీస్ ను ఇంప్రూవ్ చేయటం కాదు, స్వంత లాభాలకొరకు కృషి చేస్తున్నారు. వారు తమ స్వంత లాభాలకొరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నమెంట్ షేర్ ఎహంట్స్ తగ్గించారు. అక్కడకు మన పబ్లిక్ ఎహంట్స్ కమిటీ వెళ్ళింది. పరిశ్రమలకు సంబంధించి ఒక రిపోర్టు సబ్ మిట్ చేసింది ఆ ఇండస్ట్రీస్ ను తిరిగి ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని తన రిపోర్ట్ లో రికమెండ్ చేసింది. దానిపైన ప్రభుత్వం ఏమి యాక్షన్ తీసుకొంది? అని అడుగుతున్నాను ఆల్విన్ ఫ్యాక్టరీలో ఇదివరకు నాలుగు లక్షలు ప్రొడక్షన్ ఉన్నది. ఇప్పుడు 30 లక్షల ప్రొడక్షన్ అయినది అటువంటి ప్రోఫిట్ గల ఇండస్ట్రీలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి ఉన్న 50 పర్సెంట్ షేర్స్ ఎహంట్స్ ను తగ్గించి, ఆ షేర్స్ బిర్లా కొన్నాడు. దానిపైన ప్రభుత్వం ఏమి యాక్షన్ తీసుకొన్నదని అడుగుతున్నాను. మన కీ-ఇండస్ట్రీస్ బిర్లాకు ఇచ్చారు. మన ప్రభుత్వం మన సేషనల్ వెల్త్ ను పాడుచేసిందని మనవిచేస్తున్నాను. మనదేశంలో ఇండస్ట్రీస్ పెరిగితే, మన సేషనల్ వెల్త్ పెరుగుతుంది. అన్ ఎంప్లాయిమెంట్ ప్రొబ్లమ్ సాల్వ్ అవుతుంది. కానీ మన ప్రభుత్వం మనకున్న పాపీ ఇండస్ట్రీస్ బిర్లా చేతుల్లో పెడుతున్నారు. మనకున్న నాలుగు ఇండస్ట్రీస్ లో మన గవర్నమెంట్ షేర్స్ ఉన్న వాటిని తిరిగి పబ్లిక్ సెక్టార్ లో తీసుకొని నడిపించాలని నేను గట్టిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. రాష్ట్రాలకు పాపీ ఇండస్ట్రీస్ ఇచ్చే విషయంలో గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా పాలసీ ఏమిటో నాకు అర్థం కాకుండా ఉన్నది.

Electrical Plant యిక్కడకు తీసుకురావాలని programmes వేశారు ఎన్నోసార్లు survey జరిగినది Survey జరిగినతరువాత పేచీపదో వచ్చినదని Madras కో, U. P. కో ఆ electrical plant పోయింది (Interruption) పేపరులో చదివినది పేచీ వచ్చినదని ప్రభుత్వం తరపునుంచి గట్టిగా ప్రయత్నాలు జరగాలి. Government of India నుంచి two five year plans లో ఏమి industries వచ్చాయో చూపించమనండి. ఇక్కడనుంచి ఎన్నో tax లు Government of India కు పంపిస్తున్నాము. ఇతర రాష్ట్రాల Chief Ministers పోయి పవిధంగా Central Government లో కూర్చుంటారో అట్లాగే

మన మంత్రులుకూడ గట్టిగా కొట్లాడవలసిన అవసరం ఉన్నది. అక్కడ మన officer ఉన్నాడనుకోండి, ఉన్నా మంత్రులుకూడపోయి heavy industries మాకు ఎప్పుడుయిస్తారు? ఎప్పుడుయిచ్చినా బెంగళూరు, మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తాకు యిస్తారు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉండే un-employment ఎట్లాపోతుంది? మొదలై నవన్నీ వారికి గట్టిగా తెలపాలి. ఇక్కడ electrical plant వస్తుంది అన్నారు రష్యా ఏదో medicines factory పెడుతుందని పింటున్నాము కాని actual గా పని start అగుట మాకంటితో చూచే సమయం రాలేదని మనవి చేస్తున్నాను మంత్రులు వాటికొరకు గట్టిప్రయత్నంచేసి వచ్చేసంవత్సరం ఈ demand వచ్చేటప్పటికి ఫలానా industries తెచ్చాము అని చూపించవలెనని మనవిచేస్తూ యింటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ వావిలాం గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి) అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు ఎదురుగా ఉంటారని ఆశించాను కాని లేరు. దానికి సంబంధించిన సగ్ర టరీగారుకూడ ప్రొద్దుగూకింది కనుక యింటికి వెళ్ళి ఉండవచ్చు. వాళ్ళంతా వెళ్ళడంలో న్యాయం ఉన్నది. పెద్దపు స్థలాలు యిచ్చారు చదువుకోడానికి మంత్రులు ఎక్కువ బాధపడకుండా ఎవరో వ్రాశినారు. ఎవరో అచ్చు ఏశారు. మేము ఏదో చదువుకున్నాము. దీనిలో కొండనుత్రవ్వి ఎలుకను పట్టినట్లుగా—

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య : On a point of order, మంత్రుల శరపున యిక్కడ statement పెట్టిన తరువాత ఎవరో వ్రాశారు, ఎవరో ఏశారు, అది మంత్రులు చూచినదికాదు, చేసినదికాదు అని చెప్పవచ్చునా? అది మంత్రికి సంబంధించినది అంటారా? లేక ఎవరో వ్రాసినది మంత్రి చూచుకోకుండా సరాసరి వచ్చినది అంటారా!

శ్రీ వావిలాం గోపాలకృష్ణయ్య : తమరు point of order కు ruling యిచ్చేలోగా యింకోవిషయం మనవి చేస్తున్నాను. 'taken it is read' అని కూడ చెప్పలేదు. అది జ్ఞాపకం ఉంచుకోండి. పంచిపెట్టారు. తప్పితే వాళ్ళు ఆ బాధ్యతకూడ నీసుకోలేదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య : Demand ను move చేసినప్పుడు చాలస్పష్టంగా చెప్పారు, 'Table మీది పెట్టాము. అది చదివినట్లేనని' బహుళః వారు విని ఉండరు. దానిమీద మీరు ruling యివ్వాలి. Secretaries వ్రాయవచ్చు. సెక్రటరీస్ వ్రాస్తే మంత్రులు చూచుకొన్నతరువాత endorse చేసినతరువాత అది వస్తుంది. కాని సెక్రటరీస్ వ్రాసినది అంటే అర్థంపడితే? మంత్రులను సరాసరి కించపరచడం ఆ విధంగా గౌరవనీయులు చేయవచ్చునా?

శ్రీ బి ఎల్లారెడ్డి (బుగ్గరం) అందులో point లేదు. Order లేదు అది out of order మంత్రులు యిచ్చినటువంటి దానిమీద సభ్యులు తమ అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చే అవకాశం ఉన్నది, అధికారం ఉన్నది, హక్కు ఉన్నది. వారి యిష్టం వచ్చిన comment చేస్తారు.

శ్రీ ప్రగడకోటయ్య అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చవచ్చు

శ్రీ ఎఁ. సి. శేషాద్రి : Ruling యిచ్చేది సభ్యులా ?

డెప్యూటీ స్పీకర్ : సభ్యులు మాట్లాడవచ్చుగాని యిష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడకూడదు. సభ్యులు సభ్యత గలిగి responsibility తో మాట్లాడాలి మంత్రులు చదివింది కాదు, చేసినది కాదు, అనడం సమంజసం కాదు, మంచిది కాదు, ఒక వేళ అని ఉన్నట్లయితే వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు with- draw చేసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : మీ ఆజ్ఞను అంగీకరించడానికి అభ్యంతరం లేదుగాని 'It can be taken as read' అన్నారేమో దయచేసి ఒకసారి record లో చూపించమనండి, ఇవ్వాళే అక్కరలేదు.

డెప్యూటీ స్పీకర్ : వారు demand move చేసేటప్పుడు table పైన పెట్టించినాను అన్నారు. మీరు విన్నారో లేదో.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : మీ ruling శిరసా వహించాను Table మీద పెట్టాము అంటే చదివినట్లు అర్థం కాదు, చాల కాగితాలు పెడుతున్నారు సెక్రటరీస్ వ్రాసినవే పెడుతున్నారు. దానికి మంత్రులు జవాబుదారీకాదు. 'It is taken as read' అన్నప్పుడే అది వారి speech అవుతుంది అది తమ notice కు రిసుకువస్తున్నాను

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ : నాకు జ్ఞాపకం ఉన్నంతవరకు నేను 'taken as read' అనడమే కాకుండా అందులో కొన్ని verbal mistakes, printing mistakes ఉన్నాయి, correct చేసుకోవలసింది అని కూడ అన్నాను. బహుశః అప్పుడు గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఎక్కడికైనా వెళ్ళారేమో.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, చాల సంతోషం, నేను వారి మాట కాదు అన్నది, వారు అన్నది, నాకు జ్ఞాపకం ఉన్నది.

దీనిలో ముఖ్యమంత్రిగారి విధాన ప్రకటన అసేటప్పటికీ చాల సంతోషించాము. ఏమిటి ఆ విధాన ప్రకటన అని చూశాము. 7వ పేజీలో ఉన్నది. మళ్ళీ అసభ్యం అంటారేమో తెలియదు. 7 అంకె ఎల్లా ఉంటుందో తెలుసు.

అట్లాంటిదే future prospects మీద చెప్పారు. From the points made in the earlier parts of the note, it will be realised that probably for a number of years to come, industrialisation of the State might well be in terms of development in the private sector" అని చావు కమరు చాల్లగా చెప్పారు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో పరిశ్రమలు ప్రభుత్వ సెక్టార్ లో ఉండవు కొన్నాళ్ళ పాటు పై (పేటు సెక్టార్ లో) కే వెడతాయి అని చిట్టెది, departure from the policy statement అది చూశారో లేదో నేనే అభిప్రాయంలో నేను చెప్పాను. వారు దానికి అంగీకరిస్తే నేను ఇంకొకన్న విషాగ పడనలసిని విషయం ఇంకొకటి ఉండదు. నేనే కాదు, ఆంధ్రదేశంకూడ మరొకటంగా ఉండదు. వీలైనంతవరకు పరిశ్రమలు private sector కన్నా ప్రభుత్వ sector లోనే పెంచాలనేది Central Government Policy. రాష్ట్రములో industrial projects ఎందుకు రాలేదు అనేదాని basis అర్థం ఎందుకు నేందుకు ఈ point సరిపోయింది. "ప్రభుత్వ పరంగా పరిశ్రమలు నడపాలనే అభిలాష లేదు, అది వ్యక్తులకే ఇవ్వాలి అనేది policy కనుక ఇంక ఎన్నో రాదు, మేము అడగలేదు" అనేది దానిలో inherent గా మేము అర్థం చేసుకునేదానికి అవకాశం ఇస్తున్నది. First Five Year Plan లో industries కు 1.2% ఇస్తే Second Plan లో 5.8% ఇచ్చారు Third Plan లో 6.37% ఇచ్చారు. అంతవరకు ఉన్నది గదా అనుకున్నాము. దీనితో అదికూడ నిరాశ అయిపోయింది. ఇంక ఉన్న పరిస్థితుల గురించి ఆలోచిద్దాం. Techno Economic Survey జరుగుతున్నది. ఇంకా రాలేదు అని చెప్పారు. ప్రతినిమిషము దానికోసము పేచీ ఉంటున్నాము. Central Government ను అడిగాము, ఇంకా రాలేదు అంటున్నారు. ఆంధ్రదేశంలో ఏ technical equipment ఉన్నదో చెప్పడానికి సాధ్యంకాదు. Mineral resources ఏమి ఉన్నాయో వాటిని గురించి ఖచ్చితంగా లెక్కలు తయారు చేశారా అంటే — తయారుచేసి అందించలేదు. Central Government Industrial projects అంటూ ఎక్కడైతే నిర్ణయించినదో ఆ projects కు సంబంధించిన వివరాలు ఏమైన యిచ్చారా అంటే మనవారు దరఖాస్తు పెట్టడం తప్పితే యివ్వలేదు. ముఖ్యమైన పరిశ్రమ ఏదైన వచ్చినప్పుడు వస్తూ ఉన్నట్లు ప్రతికలలో అవుపడుతుంది. మళ్ళీ గాలికి విమానంలోపోయినట్లు అవుపడుతుంది. ఇక్కడ విమానాలు తయారుచేసే ఫ్యాక్టరీ పెట్టడానికి ప్రయత్నం జరిగింది. దానికి ప్రభుత్వ సహకారం లేనందువల్ల అది పోయింది. Electrical plant వస్తుంది అంటున్నారు. ఒకసారి భోపాల్ కు

పోయింది మరొకసారి Madras కు పోయింది. మనది యింకా తేలకుండా ఉన్నది అని అంటున్నారు. కనుక అశుభం చెప్పడం నాకు యిష్టంలేదు.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ మద్రాసుకు పోయింది అని ఎవరు చెప్పారు?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : Cenrtal Government decision యిచ్చింది.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ : Decision కాలేదు, మద్రాసుకు పోతే మళ్ళీ మైదరాబాద్ కు రాదు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : మద్రాసు మినిష్టర్ సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఖచ్చితంగా తన budget speech లో చెప్పారు. సుబ్రహ్మణ్యంగారు పోట్లాడి తెచ్చుకోవడంలో వెనక్కుతగ్గలేదు అతను బెదిరించాడు అంటే తెచ్చుకోవడమే జరుగుతుంది. అంత efficient గా మన గవర్న మెంటు పోట్లాడలేదు అనేది మన అందరి అనుభవం అతనిది తప్పు అని అనగలిగేస్తే మన ప్రభుత్వానికి వచ్చి నట్లయితే నిజంగా మేరుంతా గుండెమీద చెయ్యివేసుకుని మన గవర్న మెంటుకు కూడ వ్యక్తిత్వం వచ్చినదిగదా అని సంతోషిస్తాము ఆంధ్రులు కూడ వ్యక్తిత్వం గలవాళ్ళు అని సంతోషిస్తాము. అది deny చేశారు. చాల సంతోషం. నాకు wishful thinking మాత్రమే కాదు, wish కూడ. అది మనకే రావాలని కోరుతున్నాను. వస్తే వారికన్నా ఎక్కువ సంతోషించేది మేము, రాకపోతే వారికన్నా ఎక్కువ బాధపడేది మేమే. అది జ్ఞాపకం ఉంచుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. రవ్వన్ నాయకులు ఎవరో వచ్చారు చూచిపోవడానికి. వారు వచ్చినప్పుడు ఏవైన industries ఇస్తారేమో ననుకున్నాము, కాని industries యివ్వడానికి కాదు వచ్చినది. గవర్న మెంటు పెట్టార్ లో వున్నవాటిని au-
tonomous గా ఎట్లా నడపాలో సలహాలు యిచ్చిపోయినాడు. “చిటికెల ఫలహారం ముద్దల పందిరి” అని సామెత ఉన్నది చిటికెలు వేసి అయిపోయింది తీసుకోమన్నాడుట, ఆహారం పెట్టవయ్యా అంటే పిల్లలను ఒక్క ముద్దు పెట్టు కొని వెళ్లమన్నాడట. ఆ పద్ధతితో వారి మాటలతో పని అయిపోయింది మనకు వచ్చేది ఏమిలేదు.

మనకుమాత్రం వచ్చేదేమీ లేదు. ఇంక మనం ఏవిధంగా సరిదిద్దుకోవాలి. అని నే నడుగుతున్నాను. మనం వ్యవసాయికంగా ఎంతో అభివృద్ధి చెందా మంటున్నారు గాని పరిశ్రమల విషయం వచ్చేటప్పటికి మాత్రం శ్రద్ధ తీసుకో వడం లేదు. పూర్వదలిజం నుండి మనం విడివడ్డాం అంటున్నాం. కాని ఏదో ఒక రూపంలో యింకా మిడిల్ క్లాస్ పెజంట్రి అందునుంచి విడివడలేదని నేను

మనవిజేస్తున్నాను ఒకవేళ నిజంగా ప్రభుత్వానికి పరిశ్రమలు కావాలని అనుకొని అడిగిరప్పటికి, మీకెందుకు అనవసరంగా ఆ బాధ, పారిశ్రామిక వేత్తలతో మేము మాట్లాడుతాం అని కేంద్రం అంటున్నది అందుకు అనేక ఉదాహరణలు కూడా నేను చెప్పగలను మొట్టమొదట షెర్టిఫైజ్డ్ ఫ్యాక్టరీ పెడతాం అన్నారు అది ఇంతవరకు తేలి లేదు అది తేలకపూర్వమే యింకొక ఫ్యాక్టరీ వస్తే, దానికి దీనికి ముడిపెట్టారు. ప్రైవేటు రంగమనకైనా ఇస్తామన్నారు చివరకు అనుకూలంగా వున్నదని అమెరికావారికి యిచ్చేశారు డైరెక్టుగా కాక పోయినా యింకోవిధంగానైనా సామాజ్యవాదం రాబోతున్నది. తరువాత మనకున్న పైకిల్ ఫ్యాక్టరీ ఎవరికో యిచ్చామంటున్నారు అప్లికేషన్స్ పెడుతున్నారు, కాని వారిగతి ఎవరూ ఆలోచించడం లేదు ప్రభుత్వరంగానికి ఏమీ యివ్వడం లేదు ; వ్యక్తులకు రికమెండేషన్ లేదు. ఆ తరువాత, వారినిపోయి అడిగినవారు నాకు కనపడడం లేదు. 'మేము అనాధులంగా వున్నామంటే' ఏమైనా తప్పపుడుందేమోగాని. పరిశ్రమలకు సంబంధించి ప్రస్తుత పరిస్థితి అంతకంటే మెరుగ్గామాత్రం లేదని మనవిజేస్తున్నాను. క్రిందటి ఉదాహరణ ఏవిధంగా అయితే నాలుగైదు పరిశ్రమలను అడిగామో దానినే రీయిటరేట్ చేస్తూ మన రాష్ట్రపు వత్తిడిని కేంద్రమనరు తిరిగి తెలియజేయవలసిన అవసరమున్నది ఆ విధంగానైనా మన రాష్ట్రమునకు పరిశ్రమలకు తీసుకురావలసిన అవసరమున్నదని నేను తెలియజేయుచున్నాను.

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఒక విషయం చాలా గట్టిగా చెప్పారు ఆయన అల్యూమినియం ఫ్యాక్టరీ అడిగారు, దానిని యిచ్చేందుకు పరిశీలన నిమిత్తం కమిటీ వంపబడింది. ఆయన ఐరన్ ఫ్యాక్టరీ అడిగారు, దానికికూడా కమిటీ వంపబడింది ఇట్లా వారేది అడిగితే అది యిచ్చే పరిస్థితి అక్కడ వున్నది. మనం మాత్రం సౌత్ ఇండియా అనే మహాసముద్రంలో పడికొట్టుకుపోతున్నాం. అంతేగాక, వారితోబాబు మనంకూడా చచ్చట్లుకొట్టే పరిస్థితికి దిగడం చాలా దురదృష్టకరమని మనవి జేస్తున్నాను ఏది అయినాసరే పోతే బెంగుళూరు పోతుంది. శీతానగర్ పోతుంది. లేకపోతే మద్రాసుపోతుంది. ఈ పరిస్థితినుండి మన రాష్ట్రాన్ని రక్షించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఇంతవరకు మినెరల్ రిసోర్స్స్ సర్వేచేయలేదు ఉన్న పరిశ్రమలగతి ఏమిటోకూడా అర్థం కావడం లేదు లెక్కలుమాత్రం ఇస్తున్నారు. ఇందువలన ఒక ఇండస్ట్రియలిస్టు, ఒక నానఫిషియల్, గవర్నమెంటు తరపునుండి ఒకరితో త్రిహాస్స్ కమిటీ నొక దానిని నేర్పాటుచేసి, వారిని పరిశీలించి ఒక రిపోర్టు నబ్ మిట్ చేయవలసినదిగా ఆదగవలసి యున్నది. అప్పుడు పోయినది పోగా మిగిలినది ఉండడానికి అవకాశ

ముందనుకుంటాను. ఇక ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్ మెంటుకు డబ్బు ఏ విధంగా ఇస్తారనే విషయం ఉంది. ఆదాయాన్ని బట్టి ఇస్తారు అసలు పరిశ్రమలే లేనిదే ఆదాయం ఎక్కడనుండి వస్తుంది? ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని మనం మన పరిశ్రమల అభివృద్ధికి కృషి చేయవలసి ఉన్నది.

కాటేజ్ ఇండస్ట్రి వుంది సామెత చెప్పినట్లు— “లూజింగ్ ది హెడ్స్ అండ్ గెయినింగ్ ది టెయిల్స్” వలె ఉంది మన పరిస్థితి కాటేజ్ ఇండస్ట్రికి కూడ తగినంత సహకారము రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి రావడం లేదు; బోర్డు నుండి రావడము లేదు. ఇందాక లక్ష్మణ్ గారు చెప్పినదానితో నేను అంగీకరిస్తాను.

ప్రాహిబిషన్ ను పోలీసు శాఖ నుండి తీసి ఎవరికో యిచ్చామంటున్నారు ఆంధ్రలో ఒకసారి రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు పర్యవేక్షణలో ఉంది. తరువాత సేల్సుటాక్సు డిపార్టుమెంటుకు యిచ్చారు ఆ తరువాత మరల రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటుకు యిచ్చారు. ఆ తరువాత పోలీసు డిపార్టుమెంటుకు యిచ్చారు. మరల తీసుకుని ప్రాహిబిషన్ డిపార్టుమెంటుకు యిచ్చారు దీనికి సంబంధించి తెలంగాణా, ఆంధ్రప్రాంతాలలోని ఎక్స్ యిజ్ మిశితం చేసి కేడర్ నిర్ణయించడంలో కొంతమందికి చాలా అన్యాయం జరిగే పరిస్థితి ఉంది కొంతమంది సరిగా హైయెస్టు పోస్టులోకి రాగానే ఆ డిపార్టుమెంటు రద్దు అయిపోవడం జరిగింది. వారు లోయర్ లెవెల్ లో సెటిల్ అయిపోయినారు మరల యీ రోజున ప్రాహిబిషన్ వచ్చింది. సూపరింఠెం డెంటు, అని అసిస్టెంటు సూపరింఠెం డెంటు అని ఏవేవో పేర్లు పెడుతున్నారు వారిని అపాయింట్ చేసేప్పుడు మాత్రం వారికి జరిగిన అన్యాయం గమనించవలసిన అవసరమున్నదని మనవి జేస్తున్నాను. కేడర్ నిర్ణయించేటప్పుడు యీ విషయం దృష్టిలో వుంచుకోవాలి. నేనేమీ తెలంగాణా రక్షణలకు వ్యతిరేకంగా మూట్లాడడం లేదు. లేకపోతే వారు యిగ్నోర్ కావడానికి అవకాశ ముంటుంది. దీనిని గమనించ వలసినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ఇందులో నాకు ఒకచోట సంతోషం కలిగింది. హెడ్డింగ్స్ ఇచ్చేటప్పుడు ఈరోజున దీనిని మూడు ఐటమ్స్ క్రింద ఇచ్చారు. ఎక్ సైజ్, ఇండస్ట్రిస్, టాట్ లె ఆన్ ఇండస్ట్రిస్... యీ విధంగా, కల్లు అంతా నీరా అయిపోయింది గనుక అది కూడ కాటేజ్ ఇండస్ట్రిగా గమనించారనుకుంటాను. బహుశా ఆన్ రికగ్రెడ్జ్ ఇండస్ట్రిగా లేక ఇలిసిట్ డిస్ట్రిబ్యూట్ యాక్సెప్ట్ చేసినట్లు నాకు అనిపించింది. బహుశా నా యీ భావనకు ఎవరయినా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రైజ్ చేస్తారేమో. దీనికి సంబంధించి అనేక కేసులు వున్నాయి. కొన్ని వదిలి

వేయడం, కొన్ని పరిస్థితులనుబట్టి అక్కడ కేసులు లేకపోయినా రికార్డు చేయడం యీ విధంగా జరుగుతున్నది అటువంటి దొకటి ఈమధ్య హిందూ పత్రికలో వచ్చినది. దానిని మీరు చూసే వుంటారు మద్రాసులో ప్రొహిబిషన్ వుంది, గుంటూరులో వుంది. అందువలన ఇద్దరూ కూర్చుని ఆలోచించుకుని వదిలివేశారు ఎవరైనా లేబరు త్రాగినట్లు వాసనవస్తే అరెస్టేటితో పోలీసు తన సీసా పెట్టికూడ కేసు పెట్టిన ఘటనలున్నాయి త్రాగినట్లు గుర్తు ఏమిటంటే వాసన అంటారు. ఇంకేమిచేసినా తప్పులేదు. నోటివద్ద వాసనవస్తే మాత్రం అతను త్రాగినట్లు గుర్తు ఈ విధంగా ప్రొహిబిషన్ అమలు జరుగుతోంది. నాలుగు కోట్లరూపాయలు తెలంగాణాలో వసూలు కావలసినది ఉంది కళా వెంకటరావుగారు వుండగా పెద్ద డైవ్ తీసుకున్నారు యాభై పేలవరకు వారు వసూలు చేయించినట్లున్నారు. పూర్తిగా వసూలు చేయడానికి ఆ తరువాత ప్రయత్నాలు జేసినట్లు కనిపించదు. దానికి సంబంధించి యిస్యూ చేసిన జి. ఒ. నాకు అర్థం కాలేదు. ఆ విధంగా నాలుగు కోట్లరూపాయలు ఎక్స్‌చేంజ్ గా పోతే రేపు మనం కేంద్రమునే అడుగుతాం? ఇందులో ఇంకొకవిషయం కూడ ఉంది. శ్రీమన్నారాయణగారి కమిటీ వేశారు అన్ని రాష్ట్రాలలో ప్రొహిబిషన్ రద్దుచేయమని చెప్పారు ప్రధానమైన ఇన్‌కమ్ డీనినుంచే వున్న రాష్ట్రాలకు ఆ డబ్బు ఎవరు యిస్తారనే ప్రశ్న వచ్చింది. అందుకు కేంద్రంనుండి యివ్వాలని వారు రికమెండ్ చేశారు. అది తీసుకుని ప్రొహిబిషన్ చక్కగ అమలు జరుపవచ్చు. దీనిని అమలుజరపడంలో సరియైన జాగ్రత్తలతో అన్ని విషయాలు ఆలోచించి చేయవలసి యున్నది అవకతవకలు గుర్తించకపోతే ఆదర్శాలు మాత్రమే మిగిలిపోయే ప్రమాదమున్నదని తెలియజేస్తూ, మీకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ జి. ఎల్లమందారెడ్డి (కనిగిరి) : అధ్యక్షా, ఇంతకుముందు మాట్లాడిన సభ్యులందరూ మన రాష్ట్రములో భారీ, గృహపరిశ్రమల యొక్క దుస్థితిని గూర్చి వివరించియున్నారు. ప్రతిపక్షము, ప్రభుత్వపక్షము అని లేకుండా అందరూ యీ విషయములో ఏకాభిప్రాయాన్ని తెలిపియున్నారు. అది—మన రాష్ట్రం పరిశ్రమల విషయంలో చాలా వెనుకబడి వుంది. రెండు ప్రణాళికలు గడిచిపోయినా చెప్పుకోదగిన అభివృద్ధి ఏమీ సాధించుకోలేక పోయినాము. ఈ విషయంలో కేంద్రప్రభుత్వం మన రాష్ట్రమునకు యివ్వవలసిన కోటాకు సంబంధించి చాలా అన్యాయం చేస్తోందనే విషయమునుకూడ ఏకకంఠముతో నొక్కిచెప్పారు ఇందులో ఎవరికీ భేదాభిప్రాయములేదు. భారతదేశములోని యితర రాష్ట్రాలకంటే మనరాష్ట్రం ఏ విధంగా వెనుకబడి వుందనే విషయాన్ని

గూడా నా ముందు మాట్లాడిన సోదరసభ్యులు ప్రస్తావించి వున్నారు గత అయిదు సంవత్సరాలుగా మన మే విషయాలపై తే యీ పద్ధతు సంబంధించి చెబుతున్నామో, అవే విషయాలు తిరిగి యిప్పుడుకూడ చర్చించవలసి రావడం నిజంగా, దురదృష్టకరమైన విషయం. ఈ అయిదు సంవత్సరాలు చెప్పిన విషయాలనే సభ్యులు తిరిగి చెబుతున్నారు, పరిస్థితి మాత్రం అప్పుడెలా వుందో, యిప్పుడూ అలాగే ఉంది ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రభుత్వముయొక్క పారిశ్రామిక విధానము—పాలసీ ప్లేట్ మెంట్ అని మాకు అంగజేసినారు పరిశ్రమలకు సంబంధించిన ఎన్నో వివరాలు అందులో వుంటాయని నేను అనుకున్నాను. కాని, అది చాలా హాస్యాస్పదమైన విధముగా తయారు చేయబడినది అందులో ఏన్నో విషయాలండవలసినది, ఒక్క పాయింటు తప్ప మరేమీలేదు. అది — మన రాష్ట్రము పారిశ్రామికముగా అభివృద్ధి చెందాలంటే ప్రైవేటు పెట్టుబడిదారులపై ఆధారపడవలయుననే విషయము ఇది ఎంత హాస్యాస్పదంగా ఉందో యోచించండి గత పది సంవత్సరాలనుండి మేము ప్రయత్నించాము, కేంద్రము వైపునుండి, రాష్ట్రము వైపునుండి అనేక ప్రయత్నాలు చేశాము. కాని ఏమీ సాధించలేక పోయాము, మాకు యింక చాతకాదు, కనుక యికమీదట ప్రైవేటు పారిశ్రామిక వేత్తలపై ఆధారపడక తప్పదు—అని చెప్పడమే యీ ప్లేట్ మెంటు యొక్క ఉద్దేశం అవుతుంది. పాలసీ ప్లేట్ మెంట్ అనే దానిలో కట్టువంటి వాక్యాలు ఏ విధంగా వచ్చాయో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఇది సరియైన విధానంకాదు. వైగా అది, కేవలం ఊహా జనితమైన విషయమేతప్ప, అచరణలో సాధ్యమయ్యే విషయం కూడా కాదు. ఈ విషయాన్ని మా పార్టీ తీవ్రంగా గర్హిస్తోందని నేను మనవిజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే యీనాడు పాపి ఎలక్ట్రికల్ ప్లాంటువంటి భారీ పరిశ్రమలు పై వేటు సెక్టర్ లో ఏర్పాటు చేసుకొని జయప్రదంగా ప్రజల సహకారముతో గడపడం సాధ్యమయ్యే విషయం కాదు. ఆసలు యిటువంటి ప్లేటు మెంటు ముఖ్యమంత్రిగారు ఎందుకు చేశారో రేపు వారు చెప్పవలసిన అవసరముందని, చెబుతారని నేను అభిప్రాయపడ్తున్నాను. ప్లేట్ మెంటులో రెండవ భాగాన్ని గూర్చి, తెలియజేస్తాను. దీనిని నేను 2, 3 సార్లు శ్రద్ధగా చదివాను. అందులో వున్న విషయాలేమిటో మీకు తెలియజేస్తాను. 'కేంద్రప్రభుత్వానికి తెలపడానికి తీవ్రమైన కృషి చేస్తున్నాం', 'ముఖ్యమైన పరిశ్రమలు స్థాపించడానికి కూడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీవ్రమైన కృషి సల్పింది' ఇనుము, ఉక్కు ప్లాంట్ విషయంలో — 'అది పరిశీలనార్థం భారత ప్రభుత్వానికి పంపబడింది' అని యిలా దానినిండా 'కృషి చేస్తున్నాం, ఆలోచించాం, పంపించాం' అని వుంది. ఇంకొక విచిత్రమైన విషయమేమంటే—షుగర్ నగర్ కాగితపు ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించి—'తాత్కాలిక

లిక సిఫార్సులమీద ఏదయినా నిర్ణయం తీసుకొనేముందు యీ విషయాన్ని గూర్చి పరిశీలించడానికి నిర్ణయించడమైనది' ఈ విధంగా ఉంది ఒక ప్రక్క కేంద్రప్రభుత్వం డబ్బు యివ్వలేదంటున్నాం. కాని, యిచ్చిన డబ్బు మనం సక్రమంగా ఖర్చుపెట్టుకుంటున్నామా అని నేనడుగుతున్నాను ద్వితీయ ప్రణాళికలో మేజర్ ఇండస్ట్రీస్ క్రింద కేటాయించబడిన 164 లక్షలలో 95 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చుచేయగలిగామంటే అర్థం ఏమిటి? ఎందువలన మనం కేటాయించినదానిలో 58 శాతము మాత్రమే ఖర్చు చేయగలిగాము? రాజమండ్రి పేపర్ మిల్లకొరకు ఇది మనం కేటాయించాము. కాని ఫారిన్ ఎక్స్‌చేంజ్ రాలేదు. ఇప్పుడు 1960-61 లో వస్తుందనే ఆశకూడ వ్యక్తం చేయడం లేదు. ప్రతినవత్సరం మనం దీనికొరకు కేటాయించుకుంటూ, ఖర్చుపెట్టుకోలేకుండా పోతున్నాము. ఈ రకమైన దౌర్భాగ్యఃస్థితిలో మనం ఉన్నాము. ఫారిన్ ఎక్స్‌చేంజ్ కొరకు చూస్తూ కూర్చుంటున్నాం తప్ప మనం అది అవసరములేని పరిశ్రమల అభివృద్ధికి మాత్రం పూనుకొనడంలేదు, పారిశ్రామిక విధానము నకు సంబంధించి మన ప్రాంతానికి ఒక నిర్దిష్టమైన పాలసీ లేకపోవడము నిజంగా విచారించవలసిన విషయం.

ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ విషయమున్నది కొత్తగూడెంలో కేంద్రపు సెక్టర్‌లో ఎరువుల ఫ్యాక్టరీని ఏర్పాటు చేశామని మూడేళ్ళుగా వారు అనడం, అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగానున్న సంజీవరెడ్డిగారు ఆలస్యం అవుతుందని రాష్ట్ర సెక్టర్‌లోనే ఏర్పాటు చేస్తాం అని చెప్పిట్లు తెలిసింది. ఎటూ తేల్చుకోలేక, ఏమీ చేయలేని పరిస్థితిలో మన ప్రభుత్వం మొదటినుండి వుంటున్నది. విశాఖపట్నం ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ, కొత్తగూడెం ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ విషయమేమైందని నేను అడుగుతున్నాను. ఏమిచేయబోతున్నారు? దీనిని స్పష్టంగా చెప్పవలసిందిగా నేను అడుగుతున్నాను. మొన్న పార్లమెంటులో చర్చల సందర్భంలో సర్దార్ స్వర్ణసింగ్ గారు మద్రాసులో ఐరన్ అండ్ స్టీల్ ప్లాంటు ఏర్పాటు చేయడానికి నిర్ణయమైనట్లు చెప్పారు. మరి మన రాష్ట్రపు సంగతో? 'అలోచిస్తున్నాం, చేస్తున్నాం, ప్రయత్నిస్తున్నాం' తప్ప మరేమీ లేదు. బోధన్ లో న్యూన్ ప్రింటు ఫ్యాక్టరీ స్థాపననుగూర్చి అరేళ్ళుగా చెబుతున్నారు కాని ఆచరణరూపం ఇంత వరకు రాలేదు. మద్రాసులో ఆర్థికమంత్రిగారు తమకేమాత్రం అవ్యాయం జరిగినట్లు తెలిసినా ప్రజలకు వచ్చి చెబుతాడు, పోరాడుతాడు. మన ప్రభుత్వం మాత్రం నామోషీ అనుకుంటుందో ఏమో, దేనికి 'ప్రయత్నిస్తున్నాం' అని తప్ప మరేమీ చెప్పదు ప్రజలకు ఎందుకు చెప్పరు? ప్రజలకు ఎందుకు సమాధాన మివ్వరు? ఎందుకు ఆలస్యం అవుతున్నది? ప్రతిబంధకం ఎక్కడ వున్నది?

ముఖ్యమైన ఈ నాలుగైదు పరిశ్రమలను స్థాపించడానికి గత ఏడేనిమిది సంవత్సరాలుగా ఎందుకు ఆలస్యం అవుతోంది? ఎక్కడ దానికి bottle neck ఉంది? ప్రభుత్వం యిదేదీ చెప్పకుండా చేస్తాం, చూస్తాం అంటే లాభంలేదు. ఇదివరకు మనం అందరం హైదరాబాదులో పెట్టడానికి అంగీకరించిన synthetic drugs factory ఎప్పుడు ప్రారంభ మవుతుందనే విషయమై ఒక్క ముక్కకూడా లేదు. మేము నచ్చచెప్పామనే తప్ప ఫలానా రోజున ప్రారంభిస్తాము, ఇంత డబ్బు కేంద్రప్రభుత్వము కేటాయించింది అని ఏమీ లేదు. మొత్తంమీద, సెంట్రల్ సెక్టరులో కాని, స్టేట్ సెక్టరులో కాని ఖారీ, మధ్యరకం పరిశ్రమల విషయమై ఈనాటి వరకు ఈ నిమిషం వరకు ఇదమిద్దంగా ఫలానా పరిశ్రమ స్పష్టంగా వస్తుందని మన ప్రభుత్వం చెప్పలేకపోతున్నది. ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసంలో స్పష్టంగా చెబుతారని ఆశిస్తున్నాను. అసలు విషయాలు దాచిపెడితే లాభంలేదు. స్పష్టమైన ప్రణాళికను మనముందుకు తెచ్చి కేంద్రప్రభుత్వం మీద వత్తిడి చేస్తేతప్ప సాధ్యం కాదు కేంద్రప్రభుత్వమును అడిగినామంటే లాభము లేదు మన ప్రభుత్వము industrial mind తో, incentive తో పోతే తప్ప సాధ్యము కాదు. ఇంతవరకు మన ప్రభుత్వానికి అటువంటి అలవాటు లేకుండా ఉంది. ఇప్పుడైనా ఆ అలవాటు చేసుకోవలసిన సమయము వచ్చింది. మద్రాసు ఆర్థిక మంత్రి సుబ్రహ్మణ్యంగారు చెప్పారు. ఫ్రెనాన్స్ విషయములో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు మాట తప్పిందని, మా మాట నెగ్గించుకోకపోతే మేము ఇచ్చిన రివెన్యూలను back చేస్తామని చెప్పగలిగాడు, మన ప్రభుత్వము కూడా అదే మాదిరిగా we stand by it అని చెప్పలేనంత కాలము కేంద్రప్రభుత్వము నుంచి ఒక చిన్న డమ్మిడికూడా రాబట్టుకోలేము. బోధన్ న్యూస్ ప్రింట్ ఫ్యాక్టరీ విషయంలో నాకు తెలిసినది ఏమిటంటే—మన ప్రభుత్వము మనకు న్యూస్ ప్రింట్ ఫ్యాక్టరీ అక్కరలేదని కాగితం ఫ్యాక్టరీ కట్టుకుంటామని అన్నదని నమ్మకంగా తెలిసినది. ఈ విషయమైకూడా clarify చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యమైన పరిశ్రమలన్నింటిని సంబంధించి ఇదేరకంగా జరుగుతోంది. అఖరుకు ఒక్కటికూడా మనం తెచ్చుకోలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. Low temperature carbonization plant విషయంకూడా ఒకసారి కేంద్ర రిజెక్టు చేస్తే మరల సింగరేణి కాలరీస్ ద్వారా ప్రయత్నం చేస్తున్నామని చెప్పుకోవలసి వస్తున్నది. కేంద్ర సెక్టరులోను రాష్ట్ర సెక్టరులోను ఖారీ, మధ్యరకం పరిశ్రమలు స్థాపించకుండా కేవలం ప్రయివేటు పారిశ్రామికుల ద్వారానే రాష్ట్రం పారిశ్రామికంగా అవుతుందని అనుకోవడం పొరపాటు. అయితే ప్రయివేటు పారిశ్రామికులకు సౌకర్యాలుచేసే విషయంలోకూడా మనం ఎంత

వరకు వెనుకబడి ఉన్నామో చూడవలసిఉంది. మన రాష్ట్రంలోని పారిశ్రామిక కాధిపతులకు సరియైన ప్రోత్సాహం లభించడంలేదు. ఇకమీదటనైనా అటు వంటి ప్రోత్సాహం ఇస్తారని భావిస్తాను చాలా పరిశ్రమలలో ప్రభుత్వం పెట్టుబడి పెట్టింది. 81 వ్యాపార సంస్థలలో మన ప్రభుత్వానికి పెట్టుబళ్ళు ఉన్నాయి, వాటిలో 27 మాత్రమే లాభాలను పంపకం చేస్తున్నాయి, పదకొం డింటికి కొద్దిగా లాభాలువస్తే పాతనష్టాలకు సరిపోతున్నది. పదకొండింటికి నష్టాలు వస్తున్నాయి. ఏడింటిని liquidate చేసారు. వెనుక పారిశ్రామిక శాఖను చూస్తుంటే సంజీవరెడ్డిగారు శాసనసభలో ఒక స్టేటుమెంటు ఇచ్చారు. వాటినిన్నింటిని సక్రమమైన పంథాలో పెట్టి, wind up చేసేవి చేసి, మిగిలిన వాటిని లాభాలు వచ్చేస్థితిలో పెడతామని అన్నారు. కాని అటువంటిదేమీ జరగలేదు. Public Accounts Committee లో ఈ విషయాలు చాలానార్లు వచ్చాయి. అనేక మైన misappropriations గురించి దుబారాలను గురించి ప్రస్తావించారు. కాని ఎటువంటి కఠిన చర్యలను తీసుకోలేదు. Accounts Committee audit report లో Picture House Owner కంట్రాక్టు ప్రకారం డబ్బు చెల్లించకుండా కంట్రాక్టుకు వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించి కొన్ని లక్షల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి నష్టంచేస్తే ఏమీ జరుగలేదు. ప్రభుత్వం పెట్టుబడు లుండి, సరిగా నడపబడని 25, 30 సంస్థలను సరియైన పద్ధతులలో పెట్టడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. పరిశ్రమలవిషయంలో త్వరితపడి కొన్ని ఐటెమ్సును స్థాపించుకొనకపోతే భవిష్యత్తులో వాటిని స్థాపించుకొనే అవకాశం లేకుండాపోతుంది. దేశ జనాభానుబట్టి ఎంతవరకు ఆమ్ముడుపోవడానికి, consumption చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందో అంతవరకే licensing authority allow చేసి, తక్కిన రాష్ట్రాలు పెడతామని అన్నా. వద్దనే అంటారు. ఆ రికమయిన ప్రొహిబిటరీ లిస్టును యీనాటికి కేంద్రప్రభుత్వం తయారుచేసింది. ఆ లిస్టులో వున్న పరిశ్రమలను మన రాష్ట్రంలో పెట్టుకుండా మనకున్నా లైసెన్సు ఇవ్వడానికి లేదు—ఇంకా రాష్ట్రాలలో పెట్టేసారు కాబట్టి ఇంజనీరింగు ఇండస్ట్రీస్ లో 41 ఐటెమ్స్ నేడు ఆ banned list లో వున్నాయి. వాటిని మన రాష్ట్రములో అవకాశం వున్నా పెట్టడానికిలేదు. Non engineering industries లో కూడ 45 items ban చేసారు. మిగతా రాష్ట్రాలు వీటి విషయమై త్వరితపడి ఏర్పాటు చేసుకున్నందువల్ల మన రాష్ట్రంలో ముడి పదార్థాలు, అవకాశాలుఉన్నా ఏర్పాటుచేసుకోడానికి అవకాశం లేకుండాపోతోంది. ఒక నాలుగు సంవత్సరాలు ఇట్లాగే ఆలస్యము చేస్తే, ముఖ్యమైన ఇంజనీరింగ్ నాన్—ఇంజనీరింగ్ ఇండస్ట్రీస్ ఇతర రాష్ట్రాలలో ఏర్పాటు చేసుకోవడము మూలముగా మనము ఏర్పాటు చేసుకునే అవకాశము, డబ్బు ఉన్నా, లేకుండా

పోయే ప్రమాదము ఉంది. ఈ విషయమై ప్రభుత్వము సత్వరమైన చర్య తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను స్కాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ గురించి రెండు, మూడు విషయాలు మనవిచేసి విరమిస్తాను. ఈ సందర్భములో industrial estates గురించి చెబుతున్నారు. వాటిని ఏర్పాటు చేశారు, సంతోషం. వస్తువులను తయారుచేసిన తరువాత మార్కెటింగ్ ఏర్పాట్లు ఎంతవరకు చేసారో చూడవలసి ఉంది. విజయవాడ ఇండస్ట్రీయల్ ఎస్టేటులో 200 యూనిట్లు ఉంటే అందులో రెండు మాత్రమే work చేస్తున్నాయి. స్వయముగా చూచి ప్రతికలలో వచ్చిన విషయం ఇది, ఇండస్ట్రీయల్ ఎస్టేటులోని association దక్కన్ క్రానికల్ లో ఒక advertisement చేసారు. మమ్ము నిరుద్యోగం నుండి కాపాడండి, ప్రభుత్వంవారు మా ఇండస్ట్రీయల్ ఎస్టేటుకు చేసిన వాగ్దానం నిలుపుకొనండి, తయారుచేసిన వస్తువులను కొనడానికి మార్కెటును ఏర్పాటు చేయండి అని వారంటున్నారు దానినిబట్టి దాని తీవ్రత ఎంతో లఘు పరిశ్రమల కాళామంత్రిగారు అర్థము చేసుకుంటారని నేను భావిస్తున్నాను. బిల్డింగులు కట్టినంత మాత్రము చేత రోడ్లు పేసినంత మాత్రము చేత ఇండస్ట్రీయల్ ఎస్టేట్స్ ఫలితం నెరవేరదు. ఉత్పత్తి చేయడానికి raw-materials ను అందించాలి, ఉత్పత్తి అయిన తరువాత marketing facilities కలుగజేయాలి. మన చిన్నపరిశ్రమలకు కావలసిన steel ను సప్లయ్ చేసే విషయంలో కూడా కేంద్రప్రభుత్వ వైఖరి చాలా పేలవంగా ఉంది 1958-59 లో ఉక్కు processing పరిశ్రమక్రింద మనం 5 వేల టన్నులు కోరితే, వారు కేటాయించింది 3885 టన్నులు. చిన్నతరహా పరిశ్రమలకు 3500 టన్నులు కోరితే 5620 టన్నులు కేటాయించారు అదేరకముగా 1960-61 సంవత్సరంలో 1000 టన్నులు కోరితే 457 టన్నులు కేటాయించారు. వచ్చింది ఎంతో దేవుడికి తెలుసు !

పరిశ్రమల వ్యవహారంలో మొదటినుంచి నా అనుభవం ఏమంటే అడిగిన దానిలో 50% కేటాయించడం. కేటాయించినదానిలో 25% సప్లయ్ చేయడం. ఇరిగేషను ప్రాజెక్టుల విషయంలో అదేరకంగా చేశారు. దీనికి ఎంత సప్లయ్ చేశారో డిపార్టుమెంట్ లో తెక్కలు లేవని చెప్పారు. చిన్న తరహా పరిశ్రమల విషయంలో మనకు కావలసిన ఉక్కువిషయంలో కేంద్రప్రభుత్వం చిన్న చూపుతో సహాయం చేస్తోంది. మనకు అనుకొన్న పద్ధతిలో సక్రమంగా ఇండస్ట్రీయల్ ఎస్టేట్లు ముందుకు పోవడానికి పీలులేని పరిస్థితులు కలిగాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఖాదీదెవలప్ మెంటు వ్యవహారంలో ఒకటి రెండు విషయాలు చెప్పాలి. ఇంతవరకు ఖాడిక మీషను క్రింద యీ సెంటర్స్ వని చేస్తున్నాయి.

వీటిని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు తీసుకోవాలని కోరినారు. మా ప్రాంతంలో నెల్లూరుజిల్లా కనిగిరి ప్రాంతంలో పెద్ద ఎత్తున ఖాదీ ఉత్పత్తి అయే సెంటర్స్ లో the best centre అని ఖాదీ కమీషను లెక్క, కాని యీ చేనేత పారిశ్రామిక కుల వ్యవహారం, దారం బాగులేదని మరకలు పడినాయని ప్రతినెల వారి జీతంలో cut చేసి 300 రూపాయలు, 400 రూపాయలు ప్రతివీరుకి బాకీ తేల్చి మొత్తం డబ్బు అంతా cut చేసుకుంటామని గతవారం రోజులనుంచి ఆరేడువందలమంది మగ్గందార్లకు నూలుయివ్వకుండా నిలిబడిపోయింది. అసలు మనం ఆ డబ్బు సక్రమంగా ఖర్చుపెట్టలేక పోతున్నాం ప్రభుత్వం వారు అలాంటి చేనేత పారిశ్రామిక కులకు అప్పు పెట్టవచ్చు. అడ్వాన్సు యివ్వవచ్చు సొసైటీలు లేకపోయినప్పటికీ రెగ్యులరు కస్టమర్స్ గా ఖాదీ వీవర్స్ గా ఖాదీ కమీషనుకు attach అయి చేస్తున్నవారి విషయంలో యీ రకంగా చాలమంది నెల్లూరుజిల్లాలో నూలు నిలిబడిపోయి చాలబాధ పడుతున్నారు వీరి విషయంలో మంత్రిగారు పర్సనల్ గా ఇంటర్వీన్ అయి వెంటనే యిప్పించే ఏర్పాటు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఖాదీ నేసే విషయంలో నూలు తయారుచేయడంలో, వడకడంలో, దూదివరకడంలో అనేక యిబ్బందులుంటాయి. ఇబ్బందులవల్ల జరిగిన లోపాలన్నీ నేత నేసేవారిమీద రుద్ది రోజుకు 1-4-0 కూలితో పావలా కట్ చేయడం యేమాత్రం భావ్యమైన విషయముకాదు. ఈ రకంగా ఖాదీ ఇండస్ట్రీని ప్రోత్సహించినవారము కాము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము తగినచర్య తీసుకుని న్యాయం జరిగేటట్లు చేస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. చర్య పరిశ్రమకూడా చాల ముఖ్యమైనది. వెనుకబడిన ప్రాంతములో చర్య పరిశ్రమ చాల ప్రాముఖ్యమైనది. డెల్టా పరియాలలో తక్కువగా ఉంటుంది. ఇంతవరకు చాల పాతపద్ధతులలో జరుగుతూవచ్చింది. భవిష్యత్తులో సక్రమంగా అభివృద్ధి కావాలంటే దీనికి కావలసిన టెక్నికల్ పెర్సనల్ ఏర్పాటు చేయడం, ఉత్పత్తి సక్రమంగా జరిగేటట్లు, చూడడం, అంతకంటే ముఖ్యము మార్కెట్టు ఏర్పాటు చేయడము, ఆ రకముగా మార్కెట్టు లేకపోతే చిన్న పరిశ్రమలు ఏమాత్రము పోటీకి తట్టుకోడము సాధ్యమైన విషయము కాదు. దీని విషయములో కూడ తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వము ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను ప్రగడ కోటయ్యగారు చెప్పారు, చేనేత పరిశ్రమ విషయములో గాని భారీ బట్ట, చెప్పల విషయములో గాని ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంటులు ఎన్నెన్ని ఉన్నాయో ఎంత కన్సప్షన్ ఉందో ఎట్టిమేటుచేసి ప్లాను ప్రకారం కన్సూమ్ చేయడానికి మార్కెట్టు ఏర్పాటు చేయడానికి ఈనాటివరకు ప్రభుత్వానికి ఒక ప్లాను లేదా అని అడుగుతున్నాను. హాస్పిటల్స్ లో ఎంతగుడ్డ తీసుకుంటాం, పోలీసు డిపార్టుమెంటు ఎంత గుడ్డ తీసు

కొంటుంది, పోలీసు డిపార్టుమెంటు ఎన్ని బూట్లు. చెప్పులు తీసుకొంటుంది ? అని ఈ రోజున ప్లేటుమెంటు చేయగలరా అని అడుగుతున్నాను. ఎంతమంది పోలీసు లున్నారో మనకు తెలియదా, ఎన్ని బూట్లు కావాలో ఆసుప్రతిలో ఎంత గుడ్డ కావాలో వర్క్ అవుట్ చేయలేమా ? ఎందువల్ల చేయలేక పోతున్నాం ? ఈ ప్రభుత్వానికి ఆ ఆకాంక్ష లేదు. కాబట్టి స్పాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ డెవలప్ చేయడానికి సరియైన మార్కెటింగ్ ఫెసిలిటీస్ కల్పించి ప్రభుత్వమే కొనుగోలుదారుడుగా సౌకర్యం ఏర్పాటు చేయడానికి సక్రమమైన దృక్పథము ఈ నాటివరకు లేదుకాబట్టే దానిని సక్రమమైన వ్యవహారముగా రూపొందించలేకపోతోందని మనవిచేస్తున్నాను ప్రాహినిషను విషయం చెప్పారు. మా సొసైటీలు పెట్టి గీతవారికి వనికలిగించాలని చెప్పారు. ఒకరిద్దరు తెలంగాణాలోకూడ ప్రాహినిషను ఏర్పాటుచేయాలని కోరారు వారికి నేను మనవి చేసేది యేమంటే—

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ బాపూజీ : రష్యాలోకూడా ప్రాహినిషను తేవాలని కృశ్చేవ్ గారు అంటున్నారు కదా !

శ్రీ జి. యల్లమందారెడ్డి : అవునవును, రష్యాలో చేయాలన్నారు. రష్యాలో ఎడ్యుకేషన్ ద్వారా ప్రచారం ద్వారా చేయాలని, ఇక్కడ కూడా చేద్దాం. ఇక్కడ కల్లు త్రాగాలని కమ్యూనిస్టుపార్టీ చెబుతోందిని శ్రీ కొండా లక్ష్మణ బాపూజీగారు అనుకుంటే చాల పొలపాటు పడినవారు అవుతారు. ఈ వద్దతిద్వారా చేయడం సాధ్యంకాదు. It is a failure. అది నేను చెప్పినది కాదు. కాంగ్రెసు పెద్దలు విశ్వాసం ఉన్నవారు ఈ నాటివరకు అమలు జరపలేక పోతున్నాం అని వారు దుగ్ధపడుతున్నారు. అందరము దుగ్ధపడాల్సినదే. ఎడ్యుకేషను ద్వారా చేయాలి. చదువుకున్నవారు ఎవరు త్రాగరు. నేను త్రాగను. విద్యద్వారా ప్రచారం ద్వారా విజ్ఞానం కలిగించి పైకి తీసుకురావడం ద్వారా మానిషించగలం గాని కేవలం చట్టం చేసినందువల్ల లంచగొండితనం మితిమీరిందని గత సమావేశంలో కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టు పార్టీ, స్వతంత్రపార్టీ సభ్యులు ఎలుగెత్తి చెప్పారు. ఆంధ్రప్రాంతములో ప్రతి పోలీసుస్టేషనులో డబ్బు తీవ్రముగా గుంజుకుంటున్నారు. అందువల్ల ఫెయిల్ అయినదని ఎలుగెత్తి ఘోషించారు. తెలంగాణాలో బహిరంగంగా ఉంది కాబట్టి ఒకరకంగా జరిగిపోతోంది. డబ్బు వస్తోంది. కాబట్టి దీనిని experiment చేయరని నా విశ్వాసం. తెలంగాణా శాసనసభ్యులు అంగీకరించరని గావిస్తున్నాను. ఈ రోజు రకరకాలుగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. కొన్నాళ్లు క్షయిజు డిపార్టుమెంటు, కొన్నాళ్లు పోలీసు డిపార్టుమెంటు యిప్పుడు వేరే

డిపార్టుమెంటు ద్వారా దీనిని ఆపడానికి ప్రయత్నంచేస్తున్నాం. ఒక సంవత్సరములో దానినిగురించి కూడా మన మంత్రిగారికి అనుభవం వస్తుంది ఈ డిపార్టుమెంటు కూడా దానిని అపడం సాధ్యం కాదు అసలు బేసిక్ కారణాన్ని తొలగించకుండా వైవైన ఎన్నిచట్టాలుచేసినా సాధించడం సాధ్యంకాదని మనవి చేస్తున్నాను. పరిశ్రమల వ్యవహారంలో కమిటీలను ఏర్పాటుచేసే సందర్భంలో ఖాదీ ఇండస్ట్రీలను, స్కాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీలను, చర్మకార పరిశ్రమలను ఏర్పాటుచేసే సందర్భంలో ప్రభుత్వం కేవలం పార్టీ దృక్పథంతో చేస్తే జయప్రదం కావు. జాతీయసమన్యలలో ప్రజల విశ్వాసం చూరగొన్న అన్ని పార్టీల ప్రతినిధులను ఏ పార్టీకి చెందని పెద్దలగువా రందరిని జాయింటుగా ఏర్పాటు చేస్తే జయప్రదం కావడానికి వీలవుతుంది తప్ప కేవలం పార్టీ దృక్పథంతో ఏర్పాటుచేస్తే— ఉదాహరణకు ఖాదీ అభివృద్ధి బోర్డు చట్టం రాకముందు నామినేట్ చేశారు. ఎందువల్ల? చట్టం వస్తే అందరికీ తెలిసి నాకు కావాలి, నాకు కావాలి అని within the party అడుగుతారని. చట్టం రావడానికి మూడు రోజులు ముందుగా ఆనాటి లఘుపరిశ్రమల మంత్రి భగవంత్ రావుగారు బోర్డును నామినేట్ చేసి తరువాత చట్టం అసెంబ్లీలో తీసుకువచ్చారు. ఆరకంగా చేస్తే యిలాంటి జాతీయసమన్య ముందుకుపోవడానికి వీలులేదు. తరువాత వైనాన్ని కార్పొరేషన్ ప్రజల సొమ్ము. అసెంబ్లీ స్క్రూటిసికి, చెక్కి లోబడి ఉండాలి. రోడ్ ట్రాన్స్పోర్టు కార్పొరేషన్ లయబిలిటీస్ గురించి రిపోర్టు లేనిదే శాసనసభ్యులు తమ అభిప్రాయం తెలపడం సాధ్యం ఎట్లా అవుతుంది? ప్రభుత్వం సమన్వయం చేసుకోవడం ఎట్లా సాధ్యం అవుతుంది కార్పొరేషన్ ఇండిపెండెంట్ బాడీస్ అని ఊగుకుంటే చాల నష్టం వస్తోంది. భవిష్యత్తులో ప్రభుత్వంవారు యీ విషయంలో జాగ్రత్త తీసుకోవాలని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

The Deputy Speaker: The House stands adjourned to 8.30 A.M. on 22-3-61.

(The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Wednesday, the 22nd March 1961.)

APPENDIX I

REVENUE (T) DEPARTMENT

Demand II—Relating to State Excise Duties

Detailed Heads of Account	Amount of demand in lakhs	Minister who is concerned with the demand	Minister moving the demand
(1)	(2)	(3)	(4)
(a) Superintence .	3,95,000		
(b) District Executive Establishment ..	74,16,000		
(c) Distilleries ..	25,44,000		
(d) Cost of opium sup- plied to State Ex- cise Department ..	50,000		
(e) Purchase of Ganja and other Drugs ..	300		
(f) Compensations ..	500		
(g) Charges in England	200		
(h) Works ..	10,000		
Total	1,04,16,000		
Charged	Nil		
Voted	1,04,16,000		

ITEM (a) above: Superintendence.—The charges relating to the pay and allowances of the headquarters staff are debited to this minor head.

ITEM (b) above: District Executive Establishment.—The expenditure on Inspecting, Prohibition and preventive staff of the Excise Department in the mufassal is debited to this minor head.

ITEM (c) above: Distilleries.—The charges connected with the Narayanaguda Distillery and Alcohol Factory, Kamareddy including a small establishment under the control of the Excise Commissioner in Telan-

gana Region are debited to this head. Expenditure on the staff employed for the supervision of spirituous medicinal preparations manufactured in private laboratories in Andhra Region is also debited to this minor head.

ITEM (d) above: Cost of opium supplied to the Excise Department.—The cost of the opium purchased from the Gazipur Opium Factory of the Government of India and the charges on account of salaries of officers and establishment are debited to this head.

ITEM (e) above: Purchase of Ganja and other Drugs.—The expenditure under this head mainly relates to the purchase of ganja and the transportation charges.

ITEM (f) above: Compensations.—The items under this head are the compensation paid to other Governments as the equivalent of the duty collected in the State on spirituous medicinal preparations, beer and Indian made foreign spirits exported for consumption in their areas.

ITEM (g) above. This relates to charges in England. The amount provided for represents the contribution to International Bureau against Alcoholism.

ITEM (h) above: Works.—All minor works executed by the Department are debited to this head.

2. *A detailed note on the policy underlying the demand under this head is submitted below:*

(a) *Excise arrears in the Telangana area*.—Several factors such as political changes, disturbances of Law and Order, unfavourable economic conditions and failure to take prompt action against defaulters contributed to the accumulation of excise arrears. These arrears began to accumulate from the year 1947–1948 (1357 Fasli) and the total arrears at the end of 1957-58 (1367 Fasli) were to the tune of Rs. 3.66,00,505. Considering the large outstanding arrears, the Government appointed a special staff consisting of Deputy Tahsildars, Revenue Inspectors, Lower Division Clerks and Peons to recover the Excise arrears in as short a period as is reasonably possible. With a view to facilitate payment of arrears, especially by major defaulters, the Government issued instructions in

G. O. Ms. No. 194 Revenue, dated 2nd February 1958, that all Excise arrears as accrued up to 1st October 1956 in respect of compounding fees, penalties for illicit tapping and infringement of other rules be written off. This concession should not, however, be allowed in cases where the Contractor commits default in payment of the arrears of licence fee, rental, tree-tax or Haq-e-malikana due from him. They have also directed that all arrears as accrued up to 1st October 1956 in respect of licence fees, or rentals, tree-tax and Haq-e-malikana may be allowed to be paid in five annual instalments subject to the condition that fresh security will be furnished whenever required. The Collectors in the Telangana districts were accordingly instructed to reassess all the outstanding arrears in the light of the above concessions. But most of the defaulters did not choose to avail themselves by applying for such concessions and were not prepared to pay off their dues either. Hence in the last week of December 1958, the Board found it necessary to instruct all Collectors in the Telangana area not to entertain petitions for concessions after certain time limit and to proceed against the defaulters by attaching their properties and putting them to auction sale for the realisation of the tol dues including penalties, etc. Till January 1961 only Rs. 74 lakhs has been collected. Besides this, there is an amount of Rs. 8 lakhs adjustment. Orders have also been issued to collect 6% interest per annum on the arrear rentals accrued at the expiry of lease period as in the case of land revenue arrears under Madras Land Revenue Recovery Act.

In order to give further opportunity to the defaulters in excise contracts who owe less than Rs. 5,000 each as excise arrears inclusive of penalties as accrued up to 1st October 1959 the Government gave the following concessions in G. O. Ms. 1378, Revenue dated 7th July 1960.

The arrears should be collected in three equal annual instalments *i. e.* the first instalment by the 30th November 1961, and the third instalment by 30th November 1962 along with the proportionate penalty. The entire amount of penalty should be waived when collecting, the last annual instalment on or before 30th November, 1962, suitable deduction being made in the instalments if the 1st and 2nd instalments are paid in time. The

Government subsequently felt that many of the defaulters coming under the provisions of the G O. 1378, Revenue, dated 7th July 1960 did not avail of the opportunity and accordingly they extended the payment of 1st instalment till the end of February 1961.

Remission of Excise arrears.—In G O. Ms. No 1438, Revenue, dated 21st July 1959, the Board was authorised to write off the arrears of excise dues from individual contractors in the Telangana area to the extent of remission admissible to them as per the decisions of the former Hyderabad Government for 1357 and 1358 Fasli to the extent of only Rs. 7,75,560. 20 nP.

(b) Payment of Haq-e-malikana to the pattadars. The general question regarding the simplification of the procedure to the payment of Haq-e-malikana to the pattadars in the Telangana area has been engaging the attention of the Government for long. But pending a final decision on the general question to expedite the payment of the amount to the pattadars the Government however allowed the old practice of the prompt payment of Haq-e-malikana under old orders of the Government in Revenue and Finance Departments by relaxing rule 353 of the Treasury Rules in favour of the Excise Department through G. O. Ms. No. 1223, dated 4th July 1958. The Government further ordered that within a stipulated period i.e., before the end of the month in which the Haq-e-malikana, amount is drawn it should be paid to the concerned pattadars or if the pattadar does not turn up it should be remitted by money order after deducting the money order commission from the amount payable to the pattadar concerned. In this regard the Revenue Divisional Officers of the Districts in Telangana region were authorised to sanction refunds to the concerned pattadars amounts up to Rs. 100 and the Collectors from over Rs. 100 up to Rs. 500 and the amounts exceeding Rs. 500 were left to the sanction of the Board of Revenue.

The whole question was examined *de-nove* in consultation with the Board of Revenue and in the light of certain observations made by the Account-General in this regard.

In order to simplify the procedure for early disbursement of Haq-e-malikana amount the Government have adopted the following measures :—

(i) to suitably amend the provision of the Board's standing order relating to the refunds of revenues so as to cover the amounts of Haq-e-malikana payable to the pattadars ;

(ii) to issue clear instructions to all District Treasury Officers in regard to the procedure for the disbursement of Haq-e-malikana amounts that the Tahsildar should prepare the Bill in duplicate showing the amounts due to each pattadar in the form of a statement and that the statement should be attached to the bill and that no separate statement or separate bill for claim of each pattadar should be insisted upon.

Accordingly instructions to all District Treasury Officers have been issued that the old practice to make payment of refunds of Haq-e-malikana on a consolidated bill prepared for each taluk should be followed without insisting on submission of individual pattadar-wise refund statement. Similar instructions were also issued to all Sub-Treasury Officers for immediate disbursement of the amounts to the parties without any scope for complaint.

It was hoped that there would be no room for any complaint in future and that the amounts due to the pattadars will be disbursed promptly.

Subsequently the Government felt that in certain Telangana districts payment of the Haq-e-malikana was held up still. It was therefore further ordered that the old practice of payment of Haq-e-malikana as per G.O. Ms. 1223, Revenue, dated 4th July 1958 should be followed till 31st March 1961. These instructions were sent to Accountant-General for compliance.

(c) *Leasing out Sendhi Shops to Tappers' Co-operative Societies* —As regards progress of Tappers' Co-operative Societies to start with seven groups of sendhi shops, one group in each of the following districts, was entrusted to Tappers' Co-operative Societies formed exclusively for the purpose of running excise contracts in the year 1957-58.

1. Kamareddy—Nizamabad district.
2. Toopran—Medak district
3. Makthal—Mahboobnagar district.
4. Devarkonda—Nalgonda district.
5. Bellampalli—Adilabad district.
6. Sircilla—Karimnagar district.
7. Warangal—Warangal district.

The rentals of these groups were fixed at the average of the previous two year's rentals. One-ninth of the annual rentals is to be deposited as advance deposit. One-ninth of the annual rental in lieu of the solvency certificate had to be deposited by the society in three instalments

Earnest money of 2 per cent had to be deposited as usual and the payment was deferred till 1st December 1958. Concession was shown in the payment of T. T. and Haq-e-malikana to be paid in three instalments but security had to be given for the whole tree-tax due from the society. For the year 1958-59, Devarakonda group was dropped and the society's registration was cancelled. In addition to the remaining 6 groups, 9 more groups of Sendhi shops were entrusted to co-operative societies. Thus the total number of societies which ran sendhi groups in the year 1958-59 was 15. The same concessions which were given in 1957-58 were continued. The additional groups were as follows :

1. Adilabad in Adilabad district.
2. Nalgonda in Nalgonda district.
3. Bhongir in Nalgonda district.
4. Siddipet in Medak district.
5. Nizamabad in Nizamabad district.
6. Karimnagar in Karimnagar district.
7. Narsampet in Warangal district.
8. Medchal in Hyderabad North District.
9. Mahboobnagar in Mahboobnagar district.

For the year 1959-60, the Government considered extending this privilege to individual shops also; as a result of which in all 157 shops were entrusted to co-operative societies formed of the local tappers of the individual villages. But out of the above, 23 shops were put to public auction as local tappers did not come forward to form Tappers' Co-operative Societies. Thus for the Abkari year 1959-60, there were 15 groups and 135 individual shops leased to the Tappers' Societies.

As regards the collection of rentals from the Tappers' Co-operative Societies for the Akbari year 1958-59, it was ordered as follows :

(1) In respect of the six Tappers' Co-operative Societies leased during the Akbari year 1957-58, the rental will be the same as that of 1957-58, *i. e.*, the average of rent as of 1955-56 and 1956-57.

(2) In respect of nine new Societies formed during 1958-59, except the Medchal Society, the rentals will be the average of rentals for the years 1956-57, and 1957-58. The rental for Medchal Society has been fixed at the average rental for the year 1955-56 and 1957-58 in view of the special circumstances obtaining in this case.

(3) In respect of the 135 new societies leased during this year *i. e.*, 1959-60, the rentals will be according to the existing rentals.

For the proper and efficient working of all the above societies, certain by-laws were framed by the Government in consultation with the Registrar of Co-operative Societies. In Government Memo. No 15451 T 59-8, dated 20th August 1959 it was ordered that the period of tapping may be enhanced from 3½ months excluding the period of preparations.

For the Akbari year 1960-61 the question of leasing out village shops to the Tappers' Co-operative Societies was considered and even certain groups, where it was necessary, were broken for this purpose. The Government have allotted 700 shops for Tappers' Co-operative Societies. But only 639 T. C. S. could be formed. As a result 639 shops were leased out to the said T. C. S. on the following conditions :

In respect of some shops which were clubbed and auctioned together previously, and which have been split up and each constituent village as has been shown as individual village the determination of lease amount for any such individual shops will be the average rental of the years 1958-59, and 1959-60 and that it should be divided in proportion to the ration fixed to them. The same principle was ordered to be adopted in the case of the groups which have been split up or reduced in some districts for want of individual shops for being leased out to the Tappers' Co-operative Societies irrespective of whether all such shops or any of them have been

included in the list of shops to be leased to the Tappers' Co-operative Societies. The lease amount was fixed on the average of the rentals for the years 1958-59 and 1959-60. The Warangal group was put to auction as the Tappers' Co-operative Society failed to fulfil the guarantees given by it.

(d) *Appointment of striking force in the Telangana area.*—During the current Abkari year the Flying Squads of the 9 districts have been reorganised and given a little expansion so as to be more effective. Although the existing staff is too small to function effectively for the prevention of illicit distillation it has been able to do much effective work. The Special Squad which was established with the main object of tackling the problem of illicit tapping of trees illicit distillation has also been functioning under the direct supervision of the Board with effect from 1st November 1958. This Squad has not only been responsible for achieving appreciable results in the suppression of illicit distillation but also has been responsible to engage properly the preventive as well as the administrative personnel of the department in this direction. Nevertheless, here are still several pockets where illicit distillation is persistent, the offenders of the City especially the Dhoolpet area are reported to have moved to the suburbs of the City in order to elude the vigilance of the Police and the Excise personnel which was of late very much concentrated on them. The industrial areas such as Kothagudem, Ellendu, Bellampalli, Kagaznagar and Mancherial and some big towns such as Nizamabad, Warangal, Mahbubnagar besides a few villages on the borders of the prohibited areas are reported to be still in the grip of this illicit distillation.

(e) *Future policy in regard to prohibition of consumption of opium, ganja and bhang.*—The All-India Narcotics Conference held in 1956 recommended that no opium should be legally available to the public for non-medical purpose after 31st March 1959, and also that non-medicinal use of Ganja and Bhang should be totally prohibited throughout the country by 31st March 1961. With reference to the above decision orders were accordingly issued in G.O. Ms. No. 1583, Revenue, dated 22nd August 1958 as follows :—

1. No opium will be legally available to the public for non-medicinal purposes through Excise vendors shops from 1st April 1969 ; Opium will, thereafter, be treated as drug to be used solely for medical and scientific purposes ;

2. Medical and other measures should be devised in detail for the weaning of addicts to opium from the habit and for their treatment ,

3. Strictest possible supervision and control should be exercised on the cultivation of poppy seeds which are being used illegally to extract opium ;

4. Non-medicinal use of Ganja and Bhang should be totally prohibited throughout the Andhra Pradesh State by 31st March 1959 and 31st March 1961 respectively.

(f) *Integration of Excise Duties* : There were differences in duties and gallonage fees on liquor in Andhra and Telangana regions. With a view to equalise them, the rates in Andhra have been increased so as to be on a par with the Telangana rates. As a result the Excise duty on Indian Made/Foreign Liquor, absolute Alcohol and rectified spirits has been increased from Rs. 35 per London proof gallon to Rs. 70 per L. P. gallon. Similarly the gallonage fees on spirits has been increased in Andhra from Rs. 9 to Rs. 18 per gallon.

Representations were made by the wine Merchants' Association against the levy of gallonage fee on the Indian Made Foreign liquor and beer. As the consumption was decreasing on account of levy of high gallonage fee and Government were incurring loss in revenue, the whole position was reviewed and gallonage fee on Indian Made Foreign liquor was stopped with effect from 1st October 1958. As the consumption of beer was not effected, gallonage fee on 'Beer' was however continued. With increase in the duty on liquor shops, the retail selling price of liquor increased considerably in the past. Illicit distillation, which has always been a disease in all parts of the State, got a fillip year by year, with the widening of the difference between the retail prices of Government liquor and illicitly distilled liquor ; so much so, that even the liquor licencees started selling illicit liquor along with licit one. Efforts were made to suppress this offence ; but were of

no avail. The problem was seriously examined and it was considered necessary to reduce the duty on liquor to such an extent as to bring the retail price of licit liquor almost on par with the retail price of illicit liquor. To achieve this object, for the year 1959-60, the Government sanctioned reduction of duty on liquor by 50% of the duty prevailing during the year 1958-59 in order to render the Government liquors, selling prices favourably competitive with those prevailing in respect of illicitly distilled liquor. This reduction in duty necessitated a system of administration of the sale of liquor by introducing minimum guarantee of liquor to be consumed by each revenue. This system worked out most successfully resulting in a great set-back to illicit distillation not only in big cities but in the villages also. The quantities to be guaranteed by the licencees were fixed at double the average consumption of the last 2 years and even more in some cases. The licencees were also given assurance that they were free to draw even in excess of the minimum quantities guaranteed by them. Since the issue price of liquor was brought to between Rs. 11 and Rs. 12 as against Rs. 18 and Rs. 19 of the previous years, the licencees as well as the consumers could successfully be weaned away from going in for illicitly distilled liquor and it resulted in the abnormal increase in the consumption of Government liquor and a consequent and proportionate fall in the illicit distillation. In the city of Hyderabad where illicit distillation was obtaining on a large scale and in an organised manner, the city Police Commissioner has taken much interest in preventing this offence. For some time several checkposts were established in the endemic area of Doolpet and constant vigilance is being exercised by the Excise preventive staff in co-operation with the Police Department.

In case of the Sir Silk Company it was ordered in G. O. Ms. No. 2580, Revenue, dated 10th December 1959, that a gallonage fee of 5 np. per gallon be levied on all alcohol imported from outside the Andhra Pradesh State for use in the manufacture of rayon-yarn and acetic acid. Similarly in G. O. Ms. No. 2579, Revenue dated 10th December 1959, it was ordered that a gallonage fee of 5 np. per gallon be levied on all alcohol whether produced in Andhra Pradesh State or imported

from other States for use in the manufacture of rayon-yarn and acetic acid.

(g) *Imposition of licence fees on trees tapped for Neera in the Andhra area.*—The Government ordered that a licence fee at Rs. 3.25 nP. per tree for tapping Neera in the Andhra area should be charged and necessary amendments to the Sweet Toddy Rules, 1939 were also issued. It was also decided that the Agency to grant permits and supervise tapping of trees for Neera and for collection of licence fees should vest in the Excise Department. Orders were also issued to all the Collectors to empower the Excise Officers nominated by the Board of Revenue (Excise) to exercise the powers under Rules 3, 4 and 10 of the Madras Sweet Toddy Rules, 1939 for issuing permits, etc., cancelling the same. In G. O. Ms. No. 595, Revenue, dated 31st March 1959 it was ordered that the Co-operative Societies which tap Neera purely for the manufacture of jaggery should be exempted from the payment of the licence fee. In Andhra area there are 4,39,112 palmyrah trees and 1,63,389 date trees fit for tapping.

(h) *Working of the Distilleries* : In the Telangana area there are two Government Distilleries known as Government Distilleries, Narayanguda and Government Alcohol Factory, Kamareddy for the manufacture and supply of country liquor and Hyderabad made foreign liquor. The administration and control of these Distilleries which was formally managed by the Distilleries Directing Board was transferred to the Board of Revenue (Excise) under G. O Ms. No. 432, dated 11th March 1958. These distilleries are run on commercial lines.

(i) *Narayanguda Distillery.*—The financial review of the working of the distillery as per the latest balance sheet for the year 1959-60 is shown below :

S. No.	Particulars	Rupees
1.	Receipts from sales and other revenues ...	30,19,573
2.	Manufacturing and management expenses ...	12,85,592
3.	Profit ..	17,33,981
	Less net decrease in the stocks ...	1,63,857
	Net profit ...	15,70,124

Capital invested by the Government

as on 31st March 1960 9,78,792

Consequent on the adoption of the new Excise policy from the Abkari year commencing from 1st October 1959, viz., reduction in duty on State liquor by 50 per cent and the fixation of the minimum guaranteed quota of liquor for each shop, the distillery will have to produce 8,42,000 gallons of U.P. but they produced 562 gallons during the financial year ending 31st March 1960. The decrease in production is due to stoppage of production for want of gulmohwa and coal for 40 days during the year. The estimated receipts of 33,89,000 as shown in the Budget Estimates for 1960-61 were revised as 29,57,400. Likewise, estimated expenditure of 15,08,400 was revised as 15,61,700.

The proposed income from sales during the year 1961-62 is 36 83,000. The cost of production during the year is estimated as Rs. 16,75,250.

(ii) Government Alcohol Factory, Kamareddy :—

The financial review of the working of the Government Alcohol Factory, Kamareddy as per the latest balance sheet for the year 1959-60 is shown below :

S.No.	Particulars	Rupees
1.	Receipts from sales and Misc. Income . . .	10,46,935
2.	Management and manufacturing expenses . . .	6,18,506
3.	Operating profits . . .	4,28,429
4.	Less net decrease in the value of stocks or liquor, etc. . .	60,057
	Net profit . . .	3,68,372
5.	Capital invested by the Government as on 31st May 1960 . . .	9,48,959

The actual issues for the year 1959-60 indicate that the production and sales are satisfactory.

Prohibition—General—At present prohibition is in force in all the districts of the former Andhra State, except in the agency areas of Srikakulam, Visakhapatnam, East and West Godavari districts where Abkari Act is still in force. In these areas, drink is not a serious

evil as the brews consumed are homemade and generally of very low alcoholic content and it has been considered that these areas should continue to be exempted.

Under the Prohibition Act, the import, export transport and possession of liquor or any intoxicating drug; the manufacture of liquor or any intoxicating drug or the consumption except by a valid permit of liquor or any intoxicating drug is prohibited. The Act contains certain exemptions in regard to the use of spirits and preparations containing spirits such as rectified, denatured and methylated spirit for Industrial, Scientific and educational purposes. The consumption of foreign liquor by individuals is permitted on the strength of permits issued by the Government on the production of medical certificates.

With effect from 15th January 1956, the work relating to the enforcement of prohibition in all the districts of the former Andhra State has been entrusted to the Police Department and the Prohibition Department has been set up for the administration of the residuary Excise work comprising the following items of work.

- (1) Licencing under the Prohibition Act and the Dangerous Drugs Act;
- (2) Administration of Distilleries and Pharmaceutical laboratories;
- (3) Administration of Agency areas where Abkari Act is in force.
- (4) Laboratory attached to the Board of Revenue (Excise).
- (5) Collection of licence fees and Excise duties.

Last year the Government considered that the prohibition enforcement work should be transferred from the Police Department to a separate agency and constituted a Committee consisting of a Deputy Inspector-General of Police and a Deputy Commissioner of Excise to work out a scheme. After examining the scheme submitted by the two-Man Committee Government issued orders in G.O. Ms No. 42, Revenue, dated 6th January 1961 that with effect from 1st February 1961 the Prohibition Enforcement work should be transferred from Police Department to a new Department called the "Excise and Prohibition Department". This Department will be under the control of the Commis-

sioner of Excise and Prohibition who is a member of the Board of Revenue. He will be assisted by the Deputy Commissioner at Guntur. The District Prohibition Officer who will be a gazetted officer will be incharge of the district assisted by three Assistant Prohibition Officers and a striking force consisting of 1 Prohibition Sub-Inspector, 1 Petty Officer and 10 Prohibition Guards. In each taluk there will be two Prohibition and Excise Stations with a strength of 1 Sub-Inspector, 2 Petty Officers and 7 Prohibition Guards. Each station at the District Headquarters will have a strength of 1 Sub-Inspector, 2 Petty Officers and 18 Prohibition Guards.

A conference of all the District Prohibition Officers is being called on to discuss thoroughly the strict enforcement of prohibition. The Government is also considering the role that can be played by the non-officials in enforcing the prohibition.

Policy regarding Neera Societies.—The demand for opening neera societies is increasing from the extappers, and for the palm jaggery manufacturing co-operative societies for conversion into neera societies, as it is stated by them that the working of the industry is uneconomical and they are not able to eke out their livelihood.

The ameliorative side of prohibition is entrusted to the Co-operative Department while the enforcement was the responsibility of the Police (Enforcement) Department. Hitherto, licences also were being issued by the Co-operative Inspectors (for the supervision of Palm Jaggery Manufacturing Societies and Neera Societies) under the authorisation of the District Collectors. But now, with the amendment of Rules levying tree tax for tapping of neera, the procedure has been changed and the Excise Staff has been made the agency to grant permits and supervise tapping of trees and to exercise the powers under Madras Sweet Toddy Rules. When licences are seized for abuse of the licences by the Police Department, the Excise Staff will take necessary action to get them cancelled by the District Collectors. The functions of the Police Department will now be exercised by the Excise Department. The Co-operative supervision staff will attend to the administrative work connected with the societies, and help and guide them.

in the proper maintenance of accounts and see to their proper working in accordance with their by-laws and the provisions of the Co-operative Societies Act and rules framed thereunder. They also look to the aspect of the economic betterment of the members, and the technical staff employed for the purpose, guide the members in improved and economic methods of manufacture of Jaggery, etc. The Government will take further stiff attitude against any misuse of the facilities that are allowed to the Neera and or Palm Jaggery Manufacturing Co-operative Societies.

KONDA LAKSHMAN BAPUJI,
Minister for Small Industries and Excise.

★

APPENDIX-II

Policy Statement of Sri Kondalakshman Bapuji, Minister for Small Industries and Excise, on the Demand for Grants for the Small Scale, Cottage and Handloom Sectors : 1961-62

1. GENERAL

The demands for grants for the Small Scale and Handloom sectors cover a wide field of Industrial and Co-operative activity to be undertaken by the State Government. Before going into the details of the various schemes covered by these demands, it is proposed to provide a brief analysis of the subjects covered by them including the provision made for each subject in the Third Five-Year Plan and the provision which is required for implementing the schemes under each subject during 1961-62.

So far as the Small Scale Sector is concerned, a provision of Rs. 350 lakhs has been made in the Third Plan for Small Scale Industries schemes out of which Rs. 68.45 lakhs would be utilised during 1961-62. For our industrial estate programme, the Third Plan provision has been fixed at Rs. 220 lakhs out of which 50 lakhs would be utilised in 1961-62.

A separate provision for the Handicrafts sector has been made in the Third Plan to the extent of Rs. 25 lakhs of which Rs. 4.5 lakhs will be required during 1961-62. For the development of the sericulture industry, Rs. 15 lakhs has been earmarked in the Third Plan out of which it is proposed to spend Rs. 2.5 lakhs during the ensuing financial year. A sum of Rs. 7 lakhs had been set apart as our Third Plan requirement for the Coir Industry from which Rs. 1.2 lakhs would be spent in 1961-62. Considering the importance of the Leather Industry and the need for developing it on a rational and planned basis, a separate provision of Rs. 100 lakhs would be utilised on the implementation of development schemes during Third Plan. Finally for industrial co-operatives an allocation of Rs. 10 lakhs has been made in the Third Plan of which Rs. 1.6 lakhs would be utilised during 1961-62. To sum up,

the Third Plan provision for these seven subjects covered by the Small Scale Sector comes to Rs. 727 lakhs out of which Rs. 144.25 lakhs would be utilised for the implementation of our programmes during 1961-62. Apart from these provisions, a separate provision outside the plan to the tune of Rs. 10 lakhs has been made for the relief of unemployment in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad. On the Handloom side the position is that the Third Plan provides for an outlay of Rs. 5.4 crores for the development of the Handloom industry for the State, while the provision for the year 1961-62 has been fixed at Rs. 82.90 lakhs out of which a sum of Rs. 54.04 lakhs would be provided as grant and the balance of Rs. 28.05 lakhs as loan.

Before going into the details of the schemes which it is proposed to undertake in various sections of the Small Scale and Handloom Sectors, it is necessary to reiterate that the industrial policy of the State Government has always been one of encouraging the growth of industries both in the public sector and private sector. Andhra Pradesh, although comparatively backward in the industrial field at present has the necessary mineral, agricultural and forest resources coupled with the possibilities of generating both thermal and Hydro-electric power which hold out bright prospects for future industrial development. It has therefore been the declared policy of the State Government to encourage new units in this part of the country. The Industries Department are providing ready guidance to interested parties and are bringing out handbooks which give a clear picture of the industrial possibilities here for the facility of prospective industrialists. The State Government have also expressed their willingness to provide special concessions and facilities to entrepreneurs who are willing to enter the field and start industries in the State. The following are some of the main directions in which Government are moving in this regard :

1. A proposal is under consideration of the Government for reducing the sales-tax on articles manufactured in the local industrial units.

2. The power rates in Andhra Pradesh are on the high side when compared with those prevailing in Madras, Mysore and Bombay. The Government is actively considering the extent to which power rates can

be subsidised in respect of the power to be supplied to new industrial units during the Third Plan period.

3. The water rates obtaining in the State are not uniform, the rates in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad being lower. The question of exploring the possibility of bringing the water rates to the level of those obtaining in the twin cities is under active consideration of the Government.

4. In view of the exorbitant land prices obtaining in and around the twin cities of Hyderabad and Secunderabad and in order to check any speculation in the land prices, the Government is contemplating to acquire some 2,000 acres of land for industrial purposes. The 2,000 acres of land are to be acquired for the Andhra Pradesh Industrial Development Corporation who will thereafter make the same available to the prospective entrepreneurs.

5. The Government have already decided to include the Manjira Water Supply Scheme and the Augmentation of Water Supply Scheme at Visakhapatnam, in the State's Third Plan. These schemes when executed, will not only solve the problem of water scarcity to the existing industries in the respective areas, but they would open up further avenues for establishment of new ones.

6. Under the Second Plan, the public outlay on Small Scale Industries will have been approximately Rs. 448 lakhs by way of investment in Industrial Estates, Training Centres, Pilot Production Units, Common Facility Centres and Rural Community Workshops established throughout the State. With a view to stepping up the development of Small Industries more effectively, the State Government have decided to establish a Small Scale Industries Development Corporation.

Industrial Development in Andhra Pradesh under the Second Plan, perhaps, recorded the most significant advance in the sphere of Small Industries and in particular, in the development of Industrial Estates.

Owing to the limited resources available, it is not possible for the Government to take up the establishment of Industrial Estates at many other places out of the funds, currently available. It has, therefore been

decided to encourage the establishment of assisted estates.

Under this modified scheme, such estates will be set up as a joint venture between the Government and prospective occupant industrialists. Government will finance the cost of all common items and services like the acquisition of land, provision for drainage, water-supply, sanitary facilities, electricity mains and construction of roads. Thus fully developed factory sites with essential facilities will be made available to prospective occupant-industrialists who will be granted the sites on long term leases. On his part, the occupant-industrialist will have to construct his factory building on the allotted site according to approved type designs and procure and install machinery and equipment required for his own enterprise. For the construction of factory buildings and purchase of plant and machinery for approved schemes, occupant-industrialists will be entitled to avail themselves of the liberalised loan assistance offered by the Department of Industries and Commerce and the Andhra Pradesh State Financial Corporation for the promotion of these assisted private estates. Should occupant industrialists, however, so choose, it will also be open to them to take loans for the construction of buildings and obtain their machinery on hire purchase terms from the National Small Industries Corporation.

Easy credit facilities through financial institution and through loans under the State Aid to Industries Act, reservation of certain articles for purchase from Small Scale units and grant of price preference in respect of other items under the stores purchase programme of the Central and State Governments and the policy of making it obligatory for new large scale industries to procure certain components and parts from the Small Scale units will further help the growth of Small Scale Industries throughout the State in the next few years.

All district officers' periodical meetings are being held and progress made reviewed and programmes for future are decided. At the district level also, opportunity has been taken by me to hold frequent meetings with the local industrialists and district officers on the one hand and the Standing Committees for industries

of the Zilla Parishads and Panchayat Samithis on the other hand for mutual discussion of local problems and difficulties and for drawing up clear cut programmes of industrial development for each district.

The Small Scale Industrialists have been encouraged to have more and more mutual co-operation and in furtherance to this they are holding their first conference on the State level in April 1961.

In view of the regional imbalance in the economic field within the State, the Government is very keen to give priority to the backward areas of the State. To start with, some special drive is being envisaged in this regard.

From the foregoing it would be seen that the Government is taking active interest for the industrial growth of the State both in the public and private sectors. The Government are fully alive of the need for taking steps for providing concessions and facilities to the prospective entrepreneurs so as to induce them to start new industries in the State and they are making every effort to create a proper industrial climate for them.

2. SMALL SCALE SECTOR

1. *Policy*.—The development of Small Scale Industries forms an integral part of the plan for the co-ordinated development of large, small and village industries in the country. Under the Industrial Policy Resolution of the Government of India, development in the field of Small Scale Industries is assigned essentially to the private sector but both the Central Government have been taking various steps to give an impetus and direction to this development.

Among the steps, being taken by the State Government in this regard, may be mentioned the following :—

(1) Establishment of training centres, research and servicing centres and pilot production centres departmentally with a view to giving an impetus to the development of Small Scale Industries in the private sector.

(2) Affording financial, technical and other assistance to private industrialists to assist them in the establishment of industries.

(3) Establishment of Industrial Estates to promote small industries in the private sector by providing entrepreneurs necessary factory accommodation and other facilities.

2 *Schemes in the current year* — (a) Under the programme for the establishment of training centres etc., the Government have sanctioned in the current year the continuation of 51 schemes comprising of 62 departmental units and 31 co-operative work centres.

(b) The following new schemes have also been sanctioned by Government for implementation during the year 1960-61 : —

(1) Manufacture of Scientific Glass Apparatus and Ampules at Hyderabad.

(2) Establishment of Carpentry Production Wings at the Carpentry training centres at Srikakulam, Eluru, Guntur, Nellore, Cuddapah and Kurnool.

(3) Establishment of Raw Material Servicing Centres at Warangal, Vijayawada, Cuddapah and Samalkot.

(4) Establishment of Training Centres for imparting short-term training in Automobile Servicing and Radio Servicing and establishment of a workshop for the manufacture of machine tools and components for Automobile and Radio Servicing.

(5) Establishment of a Wood Working Institute at Hyderabad.

3. *Training centres.*—Among the above mentioned schemes, I would like to draw special attention to the training centre for the *Automobile and Radio Servicing* Industries which play an vital part in our every day life. There is at present a serious dearth of personnel qualified in these industries. Machine tools and equipment required for servicing units are also in short supply. In view of the experience of the first industrial study tour, the State Government have sanctioned a scheme for giving short term training in Automobile and Radio Servicing. These training Schemes have been linked

up with the establishment of a workshop for the manufacture of machine tools and components for automobile and radio servicing units. The overall cost of this composite scheme has been estimated at Rs. 16.81 lakhs. A start has already been made in implementing the scheme which is expected to start functioning fully during the ensuing financial year.

Centres have been established for imparting training in Carpentry, Blacksmithy, Iron Foundry Work and manufacture of various consumer products, such as Leather Goods, Chalks and Crayons, Builders Hardware, Bicycle parts, Scientific Glass Apparatus, Ceramicware, Mangalore Tiles, Stoneware Pipes, Sheet Metal products, etc. Nine hundred and fifty seven trainees have received training so far under the above programme and three hundred and fifty-one trainees are at present undergoing training.

4. *Servicing facilities.*—Among the steps being taken to provide servicing facilities, may be mentioned the establishment of *Raw Material Depots* on the Industrial Estates at Sanatnagar, Visakhapatnam, Vijayawada, Samalkot, Warangal and Cuddapah. The depots will be stocking Iron and Steel and other controlled raw materials for supply to private industrialists and they are expected to be of great assistance to them in making available scarce raw materials at controlled rates, without the small industrialists being required to lock up their limited capital in stocking these materials themselves.

Engineering Workshops for providing Tool rooms and other servicing facilities are being established at Visakhapatnam, Samalkot, Tadepalugudem, Nandyal, Cuddapah and Warangal to assist small industrialists on the Industrial Estates and the surrounding areas.

A research centre for assisting the Graphite Crucible Industry at Rajahmundry by effecting improvements in the present methods of manufacture is being established at Rajahmundry.

A Cottage and Small Scale Industries Research Centre for evolving improved appliances and new designs in the field of small scale and cottage industries is being established at Vijayawada.

5. *Departmental pilot production units.*—With a view to inducing private industrialists to start similar workshops, pilot centres for the manufacture of Small Gauge Insulated Copper Wires, Radio Spare Parts and Receivers, Fractional H. P. Motors, Laboratory-ware and Artware and Ceramicware are being set up in Hyderabad. Pilot centres for the manufacture of Bicycle parts at Vijayawada, Builders Hardware at Dhaval eshwaram, Mangalore Tiles at Pendurthi, Stoneware Pipes at Rajahmundry and Wooden Furniture at Visakhapatnam have already gone into production. A pilot production centre for the manufacture of Sheet Metal articles is being established at Uravakonda in Anantapur district.

Among the schemes being established by the Department, particular mention may be made of the scheme for the establishment of a Furniture Mill at Sanathnagar, Hyderabad comprising of a Saw Mill, Seasoning Kiln and a Mechanised Wood Workshop. This scheme aims at effecting improvements in the production of furniture and other wooden articles on modern lines. The scheme, which is being supervised by a foreign consultant whose services have been made available by the Government of India, is expected to go into production shortly.

The production centres of the Department have so far produced goods worth Rs. 15,47,700.

So far as these departmental units are concerned it is not the intention or the policy of Government to run them on a permanent basis. These units are intended to serve as a model and give incentive to private industrialists in the field. It is proposed to eventually transfer these departmental units to private industrialists on such terms and conditions as may be determined by the State Government. So far as the Splints and Veneer Units is concerned it has already been decided to dispose off this unit to the private sector for which offers would be invited in the near future.

6. *Small Industries Service Institute.*—On behalf of the Small Industries Service Institute, Government of India, a regional Directorate is established in Hyderabad, which is doing a very good service for the development of Small Scale Industries throughout the State.

The Government of India have agreed to establish at Hyderabad Central Industrial Extension Training Institute which will be the first of its kind in our country. Necessary arrangements for its establishment are in progress.

7. *Small Scale Industrial Development Corporation.*—The State Government has decided to establish a Small Scale Industrial Development Corporation as a private limited company with an initial capital of Rs. 50 lakhs, which will be entirely held by the State Government. This Corporation has been registered on 1st March, 1961.

The main objectives for which this Corporation is established are to assist, finance, protect and promote the development of small scale industries in the State by taking up the construction and management of Industrial Estates and the development of industrial areas, establishment and operation of raw material depots, marketing and export promotion of small scale industries products, procurement of orders and contracts for supply of stores to Government departments and arranging supplies from small industrial units, supplying machinery and equipment on hire purchase terms to small industries, giving financial assistance, establishment of servicing centres etc.

8. *Industrial Estates.*— The Government had originally programmed to establish during the Second Plan period 5 Industrial Estates, one each at Sanathnagar, Visakhapatnam, Vijayawada, Samalkot and Nandyal at a total cost of Rs. 90.78 lakhs. Subsequently, due to the persisted demand from the local entrepreneurs, the Government sanctioned the establishment of two more Industrial Estates at Warangal and Cuddapah at a cost of Rs. 10.00 lakhs each during the year 1959-60 respectively.

Due to the good response for allotment of factory accommodation on the Industrial Estate, Sanathnagar, the Government have sanctioned the expansion of this estate in instalments during the years 1959-60 and 1960-61 at a total cost of Rs. 7.00 lakhs during the current financial year for the purchase of an additional area of 178 acres for the future expansion of this estate.

The expansion of the Industrial Estates at Vijayawada and Warangal has also been sanctioned during the year 1959-60 at a cost of Rs. 2.33 lakhs and Rs. 1.18 lakhs respectively in view of the demand for factory accommodation on these estates. The Government have also sanctioned the establishment of an additional Industrial Estate at Chandulal Baradari at a cost of Rs. 13.92 lakhs so as to relieve the pressure of unemployment in the old city of Hyderabad.

As it stands at present, the total cost of the Industrial Estates sanctioned so far during the Second Five Year Plan period is Rs. 157.98 lakhs. In the Third Five Year Plan a provision of Rs. 220.00 lakhs has been made for our industrial estate programme of which Rs. 50.00 lakhs would be utilised in 1961-62.

As a result of the growing realisation of the facilities under the Industrial Estates programme, there has been a widespread demand from all parts of the State for establishment of similar industrial estates. But owing to the limited resources available, it is not possible for the Government to take up the establishment of Industrial Estates at many places. Hence, a revised scheme has been prepared for the establishment of "Assisted Private Industrial Estates" which does not involve so much expenditure on the part of the Government. Briefly, the arrangement proposed is that the estate should be constructed as a joint venture between the prospective occupant industrialists and the Government. On the part of Government, the land will be purchased and developed with all common service such as water-supply, drains, street lighting, roads, etc. The developed sites will be leased out to industrialists on long term lease for construction of their own factory buildings for which loan assistance on easy terms will be available from Andhra Pradesh State Financial Corporation and the Department of Industries and Commerce. The estimated cost to Government of each Assisted Private Industrial Estate is Rs. 2.00 lakhs.

The Government have sanctioned under the above scheme the establishment of 3 Assisted Private Industrial Estates one each at Eluru, Guntur and Nizamabad during the current financial year. Sanction has also been accorded for 7 more such estates to be established at Anantapur, Adoni, Rajahmundry, Vijaya-

nagaram, Chittor, Tanuku and Pancheru. The work on these estates will commence in 1961-62.

As already mentioned an amount of Rs. 50 00 lakhs has been provided in the Budget Estimates for 1961-62 for the completion of the works in progress and establishment of 15 Assisted Private Industrial Estates and 3 regular Government Estates besides the expansion of the Industrial Estates at Sanathnagar, Warangal, Visakhapatnam and Vijayawada

The Industries Department is taking steps to acquire the available Government lands suitable for establishing Industrial Estates in all districts.

9. *Supply of raw material.*—Although there has been certain increase in the supplies of the raw materials (controlled commodities) in our State; there has also been an increase of 300 per cent in the industries in the Small Scale Industries sector during 1959 and 1960. While making the allocation of the recent imported material, the Government of India did not give a fair treatment to the State. The State Government and personally the Chief Minister and Minister for Small Industries and Excise have taken up this matter with the Central Government and the concerned Union Ministers. The Central Government is not making available even the assured supplies of raw materials to the units of the Industrial Estates. The Governor has kindly addressed a personal letter to Shri Swaran Singh, the Minister for Steel, Mines and Fuel, Government of India in this regard. All possible attempts are continued to secure adequate raw materials.

10. *Advisory Boards.*—The Government of India have constituted an All-India Small Scale Industries Advisory Board. This Board has recently constituted a Sub-Committee to go into the question of raw materials. The Sub-Committee has visited our State last month.

The State Government has also constituted an Advisory Board for Small Scale Industries for the State of Andhra Pradesh. Sometimes well known big industrialists are also invited to attend the State Board Meetings.

The State Board constituted two Sub-Committees to consider problems relating to Industrial Estates and

the difficulties encountered by Small Industrialists due to rigid implementation of Factories Act. The Sub-Committee appointed about the Factories Act has not yet made its final recommendations, while the Sub-Committee on Industrial Estate made a number of recommendations, particularly regarding the continuance of the levy of rent for the factory building on the Estates at the subsidised rate of 8 nP. per sq. ft. of plinth area and these recommendations are now under the consideration of Government.

11. *Industrial Study Tours*.—As a part of the State Government's programme for giving a fillip to the Small Scale Sector, Industrial Study Tours are being arranged to various industrial centres in the country. Apart from officers of the Industries Department and Small Scale Industrialists of the State, members of the Legislative Assembly and Council and Zilla Parishads and Panchayat Samithis have also been invited to join these study tours. The first of these tours was undertaken in June 1960 when a study team led by the Minister for Small Scale Industries and Excise, visited industrial centres in the Southern Zone including Madras, Coimbatore and Bangalore. The second of these tours was undertaken by a team of about 50 persons in the Northern Zone in January 1961. Important Small Scale Industrial Centres in Agra, Delhi and specially in Punjab were visited. The Minister for Small Industries has also joined the team for two days. These study tours have proved extremely popular and useful in stimulating interest in Small Scale industries and in providing fresh ideas to entrepreneurs in Andhra Pradesh for going into new lines. Follow up programme also is being taken up to promote industries in the State. The Government will send similar teams from time to time.

12. *Ancillary Industries* :—The Government is encouraging the entrepreneurs to prefer to start ancillary type of industries. As a result of Synthetic Drugs Manufacturing Plant and Heavy Electric Goods Manufacturing Plant, if the same is located in our State, there will be a great scope for hundreds of small ancillary industries. Specimen schemes of such ancillary industries are being prepared by the Department and are being made available to the private entrepreneurs.

3. KHADI AND VILLAGE INDUSTRIES

The Andhra Pradesh Khadi and Village Industries Board came into existence on 28th November 1958. Prior to this the Hyderabad State Khadi and Village Industries Board functioning in the Telangana area. For sometime both the Boards were functioning simultaneously till 31st July 1959 on which date the Hyderabad State Khadi and Village Industries Board was dissolved. The erstwhile Hyderabad State Khadi and Village Industries Board which was established on 9th November 1955 received Rs. 17,35,067 as grant and Rs. 48,35,358 as loan from the Khadi and Village Industries Commission out of which the Board was able to utilise Rs. 11,12,205 under grant and Rs. 30,67,452 under loan. The Andhra Pradesh Board has during the last two years received the following loans and grants together with the unspent balances of former Hyderabad Board.

1959—60

Opening Balance as on 1-4-1959		Receipts during 1959-60		Total		Sanctions during 1959-60		Amount disbursed upto 31-3-1960	
Loan Rs.	Grant Rs.	Loan Rs.	Grant Rs.	Loan Rs.	Grant Rs.	Loan Rs.	Grant Rs.	Loan Rs.	Grant Rs.
18,05,454	14,73,612	19,17,196	6,31,801	37,22,651	21,07,413	38,07,870	18,51,728	19,97,696	9,71,630
1960-61 (as on 5-2-1961)									
16,76,016	11,97,711	40,25,264	12,76,985	57,02,280	24,74,696	26,29,006	9,85,688	17,55,712	9,24,855

21st March, 1961

Recently the representatives of the State Khadi Board had discussions in Bombay with the representatives of Commission regarding the allotment of funds for the year 1961-62 and the Khadi Commission has agreed to allot Rs. 95,00,000 for the development of Khadi and Village Industries to the State Khadi Board during 1961-62. This is apart from the amount which the Khadi Commission is directly spending in the Andhra area for the development of Khadi activities. At the constant request of the State Khadi Board the Khadi Commission has recently agreed to transfer the Khadi Schemes in the Andhra area to the Khadi Board; and the Commission has been requested to accept 1st April 1961 as effective date for transfer.

Being the organisation, a new one and also due to delay in the receipt of funds from the Khadi Commission, the State Board could not make satisfactory progress. The State Government is bearing the entire expenditure incurred towards establishment as Grant-in-Aid.

Recently efforts have been made to rationalise the State Khadi Board's structure with special reference to the increased tempo of work and added responsibilities. In this regard a bill to amend the Act will be introduced very soon to shape the structure of the Board on the lines of the Khadi Commission. The question of reorganisation of the establishment of the State Khadi Board was also taken up. A new pattern of establishment more or less on the analogy of the establishment of the Khadi Commission was recommended by the Board which was approved by the Government. As per this pattern the establishment is being reorganised. In view of the heavy responsibilities, the services of an I.A.S. Officer have been made available to the State Khadi and Village Industries Board as its Chief Executive Officer who has taken charge on 11th February 1961.

During the course of the year the staff working under the administrative control of the Khadi Commission including Supervisors and Inspectors working in the districts under Village Oil Industry have been transferred to the administrative control of the State Khadi Board. It is expected that the Staff working in the other sectors directly under the Khadi Commission will also be transferred to the State Khadi Board.

In tune with the scheme of democratic decentralisation launched in the State, the State Khadi Board has decided to channelise all the schemes through Zilla Parishads and Panchayat Samithis. Besides, it is proposed to organise Industries on the principle of "one Industries, one Industrial Co-operative Society" for each Block or Shadow Block as far as possible.

Government have sanctioned the scheme of establishing two Palm Sugar Plants. Orders are being placed on the advice of Sri Gajanan Naik, Palm Gur Adviser of the Khadi Commission with the Tad Gur Shilpa Bhavan, Dahanu. As this scheme comes under the purview of the State Khadi and Village Industries Board, steps are being taken to implement the scheme through the State Khadi and Village Industries Board. It is gratifying to note that the Khadi Commission is going to make available funds to the State Board to establish similar plants in the next year.

4. HANDLOOM

The Co-operative Techniques are being applied with the conspicuous success for the development of Handloom Industry which is the major cottage industry in the State next in importance to Agriculture. The process of organising the Industry on co-operative basis has been going on vigorously. So far 258 lakhs of looms, *i e.*, more than 58 per cent of the loomage in the State have been brought into the orbit of co-operatives. The Industry has been gaining strength and vitality on account of the systematic implementation on the development schemes financed by the Government of India.

1. *Reorganisation of the Department.*—At present the Handloom sector is being administered by the Director of Handlooms who is assisted at the district level by Deputy Registrars of the Co-operative Department on general duty. It has been found from experience that Deputy Registrars on general duty are not in a position to pay adequate attention to the problems confronting the handloom sector as they have multifarious duties of a general nature to cope with, apart from the weavers' societies. In order to enable the Handloom Department to cope with the increasing expenditure that is contemplated in the Third Five-Year

Plan and to achieve the targets set forth, it has been found necessary to strengthen the administrative machinery at the disposal of the Director and to gear it up for shouldering these increased responsibilities. With this end in view, proposals have been formulated for completely reorganising the handloom directorate both at the headquarters and at the district level. At the headquarters, these proposals envisage the strengthening of the directorate by the addition of technical and supervisory personnel and engineering staff for the housing colony schemes. At the district level the proposals contemplate the appointment of Deputy Registrars of Handlooms for all important districts and Sub-Registrars for districts where the volume of work is not sufficient to justify the presence of a Deputy Registrar. The District Handloom Officers would be assisted by the necessary complement of inspectors for supervision of weavers' co-operative societies. The total outlay on the implementation of these proposals would be of the order of Rs. 10.72 lakhs of which Rs. 9 lakhs would be provided by the centre towards organisational expenditure. It is proposed to implement this reorganisation from the first April 1961.

2. *Second Five-Year Plan Provision.*—As against the outlay of Rs. 427.54 lakhs for the development of Handloom Industry in the Second Five-Year Plan, the expenditure during the first four years amounted to Rs. 340.45 lakhs and it is expected that the balance of Rs. 87 lakhs would be completely spent before the close of the current year. During the first four years of the Second Five-Year Plan period 29,250 looms were brought into the co-operative fold. The marketing organisation has been strengthened considerably by the opening of internal and inter-state depots and production and sales of handloom fabrics have recorded a rise. The calendaring plant and Research Institute established by the Andhra Handloom Weavers' Co-operative Society, Limited, Vijayawada are being commissioned.

3. *Provisions in 1960-61.*—During 1960-61, 3,333 outside weavers were brought into the co-operative fold.

The scheme for 1960-61 envisages the opening of 50 depots and supply of 120 press machines, 50 wrapping machines, 1,900 slays and 2,000 sets of the heads and

reeds. The depots have been allotted and the apex and primary weavers' societies are taking steps to open them before the close of the current year. The improved appliances are also being procured according to the sanctioned scheme.

In the schemes for the current year, the Government of India have sanctioned loans to the extent of Rs. 2 lakhs for the construction of sheds by the apex societies to produce varieties of cloth to meet the demands of the consuming departments and also exportable varieties. The scheme is under implementation. An institute for the training of the employees of the apex and primary weavers societies is being run by the Hyderabad Handloom Weavers' Central Co-operative Association. This training will secure to the apex and primary weavers societies, trained and competent personnel to manage their affairs. The scheme for collection of statistics relating to Handloom Industry is in operation.

The scheme of rebate continues to be implemented. The Government of India have reduced the rate of rebate to 5 nP. per rupee on retail sales since 1st September 1960. Rebate is allowed on wholesales 3 nP. per rupee. During the current year rebate claims to the extent of Rs. 34.5 lakhs have been passed. It is expected that claims to the tune of Rs. 2.5 lakhs more will be sanctioned before the end of this year.

During 1960-61, 600 outside wool weavers were brought into the Co-operative Fold. Two Internal depots were opened. Financial assistance has been sanctioned for the purchase of 6 Carding Machines, 10 Warping Machines, and 57 Fly Shuttle Looms, 125 sets of Healds and Reeds and construction of 10 sheds to install the Fly Shuttle Looms, Carding Machines etc. The schemes are under implementation. Working capital loans were disbursed to the Primary Weavers Societies to the tune of Rs. 1,70,000. One hundred and fifty Silk Looms were brought into Co-operative Fold by advancing Share Capital Loans to the tune of Rs. 13.125. Working Capital Loan of Rs. 75,000 was disbursed to the Hyderabad Handloom Weavers' Central Co-operative Association for the marketing of Silk Handlooms Fabrics. Four hundred Standard Reeds are being supplied to the Primary Weavers' Societies.

4. *Housing Colony Schemes.*—Provision of Housing facilities to weavers is one of the important lines of activity taken up by Weavers Societies taking advantage of the pattern of assistance indicated by the Government of India. Twenty-three Housing Colony Schemes involving the construction of 1,279 houses with a total outlay of Rs. 49 lakhs are under implementation. Four societies, *i.e.*, the Pochampally, Jangaon, Nidubrolu, Perala and Alaganipadu Weavers' Societies have completed the construction of 314 houses in all according to the programme. The other schemes are in various stages of implementation. Quota for the houses has been allotted to all districts in proportion to the loomage as some district or districts have got the houses sanctioned more than what it or they deserved. Within the district also the policy is that the Housing Colonies should be located in different regions so that as far as possible the whole district should have a chance to know the new outlook and approach.

5. *Co-operative Spinning Mills.*—A remarkable line of development in the Weavers' Co-operative Movement is the establishment of Spinning Mills on Co-operative basis. The Andhra Co-operative Spinning Mills, Guntakal which had gone into production in 1954 is making steady progress. It has a spindlage of 16,536 and embarked on a programme of expansion of its spindlage to 24,000 to make it a sound and viable economic unit. It obtained a licence for 3,500 spindles under the first phase of its expansion. Government have taken shares so far to an extent of Rs. 7 lakhs. The State Bank of India has agreed to grant a clean cash credit accommodation of Rs. 10 lakhs on Government guarantee and key loan of Rs. 30 lakhs to this mill. The Netha Co-operative Spinning Mills, Limited, Hyderabad, has more or less completed the renovation of the factory buildings and secured the necessary machinery and now renovation of the old machinery and installation of the complete machinery has begun. It has secured state participation in its share capital structure to the extent of Rs. 12.3 lakhs and borrowed Rs. 10 lakhs from Andhra Pradesh Finance Corporation. The Mills is expected to go into production very soon. The Chirala Co-operative Spinning Mills has been organised for the production of finer counts of yarn. It is constructing its building and procuring the machi-

nery. Government have participated in its share capital structure to the extent of Rs. 8 57 lakhs.

When these mills function with full capacity, they will be in a position to supply a substantial portion of the yarn requirements of the Primary Weavers Co-operative Societies, in the State.

6. *Scheme of Reserve Bank, Finance.*—The Schemes of financing weavers' co-operative societies by the Reserve Bank has been gaining sustained momentum and recently a seminar was held at Hyderabad to discuss the procedural difficulties and other problems involved in implementing the scheme. During 1960-61, the Reserve Bank of India has fixed credit limits to the tune of Rs. 96 65 lakhs in respect of 23 Central Banks and the Andhra Handloom Weavers' Co-operative Society as against credit limits of Rs 78.36 lakhs fixed for 21 Central Banks and the Andhra Handloom Weavers' Co-operative Society during 1959-60. A notable event during the year is the starting of a Pilot Project for the intensive implementation of this scheme in the East Godavari district. A Joint Registrar with necessary staff is placed in-charge of implementation of the scheme. Four Central Banks are working in the East Godavari district and 95 Weavers' Societies are affiliated to these Central Banks. Working capital loans to the tune of Rs. 9 75 lakhs were disbursed to the societies during the current year and the requirements of funds Weavers' Societies in this district for next year are estimated at Rs. 17.10 lakhs. Considering the need for providing adequate agencies for financing the Handloom sector, the State Government have formulated a proposal for setting up a separate Co-operative Central Bank for the Handloom sector. This bank would either provide finances only to the Handloom sector or in the alternative it will function as an integrated Co-operative Central Bank for both Handloom sector as well as other Industrial Co-operatives.

7. *Production and Sale.*—The impact of the implementation of these developmental schemes is reflected in increased production and sales. The following figures bring out this position:—

<i>Year</i>	<i>Production</i> (Rs. in lakhs)	<i>Sales.</i>
1958-59	515.04	622.06
1959-60	575.92	649.66

It is expected that with the availability of funds in a greater measure from the Reserve Bank, production will record a steady improvement.

State Handloom Advisory Board.—The State Board has constituted different Sub-Committees to examine different handloom problems. The Sub-Committees have finalised their reports recently which will be considered by the Government together with Board's observations made thereon.

All India Handloom Board.—The Government of India accepting the recommendations of the State have nominated the following five persons on the All India Handloom Board which was recently reconstituted:—

1. Shri M. Somappa .. President, All-India Handloom Fabrics Marketing Co-operative Society, Limited, Bombay and President, Yemmiganur Weavers' Co-operative Society, Limited, Kurnool district.
2. Shri Basava Raju .. President, Andhra Handloom Weavers' Co-operative Society, Vijayawada.
3. Shri Pawar Vithal Rao .. President, Hyderabad Handloom Weavers' Central Co-operative Association, Hyderabad.
4. Shri Director of Handlooms, Andhra Pradesh, Hyderabad.
5. Shri Durga Durgiah .. President, Wool Weavers' Co-operative Society, Hyderabad.

Provision in the Third Five-Year Plan.—The Third Five-Year Plan provides for an outlay of Rs. 5.4 crores for the development of the Handloom Industry in the State. Establishment of a Central Bank to finance weavers' co-operative societies, exclusively, State participation in the share capital structure of Spinning Mills, establishment of a technological institute, matching contribution towards thrift fund in weavers' societies, establishment of spinning, finishing and dyeing plant, in the

wool industry are some of the important schemes included in the Third Five-Year Plan.

Budget estimate for 1961-62.—The provision for the year 1961-62 is of the order of Rs. 82.09 lakhs. Out of the sum of Rs. 82.09 lakhs provided for the development of Handloom Industry during 1961-62 a sum of Rs. 54,04,000 has been provided as grant and the balance of Rs. 28,05,000 as loan. The grant portion of the assistance that is proposed to be given to Weavers' Co-operative Societies is calculated to enable them to expand their marketing activities and improve their technical efficiency and competitive capacity.

Amounts provided under each item are as follows:-

GRANTS

			Rs.
1. Marketing Schemes	4,83,000
2. Technical improvement research	6,87,000
3. Rebate on sale of handloom cloth	32,00,000
4. Improvement of Cumbly Industry	2,00,000
5. Improvement of Silk Industry	32,000
6. Subsidy under housing colony schemes.	2,92,000
7. Subsidising interest on loan from Reserve Bank of India	1,70,000
8. Staff for Audit and Supervision	1,00,000
9. Scheme for collection of statistics	1,00,000
10. Cost-of Departmental staff and running expenses of Weavers' Co-operative Societies	5,40,000
Grand total ...			54,04,000

LOANS AND ADVANCES

Housing Colony Schemes	13,60,000
Share Capital Loans to Weavers' Co-operative Societies	6,20,000
Loans for Cumbly Industry	3,84,000
Loans for improvement in technique	66,000

72 Capital Outlay :

	Rs.
Participation in the share capital of the proposed Central Bank to finance Weavers' Co-operative Societies ...	3,00,000
Participation in the share capital of the Primary Weavers' Co-operative Societies	75,000
Total ...	<u>28,05,000</u>

5. LEATHER AND TANNING INDUSTRY

This State is the largest single producer of raw hides in the country. The total estimated value of the annual production of raw skins and hides works out to about Rs. 50 million. The bulk of the hides and skins produced here are exported in a raw condition. The value of hide and skins, if converted into finished leathers would be of the order of Rs. 89.7 million annually. Tanning materials both vegetable and mineral, are also available in abundance in the State. The industry if developed on a sound basis has a very large employment potential. Taking into consideration, the natural advantages which we have for developing this industry, the Government of Andhra Pradesh had appointed a High Power Committee to go into this matter. The Committee headed by Dr. Nayudamma, Director, Central Leather Research Institute, Madras, consisted of all parliamentarians from the State who were concerned with the industry and few more experienced persons. The Committee has since submitted its report and the same is under the active consideration of the Government. The main recommendation of the Committee is that the Government should appoint a statutory Leather Board and allot funds for implementing a composite programme for the development of the industry through this Board. To start with a provision of Rs. 1 crore has been included in our Third Plan proposals for this industry. It is expected that more than Rs. 1 crore will be available from Khadi Commission during the Third Plan for this industry. It is also being examined to what extent the Andhra Pradesh Khadi and Village Industries Board can support this programme from its resources. As the setting up of a Statutory Board would take some time

involving the passage of the necessary legislation, it is being considered to set up an *ad hoc* interim Board of non-statutory nature which can go ahead with the programme.

Extension Centre :—The State Government have also been pressing the Council of Scientific and Industrial Research to set up an extension centre for the Leather Industry at Hyderabad on the lines of the centres already working at Kanpur, Calcutta and Bombay. I am glad to disclose that this extension centre would come into existence very shortly and would go a long way in meeting our requirements for technical advice and know-how.

Leather Polytechnic :—So far as technical personnel are concerned, it has been suggested to the Central Government that a Leather Polytechnic *i e*, school for leather technology may also be established here which could provide diploma courses in this subject on the lines of the schools set up for engineering and printing technology. Concrete proposals in this regard are under preparation and would be forwarded to the Government of India in the near future for consideration.

6. HANDICRAFTS.

Andhra Pradesh is the traditional home of a large number of handicrafts known for their beauty and variety. These handicrafts have a wide popular appeal both within and outside the country. Over 10,000 artisans derive their livelihood by practising these crafts. The State Government has therefore been paying special attention to the need for fostering and developing these ancient crafts. Our development schemes in this connection follow closely the pattern laid down by the All India Handicrafts Board. During 1960-61, 45 schemes in this sector were being implemented at a cost of Rs. 6.00 lakhs. The schemes undertaken by the State are directed mainly to ensure alround progress and balanced development on the organisational, technical and marketing sides.

Organisation :—The individual craftsmen are not able to face the competition of mass produced goods. To face this and other difficulties, the craftsmen are

being brought together on a co-operative basis. As a result of the implementation of policy, 25 crafts have so far been organised on co-operative lines. Managerial assistance is being continued to these Co-operatives.

Training :—During the past 6 years over 3,000 new artisans have received intensive training in those handicrafts, the products of which have a ready demand both within the country and outside.

Common Facility Centres :—Six common facility centres have been established in the different parts of the State for different crafts where the craftsmen are provided with tools and equipment and can carry on their work in ideal conditions. To assist the handicrafts still further, a research and design centre is being set up in the State, which would serve a very useful purpose in raising the quality of handicraft products and providing them with a steady flow of new designs in keeping with changing tastes. As a large number of important handicrafts such as Bidri, Nirmal and Himroo industries are now localised at Hyderabad, feasibility of establishing an industrial estate for Handicrafts in the old city is under consideration. Special schemes are under consideration for the development of handicrafts among the Scheduled Tribes in various parts of the States.

Emporia :—On the marketing side there were only two emporia existing at the beginning of the Second Five-Year Plan at Hyderabad and Vijayawada. During the plan period, 5 new emporia have been started at Warangal, Visakhapatnam, Rajahmundry, Tirupathi and Anantapur. The current annual turnover of these emporia is Rs. 9 (nine lakhs) lakhs as compared to Rs. 4 (four lakhs) lakhs at the commencement of the plan. The Hyderabad emporium in particular has received special attention and has been recently renovated completely. With the result of the improvements in display and marketing, this emporium has reached a level of self-sufficiency. An export section is being added to the Hyderabad emporium. Two wholesale distributing depots are also being established at Bombay and Delhi. To ensure that high standards are maintained, steps for introducing quality control are being taken. Quality control has so far been introduced in respect of six crafts.

Advisory Board :—The State Handicrafts Advisory Board has been reconstituted on a broad basis giving representation on the one hand to experts in the field, and on the other to craftsmen engaged in these crafts. The Board has been tendering useful advice and guidance to Government. The Board had constituted five sub-committees which, after a thorough study of their respective issues made very useful suggestions. The recommendations made by the Board on these suggestions are under the consideration of the Government.

Handicrafts Development Corporation : To give further filip to this industry, the State Government is considering to set up a Corporation registered under the Companies Act to be known as the Andhra Pradesh Handicrafts Development Corporation. The funds provided during the Third Plan for handicrafts could be channelised through this Corporation. It may be mentioned that a sum of Rs. 25 lakhs has been allocated for the development of Handicrafts during the Third Five-Year Plan. The employment provided under handicrafts schemes worked out to 2,935 up to the end of 1960 and it is hoped that there will be substantial increase in the employment by the end of 1961-62.

7. COIR INDUSTRY

Andhra Pradesh has an area of about 1 lakh acres under Coconut cultivation which is almost entirely confined to the districts of Srikakulam and East and West Godavari. As facilities exist in these districts for the development of the Coir Industry, the Government have sanctioned the establishment of five production-cum-training centres for the manufacture of Coir and Coir products at Antarvedi, Tallarevu, Komaragiri-patnam, Mogalthur and Baruva, in addition to the continuance of the Coir School at Baruva and these centres are functioning satisfactorily. Two schemes for the production of Mattress and Bristle Fibre using machinery on the lines in vogue in Ceylon, have also been sanctioned by the Government and steps are being taken to implement these schemes. One of these mechanised units is expected to be established shortly in East Godavari district. When the manufacture of Mattress and Bristle Fibre by mechanical means is demonstrated successfully, it is expected that the coconut husks, which

are at present being wasted or burnt as fuel, will be put to profitable use. A provision to the extent of Rs. 7.00 lakhs has been made in the Third Five-Year Plan for the development of the Coir Industry in Andhra Pradesh.

8. SERICULTURE

It is evident that in the predominantly agricultural economy of Andhra Pradesh, Sericulture can play an important role as an ideal subsidiary cottage industry in the rural areas. The Government therefore have been encouraging the development of sericulture, in all three of its branches viz, Mulberry Silk. Tassar and Eri Silk. Mulberry cultivation and silk worm rearing are being carried on at present in seven districts, viz., Visakhapatnam, West Godavari, Chittoor, Ananthapur, Warangal, Nizamabad and Karimnagar, where over 1,000 cultivators have been benefited. To meet the silk worm seed requirements of the cultivators, basic seed stations were established during the Second Five Year Plan at four centres. The cocoons produced by the cultivators are being purchased by the department on spot-payment and reeled into silk yarn at the centres.

So far as Tassar silk is concerned, Government have established seed stations in Adilabad, Karimnagar and Warangal districts mainly in the tribal areas. Disease-free silk worms are distributed for rearing purposes from these centres. Over 100 tribal families are benefited from this industry. Cocoons are purchased, reeled into silk yarn, woven into cloth and the same marketed departmentally.

Two Eri demonstration silk farms have been set up in Kurunool and Mahboobnagar districts where it has been established that Eri silk worms can be successfully reared on castor leaves. It is estimated that castor cultivators would be able to derive an additional income of Rs. 40-50 per acre from Eri Silk.

During the Second Five-Year Plan, Rs. 14 lakhs were spent on sericulture. In the Third Plan a provision of Rs. 15 lakhs is made.

9. INDUSTRIAL EXTENSION PROGRAMME IN BLOCK AREA

Two pilot projects, one in the Kakinada-Peddapuram area of East Godavari district and the other in Mulugu taluk Warangal district were set up with effect from 1st October, 1955 and continued to be in operation. These pilot projects were set up with the objective of achieving alround and intensive development of selected cottage and village industries and for generating new industrial activity through the organising of industrial co-operatives. Training centres for pottery, coir, tanning and leather industries were set up under these projects, apart from rural arts and crafts centres for carpentry, blacksmithy, handloom and Nawar weaving. These centres have provided training to about 650 candidates. In addition to the two pilot projects, four multipurpose projects were also started with effect from the first April, 1956 with a life period of 5 years and a financial provision of Rs. 2 00 lakhs, for the implementation of suitable programmes for the development of cottage and small scale industries among the tribal people. Thirteen training centres were established in these four multipurpose projects and training is being imparted to the tribal people in most of the basic trades like carpentry, blacksmithy, pottery, tanning and brick-making. So far, 3,250 candidates have received training at these centres.

Special staff was sanctioned under the rural industrialisation scheme for the purpose of conducting a survey of the 247 villages in the Kakinada-Peddapuram Project in respect of Industrial potentialities. On the basis of the report submitted by the team the following measures were taken for the development of Cottage and Village Industries in the area. One thousand four hundred and sixty-seven village artisans were granted loans to the tune of Rs. 2.00 lakhs and 164 artisans were granted free grants totalling Rs. 16,000 to enable them to improve their units by purchasing improved tools, implements and raw materials.

Consequent on the introduction of the revised pattern of Community Development Programmes with effect from 1st April 1958 all the N. E. S. Blocks were converted into Stage I Blocks and the Post Intensive Blocks into Stage II Blocks. The C. D. Blocks were

retained without any change. Under this pattern the following amounts are being provided for the implementation of a suitable programme for the development of Cottage and Small Industries in the Blocks.

			<i>Recurring</i>	<i>Non-recurring</i>	<i>Total</i>
			Rs.	Rs.	Rs.
Stage I	25,000	40,000	65,000
Stage II	10,000	40,000	50,000

As a result of this change a suitable programme has had to be implemented in nearly 205 blocks with effect from 1st April 1958. The number of Blocks has increased to 326 as on 2nd October 1960 as detailed below :

Stage I	.	..	192
Stage II	82
C. D.	..	.	5
Multipurpose projects			4
Pre-extension	..	.	43
Total			326

In the initial stages, the main activity under Rural Arts, Crafts and Industries Programme was the establishment of craft-wise production-cum-training centres in the Telangana region. The pattern of the Programme to be implemented went on undergoing change from time to time, in the light of the recommendations made by the Annual Conference on Community Development held at Rajgir and Mount Abu. Immediately after the introduction of the revised pattern of Community Development, the Department of Industries and Commerce had given special thought to the need for reorientation of the programme and in the light of the experience gained on the recommendation of the various committees etc., the following programme was formulated for implementation in the different blocks.

(a) Establishment of Integrated Training Centre.

(b) Organising and developing Cottage and Village Industries under the co-operative endeavour. A minimum of two industries is to be attempted in each block.

(c) Establishment of Common Facility Centres wherever there is concentration of artisans.

(d) Assisting the Industrial Co-operatives by way of technical and managerial assistance.

(e) Grant of subsidies for distribution of improved tools.

(f) Deputation of selected artisans for advanced training in selected institutes.

(g) Organisation of exhibitions, demonstrations, etc.

In the light of the recommendations of the Rajgir Committee, it was decided that Regional Training Centres might be established hereafter to serve the needs of a group of Blocks in each District. In pursuance of these decisions, 13 Regional Artisan Centres in the following districts have been sanctioned and most of them have already started functioning.

1. Mahaboobnagar
2. Hyderabad
3. Nalgonda
4. Kareemnagar
5. Warangal
6. East Godavari
7. Chittoor
8. Visakhapatnam
9. Sangareddy
10. Guntur
11. Kurnool
12. Krishna
13. Adilabad

In addition to the above, Government have decided to sanction another 7 centres in the remaining districts, as plan schemes during this current year (60-61). Rural Community Workshops and Common Facility Centres for the benefit of the village artisans are also being established extensively in the block areas. Assistance from the Khadi Commission is being given to Khadi and Village Industries.

Vidyalaya:—As sponsored by the Khadi and Village Industries Commission, Bombay, the Khadi and Gramodyog Maha Vidyalaya was started at Hyderabad with effect from 1st July 1957. The entire expenditure

was borne by the Khadi Commission and it was run under the administrative control of the former Hyderabad Khadi and Village Industries Board. While the Vidyalaya was under the control of the Board, 3 batches of Extension Officers were trained. A total of 198 Extension Officers (Industries) received training during this period after which the institution was closed, from 4th October, 1959 as it was found that sufficient number of candidates were not forthcoming for training. As a result of persuasion by the State Khadi Board and State Government, I am glad to report, that the Commission have re-started the Vidyalaya under the name "Gramodyog Vidyalaya" with effect from 22nd March 1960, and it is now located in Rajendranagar. After the re-opening of the Vidyalaya by the Khadi Commission, one batch of Extension Officers (Industries) consisting of 56 candidates has been trained and another batch is now undergoing training.

Distribution of improved tools :- A scheme for the distribution of improved tools to village carpenters and blacksmiths on a subsidised basis was formulated by the Development Commissioner, Small Scale Industries and circulated to all the States during the year 1959. On the basis of the decision taken for the implementation of the schemes in the Mysore Conference on Community Development, 50 blocks were selected for the implementation of the schemes in the State of Andhra Pradesh. Necessary instructions were issued to the Block Development Officers and Assistant Directors to obtain applications from ex-trainees and artisans for their requirements of improved tools and to arrange for their supply. Subsidies are met from the block funds and loans and if necessary, sanctioned from the provision under the State Aid to industries also. Arrangements for selecting certain production units for making regular supplies of these tools are also worked out. During the period a total of 11,015 trainees were trained in various trades in different categories of blocks in the State.

Third Five-Year Plan.— For the Third Five-Year Plan the following programme has been chalked out for implementation in block areas under Community Development Programme.

1. Establishment of well equipped cluster type training centres in all districts in the State at the rate of

one in each district to cater to the needs of all blocks in the district.

2. Establishment of Rural Community Workshops for the manufacture of agricultural implements and carts extensively in all blocks in the State.

3. Development of certain selected areas as rural industrial centres.

4. Establishment of Rural Industrial Estates in all districts.

5. Development of all the basic industries coming under the purview of Khadi Commission in each block through co-operative endeavours.

Block and District Planning :- Planning for any developmental activity, if it is to be effective has to be laid on firm foundations and it should be built from the ground level. Instructions have therefore, been issued by the Government to all the Panchayat Samithis and Zilla Parishads that they should prepare comprehensive plans for the development of each village and block and that on the basis of the block plans, the district plans, the State Plan could be finalised. It is expected that the new approach to planning will produce a realistic People's Plan. So far as the organisation of industrial co-operatives in the rural areas is concerned, it has been found from experience that small scale industrial co-operatives confined to a single village have very slender chances of survival. Such institutions cannot be expected to raise the necessary financial resources to stand on their own feet and will not be in a position to appoint suitable managerial and technical personnel. The policy in future, therefore, would be to encourage the establishment of industrial co-operatives on a larger scale on a Panchayat Samithi-wise basis. Co-operatives whose area of operation covers the group of villages comprised in a Panchayat Samithi would be in a much better position to stabilise themselves and would constitute economically viable units in undertaking industrial activities.

10. INDUSTRIAL CO-OPERATIVES.

The total number of Societies in the State rose from 319 at the end of June 1957 to 1320 at the end of October 1960, of which 972 Societies come under the

purview of the Khadi Commission. About 43,000 is the total membership of the Industrial Co-operatives and about Rs. 14 lakhs is the total share capital

Financing Agencies.—The Khadi Commission, as the principal financing agency, has been implementing its programme through the Andhra Pradesh Khadi and Village Industries Board. The Board provides financial assistance in the form of loans to members and artisans, working capital loans, loans and grants towards purchase of equipment, tools and machinery and construction of sheds. Other All-India Boards such as All-India Handicrafts Board, Silk Board, etc., also provide funds as grants and loans to their respective Industrial Co-operatives. Besides the above, under the State Aid to Industries Act and otherwise, the State Government made considerable funds available to members of the Industrial Co-operatives as well.

During 1960-61 an amount of Rs. 2.84 lakhs was sanctioned by the State Government for disbursement to societies as grants towards cost of accounts staff and technical personnel up to 50 per cent of the expenditure, grants towards cost of equipment and tools upto 75 per cent of the total cost, and full grants towards Reserve Fund.

A tendency was developed that just to get money a Co-operative Society should be formed. This being very dangerous, now strict attitude has been adopted in the registration of any society, that is, first workable industrial scheme should be prepared ensuring its economic validity, then to implement such scheme Co-operative Society be formed. Another policy was made that as far as possible there should be only one Co-operative Society for one industry for the whole Community Development Block or Shadow Block; and in the areas which do not come under any Community Development Block or Shadow Block there will be only one Society for each such area. For any exception, the D. I. & C's permission will be necessary.

Apex Organisation.—An Apex organisation under the name of the Federation of Industrial Co-operatives, Hyderabad, was promoted in 1951. The authorised share Capital of this Federation had been fixed at Rs. 50.00 lakhs O. S. out of which 50 per cent was to be

contributed by the Government and the balance to be raised by contribution from its members. The Government contributed their first instalment of Rs. 6.25 lakhs O. S. towards its share in the capital of the Federation of Industrial Co-operatives. The remaining amount towards the share capital was not made available by the Government Rs. 99,075 (I. G.) is the share capital amount contributed by other members of the Federation. No working loan was provided to it. The Federation has consequently had to face a severe handicap because of its limited financial resources. In spite of these limitations, however, a number of industries have been brought within its fold, such as Leather workers, Carpenters, Scientific Engineering works and Iron and Steel Industrial Co-operatives, etc. Its activities were reorganised in the year 1955 and 1956. Thereafter it is making progress. Only last year loan and grant was sanctioned by the Government. The Federation of Industrial Co-operatives had agreed to undertake and also is implementing certain schemes for the amelioration of unemployment in the twin cities. The Bye-laws of the Federation of Industrial Co-operatives are being examined to be amended to suit the changed circumstances so that by strengthening it, the Federation of Industrial Co-operatives should serve in a better way the needs of the industrial primary societies more fully in the supply of raw materials, machinery and equipment, technical advice and guidance and arrangements for marketing of finished products.

Bank.—To provide credit facilities to the Industrial Co-operatives attempts are being made to avail the Bank services. Efforts are continued even to promote a Central Co-operative Bank for the Industrial Co-operatives. Certain provisions are also made in the Third Five-year Plan in this regard.

11. AMELIORATION OF UNEMPLOYMENT IN THE TWIN CITIES OF HYDERABAD AND SECUNDERABAD

The State Government allocated a sum of Rs. 10 lakhs in the budget for 1960-61 for amelioration of unemployment in Hyderabad and Secunderabad. As the normal departmental procedure of sanctioning schemes and implementing them would have resulted in delay, it was decided to entrust the utilisation of these funds to a

departmental committee set up specially for the purpose with the Minister for Small Industries and Excise as its Chairman. The departmental committee has on it, officers of the Industries Department, both of the Secretariat and Directorate as well as representative of the Finance Department. The main functions of the Committee are :—

(a) to provide financial assistance in the shape of loans to existing Small Scale and Cottage Industries Units for providing additional employment ;

(b) to grant financial assistance in the shape of loans for the establishment of new Small Scale and Cottage Industries Units either on Co-operative basis or through individual enterprise ;

(c) to provide financial assistance to institutions which are engaged in employment relief work through industries ;

(d) to create or assist training facilities for imparting training in industrial techniques and trades ;

(e) to implement programmes, and if necessary, establish departmental units with the specific object of providing employment opportunities ; and

(f) to review the progress of schemes and programme sanctioned by the Committee.

The Committee commenced its work on the 25th May 1960, and decided at the very outset to utilise 3 types of agencies for generating fresh avenues of employment in the twin cities *viz.*, individuals, co-operatives and central organisations. So far as individuals are concerned it was decided that loans for setting up industries or expanding existing units may be granted to interested parties after their schemes had been scrutinised by the Departments on the terms and conditions laid down in State Aid to Industries Act. Similarly schemes were invited from co-operatives for loans on the same conditions. As regards the Central Organisation, it was decided that this may be organised and set up as a separate branch of its activities by the Federation of Industrial Co-operatives, which would run work centres and market the products of such centres so that the workers need not be troubled with problems of obtaining raw materials and selling their goods. Neces-

sary staff and establishment for the Directorate of Industries as well as for the Central Organisation has been sanctioned by the Committee, both managerial and technical, to cope with this work and to supervise the progress of the schemes sanctioned by the Committee. So far 29 schemes on the lines indicated above have been sanctioned by the Committee involving the grant of loans to the extent of Rs. 7,08,900 for providing employment to about 900 persons.

12. CONCLUSION

In conclusion I would only like to say that as a result of the policy followed by the State Government and the initiative displayed by our small industrialists during the Second Five-Year Plan period, Andhra Pradesh now finds a place on the industrial map of the country. It is now our duty as we stand on the threshold of the third plan to resolve to consolidate that position and to expand this sector still further on rational and sound basis. It would be necessary both for the Government and industrialists, both for the public and private sectors to put their shoulder to the wheel and co-operate in taking this State well on to the high road of industrial progress and prosperity.

★

APPENDIX-III

A. LARGE AND MEDIUM INDUSTRIES

PART I—GENERAL POLICY

The provision for industries in the Second Five-Year Plan for the State has been Rs. 10.03 crores out of which Rs. 1.67 crores is earmarked for major and medium industries. This is certainly an inadequate figure for an important sphere like industries. The object was considerably to improve on this figure in the Third Plan, but owing to competing demands and paucity of funds only a provision of Rs. 19.43 crores for all industries and Rs. 6.76 crores for major and medium industries could be made against the original demand from the Industries Department for Rs. 35.07 crores,

2. During the year under review it can be claimed that a determined effort has been made to analyse the causes of the State's Industrial Backwardness and to remove them. It is admitted on all hands that the State has vast industrial possibilities owing to its geographical position, various natural advantages, and a very considerable mineral wealth. The main reasons for this backwardness seem to be:—

- (1) a certain lack of the necessary industrial climate;
- (2) the absence of incentive to induce industrialists to establish industries in the State or rather the presence of disincentives;
- (3) the absence of machinery which will be continuously in touch with the private sector and which could offer both technical advice and financial collaboration as necessary to make effective inducement.

3. The problem has been confronted on these and allied lines. One way of introducing a suitable industrial climate will be to have, in Andhra Pradesh, the location of a few large Central Government's projects, as that would lead to the development of various subsidiary industries and go towards putting the State on the industrial map. This Government have persuaded the Centre to set up at Hyderabad a Synthetic Drug

Project with an estimated outlay of Rs. 10 crores. The State Government have also made strenuous efforts to have the Second Heavy Electrical Project with an estimated cost of Rs. 36 to 40 crores. placed in Hyderabad ; every facility was given to the Government of India Committee entrusted with the task of recommending a site and the State Government have also very strongly urged the Government of India that such a project should come to the State which has not unlike some other States had so far any really major Central Project. The Government are alert about other Projects in the offing and shall lose no opportunity to present the claims of the State for securing any of them. Possible sites for the location of the Precision Instruments Factory with all requisite data have been sent to the Government of India.

4. On the question of removal of disincentives, Government have examined the complaint of industry that the rates charged in Andhra Pradesh for supply of electricity are very high, and have decided that rates comparable to rates prevailing in the neighbouring States should be introduced. The detailed schedule is nearing completion. Government have similarly decided in principle that suitable adjustments in the incidence of sales-tax, as desirable, should be made so far as it relates to industries. The details are being worked out. Government have also decided, for the purpose of counter-acting speculation in land prices, to buy 2,000 acres of land to start with in industrial area and distribute it to new industries at reasonable rates. Government have also fixed a high priority for industries in the distribution of electrical energy.

5. Government have felt that in the State's present condition of inadequate industrialisation it will not be enough merely to offer certain concessions, but consider it essential that a positive and active approach should be made to entrepreneurs and take steps to capture and sustain their interest in introducing more industries in the State—one way of doing this would be to set up Corporations which could frame suitable and viable projects and offer these to prospective entrepreneurs. The Corporations could, further, afford a certain amount of financial assistance in suitable cases. In

accordance with this thinking the following three Corporations have been set up:—

- (1) Andhra Pradesh Industrial Development Corporation with an authorised capital of Rs. 3 crores and an initial capital of Rs. 1 crore.
- (2) Small Scale Industries Corporation with an authorised capital of Rs. 50 lakhs.
- (3) Andhra Pradesh Mining Corporation with an authorised capital of Rs. 50 lakhs.

6. The Andhra Pradesh Industrial Development Corporation which was registered on 16th December 1960 has already held two meetings and is now processing the establishment of a certain number of projects. The Small Scale Industries Corporation was registered on 1st March 1961 and the first meeting of its Board of Directors is expected in the near future. The Andhra Pradesh Mining Corporation which was registered on 23rd February 1961 had the first meeting of its Board of Directors on 9th March 1961 when it decided to embark on a number of projects almost immediately.

7. The Standing Advisory Committee for Industries has set up three Sub-Committees. The Standing Advisory Committee held two meetings during the year. A number of valuable suggestions made by the Committee are being examined by the Directorate of Industries.

8. During the year, an Industrial Co-ordination Committee for the Hyderabad and Secunderabad cities was set up principally with the object of earmarking industrial areas in the two cities and providing the necessary facilities such as power, water, labour, accommodation, etc. On the same principle similar organisations for the districts have been arranged for.

9. With a view to meeting the demands for managerial experience, in the context of the increasing activity in the public sector, a selected number of officers who could be suitable for such assignments are being given a course of training in industrial management.

PART II—MAJOR INDUSTRIES IN THE PUBLIC SECTOR.

A. NEW MAJOR INDUSTRIES UNDER

CONSIDERATION.

1. *Iron and Steel Pig Iron Plant:*

10. This Government have been urging the Government of India to set up, preferably in the Central Public Sector, a small iron and steel plant, for which we have pointed out we have the necessary iron ore, coal and lime-stone. The Government of India, are however, thinking on the lines of a pig iron plant. The question is now being considered by a Government of India Committee, which visited Hyderabad in October 1960 and collected some data. In accordance with the Committee's instructions, large bulk samples of these three kinds of raw materials are being sent to the Laboratory at Jamshedpur for analysis. In the meantime, a scheme for pig iron plant received from the private sector has been forwarded to the Government of India for consideration.

2. *Low Temperature Carbonisation Plant :*

11. After the Government of India announced that they were unable to accept our scheme for an 800 ton per day plant, they have now promised to reconsider the case, and the matter has been forwarded to them again. If the Government of India are unable to finance and run this project, an effort will be made to get this project taken up by the Singareni Collieries Company.

3. *Hundred ton per day Paper Plant from Bagasse at Shakkarnagar.*

12. The Committee set up by the Government to consider the plan have submitted an interim report and suggested that the Nizam Sugar Factory along with Government could take a lead in the matter and set up the unit, securing necessary foreign credit. Subsequently, however, there has been an offer from a private company of a package deal consisting of three units involving a capital outlay of about Rs. 20 crores for the production of pulp partly for paper and partly for rayon. As this offer meant a welcome addition to the State Industry, it was decided that this should be examined, before any decision on the interim recom-

mendation of the Committee. The final conclusion in this matter is likely to be reached before the end of March 1961.

B. (I) INDUSTRIES RUN BY GOVERNMENT
DEPARTMENTALLY AT PRESENT ARE:—

- (1) *Andhra Paper Mills.*
- (2) *Gudur Ceramic and Glass Factory.*
- (3) *Power Alcohol Factory at Bodhan.*

13. *Andhra paper Mills.*—To implement the expansion scheme under which the present capacity of the mills of 6 tons per day is to be raised 65 tons, orders for machinery of the value of Rs. 2.93 crores have been placed with a foreign firm. It is expected that the expanded capacity would be available in two years' time.

The Mills made a profit of Rs. 3.84 lakhs during 1959-60 as against Rs. 1.83 lakhs during the previous year.

Government have passed orders for changing of pattern of management into that of a joint-stock company. The Articles of Association and Memorandum have been prepared.

14. *Gudur Ceramic Factory and Glass Factory.*—Both these concerns are also to be converted into a combined joint stock company. The Gudur Ceramic Factory more or less maintained its position during the year, but steps are being taken for its enlargement. The question if the factory can produce high tension insulators is being explored. The progress of the small Glass Factory during the year has been disappointing which was partly due to the poor quality and irregular supply of coal. With the substitution of oil burner for coal, and further expansion it is expected that the glass plant will give a better account of itself in the future.

15. *Government Power Alcohol Factory.*—The expansion scheme at a cost of Rs. 9.62 lakhs has been completed, resulting in doubling of production. The factory is now producing 15 lakhs gallons per year. The factory made a profit of Rs. 4.4 lakhs in 1959-60 and a much larger profit is expected during the present year.

**B. (II) INDUSTRIES IN WHICH GOVERNMENT HAVE A
MAJOR SHARE OR CONSIDERABLE SHARE IN THE
CAPITAL**

16. *Nizam Sugar Factory*.—Government have 76 per cent of the share capital. During the year ending on 30th June 1960 the company made a record net profit of Rs. 63.11 lakhs. Government have a majority on the Board of Directors and both the Chairman and the Managing Director are Officers of the State Government.

17. *Singareni Collieries Company, Limited*.—The State Government holds 58.3 per cent of the paid up capital (while 40 per cent is held by the Central Government). The company produced about 2.3 million tons of coal in 1959 and 2.5 million tons in 1960. The net profit in 1959 was Rs. 38 lakhs. Government have a majority on the Board of Directors and both the Chairman and the Managing Director are Officers of the State Government.

18. *Praga Tools Corporation* —The State Government holds nearly 35 per cent of the share capital of the company, while the Central Government holds the majority shares. The company made a profit of Rs. 3.34 lakhs for the nine months ending 31st March 1960 in 1959-60 as against Rs. 4.91 lakhs in the previous year.

The company has a large expansion programme on the anvil estimated to cost Rs. 2 crores.

19. *Azam Jahi Mills*.—The State Government holds 36.63 per cent of the share capital. The Government who were the Managing Agents of the company gave it up on 15th August 1960 under the provisions of the Companies Act. In spite of adverse circumstances created by the reduction of the price of cloth the profit of the company for the year 1959-60 is expected to be in the neighbourhood of Rs. 5-1/2 lakhs as against Rs. 1.22 lakhs for the year 1958-59.

20. *Allwyn Metal Works*.—Government investments in the company amount to Rs. 49.33 percent. The present Managing Agents of the company are: Hyderabad Agencies Private Limited. After incurring a loss of over Rs. 7.19 lakhs during the year

ending 30th April 1959, the company made a net profit of Rs. 5.20 lakhs in 1959-60.

The company have under consideration various schemes of expansion such as scooters, wire-ropes and manufactures of machinery for heavy chemical industry.

21. *Hyderabad Chemicals and Fertilizers*. The State Government which has an investment of Rs.12.85 lakhs out of the total subscribed capital of Rs 25.62 lakhs began to look after this company after the company's repeated failures resulted in an accumulated loss of Rs. 15.3 lakhs. An officer of the Government has been appointed as Managing Director of the concern and during the year ending 31st March 1960 there was a net profit of Rs. 1.52 lakhs.

The company has undertaken an expansion programme to produce Sulphuric Acid and Superphosphates. This expansion is expected to be completed by 1962.

**B. (III) CONCERNS IN WHICH GOVERNMENT
HAVE NOT A MAJOR SHARE-HOLDING BUT HOLD
SUBSTANTIAL SHARES, AND HAVE ALSO
ASSISTED THROUGH LOANS.**

22. *Sirpur Paper Mills* :—Government holds 15.7 per cent of share capital. The company made a profit of Rs. 19.5 lakhs during the year ending 30th June 1960.

The company have further schemes of expansion.

23. *Sirsilk Limited* :—The State Government holds 19.09 per cent of the share capital and they also have advanced a loan of Rs. 3.45 crores which is to be repaid in certain fixed instalments. The company made a profit of Rs. 14.87 lakhs during the year 1958-59 and Rs. 3.60 lakhs during the year 1959-60 as against in 1956-57 Rs. 0.49 lakhs and 1957-58 Rs. 5 lakhs.

PART III—FUTURE PROSPECTS.

24. From the points made in the earlier parts of this note it will be realised that probably for a number of years to come, the industrialisation of the State might well be in terms of development in the private sector. The evidence of increasing interest shown by entre-

preneurs during the last four months in locating some major industries in Andhra Pradesh has been gratifying. The following cases are worth mentioning :—

An Engineering firm is securing land at Hyderabad to install a multiple project with an outlay of about Rs. 5 crores.

A firm of chemical industry has secured licence of establishing a Polysterene industry which may be started in Visakhapatnam. The outlay here would be in the region of Rs. 5 crores.

There is a proposal for an asbestos processing industry which may be located in Cuddappa district. The size of this venture would be Rs. 7 to 8 crores with capital outlay. Another firm has received licence for the manufacture of malleable castings, cycle parts, etc. There have been various other applications for setting up spinning mills, cement factories and sugar factories. On a somewhat smaller scale there are also projects for the manufacture of cast iron spun pipes—one at Visakhapatnam and the other at Gudivada. Another establishment for manufacture of electric detonators, etc., at Hyderabad is expected. Another possibility is the project for power tillers. There is also a proposal to set a large cellulose acetate factory which when fully developed, will involve an outlay of over Rs. 10 crores.

25. From these facts it is evident that there is a growing of large industries in the State even in the near future.

